

Lietuvos Respublikos Seimo *aštuntoji sesija*

2020 m. birželio 2 d.
412 ir 413 posėdžiai

Stenogramos

222

E. leidinį parengė

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KANCELIARIJOS
DOKUMENTŲ DEPARTAMENTO STENOGRAMŲ SKYRIUS

Elektroninis leidinys leidžiamas nuo 2016 m. lapkričio 14 d.

TURINYS

VIII (PAVASARIO) SESIJA

2020 m. birželio 2 d.

Rytinis posėdis Nr. 412

Seniūnų sueigos patikslintos 2020 m. birželio 2 d. (antradienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas	9
Užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 25, 41, 42 ir 48 ¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIII-4901(2) svarstymas	9
Seimo nario J. Razmos kalba	9
Seimo nario K. Glavecko kalba	10
Seimo nario T. Tomilino kalba	11
Seimo nario A. Syso kalba	11
Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-110 11 ¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIII-4902(2) svarstymas	12
Seimo nario R. J. Dagio kalba	13
Nedarbo socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-1904 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIII-4903(2) svarstymas	13
Seimo nario P. Urbšio kalba	13
Darbo kodekso 47 ir 49 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIII-4904(2) svarstymas	14
Valstybės skolos įstatymo Nr. I-1508 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIII-4801(2), 2020 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo Nr. XIII-2694 9 ir 13 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIII-4802(2) ir Nacionalinių plėtros įstaigų įstatymo Nr. XIII-1257 papildymo 11 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIII-4803(2) svarstymas	14
Seimo nario M. Majausko kalba	15
Finansinės paskatos pirmąjį būstą išigyjantiems jaunuoms šeimoms įstatymo Nr. XIII-1281 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIII-2396(2) svarstymas	17
Seimo nario E. Pupinio kalba	18
Mediacijos įstatymo Nr. X-1702 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIII-3015(2), Administracinių bylų teisenos įstatymo Nr. VIII-1029 2, 20, 28, 36, 44, 56, 79, 79 ¹ , 139 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 79 ² straipsniu įstatymo projekto Nr. XIII-3016(2) ir Išteisinio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo Nr. VIII-1031 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIII-3017(2) svarstymas	19
Baudžiamojo proceso kodekso 35, 168, 170, 214, 217, 218, 234, 381, 418, 426 straipsnių ir priedo pakeitimo, Kodekso papildymo 17 ⁴ , 67 ¹ straipsniais įstatymo projekto Nr. XIII-4653(2), Prokuratūros įstatymo Nr. I-599 1, 11, 28, 29, 34 ¹ straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 37 ¹¹ , 37 ¹² straipsniais įstatymo projekto Nr. XIII-4654(2) ir Įstatymo „Dėl Europos Sąjungos valstybių narių sprendimų baudžiamosiose bylose tarpusavio pripažinimo ir vykdymo“ Nr. XII-1322 1, 51, 59, 65, 69 straipsnių ir priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo nauju XIV skyriumi įstatymo projekto Nr. XIII-4655(2) svarstymas	20
Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 30, 71, 74, 85, 89, 115, 162 straipsnių, trisdešimt antrojo skirsnio pavadinimo pakeitimo ir Statuto papildymo 47 ¹ ir 203 ¹ straipsniais“ projekto Nr. XIII-4619(2) svarstymas	20
Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 11, 23, 149, 150, 227, 228, 229, 238, 239, 240, 241 ir 242 straipsnių pakeitimo“ projekto Nr. XIII-4737(2) svarstymas	21
Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 18, 20, 21, 78 straipsnių pakeitimo ir Statuto papildymo 18 ¹ straipsniu“ projekto Nr. XIII-500(2) svarstymas	21
Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 24, 27, 29, 44, 46 ir 80 ¹ straipsnių pakeitimo“ projekto Nr. XIII-940(2) svarstymas	22

Regioninės plėtros įstatymo Nr. VIII-1889 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIII-4280(2) svarstymo tęsinys, Viešojo administravimo įstatymo Nr. VIII-1234 2, 4, 4 ¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIII-4281(2), Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 5, 6, 16 ir 20 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIII-4282(2), Teisės gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatymo Nr. VIII-1524 1, 2 ir 7 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIII-4283(2), Teisėkūros pagrindų įstatymo Nr. XI-2220 6 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 16 ² straipsniu įstatymo projekto Nr. XIII-4284(2), Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo Nr. X-1212 19 ir 22 ¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIII-4285(2) ir Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo 14 ir 15 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIII-4286(2) svarstymas	22
Seimo nario P. Urbšio kalba	23
Seimo nario E. Pupinio kalba	24
Seimo narės R. Budbergytės kalba	24
Seimo narės R. Tamašunienės kalba (Lietuvos lenkų rinkimų akcijos-Krikščioniškų šeimų sąjungos frakcijos vardu)	25
Regioninės plėtros įstatymo Nr. VIII-1889 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIII-4280(2) svarstymo tęsinys	26
Viešojo administravimo įstatymo Nr. VIII-1234 2, 4, 4 ¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIII-4281(2), Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 5, 16 ir 20 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIII-4282(2), Teisės gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatymo Nr. VIII-1524 1, 2 ir 7 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIII-4283(2), Teisėkūros pagrindų įstatymo Nr. XI-2220 6 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 16 ² straipsniu įstatymo projekto Nr. XIII-4284(2) ir Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo 14 ir 15 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIII-4286(2) svarstymo tęsinys	30
Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo Nr. X-1212 19, 22 ¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIII-4285(2) svarstymo tęsinys	30
Asmenų, slapta bendradarbiavusių su buvusios SSRS specialiosiomis tarnybomis, registracijos, prisipažinimo, iškaitos ir prisipažinusiųjų apsaugos įstatymo Nr. VIII-1436 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIII-1966 svarstymas	31
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. balandžio 21 d. nutarimo Nr. XIII-2849 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo VIII (pavasario) sesijos darbų programos patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto Nr. XIII-4883 pateikimo tęsinys, svarstymas ir priėmimas	32
Šio nutarimo priėmimas	33
Nevyriausybinių organizacijų plėtros įstatymo Nr. XII-717 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIII-4817 pateikimas (G. Burokienė)	33
Aviacijos įstatymo Nr. VIII-2066 31 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIII-4509 ir Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo Nr. VIII-729 14 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIII-4510 pateikimas (A. Palionis)	34
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. balandžio 21 d. nutarimo Nr. XIII-2849 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo VIII (pavasario) sesijos darbų programos patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto Nr. XIII-4914 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (J. Jarutis)	38
Šio nutarimo priėmimas	38
Aviacijos įstatymo Nr. VIII-2066 31 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIII-4683, Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo Nr. VIII-729 14 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIII-4684 ir Civilinio kodekso įstatymo Nr. VIII-1864 1.98 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIII-4685 pateikimas (J. Jarutis)	38

Vakarinis posėdis Nr. 413

*Generalinio prokuroro Evaldo Pašilio atsakymai į Seimo narių iš anksto raštu pateiktus klausimus
(pagal Seimo statuto 209 straipsnį)*

Generalinio prokuroro E. Pašilio kalba	41
Generalinio prokuroro E. Pašilio atsakymai į Seimo narių klausimus	44

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Biudžeto ir finansų komiteto atlikto parlamentinio tyrimo dėl vietinių ir regioninių veiksmų ir aplinkybių, lėmusių 2009–2010 metų krizės Lietuvoje reiškinius ir viešųjų finansų būklę, įskaitant viešojo sektoriaus skolos dydį ir šios skolos valdymo sąnaudas, išvados“ projekto Nr. XIIIIP-4091(2) svarstymas	47
Seimo nutarimo „Dėl Nacionalinės šeimos tarybos sudėties“ projekto Nr. XIIIIP-4874(2) svarstymas	48
Seimo nario E. Gentvilo kalba	48
Seimo narės A. Armonaitės kalba	49
Seimo nario P. Urbšio kalba	49
Seimo nario R. J. Dagio kalba	50
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo specialiosios tyrimo komisijos pateiktų siūlymų pradėti apkaltos procesą Lietuvos Respublikos Seimo narei Irinai Rozovai pagrįstumui ištirti ir išvada dėl pagrindo pradėti apkaltos procesą parengti sudarymo“ projekto Nr. XIIIIP-4450 svarstymo tęsinys	52
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Biudžeto ir finansų komiteto atlikto parlamentinio tyrimo dėl vietinių ir regioninių veiksmų ir aplinkybių, lėmusių 2009–2010 metų krizės Lietuvoje reiškinius ir viešųjų finansų būklę, įskaitant viešojo sektoriaus skolos dydį ir šios skolos valdymo sąnaudas, išvados“ projektas Nr. XIIIIP-4091(2) svarstymo tęsinys	54
Europos Parlamento nario S. Jakeliūno kalba	54
Seimo nario A. Skardžiaus kalba	56
Standartizacijos įstatymo Nr. VIII-1618 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-4247(2)ES svarstymas	57
Įstatymo „Dėl Estijos Respublikos Vyriausybės, Latvijos Respublikos Vyriausybės ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės susitarimo dėl Baltijos oro erdvės stebėjimo ir kontrolės sistemos organizavimo ratifikavimo“ projekto Nr. XIIIIP-4691(2) svarstymas	58
Įstatymo „Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Danijos Karalystės Vyriausybės susitarimo dėl įslaptintos informacijos, kuri parengiama ar kuria keičiamasi vykstant kariniam bendradarbiavimui, abipusės apsaugos ratifikavimo“ projekto Nr. XIIIIP-4572(2) svarstymas	58
Prokuratūros įstatymo Nr. I-599 16 ¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-4412 pateikimas (A. Širinskienė)	58
Seimo nutarimo „Dėl Janinos Januškienės atleidimo iš Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėjo pareigų“ projekto Nr. XIIIIP-4780 pateikimas (J. Šovienė)	59
Viešųjų pirkimų įstatymo Nr. I-1491 19, 22, 25, 26, 27, 31, 46, 55, 58, 82, 86, 92, 93, 94, 95, 101 ir 102 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 82 ¹ , 82 ² , 82 ³ ir 103 ¹ straipsniais įstatymo projekto Nr. XIIIIP-4877 ir Viešųjų pirkimų įstatymo Nr. I-1491 pakeitimo įstatymo Nr. XIII-327 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-4878 pateikimas (J. Šovienė)	60
Mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 76 ir 82 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-4884 ir Profesinio mokymo įstatymo Nr. VIII-450 36 ir 38 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-4885 pateikimas (S. Šulcė)	64
Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo Nr. XIII-2166 2 priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-4417 pateikimas (P. Nevulis)	68
Karo policijos įstatymo Nr. VIII-911 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-4605, Krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo Nr. VIII-723 3 ir 12 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-4606, Vadovybės apsaugos įstatymo Nr. IX-1183 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-4607, Nacionalinio saugumo pagrindų įstatymo Nr. VIII-49 priedėlio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-4608, Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 2 ir 10 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-4609 ir Administracinių nusižengimų kodekso 426 ir 589 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-4610 pateikimas (R. Karoblis)	69
Pareigūnų ir karių valstybinių pensijų įstatymo Nr. I-693 12 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-4225 pateikimas (R. Karoblis)	70
Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo Nr. XIII-2166 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-4506 pateikimas (G. Burokienė)	71
Civilinio kodekso 2.137, 2.138, 2.138 ¹ , 2.144, 2.146, 2.148, 2.178, 2.181 ir 2.184 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-4833 pateikimas (E. Jankevičius)	72

Civilinio proceso kodekso 3.801 straipsnių pakeitimo, LX skyriaus ketvirtąjo, penktojo ir šeštojo skirsnių pavadinimų pakeitimo ir Kodekso papildymo 799 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIIIIP-4905 pateikimas (E. Jankevičius)	73
Baudžiamojo kodekso 71 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-4602, Smurtiniais nusikaltimais padarytos žalos kompensavimo įstatymo Nr. X-296 20 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-4603 ir Žalos, atsiradusios dėl valdžios institucijų neteisėtų veiksmų, atlyginimo ir atstovavimo valstybei ir Lietuvos Respublikos Vyriausybei įstatymo Nr. IX-895 1, 3 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 2 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIIIIP-4604 pateikimas (E. Jankevičius)	73
Atliekų tvarkymo įstatymo Nr. VIII-787 5 priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-4853 pateikimas (V. Vingrienė)	74
Atliekų tvarkymo įstatymo Nr. VIII-787 2 ir 34 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-4561 pateikimas (V. Vingrienė)	75
Medicinos praktikos įstatymo Nr. I-1555 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-4900 pateikimas (L. Matkevičienė)	77
Išmokų vaikams įstatymo Nr. I-621 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-4504 pateikimas (A. Kubilienė)	78
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. balandžio 21 d. nutarimo Nr. XIII-2849 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo VIII (pavasario) sesijos darbų programos patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto Nr. XIIIIP-4922 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (A. Mazuronis)	78
Šio nutarimo priėmimas	79
Išmokų vaikams įstatymo Nr. I-621 2, 6, 10, 15, 17, 18, 20 ir 21 straipsnių pakeitimo įstatymo 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-4834 pateikimas (A. Mazuronis)	79
Alkoholio kontrolės įstatymo Nr. I-857 16, 18 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-4755 pateikimas (A. Armonaitė)	80

Seimo narių pareiškimai

Seimo nario M. Adomėno pareiškimas	83
PAVARDŽIŲ RODYKLĖ	85

SANTRUMPOS

LLRA-KŠSF – Lietuvos lenkų rinkimų akcijos-Krikščioniškų šeimų sąjungos frakcija
LSDDF – Lietuvos socialdemokratų darbo frakcija
LSDPF – Lietuvos socialdemokratų partijos frakcija
LSF – Liberalų sąjūdžio frakcija
LVŽSF – Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcija
MSNG – Mišri Seimo narių grupė
TS-LKDF – Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcija

A – alternatyvus teisės aktas
ES – su Europos Sąjungos teise susijęs teisės aktas
GR – Respublikos Prezidento grąžintas Seimui pakartotinai svarstyti įstatymas
VK – su Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės rekomendacijų įgyvendinimu susijęs teisės aktas

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

VIII (PAVASARIO) SESIJOS RYTINIO POSĖDŽIO NR. 412 STENOGRAMA

2020 m. birželio 2 d.

*Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkas V. PRANCKIETIS
ir Seimo Pirmininko pirmoji pavaduotoja R. BAŠKIENĖ*

PIRMININKAS (V. PRANCKIETIS). Sveiki gyvi, laba diena. Pradedame Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. birželio 2 d. posėdį. (*Gongas*) Registruojamės.

Užsiregistravo 105 Seimo nariai.

10.00 val.

Seniūnų sueigos patikslintos 2020 m. birželio 2 d. (antradienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas

Darbotvarkės tvirtinimas. E. Jovaiša. Prašom.

E. JOVAIŠA (LVŽSF). Gerbiamas Seime, frakcijos vardu prašau išbraukti iš darbotvarkės Asmens tapatybės kortelės ir paso įstatymo naujos redakcijos projektą Nr. XIIIIP-4391. Ačiū.

PIRMININKAS. Pasakykite klausimo numerį, darbotvarkės klausimo.

E. JOVAIŠA (LVŽSF). Darbotvarkės 1-7 klausimas.

PIRMININKAS. Projektai dėl asmens tapatybės kortelės. Frakcijos vardu. Kolegos, gal galime iš karto pritarti bendru sutarimu šiam pasiūlymui? Pritariame? (*Balsai salėje*) Balsuojame? Gera, balsuojame. Daugiau pasiūlymų dėl darbotvarkės nematau. Balsuojame dėl E. Jovaišos pasiūlymo išbraukti darbotvarkės 1-7.1 ir 1-7.2 klausimus.

Balsavo 112 Seimo narių: už – 81, prieš – 8, susilaikė 23 Seimo nariai. Pasiūlymui pritarta. Tie klausimai išbraukti iš darbotvarkės.

Gerbiami kolegos, ką tik gauta Teisės departamento išvada dėl darbotvarkės 2-9.1 ir 2-9.2 klausimų, joje jie teigia, kad galimai prieštarauja Konstitucijai, todėl irgi iš darbotvarkės turime išbraukti šiuos klausimus, iki Teisės ir teisėtvarkos komitetas apsvarstys šią išvadą. Žmonių užkrečiamųjų ligų profilaktikos ir kontrolės įstatymo 21 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4888 ir įrašymas į sesijos darbų programą. Darbotvarkės 2-9.1 ir 2-9.2 klausimai – tie, kuriuos Seniūnų sueigoje siūlėte įrašyti, bet nebuvo Teisės departamento išvados.

Ar galime bendru sutarimu pritarti darbotvarkei? Pritariame bendru sutarimu.

10.03 val.

Užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 25, 41, 42 ir 48¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4901(2) (svarstymas)

Darbotvarkės 1-2.1 klausimas – Užimtumo įstatymo straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4901(2). Svarstymas. Kviečiu komiteto pirmininkę R. Šalaševičiūtę, Socialinių reikalų ir darbo komiteto išvada.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (LSDDF). Ačiū, Pirmininke. Socialinių reikalų ir darbo komitetas apsvarstė įstatymo projektą, teiktą Socialinių reikalų ir darbo ministerijos, tai yra Vyriausybės, ir jam pritarė. Balsavimo rezultatai: už – 7, prieš nebuvo, susilaikė 3.

PIRMININKAS. Dėkoju. Diskusija. Diskutuoti kviečiu Seimo narį J. Razmą. Ruošiasi K. Glaveckas.

J. RAZMA (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, pirmiausia apie teikiamą Užimtumo įstatymo pataisų projektą, turbūt tą pagrindinį politinį aspektą, kuris paliečia vyresnius nei 60 metų amžiaus dirbančiuosius, kur numatoma tam tikra privilegija, ar kaip čia pavadintume, pozityvi diskriminacija, išipareigojant mokėti ne 90 %, o 100 % valstybės subsidiją atlyginti prastovų atveju. Bet iš karto pasakau, abejoju, ar tas 10 % skirtumas jau šiuo atveju bus tokia rimta paskata, kad mes

sugebėtume apsaugoti darbo vietas tiems vyresniems žmonėms, nes, manau, tokį tikslą tikrai visi turime. Aišku, kad ir menkas tas pažadas, vis tiek reikia bent už tiek balsuoti.

Tačiau esminis dalykas, kodėl mes šiandien esame atsidūrę tokioje situacijoje, kai tenka diskutuoti, kaip išlaikyti darbo vietas vyresniems žmonėms, manau, esminis momentas čia buvo prieš gerą mėnesį premjero paskelbta vadinamoji kovos su pandemija strategija, kur žmonės buvo suskirstyti į tris kategorijas ir buvo pasakyta, kad štai vyresni kaip 60 metų žmonės, kurie priklauso vadinamajai antrai rizikos grupei, galbūt turės atskirą, labiau ribojantį gyvenimo ir darbo režimą. Žinoma, kad išgirdus tokias žinias darbdavių reakcijos ilgai nereikėjo laukti – kam jiems turėti darbuotoją su kažkokiais ypatingais režimo apribojimais. Iš karto pasigirdo kalbų, kad štai vyresni kaip 60 metų mokytojai negalės tiesiogiai dirbti su mokiniais klasėje, kad vaikų darželiuose auklėtojomis negalės dirbti moterys virš 60 metų ir taip toliau. Aš manau, yra pakankamai daug darbo vietų, kur susiduriama su tam tikru ratu kitų asmenų, tai buvo suprata, kad štai vyresni žmonės turi būti nuo to „apsaugoti“.

Greta to, atsirado ministro A. Verygos įsakymai, kur paslaugų teikėjai buvo įpareigoti ant durų užrašyti, jog yra ypatinga rizika čia užėti vyresniems žmonėms, taip pat sergantiems atitinkamomis ligomis. Vėlgi tuos žmones trikdė ir tai kartais, kaip žinome iš žiniasklaidos, išvirsdavo į įvairius nesusipratimus, kai paslaugų teikėjai tiesiog tokius žmones nelabai noriai įleisdavo ar kažkaip šiurkščiai įspėdavo, kad jiems geriau čia nesirodyti.

Mes tų visų iškilusių problemų dėl neapgalvotos Vyriausybės strategijos, matyt, šiuo projektu neišspręsimė. Tam tikrų didesnių subsidijų numatymas, aišku, yra mažytė dalelė sprendžiant tą situaciją, aš kviečiu bent jai pritarti. Manau, nesudėtinga pritarti lydimiesiems projektams, kurių yra, manau, tikrai pagal dabartinę situaciją socialiai pagrįstas siūlymas praplėsti galimybes seneliams išeiti atostogų vaikų priežiūrai, griežtai nežiūrint į tėvų ir jų atlyginimų skirtumus. Visa tai yra tikrai reikalinga šitoje situacijoje, kad žmonės kuo lengviau išgyventų pandemijos pasekmes.

PIRMININKAS. Diskutuoti kviečiu Seimo narį K. Glavecką. Ruošiasi T. Tomilinas.

K. GLAVECKAS (LSF). Gerbiamas Pirmininke, gerbiami kolegos, klausimas iš tikro labai rimtas ir įstatymo projektas einamuoju laikotarpiu atitinka tą dvasią, bet aš norėčiau truputėlį pakalbėti apie visą sistemą, nes bendroje sistemoje iš tų bėdų, kurios užpuolė Lietuvą, užimtumo išsaugojimas yra, be abejo, vienas iš svarbiausių tikslų. O užimtumo išsaugojimas tai yra rinkų išsaugojimas.

Šiuo atveju šis įstatymas numato laikiną laikotarpį iki Naujųjų metų, jo vertė apie 700 mln. eurų, pagelbėti pagyvenusiems žmonėms ir kitų kategorijų žmonėms, kurie gali prarasti darbą, kad išlaikytų darbo vietas. Tas, matyt, ir duos kokį nors efektą. Aš nemačiau to išmatuoto efekto, bet jis, be abejo, bus.

Bet problema atsiranda dėl to, kad niekur nėra parašyta, kad nuo sausio 1 dienos koronaviruso sukelta krizė baigsis. Niekur nėra parašyta. Juo labiau dauguma valstybių kalba apie tai, kad tas visas procesas tęsis. Vadinasi, ir tų subsidijų, arba *grantų*, kurie bus taikomi nedarbui sumažinti, užimtumui padidinti, nebus arba jie labai smarkiai sumažės. Todėl, mano supratimu, be požiūrio į artimiausius dvejus trejus metus ir be jo suderinimo su Europos Komisijos ir Europos vairsais formuojamais fondais, kurie kol kas yra tik kalbos, bet nieko konkretaus dar nėra, labai sunku tikėtis, kad ši priemonė bus efektyvi ilgesnį laikotarpį. Labai sunku tikėtis.

Aš siūlau visiems kolegoms, kurie mes čia esame, kartais pakelti nosis ir pasižiūrėti į priekį, nes šeši mėnesiai iki rinkimų – labai nedaug liko, tai bus palyginti nieko blogo ir gal tikrai padės. Bet kas bus po Naujųjų metų? Mes tai turime išanalizuoti, priderinti prie visos Europos Sąjungos politikos, prisiderinti galų gale prie tų pinigų, kurie gal bus skirti arba nebus skirti Lietuvai arba kaip subsidijos, arba paskolos, tada jau rimtai kalbėti ir daryti mažinant nedarbą.

Paskutinis momentas. Didžiausia problema Europoje yra nedarbas ne pagyvenusių žmonių, bet jaunimo. Jaunimas yra didžiausia pažeistų žmonių grupė. Jų procentas atskirose šalyse svyruoja nuo 20 iki 30. Pas mus irgi jų skaičius didėja. Mes turime kur kas daugiau rūpintis ir skirti lėšų ir subsidijų, kad tų žmonių, kuriems skyrėme subsidijas, vaikai galėtų gauti darbą ir būtų užimti, nes vaikai yra ne mažiau svarbus dalykas negu patys senjorai.

Todėl siūlau visiems iš tikro truputėlį pagalvoti apie šią visą situaciją ir priėmus šį įstatymą nesidžiaugti per daug tuo, kad mes ką nors padarėme. Mes tik pradėjome kalbėti apie tai, bet dar nieko nepadarėme. Ačiū.

PIRMININKAS. Kolegos, prašyčiau kaukę naudoti pagal paskirtį. Kviečiu diskutuoti T. Tomiliną. Ruošiasi A. Sysas.

T. TOMILINAS (LVŽSF). Gerbiami kolegos, mes svarstome ypač svarbius Užimtumo rėmimo įstatymo pakeitimus, susijusius su socialine grupe 60 metų plius. Aš leisiu sau šiek tiek plačiau apžvelgti dabartinę mūsų socialinę politiką šios grupės atžvilgiu ir galbūt būsimų dar šios kadenčios sprendimų apmatius.

Naudojuosi proga, nes siūlomas papildomas subsidijavimas būtent tai grupei, tačiau mūsų visai netrukus dar laukia diskusija dėl esminių mūsų politikos pokyčių išsaugant šios grupės žmonių pajamas. Mes esame skolingi šiai kartai pirmiausia kaip šeimos nariai. Verta paminėti, kad vyresnio amžiaus žmonių ypač pagal lytį pajamos skiriasi, ypač pensinio amžiaus. Mes jiems esame skolingi už tai, kad kažkada priėmėme gana skubotą sprendimą didinti pensinį amžių, o gyvenimo trukmė Lietuvoje, deja, neauga taip, kaip Europoje ir kaip norėtusi.

Taigi statistika rodo, kad priešpensinio amžiaus žmonių įvyksta dramatiški užimtumo pokyčiai, ir šiuo atveju papildydamas K. Glavecką noriu pasakyti, kad būtent Rytų Europa ir būtent Lietuva išsiskiria ypatingais užimtumo statistikos netolygumais ir priešpensinio amžiaus žmonės daug dažniau negu vidutiniškai Europoje praranda darbą, sumažėja jų pajamos. Mes turime sudaryti sąlygas apsaugoti vyresnio amžiaus žmonių pajamas ir šiuo metu ant Vyriausybės darbo stalo guli pasiūlymas dėl išankstinių pensijų sistemos pertvarkos siekiant, kad nebūtų paskatos mažinti sau pensiją, imti išankstinę pensiją, mažinti būsimą pensiją, o būtent eiti Europoje išbandytu keliu, tai yra paskutinius trejus metus apsaugoti žmogų darbo rinkoje mokant jam tam tikrą valstybės subsidiją, ar tai būtų nedarbo draudimo forma, ar specialios dotacijos iš biudžeto. Apie tai yra diskutuojama.

Taip pat yra labai svarbu pritarti gerbiamo A. Dumbravos pasiūlymui dėl 40 metų stažo limito, kai jau nebemažinama būsima pensija imant išankstinę. Taip pat norėčiau pasakyti, kad labai svarbu yra vystyti socialines paslaugas šios amžiaus grupės žmonėms, ypač po pandemijos, kai mes turime daugybę rekomendacijų, ribojančių jų judėjimo laisvę, todėl tas socialinių paslaugų paketas turi būti daug didesnis.

Labai svarbu paminėti, kad šiame įstatyme mes pradedame mokėti darbo paieškos išmokas bedarbiams be stažo – 200 eurų šešis mėnesius, ir pradedame jau nuo įstatymo priėmimo, nebelausime karantino pabaigos. Taip pat automatiškai, aš ką tik bendravau su ministru, automatiškai visi nedarbo išmoką gaunantys žmonės bus informuoti, kad turi teisę į 47 eurų priemonę prieš savo nedarbo išmokos, kurią gauna praradę darbą.

Labai svarbus įstatymas. Prašau balsuoti už.

PIRMININKAS. Dėkoju. Ir diskusijos pabaigoje kviečiu Seimo narį A. Sysą.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas Pirmininke. Gerbiami kolegos, lietuvių kalba yra turtinga patarlių ir šia tema yra daug patarlių, bet parinkau turbūt labiausiai tinkančią: „Gerais ketinimais kelias į pragarą grįštas.“ Iš pirmo žvilgsnio tikrai ketinimai yra labai geri, bet jeigu kas prisimena paskelbtą COVID valdymo strategijos pristatymą, apie tai jau J. Razma šiek tiek kalbėjo, aš tada jau sakiau, kad tai yra tokie spąstai vyresnio amžiaus žmonėms.

Visiškai sutinku, kad reikia apsaugoti, apskritai darbo rinkoje reikia visus saugoti, nes pas mus jau daug įvežtinės darbo jėgos, bet užuot juos saugoję, mes darome šiai kategorijai meškos paslaugą, nes, manau, pagrindinė priežastis, kad tų priemonių, kurios yra pasiūlytos, piniginių priemonių, visiškai neįsisaviname, to aš klausiau ir ministro, ir tada reikia vis tiek iki rinkimų tuos pinigėlius kaip nors pradėti įsisavinti, kad jie atsirastų žmonių kišenėse, ir tada siūlomi štai tokie dalykai kaip šis įstatymas.

Klausiau ministro, nes jis pareiškė, kad tikrai vyresnio amžiaus žmonių tarp šiandien atleistų darbuotojų yra didesnis procentas negu visada. Bet kai paklausiau, dėl kokių priežasčių yra atleisti, tai didžioji dauguma išėjo savo noru. Didžioji dauguma 60 metų ir vyresnių išėjo savo noru, ne todėl, kad juos ten diskriminuoja darbdavys. O kai paklausiau, kiek gi kreipėsi į Darbo ginčų komisiją, nes Darbo kodekso niekas nepakeitė, diskriminacija dėl amžiaus negalima Lietuvoje, tada pasakė, kad į Darbo ginčų komisiją, penktadienio duomenimis, kreipėsi 47 žmonės iš 20 tūkst. atleistų. Noriu pabrėžti, iš 20 tūkst. tokio amžiaus – 47 žmonės. Bet kai paklausiau, o kiek gi nubaudė darbdavių už tai, kad diskriminuoja pagal amžių, kol kas atsakymo aš nesu gavęs. Gal rei-

čia paprasčiausiai imtis priemonių, kurios numatytos mūsų Administraciniame kodekse dėl darbo teisės pažeidimų, nes nemanau, kad reikia pridengti atvirą diskriminaciją viešaisiais pinigais. Dabar, užuot užtikrinę šitų žmonių dalyvavimą darbo rinkoje, bandome, sakykim taip, papirkti darbdavius. Bet kas bus po šešių mėnesių, gerbiamieji, tie, kurie sakote, kad tai yra gera priemonė. Jeigu darbdavys supras, kad tikrai gali apsieiti be šito amžiaus žmonių, tai po šešių mėnesių mes paprasčiausiai nukeliame terminą pusę metų vėliau. Aš manau, kad mes einame ne tuo keliu, mes turime stiprinti Darbo inspekciją, mes turime stiprinti darbuotojų atstovus, kurie atstovautų ir gintų. Ir viskas. Ir visiems taisyklės turi būti vienodos, ir jos tokios yra. Visiškai sutinku, kad ten pridėti 10 % neišsprendžia šitų dalykų. Todėl, gerbiami kolegos, tikrai pakartosiu, kad lietuvių kalba turtinga, nedarykime tų „gerų darbų“, kurie nuves kažką į pragarą. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Kviečiu komiteto pirmininkę R. Šalaševičiūtę. Yra pasiūlymų svarstymo stadijoje. Dėl 4 straipsnio – 48¹ straipsnio pakeitimo yra T. Tomilino pasiūlymas. Prašau pristatyti pirmąjį.

T. TOMILINAS (LVŽSF). Šiaip mane įtikino komiteto argumentai, aš iš esmės atsiimu tą pasiūlymą, jeigu galima. Ar būtina pristatyti?

PIRMININKAS. Kitą pasiūlymą taip pat?

T. TOMILINAS (LVŽSF). Irgi atsiimu.

PIRMININKAS. Abu pasiūlymus atsiimate. Ačiū. Tada daugiau svarstytinų pasiūlymų nėra. Ačiū pranešėjai. Motyvai dėl viso. Motyvai už – Seimo narys T. Tomilinas. Prašau.

T. TOMILINAS (LVŽSF). Gerbiami kolegos, kaip ir minėjau pasisakydamas, įstatymas tikrai neturi diskriminacijos požymių, tai yra pozityvi diskriminacija siekiant spręsti ypač opią problemą Lietuvoje, tai yra dramatiškus užimtumo, kvalifikacijos ir kitus socialinius rodiklius, rodiklių pablogėjimą būtent tos amžiaus grupės, kuri prasideda nuo 60 plus. Taip pat labai svarbu, kad įstatymu yra išsprendžiama dilema, kai darbdavys nemoka kompensacijų nutraukus darbo sutartį ir kurį laiką žmogus, negaudamas pajamų, neįgauna teisės į nedarbo išmoką. Tas terminas, kai žmogus kelis mėnesius yra be pinigų, yra tikrai labai pavojingas, ypač krizės laikotarpiu. Aš labai džiaugiuosi, kad ministerija pasiūlė sisteminių sprendimą. Šiandien žmogus, negaunantis, faktiškai negaunantis kompensacijų iš darbdavio už atleidimą, įgaus teisę į nedarbo išmoką iš karto ir ta nuostata galios visą laiką, tai nėra laikina nuostata, todėl ypač džiugu balsuoti už šį įstatymą.

PIRMININKAS. Motyvai prieš – Seimo narys A. Sysas. (*Balsai salėje*)

A. SYSAS (LSDPF). Gerbiami kolegos, čia labai vyksta diskusija, čia mes nugalėtojams ar *lūzeriams* šitą įstatymą priimame? Gerbiami kolegos, aš manau, dar kartą pakartosiu, niekas Lietuvoje neatkeitė Darbo kodekso, niekas neatkeitė Žmogaus teisių konvencijos ir visų dokumentų, kuriuos Lietuva yra ratifikavusi ir pasirašiusi, ir niekur nėra parašyta, kad pagal amžių galima diskriminuoti Lietuvoje. Mano kolega, kuris kalbėjo už, labai mėgdavo, mėgo, pasakysiu šitą žodį, kalbėti apie socialinį dialogą, apie Darbo kodekso laikymąsi. Šį kartą absoliučiai apie tai nekalba. Kodėl mes neužtikriname pagrindinio darbo teisių įstatymo laikymosi, tai yra kad darbdaviai negalėtų piktnaudžiauti? Aš kalbėjau iš tribūnos skaičiais. Ir realiai matyti, jeigu 20 tūkst. išejo savo noru, o tik 47 kreipėsi, tai čia kažkas nevysiškai taip, kaip mums nori nupiešti šitą situaciją. Bet kad bus blogai po šešių mėnesių, kai baigsis šitie pinigai, tai aš tikrai garantuoju, kad problemų mes turėsime kur kas daugiau, nes šita asmenų grupė tikrai bus tarp tų, kurie neras darbo, pagausės bedarbių. Pinigų dalinimas yra tikrai gražus dalykas, bet pritarti tokiam įstatymui negaliu.

PIRMININKAS. Nuomonės išsiskyrė, balsuojame po svarstymo.

Balsavo 119 Seimo narių: už – 106, prieš – 2, susilaikė 11 Seimo narių. Po svarstymo šiam projektui pritarta.

Lydimieji projektai. Gerbiamieji kolegos, gal galime juos svarstyti visus drauge, nes diskutuoti yra užsirašęs vienas Seimo narys? (*Balsai salėje*) A. Sysas sako, kad visi skirtingi, reikia atskirai. Gerai.

10.26 val.

Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-110 11¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4902(2) (svarstymas)

Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo 11¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4902. Svarstymas. R. Šalaševičiūtė paskelbs SRDK išvadą.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (*LSDDF*). Socialinių reikalų ir darbo komitetas apsvarstė šį ir kitus du projektus, visiems trims pritarė bendru sutarimu. Tiesiog taupydama laiką, aš manau, galiu daugiau nepristatinėti.

PIRMININKAS. Dėkoju. Diskutuoti kviečiu Seimo narį R. J. Dagį.

R. J. DAGYS (*MSNG*). Gerbiami kolegos, mes svarstome visą šitą paketą, projektai tarpusavyje yra susiję, todėl mano kalba bus šiek tiek platesnė.

Kai aš dabar girdžiu čia pasisakymus, mane jie pradėjo labai stebinti – atsirado kažkokia diskriminacinė amžiaus grupė, kažkas ją padarė. Padarė ją virusas, tai yra statistika. Tiesiog šitos grupės mirštamumas yra didesnis, pavojus jai yra didesnis. Niekas specialiai to nedarė. Tai ar žmonių nereikėjo perspėti, kad jie yra didesnės rizikos grupėje? Apie ką čia šnekate? Toks fariziejškas susirūpinimas senesniais. Tai reikia rūpintis taip, kad žmonės žinotų, ko turi saugotis, mes juos turime saugoti, o ne palikti likimo valiai, neteikiant informacijos, ir pasakyti – ne, jums viskas gerai, jūs galite gyventi kaip norite.

Graudu klausytis prieš tai kalbėjusių kolegų kalbų. Toks susirūpinimas kažkoks, kad čia diskriminacija kažkokia kyla. Taip, kyla problemų su tais žmonėmis, kadangi mūsų visuomenė nėra ideali kaip tokia. Taip, galima kreiptis į darbo inspekcijas, galima kur nori, bet mes žinome tą rezultatą – niekas neišsprends, o tų žmonių tiesiog nebus darbo rinkoje. Susirasti darbą darbo rinkoje jiems bus gerokai sunkiau, negu jį išsaugoti ir mėginti užsikabinti dirbant toje vietoje. Tai čia yra pagrindinis dalykas. O visa kita, ką kalbėjo Algis ir visi kiti, yra šiaip, pakalbėjome.

Jeigu mes norime išspręsti problemą, tai turime matyti ją ne tokią, kokią mes teoriškai ją įsivaizduojame, o kokią yra praktiškai. Praktiškai yra taip: nėra darbdavių didžiulio sąmoningumo ir nebus jo artimiausiu laikotarpiu. Po ilgo laiko galbūt ir atsiras tie sąmoningi darbdaviai, kurie tuos dalykus saugos. Bet jeigu jie neturės ekonominių paskatų išgyventi šitą laikotarpį, tai mes tiesiog turėsime juos gatvėse, kaip anksčiau buvo su socialinėmis įmonėmis, kurias mes labai gerai reformavome. Ir visi, kurie iš socialinių atidarytų įmonių išėjo, visi gatvėje. Niekas niekur neiintegravo. Įstatymą priėmėme, niekur jokios naudos nėra. Lygiai taip pat ir čia tas pats bus. Aš siūlau tikrai perdėtai nesiūpinti tais, kuriems iš esmės turbūt pagal pasisakymus nelabai kas nors ir rūpi. Siūlau priimti šį įstatymą.

PIRMININKAS. Dėkoju. Motyvai. Motyvai už – M. Puidokas.

M. PUIDOKAS (*MSNG*). Dėkoju posėdžio pirmininkui. Kviečiu kolegas palaikyti šias pataisas. Iš tiesų šeimų gerovė ir vaikų psichologinė būklė yra esminės svarbos, liekamieji reiškiniai gali būti ilgalaikiai, per karantiną šeimos susiduria su rimtais iššūkiais, prie vaikų priežiūros prisijungia ne tik tėvai, bet ir kiti artimieji, seneliai, tetos, kurie gali dėl užimtumo nedirbti. Ne visada tėvai gali dirbti nuotoliniu būdu ir prižiūrėti namie vaikus, kurie dėl karantino negali eiti į mokyklas. Natūralu, kad atsirado ir pataisų, kurios leistų žmonėms taikyti lankstesnę išmokų ir kompensacijų sistemą, poreikis. Turime poreikį valstybėje stengtis dirbančius žmones išlaikyti darbo rinkoje, o šis procesas vyks ir pasibaigus karantinui, nes normalizacija nevyks automatiškai. Tad kviečiu palaikyti ir balsuoti už.

PIRMININKAS. Motyvuojančių prieš nėra. Kolegos, galime šiam projektui pritarti po svarstymo bendru sutarimu? Galime. Ačiū, pritarta.

10.31 val.

Nedarbo socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-1904 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4903(2) (svarstymas)

Darbotvarkės 1-2.3 klausimas – Nedarbo socialinio draudimo įstatymo 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4903(2). Taip pat pranešėja R. Šalaševičiūtė, bet išvadą jau pasakė, tai į tribūną nekviesime. Seimo narių diskusija. Užsirašė P. Urbšys. Prašom.

P. URBŠYS (*MSNG*). Gerbiamieji Seimo nariai, iš tikrųjų tas klausimas visiems yra svarbus, daug kas pasakė labai tikslų minčių, bet, man atrodo, mes ne iki galo suvokiame tos problemos gilumą, nes būtent virusas tą problemą dar labiau atskleidė. Ir jau šiandien reikia konstatuoti, kad tie rizikos grupės amžiaus žmonės yra dabar diskriminuojami. Net jeigu į pradines mokyklas

atveda savo vaikus tėvai, jie klausia, koks mokytojo amžius. Ir jeigu mokytojo amžius patenka į rizikos grupę, jie tiesiog atsisako vaiką patikėti būtent tam mokytojui.

Mes žinome, kad švietimo sistemoje būtent vyresnio amžiaus mokytojų yra vos ne 60 %. Jūs pakalbėkite su žmonėmis, kuriems yra 50 ar 60 metų, kaip jiems sekasi rasti darbą. Iš tikrųjų jau nuo 40 metų amžiaus yra problemų žmonėms įsidarbinti. Ši problema yra ne vien proginė, bet būtent ši problema reikalauja tiek Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, tiek ir komiteto gilesnės analizės, nes jeigu mes tik apsistosime prie proginio sprendimo dėl karantino, tikrai mes tos problemos neišspręsimė. Faktas yra tai, kad mūsų visuomenė sensta ir mes turime žiūrėti į tą problemą kompleksiskai – ne vien įdarbinimo problema, bet ir socialinio užimtumo problema, socialinių paslaugų problema.

Kol kas mes į senjorus dabar žiūrime tarsi į asmenis, kurie skęsta ir reikia paskubomis jiems ištiesti ranką ar numesti gelbėjimo ratą. Bet tai neišspręs iš esmės tos pagal amžių atskirties, kuri įsivyrąja mūsų visuomenėje.

PIRMININKAS. Motyvai po svarstymo. Motyvai už – Seimo narys R. J. Dagys.

R. J. DAGYS (MSNG). Gerbiami kolegos, man atrodo, atsakymas turbūt yra aiškus. Ši priemonė reikalinga būtent šiuo laikotarpiu, kai yra chaosas ir neapibrėžtumas, todėl siūlau tikrai tam dalykui pritarti, nes, kas bus toliau, mums sunku bus prognozuoti. Reikės ieškoti, gali prireikti ir kitokių sprendimo būdų, bet dabar vargu ar mes ką nors geresnio sugalvosime, negu kad maksimaliai stengdamiesi išlaikyti visus žmones darbo rinkoje. Ką darome visuose versluose, tai lygiai taip pat ir šiai grupei.

PIRMININKAS. Kolegos, iš esmės pasisakymai buvo tik teigiami. Ar galime po svarstymo pritarti šiam projektui bendru sutarimu? Ačiū, pritariame. (*Balsai salėje*)

10.35 val.

Darbo kodekso 47 ir 49 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4904(2) (svarstymas)

Darbotvarkės 1-2.4 klausimas – Darbo kodekso 47 ir 49 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4904(2). R. Šalaševičiūtė jau pristatė komiteto išvadą, į tribūną nekviesime. Diskutuoti Seimo nariai neužsirašė. Dėl motyvų? Motyvai už – Seimo narys R. J. Dagys. Ar norite kalbėti? Atsisako. A. Sysas nori kalbėti?

A. SYSAS (LSDPF). Gerbiami kolegos, aš tik noriu priminti, kai svarstėme pirmines Užimtumo įstatymo pataisas, teko siūlyti, kad tai būtų padaryta. Na, geriau vėliau negu niekad. Tada buvo nepritarta šiam siūlymui, komitete buvo ir daugiau žmonių, kurie palaikė, kad turėtų būti toks įrašas į Darbo kodekso įstatymą. Gyvenimas parodė, kad ir mažuma kartais būna teisi. Taigi siūlau pritarti pavėluotai.

PIRMININKAS. Ačiū. Kito siūlymo nepritarti nėra. Tai siūlau pritarti bendru sutarimu. Pritariame bendru sutarimu po svarstymo projektui Nr. XIIIIP-4904(2).

10.36 val.

Valstybės skolos įstatymo Nr. I-1508 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4801(2), 2020 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo Nr. XIII-2694 9 ir 13 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4802(2), Nacionalinių plėtros įstaigų įstatymo Nr. XIII-1257 papildymo 11¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4803(2) (svarstymas)

Darbotvarkės 1-3.1 klausimas – Valstybės skolos įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4801(2) ir lydimieji projektai Nr. XIIIIP-4802 ir Nr. XIIIIP-4803. Biudžeto ir finansų komiteto išvadą paskelbs V. Ažuolas. M. Majauskas. Prašau paskelbti.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Dėl Valstybės skolos įstatymo balsavimo rezultatai: už – 10, prieš nėra, susilaikė 1.

PIRMININKAS. Kitam projektui? Ir dėl lydimųjų rezultatai tokie pat. Dėkoju. T. Tomiliną kviečiu pristatyti Socialinių reikalų ir darbo komiteto išvadą.

T. TOMILINAS (LVŽSF). Gerbiami kolegos, dėl Valstybės skolos įstatymo pakeitimo projekto Socialinių reikalų ir darbo komiteto balsavimo rezultatai: už – 8, prieš nėra, susilaikė 4. Dėl lydimųjų turbūt situacija yra analogiška. Papildomo komiteto išvada dėl Valstybės biudžeto ir savi-valdybių biudžetų finansinių rodiklių: už – 8, prieš nėra, susilaikė 4, išvada dėl Nacionalinių plėt-ros įstaigų įstatymo papildymo projekto – pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Dėkoju už išvadas. Diskutuoti užsirašė Seimo narių. Kviečiu M. Majauską. Ruošiasi K. Glaveckas. Kviečiu M. Majauską diskutuoti dėl projekto. Po to K. Glaveckas.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Dėkoju, Pirmininke. Mielai kolegos, sveikinu su gera pradžia. Sa-ko, gera pradžia pusė darbo. Turime prieš save Biudžeto rodiklių įstatymo projektą, tik dėl kaž-kokios priežasties jūs nusprendėte vis dėlto netikslinti biudžeto. Biudžetą jums patikslinti sakė čia, iš tribūnos, prieš kelias savaites Lietuvos banko pirmininkas, jums sakė Valstybės kontrolė. Dar prieš mėnesį Seimo Teisės departamentas juodu ant balto parašė, sakė, kad jeigu dėl įstatymo projekte siūlomų nuostatų įgyvendinimo yra papildomų valstybės biudžeto asignavimų poreikis, kartu su tokiu įstatymo projektu turėtų būti teikiamas ir Lietuvos Respublikos atitinkamų metų biudžetas. Taigi jūs teikiate Biudžeto rodiklių įstatymą, bet jūs visiškai nedarote to, ką jums sako Teisės departamentas, į ką kvietė atkreipti dėmesį nacionalinio banko pirmininkas, į ką atkreipė dėmesį Valstybės kontrolė.

Finansų ministras mėgsta sakyti, kad Seimas leido pasiskolinti ir Biudžeto įstatyme yra nu-matyta galimybė leisti krizės sąlygomis pinigus netikslinant biudžeto. Iš tiesų tokia tam tikra ga-limybė yra. Tačiau yra viena labai paprasta sąlyga: leisti pinigus ekstremaliosioms situacijoms li-kviduoti galima tik tada, kai nėra pažeidžiamas Biudžeto įstatymo 19 straipsnis. 19 straipsnis sa-ko labai paprastai – Lietuvos biudžeto deficitas yra ne blogesnis negu 0,2 % BVP.

Šiandien mes jau žinome, kad prognozuojamas vienas didžiausių biudžeto deficitų Lietuvos istorijoje ir vienas didžiausių visoje Europos Sąjungoje. Tai bus ne dešimt kartų didesnis deficitas, negu yra įtvirtintas, tai būtų 2 %, o tai yra maždaug 50 kartų didesnis biudžeto deficitas, negu mes turime patvirtinę 2020 metų biudžetą.

Negana to, mes žinome, kad krenta valstybės pajamos. Jeigu net ir be papildomų išlaidų krenta pajamos, mes turime tvirtinti čia ir koreguoti biudžeto deficitą. Balandžio mėnesio paja-mos krito 30 %, lyginant su tuo, kas buvo prognozuota. 30 % krito ir gegužės mėnesio pajamos, lyginant su tuo, kas buvo prognozuota.

Leiskite jūsų paklausti, ar yra bent vienas nepriklausomas teisininkas, kuris nėra pavaldus Vyriausybei ir kuris pasakė, kad biudžeto tikslinti nereikia? Aš tokio nesutikau, bet jeigu jūs tokį turite, būtų labai gerai, kad jūs pateiktumėte, nes šiandien mes turime pareigą ir atsakomybę tiks-linti biudžetą. Aš niekaip nesuprantu, ko bijo Ministras Pirmininkas, ko bijo finansų ministras ar valdančioji dauguma, kodėl jie nenori patikslinti biudžeto, ar jame yra kas nors tokio, ko jūs ne-norite parodyti visai Lietuvai?

Aš kviečiu labai rimtai susimąstyti, nes jeigu privati įmonė privačiame sektoriuje nuspręstų leisti pinigus už balanso, ji sulauktų FNTT skambučio. Jeigu taip nusprendžia elgtis valstybė, ko-kio ji skambučio sulauks? Kviečiu, gerbiami kolegos, rimtai susimąstyti. Ačiū.

PIRMININKAS. Kviečiu Seimo narį K. Glavecką. Nematau, nėra. Tuomet svarstysime pasiū-lymus. Projektas Nr. XIII-P-4802. Yra Seimo narės I. Šimonytės pasiūlymas dėl 2 straipsnio. Pra-šau pristatyti.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamas Seimo Pirmininke. Šito siūlymo esmė yra tikslas su-derinti biudžeto vykdymo lankstumą su demokratine atskaitomybe, nes faktas, kad biudžeto vy-kdymo lankstumas yra reikalingas. Susidaro situacijų, kai reikia Vyriausybei sureaguoti greitai, o, tarkim, Biudžeto įstatymo pakeitimas gali užimti šiek tiek per daug laiko, tarkim, jeigu tai yra tarpas tarp dviejų Seimo sesijų ar koks nors panašus laikotarpis.

Bet vis dėlto Vyriausybės veiklą turėtų riboti Konstitucija, kuri sako, kad biudžetą tvirtina Seimas. Seimas tvirtina maksimalius asignavimus, Seimas tvirtina skolinimosi limitą, Seimas tvir-tina valdžios sektoriaus balanso rodiklį. Todėl siūloma, kad netgi jeigu Vyriausybei per metus

reikia daryti kokius nors sprendimus savarankiškai, jeigu tų sprendimų apimtis yra reikšminga, o kaip reikšmingumo kriterijų siūloma naudoti tą patį kriterijų, kuris naudojamas konstituciniame įstatyme, tai yra 3/10 bendrojo vidaus produkto, tokiu atveju tiesiog dėl atskaitomybės, dėl demokratijos, dėl bendros tvarkos įstatymas taip pat turi būti atitinkamai patikslintas ir Vyriausybė turėtų pateikti Biudžeto įstatymo pakeitimą svarstyti Seimui. Jis tiesiog apsispręstų balsuodamas ir patikslintų atitinkamai tuos dydžius, kuriuos turėtų tvirtinti pagal Konstituciją. Tokia yra siūlymo esmė. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Komiteto išvada – V. Ažuolas. Prašom iš vietos. Įdėkite kortelę.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Komiteto išvada – nepritarti šiam pasiūlymui. Pagrindinės to priežastys, kadangi Seimas jau patvirtino įstatymą kovo 17 dieną, buvo suteikta Vyriausybei teisė skolin-tis virš 5 mlrd. eurų, kad užtikrintų savalaikių biudžeto išlaidų finansavimą, valstybės skolos refi-nansavimą ir išteklių srautų subalansavimą. Išlaidų, susijusių su ekstremalių situacijų likvidavi-mu ir jų padarinių šalinimu. Todėl komitetas tam nepritarė ir siūlome nepritarti.

PIRMININKAS. Motyvai dėl pataisos. M. Majauskas – motyvai už.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Ačiū, Pirmininke. Iš tiesų labiau už tai, kad jūs nenorite tikslinti biudžeto, nerimą kelia tai, kad absoliučiai niekam iš gerbiamųjų valdančiosios daugumos parla-mentarų ši diskusija neatrodo įdomi. Niekas nesiklauso, niekas nediskutuoja, niekas nesirūpina valstybės biudžetu. Aš suprantu, kad sudėtinga tema, kad galbūt nelabai patraukli tema, galbūt nelabai įdomi rinkėjams tema, bet klausimas yra be galo svarbus ir labai apmaudu, kad čia sėdin-tys valstybės atstovai, žmonių atstovai, visiškai nesidomi valstybės biudžetu, visiškai nesidomi valstybės finansais ir neskiria laiko net pasiklausyti, net sudalyvauti diskusijoje, kuri, mano su-pratimu, yra be galo svarbi.

PIRMININKAS. Motyvai už – V. Ažuolas. Atsiprašau, motyvai prieš.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Iš tikrųjų, kolegos, pakartosiu, jeigu buvo toks noras įrašyti tam tikrus ribojimus, reikalavimus, kada turime ateiti į Seimą, kada turime persvarstyti, tai reikėjo daryti ko-vo 17 dieną, kai Seime buvo svarstoma biudžeto pertvarka ir buvo suteikta Vyriausybei galimybė skolintis ir naudotis visomis priemonėmis, reikalingomis ekstremalioje situacijoje. O jeigu mes da-bar pritartume tokiam pasiūlymui, tada būtų grįžimas atgal ir reikėtų viską persvarstyti, kas jau yra padaryta. Gautume tokią teisinę beveik koliziją – viską persūdyti ir viską svarstyti. Siūlau nepritarti šiam pasiūlymui.

PIRMININKAS. Balsuojame dėl pataisos.

Balsavo 106 Seimo nariai: už – 46, prieš – 30, susilaikė 30 Seimo narių. Pasiūlymui nepritarta. Replika po balsavimo. I. Šimonytė.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Aš gerbiama BFK pirmininkui norėčiau priminti, kad biudžete yra ne tik išlaidos, bet ir pajamos. Ir jeigu valstybė nesurenka planuotų pajamų, tuomet nėra kitos iš-eities kaip finansuoti tas išlaidas skolinantis. Bet leisti pinigų, viršijant Seimo patvirtintus maksi-malius asignavimus, yra absoliuti finansinė netvarka. Ir man labai gaila, kad tokį požiūrį turi ko-miteto pirmininkas. Siūlau, kai bus tvirtinamas kitų metų biudžetas, tiesiog patvirtinti išlaidų... netvirtinti jokių išlaidų, dėl nieko nediskutuoti, patvirtinti skolinimosi limitą ketveriems metams ir visiems išsivaikščioti. Ačiū.

PIRMININKAS. Motyvai dėl visų po svarstymo. Motyvai už – Seimo narys A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (MSNG). Ačiū, Pirmininke. Džiugu, kad Vyriausybei bus nuimtas apynasris. Aišku, Seimui daug nuogastavimų yra, kad tie pinigai būtų panaudojami efektyviai, kad jie su-kurtų ateitį mūsų vaikams, mūsų jaunimui, Lietuvos visuomenei, jiems ir reikės grąžinti tas sko-lintas lėšas, paimtas kriziniu laikotarpiu. Todėl tas lankstumas krizės sąlygomis – COVID-19 pan-demijos metu yra galimybė ir ją reikėtų išnaudoti kaip galimybę, todėl pasisakau už.

PIRMININKAS. Seimo narys M. Majauskas – motyvai prieš.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Ačiū, Pirmininke. Mielieji kolegos, vis dėlto kviečiu atkreipti dė-mesį, kad tokią pareigą mums ne tik priminė centrinio banko pirmininkas, Valstybės kontrolė, Seimo Teisės departamentas, bet tokia pareiga yra įtvirtinta ir Lietuvos Respublikos Konstitucijo-je. Seimas tvirtina esminius valstybės įsipareigojimus. Šiandien Vyriausybės įsipareigojimai, už-

balansinės skolos, užbalansinės išlaidos, yra nepatvirtinti Valstybės biudžeto įstatyme. Aš suprantu, kad šiandien galbūt gali atrodyti ir daug svarbesnių klausimų, daug įdomesnių klausimų, bet mes neišvengiamai turėsime grįžti prie šito klausimo ir tikslinti biudžetą. Labai blogai, jeigu mes sukurtume tokį precedentą, kaip sakė I. Šimonytė, kad iš tikrųjų niekam patvirtintas biudžetas nesvarbu, planas yra nesvarbu, tiesiog metų gale suvedami skaičiai ir taip gyvename. Iš tiesų tokiu atveju kitų metų biudžetas neturi jokios prasmės. Mes tiesiog tvirtiname galimybę valstybę (...) ir Vyriausybę su tiesioginiu valdymu be jokio Seimo pritarimo, be jokios Seimo diskusijos priima sprendimus, ką, kiek, kur ir kam išleisti. Tada reikia keisti Konstituciją ir gyventi visiškai kitokiu principu. Taip, kaip šiandien yra patvirtinta, kokia yra nustatyta tvarka, kaip yra tvarkomi valstybės finansai, Seimas turi priimti pagrindinius sprendimus. Todėl kviečiu labai rimtai dar kartą susimąstyti.

PIRMININKAS. Motyvai už – Seimo narys V. Ažuolas.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Aš tik norėčiau paklausti kolegos, o kur jūs buvote kovo 17 dieną, kai tvirtinome ir suteikėme Vyriausybei galimybę skolintis, ir nurodėme, kam skolintis ir kas už šias lėšas bus daroma. Tai tada reikėjo tą ir daryti, teikti pasiūlymus, teikti pastabas ir spręsti, kurių jų reikia. O dabar mes jau padarėme sprendimą, Vyriausybė jau atlieka savo darbą, stengiamės kuo greičiau reaguoti į iškilusias grėsmes, kur reikia skirti finansus, ir dar bandome atsukinėti atgal. Tai, kolegos, siūlau balsuoti už, Biudžeto sandaros... kitur yra parašyta, kad esant ekstremaliai situacijai šių dalykų nėra reikalaujama. Kviečiu balsuoti už.

PIRMININKAS. Motyvai prieš – Seimo narys A. Navickas.

A. NAVICKAS (TS-LKDF). Pirmiausia noriu pabrėžti, kad beformiškumas nėra lankstumas, kaip ponas A. Skardžius sako. Antra vertus, kaip įdomiai savo veiklą įsivaizduoja V. Ažuolas. Aš suprantu, kad mes galime pasiskolinti kovo 16 dieną, ir kam pasiskolinti. Mes pritariame pasiskolinti ekstremaliai situacijai suvaldyti. Kai pradedami pinigai neaiškiai leisti, man atrodo, Seimo pareiga ir apskritai kiekvieno sveiko žmogaus pareiga yra bent jau pasvarstyti, kaip, kur mes tuos pinigus galime išleisti, kaip juos kontroliuoti, kaip su jais tvarkytis. Valdantieji, na, nemoka skaičiuoti, nemoka, bet man įdomiausia, kad turint valdančiąją daugumą taip bijoti skaičiuoti iš tikrųjų yra nesuprantama. Man atrodo, kad paprasčiausiai Seimas ir vėl nusišalina nuo savo parlamentinės kontrolės pareigos. Deja, toks vaizdas, kaip žmonės sako, dabar mes tarsi Seimo ir nebeturime.

PIRMININKAS. Motyvai išsakyti. Kviečiu balsuoti po svarstymo dėl trijų projektų. Dėl Valsybės skolos įstatymo pakeitimo įstatymo ir lydimųjų.

Balsavo 105 Seimo nariai: už – 78, prieš – 8, susilaikė 19 Seimo narių. Po svarstymo projektams pritarta.

10.54 val.

Finansinės paskatos pirmąjį būstą įsigyjančioms jaunoms šeimoms įstatymo Nr. XIII-1281 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2396(2) (svarstymas)

Darbotvarkės 1-4 klausimas – Finansinės paskatos pirmąjį būstą įsigyjančioms jaunoms šeimoms įstatymo 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2396(2). Svarstymas. Pranešėjas – Biudžeto ir finansų komiteto narys V. Rinkevičius. Prašom, išvada.

V. RINKEVIČIUS (LVŽSF). Gerbiami kolegos, komitetas apsvaustė minėtą įstatymo projektą, atsižvelgė į Seimo Teisės departamento pastabas ir bendru sutarimu joms pritarė. Taip pat yra gauta Seimo narių pasiūlymų, juos komitetas apsvaustė.

PIRMININKAS. Dėkoju. R. Šalaševičiūtė paskelbs Socialinių reikalų ir darbo komiteto išvadą.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (LSDDF). Socialinių reikalų ir darbo komitetas, apsvaustęs projektą ir siekdamas jaunoms šeimoms, norinčioms pirkti ar statyti būstą regionuose esančiose teritorijose, užtikrinti didesnę stabilumą pasinaudoti finansine paskata pirmajam būstui įsigyti, savo projekte pateikė pasiūlymus pritarti projektui atsižvelgiant į Seimo narių V. Ačienės ir A. Norkienės pasiūlymą. Balsavimo rezultatai: už – 8, prieš nebuvo, susilaikė 3 komiteto nariai.

PIRMININKAS. Diskusija. Kviečiu Seimo narį E. Pupinį.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamas Pirmininke. Gerbiami kolegos, šiandieną tenka diskutuoti ir ne visada pritarti įstatymui, kurį pats pateikiau. Problema turbūt buvo sukurta pačioje pradžioje, kai gal ir geros buvo intencijos, kad remsime jaunas šeimas, kurios kuriasi regionuose, mes kaip pagrindinį vienetą, prie kurio *pririšama* visa parama, ėmėme tam tikrą normatyvinę nekilnojamojo turto ploto vertę.

Problema ta, kad ta vertė yra nestabilus dydis, ir išėjo taip, kad pagal tas vertes kai kuriose savivaldybėse, na, paprasčiausiai nebuvo galima įsigyti turto. Viena iš tokių savivaldybių buvo Utenos. Po kiek laiko pamatėme, kad tų savivaldybių, kuriose normatyvinė turto vertė pradėjo kilti, atsirado ir daugiau: Tauragė, Panevėžys. Tokiu būdu susidarė tam tikras netikrumas jaunoms šeimoms, kurios, norėdamos įsigyti būstą, aišku, planuoja savo gyvenimą. Tarkime, suplanuoja keltis į Tauragę ar Uteną, būsto normatyvinė vertė pakyla ir joms pasakoma, kad atsiprašome, šį kartą jūs negalite įsigyti turto, nes dėl to, kad Registrų centras suskaičiavo tokius duomenis, tas turtas pabrango.

Aišku, kyla klausimas, kodėl tas būstas brangsta? Įdomiausia, kad jis brangsta ne visur, tik didmiesčiuose, daugiau procentais brangsta rajonų centruose. O priežasčių yra įvairių. Kai kurie žmonės, gyvenantys rajonų centruose, turi vasarai būstą daugiabutyje, o tėvų namus turi kaimiškojoje vietovėje. Na, statybos nevyksta, rinkoje neatsiranda naujų būstų, kainos nekrenta, o kyla. Arba kai kuriuose miestuose, kur yra kokie nors verslai, nėra specialistų ir atvažiuojantiems specialistams nuomojami būstai. Vėlgi tos būstų pasiūlos nėra ir tokiu būdu kyla normatyvinės vertės ir būstų kainos.

Čia irgi klausimas, kodėl kalti tie žmonės, kurie negali pasinaudoti vienodomis sąlygomis? Tarkime, jau 2019 metų viduryje buvo matyti, kad pagal normatyvines turto vertes daugiausia būsto buvo įsigyta Klaipėdos rajone, pajūryje, Kauno rajone, Marijampolės bei Alytaus – po 70–71 būstą, toliau Kretingos, bet tokiose savivaldybėse kaip Anykščių, Kazlų Rūdos – tik apie 9 šeimos, Šilalėje taip pat, Biržų, Rietavo, Ignalinos – po 7 šeimas. Iš tikrųjų tas įstatymas nėra pakankamai nukreiptas į regionus, todėl buvo mano tam tikri siūlymai, gaila, kad komitetas nepritarė. 2018 metais mes buvome sutarę, kad ieškosime tvaresnio būdo, kaip nustatyti galimybę pirkti būstus regionuose, bet, deja, jo taip ir nesuradome.

Šiandien aš pristatysiu savo pasiūlymą. Norisi surasti tvaresnį būdą, kad žmonės žinotų, kas yra regionas, kad suplanavę savo gyvenime keltis į rajono centrą, nepriklausomai nuo normatyvinės turto vertės svyravimų, kurie nežinia kaip suskaičiuojami kompiuterinės programos, kuri yra Registrų centre. Tuos būstus būtų galimybė įsigyti.

Vis dėlto buvo priimtas kitoks sprendimas – *prisirišti* dar prie vieno skaičiaus, tai yra 20 %. Jeigu būsto vertė pakyla ne daugiau nei 20 %, tuomet žmogus, perkantis būstą, patektų į tokias sąlygas ir galėtų įsigyti toje vietoje būstą. Bet, pavyzdžiui, Utenai to skaičiaus nepakanka – jiems reikia jau 26 %. Tai rodo, kad tas procentinis *pririšimas* prie normatyvinės turto vertės didėjimo taip pat nėra patikimas ir nėra gana tvarus. Turėtume gal ir komitete toliau ieškoti priemonės ir būdo, kad tiksliau apibūdintume galimybę įsigyti tą būstą jaunoms šeimoms, ko ir buvo siekta tuo įstatymu. Vis dėlto siūlysiu savo pasiūlymą, aišku, jam komitetas nepritarė, bet vis dėlto prašyčiau Seimo pagalvoti ir pritarti. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Kviečiu pranešėją V. Rinkevičių į tribūną. Yra E. Pupinio pasiūlymas, prašysiu jį pristatyti iš vietos. Turime jį apsvarstyti. Prašom.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, turbūt visi žinome pavyzdį, kai įstatymuose yra tiksliai reglamentuotas atstumas nuo tam tikrų administracinių centrų, ir vienas iš tų pavyzdžių yra, kai Seimo nariams yra nustatytas tam tikras atstumas, kai jie negali pretenduoti į gyvenimą bendrabutyje, nes išeina, kad jie gyvena miesto teritorijoje. Tas atstumas yra 25 kilometrai.

Mano siūlymas taip pat yra panašus – ieškoti galimybės ir *pririšti* tą galimybę prie būsto įsigijimo, prie teritorijos, kai, pavyzdžiui, būstas nuo miesto savivaldybės administracinės ribos, kurioje pagal Lietuvos statistikos departamento pateikiamus duomenis metų pradžioje gyvena per 100 tūkst. gyventojų, yra už 10 kilometrų. Vadinasi, jeigu 100 tūkst. gyventojų, jau tik už 10 kilometrų nuo miesto administracinės ribos galima įsigyti būstą. Toliau: gyventojų yra per 200 tūkst.

– ne arčiau kaip 15, per 300 tūkst. gyventojų – ne arčiau kaip 20 kilometrų, per 400 tūkst. gyventojų – ne arčiau kaip 25 kilometrai. Iš tikrųjų aiškūs dydžiai, aiškūs vienetai. Tarkime, Vilniaus variantas: pagal šią programą įsigyti Vilniaus regione būstą galima pretenduoti į paramą, kai jis nuo administracinės ribos nutolęs per 25 kilometrus. Pavyzdžiui, Kaune būtų per 15 kilometrų. Tada būtų visiškas aiškumas, gana aiškus dydis. Aišku, turbūt tikrai poįstatyminiais aktais reikėtų nustatyti konkrečias gyvenvietes, kuriose galima būtų regionuose įsigyti tuos pačius būstus. Siūlau pritarti tokiam siūlymui.

PIRMININKAS. Ačiū. Komiteto nuomonė ir argumentai.

V. RINKEVIČIUS (LVŽSF). Komitetas nepritarė šiam pasiūlymui, nes yra didelė rizika dėl nepibrėžtos situacijos – savivaldybės skaldomos į atskiras, visiškai jokių aiškių ribų neturinčias teritorijas. Skirtingai bus traktuojama viena dalis ir kita dalis, tad būtų tikrai sumaištis. Pritarė Seimo narių V. Ačienės ir A. Norkienės pasiūlymui, kur yra aiškiau, labai aiškiai apibrėžta, kaip tai galima daryti.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dėkoju pranešėjui. Dėl pasiūlymo motyvuoti Seimo nariai neužsirašė. Balsuojame dėl pasiūlymo. Dėl E. Pupinio pasiūlymo, kuriam komitetas nepritarė.

Balsavo 93 Seimo nariai: už – 35, prieš – 22, susilaikė 36 Seimo nariai. Pasiūlymui nepritarta. Motyvai dėl viso. Motyvai už – Seimo narys E. Pupinis.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, aišku, labai gaila, kad siūlymui nepritarta, tačiau negalime stabdyti to proceso ir šiek tiek pagerinti sąlygas nors šiuo momentu, iki šitų rinkimų, kai iš tikrųjų būsto vertė gali padidėti 20 %. Aišku, ten, kur jau 21 %, tos savivaldybės iškris ir nepretenduos į būstus, bet vis tiek šis žingsnis šiek tiek pagerins sąlygas, tarkime, Tauragėje, kur rinkta Seimo narė valstiečių partijos. Tai, galiu pasakyti, pagerins ir Utenoje. Visas centras iškrenta, tačiau kaimiškos teritorijos, kur toliau nuo centro, vis dėlto pagal šitą pateiktą siūlymą išliks.

Bet prašau ir komiteto, ir ministerijos vis dėlto galvoti apie tvaresnį būdą, kad būtų aiškumas, kad iš tikrųjų nepriklausytų nuo kainų kritimo, o būtų kažkoks įtvirtintas būdas, kada būtų iš anksto aišku, kas tai yra tas, toliau nutolęs nuo šios vietovės, kurį galima prilyginti regionui, kur reikia remti ir suteikti tokias lengvatas jaunoms šeimoms įsigyjant būstą. Siūlau pritarti, tačiau ieškoti kitų būdų, kaip patobulinti tą įstatymą, galbūt tai ir ministerija... Jeigu šis būdas netinka, tai galbūt dabar netinka, gal paskui tiks. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Dėl motyvų prieš nėra. Kolegos, galime po svarstymo pritarti bendru sutarimu? Pritariame bendru sutarimu.

11.06 val.

Mediacijos įstatymo Nr. X-1702 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-3015(2), Administracinių bylų teisenos įstatymo Nr. VIII-1029 2, 20, 28, 36, 44, 56, 79, 79¹, 139 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 79² straipsniu įstatymo projektas Nr. XIIIIP-3016(2), Ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo Nr. VIII-1031 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-3017(2) (svarstymas)

Darbotvarkės 1-5.1, 1-5.2 ir 1-5.3 klausimai – Mediacijos įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-3015, Administracinių bylų teisenos įstatymo straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 79² straipsniu įstatymo projektas Nr. XIIIIP-3016 ir Ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-3017. Svarstymas. Pranešėja – A. Širinskienė. A. Nekrošius. Teisės ir teisėtvarkos komiteto išvada.

A. NEKROŠIUS (LVŽSF). Dėkoju, gerbiamas Pirmininke. Komiteto išvados. Dėl pirmojo projekto. Balsavimo rezultatai: už – 10, prieš nėra, susilaikė 1. Toliau dėl antrojo projekto. Balsavimo rezultatai: už – 11, prieš nėra, susilaikiusių nėra. Ir dėl trečiojo. Balsavimo rezultatai: už – 11, prieš nėra, susilaikiusių nėra.

PIRMININKAS. Ačiū. Gerbiami kolegos, diskutuoti Seimo nariai neužsirašė. Dėl motyvų? Taip pat nėra. Galime šiems projektams pritarti po svarstymo bendru sutarimu? Pritariame bendru sutarimu.

11.08 val.

Baudžiamojo proceso kodekso 35, 168, 170, 214, 217, 218, 234, 381, 418, 426 straipsnių ir priedo pakeitimo, Kodekso papildymo 17⁴, 67¹ straipsniais įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4653(2), Prokuratūros įstatymo Nr. I-599 1, 11, 28, 29, 34¹ straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 37¹¹, 37¹² straipsniais įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4654(2), Įstatymo „Dėl Europos Sąjungos valstybių narių sprendimų baudžiamosiose bylose tarpusavio pripažinimo ir vykdymo“ Nr. XII-1322 1, 51, 59, 65, 69 straipsnių ir priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo nauju XIV skyriumi įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4655(2) (svarstymas)

Darbotvarkės 1-6.1, 1-6.2 ir 1-6.3 klausimai. Baudžiamojo proceso kodekso straipsnių ir priedo pakeitimo, kodekso papildymo 17⁴, 67¹ straipsniais įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4653. Svarstymas. Prokuratūros įstatymo straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 37¹¹, 37¹² straipsniais įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4654(2) ir įstatymo „Dėl Europos Sąjungos valstybių narių sprendimų baudžiamosiose bylose tarpusavio pripažinimo ir vykdymo“ straipsnių ir priedo pakeitimo ir įstatymo papildymo nauju XIV skyriumi įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4655. Visų projektų svarstymas. Pranešėjas – Seimo narys R. Andrikis, Teisės ir teisėtvarkos komiteto išvada.

R. ANDRIKIS (LSDDF). Įstatymų projektai svarstyti šių metų gegužės 27 dieną. Pritarta bendru sutarimu. Svarstant pirmus du įstatymų projektus dalyvavo 9 komiteto nariai, trečiąjį – 10.

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, pasiūlymų svarstymo stadijoje negauta. Diskutuoti Seimo nariai neužsirašė. Dėl motyvų taip pat neužsirašė. Galime pritarti projektams po svarstymo bendru sutarimu? Pritariame. Dėkoju.

11.09 val.

Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 30, 71, 74, 85, 89, 115, 162 straipsnių, trisdešimt antrojo skirsnio pavadinimo pakeitimo ir Statuto papildymo 47¹ ir 203¹ straipsniais“ projektas Nr. XIIIIP-4619(2) (svarstymas)

Darbotvarkės 1-7 klausimas – Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto kai kurių straipsnių, trisdešimt antrojo skirsnio pavadinimo pakeitimo ir Statuto papildymo 47¹ ir 203¹ straipsniais“ projektas Nr. XIIIIP-4619. Svarstymas. Pranešėja – A. Širinskienė. A. Nekrošius. Prašom. Teisės ir teisėtvarkos komiteto išvada.

A. NEKROŠIUS (LVŽSF). Dėkoju, Pirmininke. Komiteto sprendimas ir siūlymas – pritarti komiteto patobulintam Lietuvos Respublikos Seimo statuto kai kurių straipsnių, taip pat trisdešimt antrojo skirsnio pavadinimo pakeitimo ir Statuto papildymo dviem straipsniais projektui. Komiteto išvadai pritarė 11 Seimo narių, prieš ir susilaikiusių nebuvo.

PIRMININKAS. Diskutuoti nėra užsirašiusių Seimo narių, todėl svarstysime pasiūlymus. Yra Seimo nario J. Razmos pasiūlymas. Prašom pristatyti. O jus prašom pareikšti komiteto nuomonę.

J. RAZMA (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, į mano pasiūlymą iš esmės komitete yra atsižvelgta. Nors rašo, kad iš dalies pritarta, bet aš pasižiūrėjau, kad iš esmės visam mano pasiūlymo turiniui yra pritarta, tik redakcija yra sutvarkyta. Taigi aš papildomai tikrai nesiūlau balsuoti. Viskas gerai.

PIRMININKAS. Kitas jūsų pasiūlymas.

J. RAZMA (TS-LKDF). Aš kalbu apie visus pasiūlymus, nes jie buvo to paties turinio iš esmės.

PIRMININKAS. Ačiū. Komitetas iš dalies pritarė ir pranešėjas pritarė tokiam suderintam tekstui. Ačiū. Mes turbūt bendru sutarimu galime pritarti šiems suderintiems pasiūlymams. Pritariame.

Motyvai dėl viso. J. Razma – motyvai už.

J. RAZMA (TS-LKDF). Pasisakydamas už aš noriu padėkoti komitetui, kad pritarė mano pasiūlymams. Nedažnai taip atsitinka, kad opozicijos atstovų pasiūlymai yra priimami.

O pats projektas tikrai bus mums naudingas praktinėje veikloje. Galėsime tvarkingiau ir greičiau priimti paprastus tvarkomuosius Seimo nutarimus. Dabar viskas išdėstyta taip, kad bus galima priimti juos skubos tvarka ir nereiks gaišti laiko slapta balsuojant dėl teisėjų atleidimo, kai tie atleidimai yra trivialūs, nes tiesiog mes privalome atleisti, kai baigiasi teisėjo kadencija ar jis pats

parašo pareiškimą, ar pereina į kitą (...) ir panašiai. Tokiu atveju, kaip dabar numatyta, eiti slapta balsuoti tikrai nėra prasmės.

PIRMININKAS. Dėkoju. Motyvuojančių prieš nėra. Siūlau balsuoti.

Užsiregistravo 90 Seimo narių, balsavo 89: už – 87, prieš nebuvo, susilaikė 2 Seimo nariai. Po svarstymo projektui Nr. XIIIIP-4619 pritarta.

11.14 val.

Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 11, 23, 149, 150, 227, 228, 229, 238, 239, 240, 241 ir 242 straipsnių pakeitimo“ projektas Nr. XIIIIP-4737(2) (svarstymas)

Darbotvarkės 1-8 klausimas – Seimo statuto dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto straipsnių pakeitimo projektas Nr. XIIIIP-4737(2). Taip pat svarstymas. Taip pat A. Nekrošių kviečiu paskelbti Teisės ir teisėtvarkos komiteto išvadą.

A. NEKROŠIUS (LVŽSF). Dėkoju, Pirmininke. Sprendimas: pritarti komiteto patobulintam Lietuvos Respublikos Seimo statuto projektui. Balsavimo rezultatai: 10 – už, prieš ir susilaikiusių nėra.

PIRMININKAS. Dėkoju. Diskutuoti Seimo nariai neužsirašė. Yra pateikta pasiūlymų svarstymo stadijoje. Prašysiu Seimo narį S. Šedbarą pristatyti.

S. ŠEDBARAS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, komitete viską suderinome, siūlau balsuoti po svarstymo taip, kaip yra tekstas suderintas.

PIRMININKAS. Ir dėl visų pasiūlymų?

S. ŠEDBARAS (TS-LKDF). Visų, jie susiję.

PIRMININKAS. Visi pasiūlymai susiję, dėl visų suderintas tekstas ir tokiems pasiūlymams mes visi galime pritarti bendru sutarimu. Daugiau Seimo narių pasiūlymų nėra, tik S. Šedbaro trys pasiūlymai. Dėkoju. Kolegos, dėl motyvų po svarstymo yra užsirašiusių? J. Razma – motyvai už.

J. RAZMA (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, kviečiu pritarti šiam projektui, jis pasikeitė į gerąją pusę po komiteto svarstymo. Jei būtų likęs pirminio pavidalo, tikrai būčiau prašęs nepritarti, nes pirminiame projekte mes būtume apriboję apkaltos galimybes tuo atveju, jeigu duodame sutikimą patraukti, sakykime, Seimo narį baudžiamajon atsakomybėn. Būtų tekę laukti, kol atsirastų galutinis teismo sprendimas. Dabar vis dėlto įrašyta išlyga, jeigu yra akivaizdus nusikaltimo padarymas, Seimas, nelaukęs jokių teismo sprendimų, gali pats konstatuoti tą nusikaltimo padarymą ir inicijuoti apkaltą įprasta tvarka, surinkęs parašus ir taip toliau. Dabar, manau, yra viskas gerai, mes įgyvendiname ir Konstitucinio Teismo nutarimą, ir kartu nesukuriame tokių situacijų, kai galėjo Seimo nariai, kaip minėjau, išvengti apkaltos, jeigu būtų tenkinamas prokuroro prašymas.

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, girdžiu bendro sutarimo aidą. Turbūt galime pritarti bendru sutarimu po svarstymo šiam projektui? Pritariame bendru sutarimu.

11.17 val.

Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 18, 20, 21, 78 straipsnių pakeitimo ir Statuto papildymo 18¹ straipsniu“ projektas Nr. XIIIIP-500(2) (svarstymas)

Darbotvarkės 1-9 klausimas – Seimo statuto dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto straipsnių pakeitimo ir Statuto papildymo straipsniu projektas Nr. XIIIIP-500. Svarstymas. Pranešėjas Teisės ir teisėtvarkos komiteto išvadai paskelbti taip pat bus turbūt A. Nekrošius.

A. NEKROŠIUS (LVŽSF). Dėkoju. Komiteto sprendimai ir siūlymai – pritarti komiteto patobulintam projektui ir komiteto išvadoms. Balsavimo rezultatai: už balsavo 11 Seimo narių, prieš ir susilaikiusių nėra.

PIRMININKAS. Dėkoju. Pasiūlymų svarstymo stadijoje nėra gauta. Diskutuoti Seimo nariai neužsirašė. Dėl motyvų taip pat neužsirašė. Kolegos, kviečiu pritarti bendru sutarimu. Pritarėme bendru sutarimu projektui Nr. XIIIIP-500.

11.18 val.

Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 24, 27, 29, 44, 46 ir 80¹ straipsnių pakeitimo“ projektas Nr. XIIIIP-940(2) (svarstymas)

Darbotvarkės 1-10 klausimas – Seimo statuto dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto straipsnių pakeitimo projektas Nr. XIIIIP-940. Taip pat kviečiu A. Nekrošių paskelbti Teisės ir teisėtvarkos komiteto išvadą.

A. NEKROŠIUS (LVŽSF). Komiteto sprendimas – pritarti komiteto patobulintam projektui ir komiteto išvadoms. Balsavimo rezultatai: už – 11, prieš ir susilaikiusių nėra.

PIRMININKAS. Dėkoju. NSGK išvadą paskelbs D. Gaižauskas. Dainiau Gaižauskai, kviečiu į tribūną paskelbti Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto išvadą. Atsiprašau, ten V. Bakas buvo.

D. GAIŽAUSKAS (LVŽSF). Ačiū, gerbiamas Pirmininke. Komitetas svarstė šį įstatymo projektą. Balsavimo rezultatai – priimta bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Dėkoju. Yra gautas pasiūlymas. A. Nekrošių prašysiu į tribūną. Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas teikia siūlymą, kas pristato jį? Taip, D. Gaižauskas, prašau iš vietos. Įjungtas jūsų mikrofonas. Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto pasiūlymas. (*Balsai salėje*) Siūlo išbraukti 6 straipsnį – 71 straipsnio pakeitimą, o buvusį 7 straipsnį – 80¹... Gal tada A. Nekrošių paprašysiu pristatyti.

A. NEKROŠIUS (LVŽSF). Siūlymas buvo toks, kad siūlome iš projekto išbraukti 6 straipsnį – 71 straipsnio pakeitimą, o buvusį 7 straipsnį – 80¹ straipsnio pakeitimą laikyti 6 straipsniu ir jį išdėstyti taip: „6 straipsnis. 80¹ straipsnio pakeitimas. Papildyti 80¹ straipsnį 3 dalimi ir ją išdėstyti taip: Komisijos nariais gali būti Seimo nariai, turintys leidimą dirbti ar susipažinti su įslaptinta informacija.“ Komiteto nuomonė buvo pritarti iš dalies, komiteto pasiūlymas buvo projekto 6 straipsnį išdėstyti taip: „Kriminalinės žvalgybos parlamentinės kontrolės komisijos nariai (išbraukiama „gali būti Seimo nariai, turintys...“ ir toliau tęsiama) teisės aktų nustatyta tvarka turi gauti leidimą dirbti ar susipažinti su įslaptinta informacija.“

PIRMININKAS. D. Gaižausko klausiu, ar sutinkate su komiteto nuomone pritarti iš dalies ir išdėstyti? Sutinkate. Ar galime bendru sutarimu pritarti šiam suderintam variantui? Pritariame bendru sutarimu. Dėl motyvų dėl viso Seimo nariai nėra užsirašę. Čia buvo dėl pasiūlymo. (*Balsai salėje*) Siūlau pritarti bendru sutarimu po svarstymo šiam projektui. Pritariame bendru sutarimu. Dėkoju.

Toliau posėdžiui pirmininkauja Seimo Pirmininko pirmoji pavaduotoja R. Baškienė.

PIRMININKĖ (R. BAŠKIENĖ, LVŽSF). Dėkoju, gerbiamam Pirmininkui ir mieliems kolegoms, netgi pirmaujame pagal darbotvarkę. Ta proga dar noriu pasidžiaugti, kad šiandien ypatinga diena: prieš 100 metų Steigiamasis Seimas priėmė laikinąją Lietuvos valstybės Konstituciją. Svarbų dokumentą turėjome tada ir turime dabar.

11.23 val.

Regioninės plėtros įstatymo Nr. VIII-1889 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4280(2) (svarstymo tęsinys), Viešojo administravimo įstatymo Nr. VIII-1234 2, 4, 4¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4281(2), Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 5, 16 ir 20 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4282(2), Teisės gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatymo Nr. VIII-1524 1, 2 ir 7 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4283(2), Teisėkūros pagrindų įstatymo Nr. XI-2220 6 straipsnio pakeitimo ir įstatymo papildymo 16² straipsniu įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4284(2), Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo Nr. X-1212 19, 22¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4285(2), Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo 14 ir 15 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4286(2) (svarstymas)

Gerbiami kolegos, kitas darbotvarkės klausimas – Regioninės plėtros įstatymo pakeitimo įstatymo projektas. Darbotvarkės 1-11 klausimas, projektas Nr. XIIIIP-4280(2). Svarstymas. Kviečiu V. Kravčionok, Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto, pagrindinio komiteto, pranešėją.

(*Balsai salėje*) Aš pasakysiu. Labai prašysiu komiteto pirmininkės pateikti ir lydimuosius įstatymų projektus Nr. XIII-4281, Nr. XIII-4282, Nr. XIII-4283, Nr. XIII-4284, Nr. XIII-4285 ir Nr. XIII-4286.

V. KRAVČIONOK (*LLRA-KŠSF*). Lietuvos Respublikos Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas kaip pagrindinis svarstė Lietuvos Respublikos regioninės plėtros įstatymo Nr. VIII-1889 pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIII-4280(2) ir siūlo Seimui pritarti komiteto patobulintam įstatymo projektui ir komiteto išvadoms. Balsavimo rezultatai: už – 7, prieš nebuvo, susilaikė 3. Taip pat bendru sutarimu pritarta papildomai išvadai ir pritarta lydimiesiems projektams. Atsižvelgta į Teisės departamento pastabas. Ir komitetas pritarė visiems patobulintiems projektams bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kviečiu kaip papildomo Audito komiteto išvadas perskaityti komiteto pirmininkę I. Šimonytę. Taip pat prašysiu ir dėl lydimųjų įstatymų projektų.

I. ŠIMONYTĖ (*TS-LKDF*). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Komitetas svarstė minimą įstatymų paketą ir sprendimas buvo iš esmės jam pritarti, pasiūlyti pagrindiniam komitetui patobulinti jį pagal pateiktas pastabas ir pasiūlymus. Visais atvejais balsavimo rezultatai buvo tie patys: už – 4, prieš – 2, susilaikiusių nebuvo. Ačiū.

PIRMININKĖ. Diskusija. Yra užsirašę 5 Seimo nariai. Gerbiami kolegos, jeigu spėtume per 20 minučių, būtų racionalu. Galime tam pritarti, kad diskusijai skiriame 20 minučių?

Pirmąjį kviečiu P. Urbšį. P. Urbšys. Prašom.

P. URBŠYS (*MSNG*). Gerbiamieji Seimo nariai, regioninės politikos plėtros klausimas visada buvo aktualus visose kadencijose, bet ne visada užtekdavo politinės valios iš esmės pradėti spręsti tą opią problemą.

Mes iš Europos Sąjungos valstybių išsiskiriame tuo, kad turime perdėtą centralizaciją, kas susiję su regioninės politikos formavimu. Tai yra pastebėję ir tarptautiniai ekspertai. Tuo labiau kad mes turime labai aiškias pasekmes, tą netolygų regionų vystymąsi. Iš esmės mes privalome peržiūrėti pačią sampratą, kas yra regionų plėtra. Peržiūrėdami ją mes turime aiškiai suteikti visai kitokias kompetencijas Regioninės plėtros tarybai.

Dėl centralizuoto valdymo dominavimo, kai net regionų plėtros planus rengdavo Vidaus reikalų ministerijos atstovai, o ne Regioninės plėtros tarybos nariai, sistema iš tikrųjų negalėjo būti efektyvi. Tuo labiau kad jai buvo suteiktos tik minimalios teisės formuoti regioninę politiką, nes buvo akcentuota tik Europos Sąjungos lėšos. Man atrodo, ta nuostata galėjo atsirasti dėl europinio suvokimo, kad dėl efektyvesnio lėšų panaudojimo turi būti įtrauktos įvairios struktūros, taip pat ir regioniniu lygmeniu turėtų būti suformuotos tam tikros tarybos. Nustatyta 16 % riba, ką Regioninės plėtros taryba galėjo skirstyti, iš esmės rodė visišką nepasitikėjimą ja ir galų gale regionų plėtros tarybos pačios buvo tapusios grynai imitacine struktūra.

Dabar šitas siūlymas yra toks. Pirmiausia, pakeisti patį statusą. Regionų plėtros tarybos neturėjo jokio juridinio asmens statuso, dabar suteikiamas – viešasis juridinis asmuo. Regionų plėtros tarybos neturėjo jokio finansinio savarankiškumo, dabar jis atsiranda. Regioninės plėtros tarybai nebuvo suteikta teisė atstovauti tarptautiniu lygmeniu, o dabartiniame projekte ta teisė suteikiama.

Toliau. Įstatyme yra labai aiškiai apibrėžta, kokie yra socialiniai partneriai, kurie įtraukiami į Regioninės plėtros tarybą. Nacionaliniu lygmeniu yra suteikiama balsavimo teisė visiems. Anksčiau sudėtį tvirtindavo Vyriausybė, dabar, kaip aš minėjau, įstatyme yra aiškiai apibrėžti tie subjektai, kuriuos turėtų įtraukti. Buvo pastebėta ydinga tendencija, kad nevyriausybinių organizacijų atstovai, bendruomenių organizacijų atstovai, tai yra asociacijų atstovai, faktiškai buvo ignoruojami. Dabar jau šito nebus galima padaryti.

Toliau. Labai aiškiai apibrėžiama, kad Regioninės plėtros taryba suformuoja savo administraciją. Dabar aptarnavo Regionų plėtros departamentas, būdavo jo etatai. Šiuo atveju regionų plėtros tarybos turės savo administraciją, savo administracijos direktorių ir savo etatus.

Aš manyčiau, kad tai yra žingsnis į priekį. Be abejo, jis nėra iki galo išbaigtas. Mes esame pradedę Europos Taryboje balsavimo teisę Regionų rūmuose. Esame pradedę todėl, kad nėra piliečių atstovavimo regioniniu lygmeniu, koks yra įtvirtintas vakarietiškoje sampratoje. Aišku, tikimasi,

kad tie pakeitimai, kurie yra, gal vis dėlto sudarys palankesnes sąlygas vėl pradėti derybas su Europos Taryba, kad Lietuvai būtų atkurtos balsavimo teisės ir ji galėtų prisidėti prie regioninės politikos formavimo ne tik Lietuvoje, bet ir Europos Tarybos sudėtyje.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kviečiu E. Pupinį. Frakcijos vardu po to prašysiu ministrės R. Tamašunienės, o iš socialdemokratų, matysime, kiek liks laiko.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, iš tiesų toks įstatymas turbūt kontroversiškas. Viena vertus, kaip ir sakoma, galbūt bus šiek tiek daugiau tam tikrų funkcijų, kita vertus, ko gero, kai kurių gali net nelikti. Ir turbūt esame girdėję ne vieną kartą apie tokius subsidarumo principus, kai sprendimai dėl tam tikrų reikalų gali būti priimami kiek įmanoma žemiau. Ir viena iš tokių svarbiausių Europos Sąjungos priedermių, idėjų – kaip vis dėlto palaikyti tuos regionus, kad turėtų žmonės pakankamų kompetencijų ir atliktų nemažai funkcijų, kurias galėtų atlikti besitardami su savo bendruomenėmis, vėlgi administruodami tam tikrus projektus, keldami tam tikras idėjas.

Šiandien mes matome, kad užkūrėme daug tam tikrų procesų. Praeitą savaitę ir turbūt dar šią savaitę svarstysime Lietuvos bendrąjį planą. Šiandien kalbant apie tuos regionus anksčiau, negu apie tai, ką mes sukursime tuo atveju, kai eisime prie penkių regionų su dideliais centrais, vėlgi kaip tas viskas klostysis pagal šį Regioninės plėtros įstatymą, ar dabar iš tikrųjų laikas perdarinėti įstatymą, kai mes nežinome, kaip, kokie vienetai turės susikurti, kokias funkcijas atliks tie iš naujo suformuoti regionai. Galbūt šis įstatymas ir galėtų būti, bet jis šiek tiek tikrai per ankstyvas. Manau, kad ganėtinai gerai veikia sistema, buvo tam tikros kompetencijos, kai regionuose buvo ir projektų vertintojų, ir kildavo iniciatyvų, ir iš tikrųjų gyvai, vietoje sprendavo merai su savo tarybų atstovais apie tai, kokius projektus reikia įgyvendinti, ir tas buvo daroma kur kas greičiau.

Mes matome, kas atsitinka dabar, kai kai kurias funkcijas mes perduodame į centrus. Na, nereikia toli ieškoti pavyzdžių. Koncentruojame tam tikrose vietose funkcijas, pavyzdžiui, su paramos verslui ir taip toliau... Mes matome, kaip mes atsilieiname nuo visos Europos Sąjungos tempo, kai stengiamės centralizuoti.

Dabar vėlgi kodėl mes neišlaikome kai kurių funkcijų, kurių prašo ir tos regionų tarybos, pavyzdžiui, dėl tų funkcijų perkėlimo į nacionalinį lygmenį, kur dabar yra regionuose. Kam tai reikia daryti? Arba, tarkime, kodėl mes negalime atiduoti funkcijų dėl regionų projektų administravimo? Kodėl mes negalime palikti tam tikrų funkcijų koordinuoti patiems regionams dėl kompetencijų ir taip toliau, ir administracijų veiklai numatyti lėšas ir kodėl negalime išlaikyti jas pakankamai stiprias?

Mes matome turbūt... kaip visada bus toks variantas, kaip ir iki šiol buvo, kai tas neva regioninės politikos volas traiško viską iš eilės. Jau praeitą savaitę buvo pristatyti kolegų skaičiai. Pažiūrėkime, kas darosi po tų reformų, kai reformavome, atrodo, ir miškų urėdijas, ir užimtumo tarnybas, ir aplinkos departamentus, ir viską mes perkėlėme į centrus, ir žiūrėkite, kokie skaičiai šiuo metu yra. Pavyzdžiui, Vilniaus apskrityje valstybės ir savivaldybių įstaigose dirbančių pareigūnų skaičius išaugo 2 tūkst. žmonių – 2 tūkst. 96. Pavyzdžiui, Utenos apskrityje tų pareigūnų, kurie gyveno ir dirbo iš biudžeto, atliko tam tikras funkcijas, sumažėjo 571 – 25 %!

Štai kas darosi po visų reformų. Visos darbo vietos keliauja į Vilnių. Tarkime, Šiaulių apskritis: sumažėjo 559 atliekančių valstybės pareigūnų valstybės funkcijas – 16 %, bet didmiestyje, pavyzdžiui, didesniame mieste, Kaune – tik 37, faktiškai nereikšmingai. Klaipėdoje – 784. Vadinasi, tokia regioninė politika verčia žmones mažinti tam tikras darbo funkcijas, kompetencijas regionuose ir jas perkelti į centrus. Panevėžyje – tas pats, sumažėjo 475. Manau, ta politika, kai žmonės tikėjosi, kad regionus valstiečių partija su savo Vyriausybę stiprins, – iš tikrųjų išeina atvirkštinis variantas. Manychiau, šiuo atveju tikrai nereikėtų skubėti, reikėtų gerai pagalvoti, kad ten atliktų kiek įmanoma daugiau funkcijų. Prisiminkime tą subsidarumo principą ir jo laikymės.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Gerbiamieji kolegos, kaip ir sutarėme, 20 minučių, ir ačiū Socialdemokratų frakcijai už pritarimą tam. Kviečiu tada seniūnę R. Budbergytę, o paskutinė kalbėtoja bus ministrė R. Tamašunienė.

R. BUDBERGYTĖ (LSDPF). Labai ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, tikrai nauja įstatymo redakcija seniai laukta, sakytume, kad labai vėluojanti. Žinome, kad dvejus metus prie

jos buvo dirbama ir iš tiesų kažkokių naujų gerų idėjų įstatymo projekte mes randame. Bandoma sudaryti prielaidas, kad regioninė politika būtų įgyvendinama efektyviau, lyginant su tuo, ką šiandien mes turime, kai regionai yra tikrai tam tikroje užmarštyje ir *atstumtyje*.

Kodėl šiuo metu mes gavome tiek nepritarimo laiškų dėl šio projekto, kuris, atrodo, lyg ir vertintinas kaip tam tikras žingsnis į priekį? Aš sakyčiau, kad, matyt, kyla nepasitenkinimas tų, kurie galbūt bus nustumti nuo regioninės politikos įgyvendinimo. Aš nenoriu jų įvardinti, tikriausiai tie, kurie susiduria su regionine politika, žino, kad yra visada žmonių, kurie nori būti arti ir priimti sprendimus, būti įtakingi, būti galingi ir būti reikalingi. Todėl aš ir mano frakcijos bičiuliai vertina tokius protesto laiškus kaip bandymą paveikti ir sustabdyti procesą, kuris vis dėlto jau yra išibėgęs ir turi bėgti toliau. Teigiamai vertinu ir kompetencijų centrą, duos tikrai tam tikrą reikalingą poslinkį. Ypač, man atrodo, ta nauja redakcija gali pasitarnauti tam, kad didelės lėšos ateis iš Europos Sąjungos ir bus tikslingiau ir geriau panaudojamos didinant tą svarbiausią dalyką – konkurencingumą mūsų regionuose.

Tačiau vėl grįžtu prie to, kad per vėlai, ir nesuprantu, kodėl taip ilgai buvo derinama. Manysčiau, jeigu mes pritarsime tam netobulam projektui, bet labai reikalingam projektui, kad jis būtų paleistas kaip kūdikis į gyvenimą, mes čia šiandien taip pat turime sutarti ir dėl to, kad jau pats laikas pradėti diskusiją apie tai, kad kitas žingsnis galvojant apie regionų plėtrą turi būti antrojo savivaldos lygmens įvedimas. Tam reikalingas platus visų politinių jėgų sutarimas, juk tam reikės pakeisti ir Konstituciją. Taigi įstatymo redakcija kelia klausimų daug, tačiau, kolegos, aš raginu vis dėlto svarstymo metu pritarti šiam projektui. Labai ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju gerbiamajai R. Budbergytei. Kviečiu ministrę R. Tamašunienę. Prašom, frakcijos vardu.

R. TAMAŠUNIENĖ (LLRA-KŠSF). Mielai kolegos, gerbiama posėdžio pirmininke, iš tiesų parengtas įstatymo projektas yra labai reikalingas. Jei ne dabar, tai niekada. Kodėl aš taip sakau? Todėl, kad šio dokumento priėmimo negalime atidėti, rudenį jau bus per vėlu. Nesant įstatymo, 2021–2027 metų finansinė perspektyva bus formuojama sena tvarka, tai yra kiekviena atskira ministerija toliau centralizuotai spres dėl regionų vystymosi.

Prieš tai kalbėjęs kolega E. Pupinis sumalė į vieną dalyką ir savivaldos teises, ir kitus dalykus. Tai noriu pasakyti, kad šis įstatymo projektas eina decentralizavimo keliu, iš ministerijų, taip pat ir Vidaus reikalų ministerijos, nukeliaus ir bus regionuose ir pačios regionų tarybos, kurias sudaro merai, tarybos nariai, spres dėl savo regiono tolesnės ateities ir ekonominio, socialinio vystymosi.

Be abejo, naujas dalykas visada sulaukia skirtingų vertinimų, kaip ir paminėjo kolegė, visi turi tam tikrų interesų ir tų interesų grupių yra daug. Aš noriu padėkoti už diskusiją, kuri vyko Valstybės valdymo ir savivaldybių komitete, Audito komitete, tikrai reikalingos pastabos ir naujinga visiems. Diskusija labai plačiai vyko ir su regionų tarybomis, su merais, su ekspertais.

Labai svarbus dokumentas, kurį gavome šių metų sausio 21 dieną, – tai tarpusavio vertinimo ataskaita apie regioninę plėtrą Lietuvoje. Tai yra kompleksiskai įvertinta pati reforma ir naujasis įstatymas. Šį dokumentą parengė Europos Tarybos II skyriaus „Demokratija“ Antrojo generalinio direktorato Gero valdymo ekspertizės centras, bendradarbiaudamas su kolegomis iš Islandijos, Slovakijos, Slovėnijos, Jungtinės Karalystės ir tarptautiniais ekspertais iš Europos Tarybos. Būtent jie ir įvertino šią mūsų reformą. Esminis dalykas, ko mes prašėme, ar iš tiesų Lietuva atgaus Europos Tarybos rūmuose balsavimo teisę.

Mūsų idėja ir mūsų įstatymo projektas yra parengtas Suomijos pavyzdžiu. Ten taip pat nėra regionų kaip struktūrinio administracinio vieneto, bet visos galimybės yra ir tikrai labai tikimės, kad patvirtinus šį įstatymo projektą taip pat šis svarbus Lietuvai mandatas bus atgautas Europos Tarybos rūmuose.

Taip pat noriu pabrėžti vieną svarbų momentą. Mes, rengdami įstatymo projektą, nieko nekeitėme ir socialinius, ekonominius partnerius bandėme išlaikyti taip, kaip dabar yra regionų tarybose, bet mūsų Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas atkreipė dėmesį į primygtinę rekomendaciją mano minėtoje ataskaitoje, kad reikia persvarstyti partnerių dalyvavimą priimant

sprendimus. Tai yra Europos geroji patirtis akcentuoja, kad politikai, rinkti žmonės, turi priimti sprendimus, o visuomenės atstovų, verslo atstovų, kitų socialinių partnerių balsas, be abejo, yra svarbus kaip patariamasis. Bet kalbant apie viešąjį interesą, apie bendrąjį regionų interesą ir šiaurės interesus, kuriems dažnai atstovauja socialiniai partneriai, negalima padėti lygybės ženklo tarp tų dviejų svarbių dalyvių priimančių regionų sprendimus, todėl manome, kad komitetų išvada yra teisinga.

Vakar kalbėjome su regionų pirmininkais vaizdo konferencijos metu, jie taip pat pabrėžė, kad sprendimus turėtų priimti politikai, bet, žinoma, Seimo teisė yra apsispręsti, kaip mes balsuosime, tokios nuostatos ir liks įstatymo projekte.

Stiprinant regioninį lygmenį ir išplečiant regionų plėtros tarybų kompetencijas, stiprinant administracinį aparatą, taip pat numatoma skirti lėšų iš valstybės biudžeto. Tai administracijoms, kurios aptarnaus regiono tarybą, numatomas finansavimas. Nuogąstavimas, kad galbūt čia mes paliekame regionus jų valiai ir savo nuožiūra viską spręsti, tikrai yra klaidinantis ir neteisingas.

Dėl tų raštų, kurių mes gavome iš tikrųjų daug, noriu pabrėžti, kad nė vienas kreipimasis nėra patvirtintas regiono plėtros tarybos sprendimu. Tai nėra tarybos nuomonė, tai yra atskirų interesų grupių nuomonė. Pavyzdžiui, Utenos, Telšių regionų tarybų raštai pasirašyti tarybų pirmininkų, be tarybų sprendimų, arba ir Tauragės taryba nebuvo tą parengtą raštą išdiskutavusi, ir taip toliau. Klaipėdos vardu kreipėsi į Klaipėdos regiono savivaldybių asociaciją. Taigi nuogąstauti, kad įstatymo projektas neišdiskutuotas su regionų tarybomis, tikrai neverta.

Labai prašau po svarstymo palaikyti įstatymo projektą, atsižvelgti į mūsų komiteto konsoliduotą išvadą ir balsuoti už. Ačiū.

11.44 val.

Regioninės plėtros įstatymo Nr. VIII-1889 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4280(2) (svarstymo tęsinys)

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kviečiu Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto pranešėją V. Kravčionok. Gerbiami kolegos, yra gauta daug pasiūlymų ir juos turime aptarti.

Dėl 1 straipsnio yra Seimo nario K. Masiulio pasiūlymas. Minutę, įjungsiu mikrofoną.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiami kolegos, mano siūlymas labai paprastas. Aš siūlau nevartoti tokio biurokratiško, sudėtingo ir neaiškaus termino „regionų taryba“ ar dar kaip nors, o vadinti „seimeliu“. Kažkodėl mano siūlymui buvo nepritarta ir net pasakyta, kad terminas neaiškus. Man atrodo, jeigu mes pavadintume seimeliu, žmonės automatiškai suprastų, apie ką mes kalbame kiekviename regione: Šiaulių regiono seimelis, Vilniaus regiono seimelis, visi suprastų, kas yra tas seimelis.

PIRMININKĖ. Ačiū.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Dar vienas dalykas. Mes šiandien aptarėme tą reikalą komitete. Komitete, atrodo, kai aš paaiškinau, kolegos suprato ir sutarėme, kad tikrai tai, ką mes čia darome, yra labai silpnas visas įstatymų paketas. Reikėtų, kad iš tikrųjų būtų renkami tie žmonės ir turėtų daugiau savivaldumo tie regionų plėtros dariniai, kuriuos aš vis dėlto vadinčiau seimeliu. Siūlau pritarti mano siūlymui.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Komiteto argumentai.

V. KRAVČIONOK (LLRA-KŠSF). Komiteto nuomonė – nepritarti. Argumentai tokie, kad sąvoka „regionų plėtros taryba“ yra įprasta visuomenėje ir vartojama nuo 2000 metų. O sąvoka „seimelis“ gali sukelti neapibrėžtumo išpūdį.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai dėl K. Masiulio pasiūlymo. Prieš – P. Urbšys. Prašom.

P. URBŠYS (MSNG). Gerbiamieji Seimo nariai, iš tikrųjų sutikime, kad mes vis dėlto siekiame, kad regionų plėtros taryba taptų lygiavertis subjektas, formuojantis regioninę politiką. Seimelis yra tarsi mažiškas pavadinimas, tarsi mes čia – Seimas, tarsi aukštesnė institucija, o tas seimelis – toks kažkur žemiau mūsų. Bet aš suprantu iniciatoriaus idėją. Kalbama apie tai, kad jeigu mes vartojame tą sąvoką, mes kalbame apie kitą atstovavimą. Bet tam, kad tą atstovavimą keistume,

kad iš tikrųjų suformuotume antro lygio regioninę tarybą, reikia keisti Konstituciją. Bet kai aš išgirdau, kad socialdemokratai vis dėlto mano, kad čia yra labai svarbus klausimas, kuriuo galima siekti politinio susitarimo Seime, ir jeigu gerbiamas Seimo narys K. Masiulis tikrai padarys viską, kad konservatorių rinkimų programoje atsirastų ta nuostata suteikti visai kitą statusą regioniniam atstovavimui, tai čia būtų didžiausias laimėjimas. Tada būtų galima... kaip pasakius, pavadinimas nieko nepagadintų.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Gerbiami kolegos, daugiau norinčių kalbėti nėra. Balsuojame dėl K. Masiulio pasiūlymo, jam komitetas nepritarė.

Balsavo 82 Seimo nariai: už pasiūlymą – 9, prieš – 29, susilaikė 44. Pasiūlymui nepritarė.

Antras pasiūlymas dėl 1 straipsnio yra Seimo nario P. Urbšio. Kolegos, tikriausiai dešimt pritariančiųjų visada yra ir aš neteikiu dėl to balsuoti. Prašom P. Urbšį pristatyti pasiūlymą. Bendru sutarimu leidžiame visiems.

P. URBŠYS (MSNG). Pasiūlymo esmė tokia. Kadangi mes priimame Regioninės plėtros įstatymo pakeitimo įstatymą, būtų logiška, kad šiame įstatyme atsirastų apibrėžimas, kas yra regionų plėtros taryba. Tai toks ir siūlymas.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Komiteto nuomonė. Komitetas, matau, pritaria. Yra norinčių?

V. KRAVČIONOK (LLRA-KŠSF). Komitetas lyg ir pritarė.

PIRMININKĖ. Taip. Dėl motyvų niekas nenori kalbėti. Galime pritarti bendru sutarimu? Pritariame. Dėkoju.

Dėl 2 straipsnio pasiūlymų nėra. Dėl 3 straipsnio Audito komiteto pasiūlymas. Gerbiamoji komiteto pirmininke, ar pritariate, kad pritarta iš dalies?

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Mus tenkina tas sprendimas. Aš...

PIRMININKĖ. Audito komitetą tenkina, pasiūlymui pritarta iš dalies. Dėkoju. Mes taip pat tam pritariame.

Yra G. Burokienės pasiūlymas dėl 4 straipsnio. Kolegė G. Burokienė.

G. BUROKIENĖ (LVŽSF). Dėkoju. Mano yra pasiūlymas, kad eilinį kartą neliktų regionai be kurių nors lėšų, tai, kaip apskaičiuojamas krepšelis kiekvienai regiono tarybai.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Komitetas?

V. KRAVČIONOK (LLRA-KŠSF). Komitetas pritaria.

PIRMININKĖ. Komitetas pritaria. Motyvai. P. Urbšys. Norite būtinai? Prašom, motyvai už.

P. URBŠYS (MSNG). Labai trumpai. Labai kukliai pristatė pirmininkė savo iniciatyvą. Esmė yra tokia. Dabar Regionų plėtros tarybai patikėtas 16 % Europos Sąjungos lėšų, kurios skirtos regionams spręsti, sumos paskirstymas. Pirmininkės siūlymas yra toks, kad ta suma išaugtų iki 30 %. Man atrodo, tai gerokai padidintų Regionų plėtros tarybos indėlį į regioninės politikos formavimą.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Norinčių kalbėti prieš nėra. Galime sutarti bendru sutarimu? Pritariame bendru sutarimu.

Dėl 5 straipsnio yra gautas Seimo nario P. Urbšio pasiūlymas. Prašom, kolega.

P. URBŠYS (MSNG). Taip, gerbiamieji, situacija yra tokia. Kadangi čia norima aiškiau apibrėžti, kad jeigu atsiranda savivaldybių, kurios dėl kažkokių priežasčių nenori įeiti į Regionų plėtros tarybą, jeigu jos pradeda inicijuoti tam tikrus sprendimus, kurie susiję su Regionų plėtros tarybos kompetencija, tai jos turi suderinti būtent su taryba. Visi mes suprantame, kad tie, kurie dalyvauja Regionų plėtros taryboje, prisiima ir atsakomybę, pareigas ir atsakomybę. Ir jeigu prieš tai mes patvirtinome tas nuostatas dėl finansavimo padidinimo, tai logiška yra tai, kad regione negali atsirasti žaidėjas, kuris žaistų pats sau. Jis turi derinti būtent su Regionų plėtros taryba.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Komiteto nuomonė.

V. KRAVČIONOK (LLRA-KŠSF). Komitetas pritaria šitam pasiūlymui.

PIRMININKĖ. Komitetas pritarė. Norinčių kalbėti nėra. Galime pritarti bendru sutarimu. Dėkoju.

Dėl 6, 7, 8, 9 straipsnių pasiūlymų nebuvo. Dėl 10 straipsnio – Seimo nariai G. Burokienė, P. Urbšys.

G. BUROKIENĖ (LVŽSF). Atsiimu.

PIRMININKĖ. Atsiimate. Dėl to ir nebalsuojame. Komitetas buvo nepritaręs. Toliau pasiūlymai. Dėl 12, 13 straipsnių nėra.

15 straipsnis. Audito komiteto pasiūlymas. I. Šimonytė, prašom.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Labai ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Manau, kad dėl šito pasiūlymo būtų vertinga, kad vis dėlto Seimas apsispręstų balsuodamas, nes mes, nagrinėdami šį įstatymo projektą, turbūt pagrindinį pastebėjimą turėjome, kad kuriame dar vieną juridinę formą, kurios iki šiol neturėjome. Mes ir taip turime labai daug visokiausių juridinių formų – viešųjų įstaigų, biudžetinių įstaigų. Viešajame sektoriuje taip pat yra didelė juridinių formų maišalynė. Tas pačias funkcijas atlieka skirtingų juridinių formų asmenys ir neseniai atlikta Valstybės kontrolės analizė tą neblogai patvirtino. Man atrodo, kad būtų gerai, jeigu Vidaus reikalų ministerija į tai atkreiptų dėmesį. Šiuo įstatymu yra siūlomas dar vienas naujas juridinis statusas. Suprantami (...), kodėl yra norima tą padaryti, bet, man atrodo, šiek tiek pritrūko ministerijos pastangų vis dėlto paieškoti būdų, kaip pritaikyti Viešųjų įstaigų įstatymą tam, kad nereikėtų sukurti dar vieno naujo juridinio asmens su atskiru statusu ir atskiru reguliavimu. Tai komitetas tą pasiūlė. Pagrindinis komitetas nepritaria, bet aš vis dėlto prašyčiau dėl to balsuoti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Išgirsime pagrindinio komiteto argumentus. Prašom.

V. KRAVČIONOK (LLRA-KŠSF). Komitetas nepritaria, nes mano, kad viešosios įstaigos pagrindinė paskirtis – viešųjų paslaugų teikimas ir tai yra nesuderinama su Regionų plėtros tarybos faktiškai vykdoma administracinio reglamentavimo funkcija. Be to, viešajai įstaigai taikomos bendrosios nuostatos dėl jų steigimo, valdymo organų sudarymo, o tai neatitinka Regionų plėtros tarybos veiklos ypatumų.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Dėl Audito komiteto pasiūlymo – K. Masiulis. Motyvai už.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Gaila, kolegos, kad neįsiklausėme į teisingą pastabą. Iš tikro nereikėtų kurti įvairių įstaigų įvairovės, reikėtų stengtis sutilpti į tas, kurios egzistuoja, suprantant, kad tikrai galima priderinti esamą spektrą institucijų prie naujų poreikių. Juo labiau kad nėra čia tokie radikalūs ir stiprūs pakeitimai.

Visas tas įstatymų paketas dabar pasidarė visiškai formalus, tik tam, kad būtų galima paimti europinius pinigus, jeigu taip atvirai pasakius. Jame dalyvaus merai, merai galės spręsti, jokios kitos institucijos nedalyvauja, tik su patariamuoju balsu. Vadinas, nėra čia nieko renkama, yra tik pinigų paskirstymo mechanizmas. Jis gali būti labai įvairiai įvykdytas. Nereikia čia galvoti, kad tam reikia sukurti didžiules grandiozines institucijas su savo biurokratija ir panašiai. Tikrai reikėjo įsiklausyti į šitą labai svarbų siūlymą.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai prieš – R. Tamašunienė.

R. TAMAŠUNIENĖ (LLRA-KŠSF). Vertinome ir Vidaus reikalų ministerija ieškojo, esant dabartinei teisinei bazei, tokio juridinio asmens statuso, koks šiuo metu yra Lietuvoje. Bet labai rimtai ir labai atsakingai noriu pasakyti, kad Regionų tarybos priimami sprendimai, galimybė aplikuoti įvairius fondus, pritraukti dar papildomų lėšų, tarkim, iš kitų bankų ar bendradarbiaujant, na, nėra tokio juridinio statuso, kuris galėtų leisti ir viešąsias paslaugas teikti, ir spręsti, tai yra organizuoti ir spręsti finansinius klausimus ir taip toliau.

Taip pat noriu pasakyti, kad nesukuriamas kažkoks didelis grandiozinis naujas darinys, o regionų tarybų pagrindu, kurios šiuo metu veikia *de facto*, nėra jokio juridinio statuso, tai būtent šitų tarybų pagrindu ir kuriamos regionų tarybos ir suteikiamos joms... Kol kas mes numatėme dešimt tokių tarybų, dešimt juridinių asmenų vykdyti veiklą, numatytą strateginiuose valstybės dokumentuose.

Taip pat labai svarbus, man atrodo, momentas, kad Lietuva gebėtų pasinaudoti maksimaliai kito, ateinančio Europos Sąjungos finansinio laikotarpio lėšomis, nukreiptomis į regionus, ir tai padarytų daug efektyviau. Todėl mes ieškojome tokios formos, kuri visa tai sujungtų, ir prašome palaikyti tą formą.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Gerbiami kolegos, balsuojame dėl Audito komiteto pasiūlymo. Pagrindinis Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas šiam pasiūlymui nepritarė. (*Balsai salėje*) Balsuojame dėl Audito komiteto pasiūlymo dėl 15 straipsnio. Žiūrėkite konsoliduotą įstatymą.

Balsavo 85 Seimo nariai: už Audito komiteto pasiūlymą – 22, prieš – 24, susilaikė 39. Nepritarta.

Dėl 20 straipsnio – Seimo nario R. Juškos pasiūlymas. Jis reikšmingas, nes po to kiti pasiūlymai bus susiję. Prašom. R. Juška.

R. JUŠKA (*LSF*). Dėkoju, pirmininke. Pasiūlymo esmė, kad Regioninėje plėtros taryboje socialiniai partneriai turėtų balso teisę. Bet atsižvelgdamas į ministrės išsakytus argumentus šį ryt komiteto posėdyje, taip pat Savivaldybių asociacijos poziciją siūlymus atsiimu, ir kiti išplaukiantys iš to. Netrukdysiu laiko.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Ačiū už jūsų įžvalgas, supratimą ir įsiklausymą. R. Juška atsiima savo pasiūlymą ir su tuo susijusius kitus pasiūlymus, todėl dėl jų ir nebalsuosime.

Dėl 20 straipsnio taip pat yra Audito komiteto pasiūlymas. I. Šimonytė. Prašom.

I. ŠIMONYTĖ (*TS-LKDF*). Ačiū, gerbiamoji pirmininke. Dėl šito ir dėl kitų pasiūlymų, kuriems yra pritarta iš dalies, aš neprašau balsuoti. Ačiū.

PIRMININKĖ. Neprašote balsuoti. Pagrindinis komitetas pritarė iš dalies ir Seimas sutinka, taip pat pritaria. Kaip jau minėjau, R. Juška atsiėmė pasiūlymus, jų buvo daug dėl įvairių straipsnių. Dabar prašau dėmesio!

Dėl 23 straipsnio taip pat yra Audito komiteto pasiūlymas. (*Balsai salėje*) Pagrindinis komitetas į tai atsižvelgė, nes redakcinio pobūdžio. R. Juška atsiima.

Dar 25 straipsnis. Taip pat Audito komiteto pasiūlymas.

V. KRAVČIONOK (*LLRA-KŠSF*). Pritarta iš dalies.

PIRMININKĖ. Pritarta iš dalies. Ir Audito komitetas sutinka su pagrindinio komiteto nuomone – pritaria iš dalies, ir mes neprieštaraujame. 26, 27, 28, 29 straipsniai, mes aptarėme visus pasiūlymus dėl šio įstatymo straipsnių.

Motyvai dėl viso įstatymo projekto po svarstymo. P. Urbšys – motyvai už.

P. URBŠYS (*MSNG*). Tikrai pagal svarstymo dvasią čia, Seimo posėdžių salėje, galima prognozuoti, kad dauguma pritaris dabartinei redakcijai svarstymo metu. Tikrai reikia pripažinti, kad šis įstatymas nėra tobulas, bet galbūt jis padės nevyriausybinės plėtros politiką iškelti į tą lygį, kuris leis ateityje priimti konstitucines pataisas, suteikiant tikras, o ne tariamas atstovavimo teises regioniniu lygiu. Norėčiau pasakyti keletą gerų žodžių būtent ministrės atžvilgiu.

PIRMININKĖ. Gerbiamoji ministre, klausykite, geri žodžiai jums. Atsiprašau, Povilai Urbšy, kad nutraukiau.

P. URBŠYS (*MSNG*). Gerbiamoji ministre, norėčiau jums pasakyti keletą gerų žodžių. Kiek buvo vyrų ministrų, nė vienas neužteko politinės valios, kad jis galėtų pateikti Seimui būtent tokį įstatymo projektą, kuris sulauktų daugumos Seimo narių paramos ir suformuotų iš esmės kitą kokybinę regioninės plėtros strategiją mūsų valstybėje. Būtent šios ministrės dėka šis įstatymo projektas atsirado čia. Mane labai nudžiugino tai, kad buvo labai jautriai reaguota į Europos Tarybos ekspertų nuomonę, jie būtent akcentavo skaidrumo ir atstovavimo principą, ir tai, kad šiandien būtent ši politinė jėga, kuri buvo įsirašiusi regioninės plėtros politiką kaip prioritetą, dabar prie to ženkliai prisideda.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai prieš – K. Masiulis.

K. MASIULIS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, jeigu peržvelgtume Europos Sąjungą ir apskritai Europos valstybes, įskaitant ir nepriklausančias Europos Sąjungai, Šveicariją, jūs pamatytumėte, kad labai nedaug kur regioninė politika yra sėkminga ir rezultatyvi. Iš esmės visur regionai žingsnis po žingsnio nyksta ir labai sunkiai sekasi kaip nors tą nykimą sustabdyti, juo labiau suvaldyti. Miestai nukonkuruoja kaimiškas teritorijas visur, įskaitant ne tik Europą, visą pasaulį, tai yra bendroji tendencija.

Tačiau regionų politika Europoje turi platesnį supratimą. Galvojama, kad regionai turi turėti savivaldą ir sėkmingiausiai regionai plėtojami ten, kur ta savivalda plačiausia ir labiausiai garantuota. Kaip pavyzdį aš pateikičiau man labiau žinomą Šveicariją. Šveicarijoje nuo seno dėl kantoninio susiskaldymo, dėl savivaldos ypatumų yra be galo stiprus savivaldumas visuose lygiuose. Jie patys nusistato mokesčius, patys renka savo administracijas ir jos yra be galo mažos. Yra savivaldybių, kur net ir meras dirba neatlygintinai ir panašiai. Jos be galo fiktyvios, visuomenė pati

nusprendžia, kokius mokesčius rinkti ir kiek susirinkti, ir panašiai. Jeigu mes keliautume tokia linkme, aš dar turėčiau vilties, kad kas nors čia bus padaryta, dabar aš matau tikrai naują pinigų išleidimo mechanizmą, kad paimtume iš Europos Sąjungos. Nieko mes čia nepakeičiame, aš labai esu nusivylęs dėl šio projekto. Gaila, bet rezultatas bus toks pat apgailėtinas kaip iki šiol.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Nuomonės skirtingos, o mes apsispręsimе balsuodami dėl Regioninės plėtros įstatymo po svarstymo. Kolegos, balsuojame.

Balsavo 96 Seimo nariai: už – 84, prieš – 1, susilaikė 11. Pritarta po svarstymo.

P. Urbšys – replika po balsavimo.

P. URBŠYS (MSNG). Su visa pagarba gerbiama profesoriui K. Masiuliui – negalima taip neatsakingai kalbėti, kad iš esmės šitas įstatymas nieko neišsprendžia, tik dėl pinigų. Teisėkūros įstatyme yra numatyta visiškai nauja nuostata, kad tie nutarimai ar įstatymų projektai, kurie bus susiję su regionais, turi būti derinami su Regionų plėtros taryba. Praplėstas ne vien tik Europos Sąjungos pinigų skirstymas, o būtent regionų plėtros tarybos bus atsakingos ir už vyriausybines investicijas į regionus. Toliau, labai aiškiai apibrėžiamas visai kitas statusas ir savarankiškumas. Aš sakau, gerbiamas Kęstuti, jeigu jūs iš tikrųjų nuoširdžiai kalbate, kad reikia vis dėlto įgalinti regionų plėtros tarybas, suteikiant antrą lygį – konstitucinį, tai ar sunku registruoti įstatymo projektą, kurį tikrai pasirašytume mes, Seimo nariai, ir galėtume pradėti inicijuoti šitą procesą, nes Konstitucijos keitimas reikalauja laiko.

PIRMININKĖ. Dėkoju. O dabar replika – K. Masiulis.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Ačiū, gerbiama pirmininke, kad leidžiate taip konceptualiai čia diskutuoti. Gerbiamas Povilai, aš noriu pasakyti... Gal aš galiu turėti savo konceptualią nuomonę. Esu nepatenkintas ir mūsų savivaldos situacija, kada ten net ne 80, ne 70, o 90 ir 95 % kai kuriose savivaldybėse pinigų yra ne jų išleidžiama, iš esmės tai biudžetiniai pinigai, jie tikrai administruoja. Tai čia apie savivaldą, jūs kalbate apie tokią savivaldą? Apie ką mes čia kalbame? Aš kalbu apie tai, kad, Povilai, mes neturime savivaldos. Na va, jūs sutinkate. Aš sakau, kad čia bus tas pats. Na, ir kas?

PIRMININKĖ. Dėkoju. Girdėjome K. Masiulio repliką.

12.08 val.

Viešojo administravimo įstatymo Nr. VIII-1234 2, 4, 4¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4281(2), Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 5, 16 ir 20 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4282(2), Teisės gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatymo Nr. VIII-1524 1, 2 ir 7 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4283(2), Teisėkūros pagrindų įstatymo Nr. XI-2220 6 straipsnio pakeitimo ir įstatymo papildymo 16² straipsniu įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4284(2), Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo 14 ir 15 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4286(2) (svartymo tėsinsys)

Gerbiami kolegos, lydimieji teisės aktai būtų: Viešojo administravimo, Vietos savivaldos, Teisės gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybių, Teisėkūros ir Valstybės ir savivaldybių turto įstatymų projektai, dėl jų pasiūlymų nebuvo gauta. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime, po svarstymo.

12.09 val.

Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo Nr. X-1212 19, 22¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4285(2) (svartymo tėsinsys)

Dėl vieno iš šių įstatymų, šiuo atveju Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo 2 straipsnio, yra Audito komiteto pasiūlymas. Pagrindinis komitetas, nematau Audito komiteto pirmininkės, pritarė iš dalies. Prieštaravimų negirdžiu. I. Šimonytės taip pat nematau salėje. (Balsai salėje) Pritaria. Gerai. Prieštaravimų nėra, galime pritarti bendru sutarimu? Pritariame bendru sutarimu. Dėl viso įstatymo projekto po svarstymo norinčių kalbėti nėra. Pritariame bendru sutarimu? Pritariame ir šiam įstatymo projektui bendru sutarimu.

Gerbiami kolegos, apsvarstėme Regioninės plėtros įstatymą ir lydimuosius teisės aktus.

12.09 val.

Asmenų, slapta bendradarbiavusių su buvusios SSRS specialiosiomis tarnybomis, registracijos, prisipažinimo, įskaitos ir prisipažinusiųjų apsaugos įstatymo Nr. VIII-1436 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1966 (*svarstymas*)

Kitas mūsų darbotvarkės 1-12 klausimas – Asmenų, slapta bendradarbiavusių su buvusios SSRS specialiosiomis tarnybomis, registracijos, prisipažinimo, įskaitos ir prisipažinusiųjų apsaugos įstatymo 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1966. Kviečiu Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto pranešėją A. Gumuliaską. Prašom. Komiteto išvada.

A. GUMULIAUSKAS (LVŽSF). Ačiū, pirmininke. NSGK balsavimo rezultatai: už – 6, prieš nėra, susilaikė 3.

PIRMININKĖ. Kokį komitetas priėmė sprendimą?

A. GUMULIAUSKAS (LVŽSF). Nepritarti įstatymo projektui Nr. XIIIIP-1966, atsižvelgiant į Valstybės saugumo departamento, Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro, Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastabas.

PIRMININKĖ. Gerai. Dabar išgirsime argumentus. Komiteto išvada – atmesti. Kol A. Gumuliaskas atsisės į savo vietą, aš suteiksiu žodį kalbėti prieš atmetimą. Kalba Z. Jedinskis.

Z. JEDINSKIJ (LLRA-KŠSF). Ačiū, pirmininke. Aš noriu pakomentuoti tik vieną argumentą tų, kurie pasisako prieš išslaptinimą. Vienintelis ir pagrindinis argumentas yra tas, kad valstybė turi laikytis duoto žodžio. Taip, bet valstybė savo įsipareigojimus jau įvykdė. Tas pakartotinis išslaptinimas, kuris įvyko 2015 metais, 75 metams, mano manymu, buvo didžiulė klaida, nes Liustracijos įstatymas buvo priimtas su sąlygomis. Viena iš jų pagrindinė – tie, kurie išslaptinti, neturi būti nei šantažuojami, nei persekiojami. Deja, ir tada, ir dabar, ir ateityje – ta sąlyga nėra vykdoma. Apie tai galiu ne savo žodžiais pasakyti, bet keletą faktų priminti.

1997 metais kandidatuodamas į Prezidento postą V. Landsbergis, atsakydamas į žurnalistės klausimą, ar jis būtų paskyręs A. Paulauską generaliniu prokuroru, jei būtų jam žinomi faktai, kad A. Paulausko tėvas buvo aukšto rango KGB karininkas, atsakė (cituojų): „Būčiau susimąstęs.“

Už visų kagėbistų išslaptinimą pasisakė ir buvusi Prezidentė D. Grybauskaitė. Ji taip pasakė: liustracija be išimčių, siekiant apsaugoti visus mus nuo to poveikio, nuo šantažo ir persekiojimo. VSD vadovas D. Jauniškis, kuris geriausiai žino šią situaciją, spaudos konferencijos metu yra pasakęs, kad ir dabar jam yra žinoma, tokių faktų yra, kad tie asmenys yra šantažuojami, ir vienintelis būdas šito išvengti yra įvykdyti liustraciją.

Ir pabaigai. Koridoriuje mano kolega...

PIRMININKĖ. Laikas, kolega.

Z. JEDINSKIJ (LLRA-KŠSF). Aš šiek tiek buvau... man keletas sekundžių liko, nes negalėjau pradėti. Paskutinį sakinį.

Buvo sutikęs mane kolega K. Masiulis ir dar vieną argumentą pateikė, kad visi tie buvusieji, kurie išslaptinti, dabar tarnauja Lietuvai ir yra patriotai.

Atsakysiu ir ponui Kęstučiui, ir visiems kitiems kolegoms, kad, mano manymu, patriotai buvo tie, kurie kovojo už Lietuvą sovietmečiu, kurie buvo tremiami, persekiojami, žudomi. O tie, kurie dabar tarnauja, tai yra tada išdavė Lietuvą, išdavė tuos pačius kagėbistus, tarnaus kaip chameleonai visokiai valdžiai. Vardan tų, kurie nukentėjo, mano manymu, tų chameleonų pavardėms paviešinti būtų pats tinkamiausias laikas. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. A. Gumuliaskas. Motyvai už atmetimą.

A. GUMULIAUSKAS (LVŽSF). Ačiū, pirmininke. Aš buvau vienas iš komiteto išvadų rengėjų. Noriu pasakyti, kad vis dėlto kiekvienas įstatymo projektas turi turėti tam tikrą logiką. Čia logikos nelabai matau, nes vis dėlto tie, kurie prisipažino bendradarbiavę su specialiosiomis SSRS tarnybomis, tai padarė du kartus. Pirmą kartą padarė dar Aukščiausiosios Tarybos laikais, o po to 2000 metais. Valstybė garantavo, kad jie tikrai nebus paviešinti.

Turiu pasakyti, kad tie, kurie neprisipažino, ir tie, kurių dokumentų nėra Lietuvos archyvuose, ir toliau sėkmingai gali dirbti ir kenkti mūsų valstybei. Tai reiškia, kad tų, kurie prisipažino,

yra nelygiavertė padėtis. Todėl aš manau, kad valstybė turi laikytis duoto žodžio, nes jeigu to nedarysime, galime prieiti prie absurdo, pavyzdžiui, galime atšaukti žemės reformą, miškų reformą ir taip toliau. Aš visiškai įsitikinęs, kad šiame projekte, gaila, logikos nėra, todėl kviečiu balsuoti už komiteto išvadą.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Gerbiami kolegos, dėmesio! Balsuosime. Tie, kurie spaudžia mygtuką „už“, pritaria komiteto išvadai atmesti, kurie turi kitą nuomonę, spaudžia kitus mygtukus. Balsuojantieji už pritaria komiteto nuomonei atmesti.

Balsavo 86 Seimo nariai: už atmetimą – 50, prieš – 14, susilaikė 22. Įstatymas atmetas.

K. Masiulis – replika po balsavimo. Aktyvus K. Masiulis.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Atsiprašau, gal per daug aktyvus.

PIRMININKĖ. Per daug nebūna.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Z. Jedinskis naudoja mano pasiūnekėjimus koridoriuje, tai aš norėčiau jam pasakyti, kad tu, ką jis čia šneka, turėtų būti labai suinteresuota Rusija. Rusams tikrai būtų įdomu, kas čia prisipažino ir perėjo į Lietuvos pusę, bendradarbiauja, atskleidė įvairias kagėbistines paslaptis ir taip toliau. Tokie žmonės neišduodami valstybės, o Zbignevas labai stengiasi, kad mes juos įvardytume, paskelbtume, kas perėjo ir bendradarbiavo. O tie, kurie yra slapsti KGB agentai, kurių mes nežinome, jie ir lieka KGB agentais. O gal ir salėje čia kas nors šneka.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jeigu neminėtumėte vardų, būtų paprasčiau, bet dabar privalau suteikti Zbignevei galimybę kalbėti. Prašau. Po to – A. Skardžius.

Z. JEDINSKIJ (LLRA-KŠSF). Ačiū. Dėl to, kad Rusija žino arba sužinos visus tuos, kurie įslaptinti. VSD medžiagoje, ataskaitoje yra pažymėta, kad Rusija turi visus archyvus ir visus žino. Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos centras skelbia tuos, kurie neprisipažino. Taip, Rusija žino ir tuos, kurie neprisipažino. Paprasta matematika, kas moka skaičiuoti iki dviejų, būtų nesudėtinga suskaičiuoti ir suprasti.

PIRMININKAS. Dėkoju. A. Skardžius – replika po balsavimo.

A. SKARDŽIUS (MSNG). Liudininkai tvirtina, kad tie sąrašai dešimtmetį gulėjo prie Aukščiausiosios Tarybos Pirmininko durų, tai yra laikotarpiu nuo 1990 iki 2000 metų dingo. Po 2000 metų atsirado naujas kvietimas prisipažinti. Tada prisipažino tie, kurie galbūt net ir neatitiko to bendradarbio statuso. Norėdami priimti sprendimą išaiškinti tikruosius bendradarbiavusius asmenis, turbūt turime labai ribotas galimybes, bet, nepaisant to, tikrai yra kažkur archyvuose tie dokumentai ir tikrai Seimo specialioji komisija gali juos surasti, atsivežti, atgaminti. Yra rašysenos pavyzdžių, yra tikrai nesuklastojamų įrodymų, tik juos reikia gauti. Taip, dalis iškeliavo per kamina, ačiū konservatoriams, jie ir dabar nenori, kad būtų išviešinta, kad mūsų kaimynė Latvija, žengusi demokratijos žingsnį ir paviešinusi net aukščiausius savo valstybės pareigūnus, na, tikrai mums šluosto nosį.

PIRMININKĖ. Dėkoju. A. Anušauskas – replika po balsavimo.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, atsiprašau, iš karto dėl protokolo – nespėjau tiesiog paspausti „už“.

PIRMININKĖ. A. Anušauskas balsavo už.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Bet komentaras būtų toks. Kalbate apie sąrašus, kurių nebuvo. Kalbama ir pasiūlymas teiktas dėl Valstybės saugumo departamento sudarytų prisipažinusiųjų bylų, tai yra ne dėl KGB dokumentų, o dėl dabartinių dokumentų. Dar kartą pabrėšiu, visi visą laiką klysta, kalbama apie dabartinius dokumentus, kurie buvo sudaryti 1999 metais, kalbama apie juos.

PIRMININKĖ. Ačiū už visus patikslinimus ir išsiaiškinimus.

12.19 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. balandžio 21 d. nutarimo Nr. XIII-2849 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo VIII (pavasario) sesijos darbų programos patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIIIIP-4883 (pateikimo tęsinys, svarstymas ir priėmimas)

O dabar darbotvarkės 1-13 klausimas – Seimo nutarimo dėl sesijos darbų programos papildymo projektas Nr. XIIIIP-4883. G. Burokienė. Prašom. Pateikimo tęsinys.

G. BUROKIENĖ (LVŽSF). Gerbiami kolegos, prašau dar kartą leisti pateikti Nevyriausybinių organizacijų plėtros įstatymo 9 straipsnio pakeitimo projektą.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Norinčių paklausti nėra. Galime pritarti bendru sutarimu? Pritariame. Svarstymas. Norinčių sakyti motyvus nėra. Bendru sutarimu pritariame? Pritariame, dėkoju. Priėmimas. Motyvai. Norinčių kalbėti nėra. Balsuojame, kad papildytume sesijos darbų programą Seimo nutarimo pakeitimo projektu Nr. XIIIIP-4883.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 82 Seimo nariai – vienbalsiai 82 pritarė Seimo nutarimui.

12.21 val.

Nevyriausybinių organizacijų plėtros įstatymo Nr. XII-717 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4817 (pateikimas)

Kitas – Nevyriausybinių organizacijų plėtros įstatymo 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4817. Papildėme darbų programą. Ir G. Burokienė. Pateikimas, prašau.

G. BUROKIENĖ (LVŽSF). Dėkoju, pirmininke. Įstatymo projektas labai trumpas, tiesiog visi žinome, kad nuo šių metų liepos 1 dienos pradeda veikti Nevyriausybinių organizacijų fondas, fondo taryba tikrai bus nedidelė – iki septynių žmonių, bet jiems nenumatoma jokia galimybė apmokėti už darbą šiame fonde. Kitose komisijose ir tarybose, Kultūros taryboje, Darbo ginčų komisijoje ir kitose, tai yra numatyta, tai prašome, yra toks pataisymas, kad būtų leista jiems apmokėti kelionės išlaidas ir už darbą šioje fondo taryboje.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūsų nori paklausti trys Seimo nariai. E. Pupinis. Prašom klausti.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamoji pranešėja. Iš tikrųjų, kaip buvo kalbėta, kaip atrodė ir anksčiau steigiant, kad bus visuomeniniais pagrindais, tai dabar jūs ne tik minėjote, kad dar už kelionės išlaidas, bet ir tarybos narių darbas bus apmokamas. Kokie maždaug pinigai bus reikalingi šiam apmokėjimui ir ar neišaugs paskui, po kiek laiko, ši taryba su savo administracija į kokį biurokratinį aparatą? Vis tiek asociacijų priedermė, aš manau, dirbti lokaliai, sprendžiant tam tikras idėjas, jų gali būti visokių, jos daugiausiai sprendžia visuomeniniais pagrindais visas problemas ir iš geros idėjos, o mes jau darome aparatus, panašias struktūras kaip ir visų kitų asociacijų, vėl daugiau einame prie biurokratizmo, o ne prie geros žmonių valios padėti vieni kitiems. Ačiū.

G. BUROKIENĖ (LVŽSF). Dėkoju už klausimą. Bus apmokamas tarybos narių darbas pagal Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų ir komisijų narių darbo apmokėjimo įstatymo nustatytą tvarką, o kelionės išlaidų dydžius ir jų apmokėjimo tvarką nustatys Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija, kuri ir administruos visą šitą fondą. Jokių naujų administracijų tikrai nesiruošiamo... Jeigu skaitėte ir prisimenate įstatymo projektą, šioje taryboje bus tik keturi nevyriausybinių organizacijų atstovai, kuriems reikės apmokėti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. R. Šarknickas. Ruošiasi V. Aleknaitė-Abramikienė.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Kadangi paminėjo skaičių keturi, tai klausimo nebeturiu. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. V. Aleknaitė-Abramikienė. Prašom, kolege.

V. ALEKNAITĖ-ABRAMIKIENĖ (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamoji posėdžio pirmininke. Žinote, ko lege, sovietmečiu buvo tokios organizacijos, kurios vadinosi profsajungomis, bet visi žinojo, kad tai yra jokios profsajungos, jos buvo maitinamos iš tos pačios dosnios kompartijos rankelės. Man labai panašu, kad čia bus suskaldyta ta nevyriausybinių organizacijų bendruomenė, nes bus kažkokie išrinktieji ir prijaukintieji, ir maitinamieji iš rankos. Aš čia įžvelgiu tokį, na, prijaukintų NVO augimą, o man visada NVO siejasi su laisve, su laisva mintimi ir todėl kelia didelių abejonių apskritai tokių organizacijų kūrimas.

G. BUROKIENĖ (LVŽSF). Aš noriu pažymėti, kad tai nėra organizacija. Pirmiausia šitą idėją iškėlė patys nevyriausybinkai, tai buvo forume, vykusiame NVO forume „Kaip gyvensime po COVID?“. Taip pat reikia neužmiršti, kad žmonės, kurie yra pasišventę visuomeniniam darbui, dažniausiai aukoja savo sąskaita važinėjimus į tokias komisijas, įvairias tarybas ir įvairius posėdžius. Maža injekcija į jų kišenę, manau, tikrai nieko nesugadins.

PIRMININKĖ. Ačiū, jūs atsakėte į visus klausimus.

P. Urbšys – motyvai už.

P. URBŠYS (MSNG). Gerbiami Seimo nariai, iš tikrųjų galima nuogąstauti, kad jeigu fondo nariai gaus atlyginimus, jie tarsi bus priklausomi nuo šito fondo ir negalės tinkamai atstovauti nevyriausybinių organizacijų interesams. Bet, man atrodo, iš tikrųjų mums yra labai svarbu žinoti, kad visi tie fondo nariai, kurie yra, visų pirma atsiranda todėl, kad juos deleguoja nevyriausybinių organizacijų, tos pačios nevyriausybinių organizacijų juos ir kontroliuos. Jeigu jie neatstovaus jų interesams, jų paprasčiausiai neliks.

Ir dar. Aš nenorėčiau taip nuvertinti fondo narių, kurie dabar yra, kad jie tarsi už tą simbolinį atlyginimą išduos savo vertybes. Man atrodo, čia kalbama apie minimalias sumas, kurios išspręstų būtinas problemas, susijusias su atvykimu ir laiko skyrimu būtent darbui tame fonde. Tikrai pritarkime, nes tai motyvuos ir galų gale parodys valstybės rimtesnę požiūrį į nevyriausybinių organizacijų atstovavimą.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Norinčių kalbėti prieš nėra. Galime sutarti bendru sutarimu? Balsuojame. Prašome.

Balsuojame po pateikimo dėl Nevyriausybinių organizacijų plėtros įstatymo 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto.

Balsavo 80 Seimo narių: už – 70, prieš – nėra, susilaikė 10. Pritarta po pateikimo.

Kaip pagrindinis siūlomas Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas, kaip papildomas – Socialinių reikalų ir darbo komitetas. Siūloma svarstyti birželio... 30 dieną nespėsime, reikia ankstesnės datos. Prašome parinkti datą, kuri būtų prieš 30 dieną, kad būtų dar galimybė ir priimti šioje sesijoje. Birželio 25 diena. Galime pritarti tokiam pasiūlymui? Galime. Dėkoju. Pritarta bendru sutarimu.

12.27 val.

Aviacijos įstatymo Nr. VIII-2066 31 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4509, Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo Nr. VIII-729 14 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4510 (pateikimas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Aviacijos įstatymo 31 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4509. Pateikimas. Kartu ir lydimasis – Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo 14 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas. Ministras A. Palionis.

A. PALIONIS (LSDDF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, įstatymo projektas susijęs su gal jau visą dešimtmetį vykstančiais procesais. Prieš dešimt metų aviacijos klubai prašė tuometinės Lietuvos Respublikos Vyriausybės, kad aeroklubų valstybinis turtas nebūtų atiduotas Turto bankui, o būtų patikėjimo teise atiduotas tuometiniam Kūno kultūros ir sporto departamentui arba viešajai įstaigai Aviacijos sporto centrui, kurios steigėjai yra Kūno kultūros ir sporto departamentas ir trys asociacijos. Tuometinė Vyriausybė atsižvelgė į tai ir perdavė patikėjimo teise Kūno kultūros ir sporto departamentui.

Pasikeitus Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymui ir planuojant naikinti Kūno kultūros ir sporto departamentą, nebuvo pratęstos panaudos sutartys su aeroklubais, o panaikinus Kūno kultūros ir sporto departamentą vėl iškilo problema, kur dėti aeroklubų valstybinį turtą.

Manytina, kad dabartinį siūlymą aeroklubų valstybinį turtą perduoti savivaldybių nuosavybėn... atsirado arba nemodeliuojant tų aeroklubų veiklos perspektyvų tokiomis aplinkybėmis, arba yra kiti su šiais siūlymais susiję tikslai, kurie galimai susiję ir su konkrečiomis savivaldybėmis. Atsižvelgiant į aeroklubų pasiūlymus, kurie orientuoti į visų naudojamų aerodromų išsaugojimą kaip valstybinių, aeroklubams sukurti sąlygas efektyviai naudoti aviacijos sporto inventorių ir bazes tuose aerodromuose.

Teikiamų Lietuvos Respublikos aviacijos ir Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymų projektų esmė yra tokia, kad nurodytų aerodromų turtas gali

būti perduotas panaudos pagrindais valdyti ir naudoti aviacijos sporto federacijoms ar aeroklubams vienijančio sporto aukštojo meistriškumo organizacijoms jų programoms vykdyti. Turto panaudos sutartyse turi būti numatyta panaudos gavėjo atsakomybė už perduoto turto tinkamą naudojimą bei aerodromo atitikties reikalavimų užtikrinimą.

Taip pat noriu pasakyti, kai dar prieš dešimt metų turtas buvo perduotas sporto organizacijoms, jos savo lėšomis jį visą inventorizavo, atliko net žemės kadastrinius matavimus, turto apskaitą, investavo tikrai didelius pinigus, o dabar lieka nežinomybėje ne tik kad dėl savo sportinės veiklos, bet ir dėl turto.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Nori paklausti daug Seimo narių. A. Skardžius. Ruošiasi K. Masiulis.

A. SKARDŽIUS (*MSNG*). Ačiū, pirmininke. Išties sveikinu, gerbiamas Andriau, su šiuo pateikimu, bet paprasčiau buvo turbūt pataisyti Vyriausybės nutarimą, nes Vyriausybės nutarime buvo nenurodyta tikslinė paskirtis perduodant turtą savivaldybėms. Turtas išties reikalingas valstybei – juo naudojasi krašto apsauga. Infrastruktūra pritaikoma krašto gynybai, visiems mokymams ir taip toliau, ir kaip pagalbiniais aerodromams. Savivaldybės, gavusios ganėtinai patrauklius žemės sklypus, norėjo panaudoti, savo reikmėms išparceliuoti. Todėl sveikinu jus ir noriu paklausti, ar jūs nemanote, kad būtent šitą reikėjo atiduoti ne savivaldybėms, o krašto apsaugai, kur turi 2 % ir didesnę finansavimo šaltinį nuo BVP?

A. PALIONIS (*LSDDF*). Aš sutikčiau. Bet, taip suprantu, derybose dalyvavo Krašto apsaugos ministerija ir ji tokio suinteresuotumo neparodė, kad paimtume visus aerodromus. Jie pasirinko tik tam tikrą dalį aerodromų.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Klausia K. Masiulis. Ruošiasi M. Majauskas.

K. MASIULIS (*TS-LKDF*). Gerbiamas ministre, ačiū, kad jūs pristatote šį klausimą. Lietuvoje buvo 80 oro uostų ir daugelis tokių aerodromų tebeegzistuoja. Ar nereikėtų pasielgti taip, kaip Lietuvoje buvo pasielgta kažkada su kino industrija? Buvo daug visokiausių – tai studija, tai dar kas nors, išmėtyta po įvairius subjektus. Ir buvo įsteigtas Kino centras, kuris apėmė viską, ir dabar turime tokią, galima sakyti, kino industriją, kuri pati išsilaiko ir garsina Lietuvą, ir dar į biudžetą moka pinigus.

Aš manyčiau, kad reikėtų prie Susisiekimo ministerijos tokią instituciją sukurti. Neperspektyvią dalį galbūt iš tikro kaip perspektyvią perduoti savivaldybėms ir privatizuoti, o dalį išsaugoti, kur yra veikla, kur gyvybinga ir panašiai.

A. PALIONIS (*LSDDF*). Aš iš dalies ir pritarčiau, juo labiau kad prieš dešimtmetį, kaip minėjau pristatyme, buvo VŠĮ Aviacijos sporto centras, jis buvo steigtas Kūno kultūros ir sporto departamento ir trijų aviacijos asociacijų. Tas centras tą turtą galėjo drąsiai valdyti ir naudoti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. M. Majauskas. Ruošiasi S. Tumėnas.

M. MAJAUSKAS (*TS-LKDF*). Ačiū, gerbiama pirmininke. Gerbiamas ministre, siūloma, kad aerodromų turtas galėtų būti perduotas panaudos pagrindais. Kodėl būtent panaudos pagrindais? Ir kodėl būtent sporto federacijoms, aeroklubams? Ar ne geriau būtų sudaryti viešojo konkurso galimybę visiems, norintiems valdyti, operuoti, ir taip valstybė gautų geriausią naudą?

Ar mes nesudarome čia išskirtinių sąlygų? Kiekvieną kartą, kai girdžiu panaudą, čia galbūt iš patirties savivaldybėje, jau žinau, kad mokės mažiau, sėdės ilgai, o vėliau galbūt ir pernuomos kam nors, ir ne visai skaidriai, taip pasinaudodami tuo valstybės turtu?

A. PALIONIS (*LSDDF*). Aš labai paprastai noriu atkreipti dėmesį, kad tas turtas, kuris dabar yra valstybės valdomas turtas, yra šių asociacijų dėka. Jų amžius nėra 10, nėra 20 metų – 50, 60, 70 metų yra, tų asociacijų turtas yra išsaugotas. Jeigu šitų asociacijų nebūtų, tai mes netgi gal šiandieną tuose aerodromuose nematytume ir lėktuvų. Jie savo entuziazmo dėka tą turtą ir išsaugojo. Todėl ir siūlome panaudos sutartis, kad jie ir toliau galėtų tęsti savo veiklą. Jeigu mes paimtume istoriškai, kiek tarptautinių, europinių pasaulio čempionatų suorganizuota jų dėka, tai yra Lietuvos garsinimas, ir mes visi tikriausiai atsimename, kaip Kaune rinkosi visa Lietuva žiūrėti skrydžio po tiltu. Tai irgi šitų asociacijų dėka išugdyti ir lakūnai, ir aviatoriai, ir parašiutininkai.

PIRMININKĖ. Dėkoju. S. Tumėnas. Ruošiasi V. Kamblevičius.

S. TUMĖNAS (*LVŽSF*). Dėkoju. Gerbiamas ministre, jūs minėjote, kad čia yra dešimties metų istorija. Manysčiau, kad ta istorija dar senesnė, nuo DOSAAF'o išnaikinimo. Dabar perims savival-

dybė tuos aerodromus, siūlymas yra, jų dabar yra 13 tokių numatomų. Iš tų 13, kiek dabar savivaldybių geranoriškai sutinka tai daryti? Kai kurios tam priešinasi, o kai kurios noriai sutinka, pavyzdžiui, Biržų savivaldybė. Ar galite pasakyti tą situaciją?

Ir antras dalykas. Kaip jūs vertinate neseną teismo sprendimą, Alytaus aerodromo istoriją, kai norėjo to aerodromo žemę perimti LEZ'ui, ir teismas dabar užprotestavo, tai yra aerodromo naudai. Kaip vertinate šitą istoriją?

A. PALIONIS (LSDDF). Aš noriu pasakyti, jeigu mes vertintume, kiek savivaldybių sutinka perimti, tai jos gali visos sutikti perimti, bet mes negalime žinoti, koks bus likimas, ar tas turtas išliks aviacijos sportui skirtas, kaip jūsų pavyzdys apie Alytaus savivaldybę, kuri nori perimti aerodromą, bet nori paskui keisti paskirtį tos teritorijos. Yra klausimas išlikimo. Kad visos 13 savivaldybių pasakytų, kad norime, bet galutinis rezultatas koks bus, ar ten išliks pakilimo takai ir infrastruktūra, ar ten bus kita paskirtis tos žemės.

PIRMININKĖ. Klausia V. Kamblevičius. Ruošiasi R. Šarknickas.

V. KAMBLEVIČIUS (LSDDF). Ačiū. Gerbiamas kolega, iš tikrųjų problema yra ta, kad Švietimo, mokslo ir sporto ministerija sukėlė sumaištį, nemokėdama normaliai spręsti finansavimo tų sporto šakų, pasiūlė lengviausią kelią – perimti aerodromus savivaldybėms. Tos savivaldybės, kurios nors šiek tiek galvoja, nesiėmė šitos funkcijos, nes jei perima aerodromą, turi būti ir skirtas tam tikras finansavimas, kurio neturi. Kitos savivaldybės padarė, prisiėmė, sakyčiau, padarė grobuoniškais tikslais, kad galėtų ten statyti investicijas, namus ir taip toliau. Kaip jūs galvojate, toms, kurios prisiėmė tuos aerodromus, ar yra galimybė juos sugrąžinti ir kokius veiksmus reikėtų daryti?

A. PALIONIS (LSDDF). Galutiniai sprendimai dar nėra priimti, kas susiję su tais aerodromais, kur iki šiol aviatoriai naudoja. Aš tik noriu pasakyti, ir pristatymo metu sakiau, kad jūs teisingai iškėlėte klausimą, – o kas duos pinigų perėmus? Į ką norėjau atkreipti dėmesį pristatydamas, kad tie klubai, kurie iki šiol naudojo, nuo 2010 metų naudojo šita infrastruktūra po sprendimo perduoti Kūno kultūros ir sporto departamentui, o Kūno kultūros ir sporto departamentas leido naudotis, savo dėka išlaikė ir inventorizavo visą turtą, tai realiai prisiėmė ir finansinę naštą, ir už valstybę atliko darbą. Aš manau, kad sporto entuziastai ir klubai ir toliau išlaikys geros būklės visą tą infrastruktūrą, nes tai yra jų duona.

PIRMININKĖ. Dėkoju. R. Šarknickas. Prašom klausti.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Dalį klausimo paklausė kolega Stasys apie Alytaus aerodromą. Aš gal norėčiau patikslinti ir šiek tiek pasakyti apie buvusias neseniai įvykius, kuriuos matėme per žiniasklaidą, kai savivaldybė bandė jėga net perimti Alytaus aerodromo turtą. Paskui šiaip ne taip rado bendrą sutarimą laikinai. Vyriausybė perdavė savivaldybei aerodromą, ji nori keisti statusą į LEZ'o statusą. Ar šis jūsų siūlymas, gerbiamas Andriau, užblokuos, kad neatsirastų LEZ'as aerodrome, o, kaip jūs minėjote dėl savo pasiūlymo, kad efektyviai veiktų būtent aerodromo... kad visas užėmimas būtų skirtas aerodromui? Ačiū.

A. PALIONIS (LSDDF). Supratau, Robertai. Noriu tik pasakyti, kad įstatymo teisė yra aukštesnė už Vyriausybės nutarimą.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai po pateikimo. K. Masiulis.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Gerbiama kolegė, siūlau pritarti šitam projektui, juo labiau kad ministras, atrodo, supranta teisingą linkmę ir nusiteikęs išsaugoti sukaupą potencialą, ir išsaugoti taip, kad tai būtų valdoma lanksčiai. Aš nesu vien optimistas, jeigu čia teiktų, kad sporto federacijos perimtų ir sugebėtų tą turtą išsaugoti. Sporto federacijos kartais yra silpnos. Kai kur rasime, kad gal yra tik penki asmenys, ir jie nepajėgūs tai padaryti.

Matyt, iš tikrųjų turėtų būti sukurta speciali... arba pavesta kokiai nors egzistuojančiai institucijai, galbūt net padaliniui, tarkime, Susisiekimo ministerijoje, organizuojančiam oro susisiekimą, kad jis sudėtų labai aiškius tikslus, kas turi būti per kiek laiko pasiekta, ir kad ta pusė, kuri perima vieną ar kitą aerodromą, prisiimtų įsipareigojimus, kaip bus valdomas turtas, kokia bus pažanga, kas bus pasiekta per vieną ar kitą laiką. Būtų prižiūrima, ar laikomasi, ar nesilaikoma susitarimo.

O ten, kur nėra veiklos, kur ji nevystoma, akivaizdu, kad valstybė negali laikyti merdinčio turto. Matyt, iš tikrųjų reikia atiduoti privatizuoti. Geriausiai, kad tokią valstybinę politiką ir formuo-

tų valstybinė institucija, ministerija. Tikrai nesutikčiau su kolegomis, kurie sako, kad tai KAM'as. KAM'o funkcijos yra kitokios. Čia turėtų būti kita: ar Žemės ūkio ministerija, ar Susisiekimo ministerija.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Laikas. M. Majauskas – motyvai prieš.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Ačiū, gerbiama pirmininke. Keli dalykai, kurie kelia nerimą.

Kaip ir minėjau, kiekvieną kartą, kai mes matome kam nors perduodamą valstybės turtą valdyti panaudos pagrindais, galime suprasti, kad kokiomis nors privilegijuotomis sąlygomis, ne rinkos kaina, kokiam nors labai ilgam laikotarpiui, su kokiais nors minimaliais išsipareigojimais. Man atrodo, kad tai gana neskaidru. Nebūtinai visuomet panauda yra geriausias instrumentas užtikrinti, kad valstybė gautų didžiausią grąžą, vertę ir naudą iš to turimo turto.

Antras dalykas, mes išskiriame aviacijos sporto federacijas ir aeroklubus vienijančias asociacijas. Aš suprantu, čia ministras kalbėjo, kad padarė gražių renginių, praskrido lėktuvu po tiltu, kai kurios 70 metų vystėsi, bet ar tai yra pagrindas jas išskirti ir neleisti niekam kitam? Kodėl ne „British Airways“ ar „Lufthansa“, kodėl mes dabar išskiriame atskiras asociacijas ar organizacijas, kurioms privilegijuotai suteikiama galimybė naudotis valstybės turtu? Man atrodo, kad šiek tiek neskaidrus procesas. Arba sąlygos turėtų būti aiškiai įrašytos į įstatymą, arba turėtų būti įrašyta galimybė visiems vienodai konkurso tvarka operuoti tais aerodromais.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Gerbiami kolegos, balsuojame po pateikimo. Motyvai išsakyti.

Balsavo 61 Seimo narys: už – 59, prieš nėra, susilaikė 2. Pritarta po pateikimo. Kaip pagrindinis siūlomas Ekonomikos komitetas. Galime pritarti? Pritariame. Papildomi – Audito komitetas ir Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas. Siūloma svarstyti rudens sesijoje. Ar yra kitokių pasiūlymų? Matau, kad papildoma taip pat skiriama Jaunimo ir sporto reikalų komisija.

Gerbiamas A. Skardžius – replika po balsavimo.

A. SKARDŽIUS (MSNG). Ačiū, pirmininke. Aš tiesiog kolegoms, kurie suplanavę 2 % nuo BVP, tai yra 1 mlrd. eurų, suplanavę krašto apsaugai, ir jie išleidžiami įvairiausioms *nota bene* permokėti dešimt kartų, auksiniams šaukštams, o čia vis dėlto šalies gynybos infrastruktūra, pagalbinė infrastruktūra. Tai yra potencialas, rengiantis būsimus karius ir tėvynės gynėjus, savanorius. Tai yra karinė sporto šaka.

PIRMININKĖ. Gerbiami kolegos, jeigu nekalbėtume ir leistume pateikti kolegai J. Jaručiui taip pat Aviacijos ir Valstybės ir savivaldybių turto įstatymus, jūs turėtumėte galimybę ir paklausti.

Replikuoti nesuteiksiu žodžio, o maloniai kviečiu pateikti taip pat susijusį Aviacijos... Dėl komitetų? Atsiprašau, dėl komitetų. Prašom siūlyti. Gerai, K. Masiulis – dėl komiteto.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, norėčiau pasiūlyti, kad papildomu komitetu būtų paskirtas ir Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas.

PIRMININKĖ. Jau paskirtas, jūs tikriausiai neišgirdote. Pasakiau, paskirtas Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas. S. Jovaiša.

S. JOVAIŠA (TS-LKDF). Ačiū, pirmininke. Aš norėčiau, kad NSGK taip pat duotų savo išvadą. Kadangi gerbiamas ministras pristatė projektus kaip Seimo narys turbūt, ar ne, ir mes svarstysime rudens sesijoje, dar bus laiko ir Vyriausybės išvadai. Būtų iš tikrųjų... ką pasakytų Turto fondo, ar jie ten viską susiskaičiavo.

PIRMININKĖ. Dėkoju, apsispręsimė. Dėl Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto. Galvą purto Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto pirmininkas. Balsuojame, ar reikalingas kaip papildomas komitetas Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas. Balsuojame.

Tik dėl komitetų. Jeigu dėl replikos, žodžio nesuteiksiu, nes dar norime, kad vieną analogišką įstatymo projektą pateiktų J. Jarutis. (*Balsai salėje*) Posėdžio pirmininkas turi teisę vesti posėdį taip, kaip mano tikslinga. Replikos nėra privalomos. (*Balsai salėje*)

Balsavo 54 Seimo nariai: už – 14, prieš – 19, susilaikė 21. Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas nepaskiriamas.

Dėl Vyriausybės išvados galime? Bendru sutarimu paprašome Vyriausybės išvados.

Kaip ir minėjau, maloniai kviečiu J. Jarutį. (*Balsai salėje*) Kolegos, replikas aš galiu nutraukti. (*Balsai salėje*: „Dėl vedimo tvarkos.“) Dėl vedimo tvarkos – ponas V. Kamblevičius.

V. KAMBLEVIČIUS (LSDDF). Kadangi yra degantis klausimas, reikia ne rudenį spręsti, bet dabar reikia išspręsti, šioje sesijoje.

PIRMININKĖ. Ačiū, gerbiamas Vytautai. Jeigu komitetai apsvarstys anksčiau, mielai tai padarysime. Dėkoju.

12.48 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. balandžio 21 d. nutarimo Nr. XIII-2849 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo VIII (pavasario) sesijos darbų programos patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIIP-4914 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

J. Jarutis. Pateikite įstatymų projektus, kurie yra mūsų vakarinio posėdžio darbotvarkėje. Nutarimo dėl sesijos darbų programos pakeitimo projektas Nr. XIIP-4914.

J. JARUTIS (LVŽSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Pirmiausia noriu paprašyti įtraukti į pavasario sesijos darbų programą šį klausimą ir lydimuosius.

PIRMININKĖ. Dėkoju.

J. JARUTIS (LVŽSF). Aviacijos įstatymas, savivaldybių turto įstatymas...

PIRMININKĖ. Po pateikimo, manau, kolegos užsirašė paklausti ne dėl programos. Galime pritarti po pateikimo? Pritariame. Svarstymas. Pritariame. Priėmimas. Balsuojame. Papildome šiuo įstatymo projektu, tas pats straipsnis, kurį pateikė A. Palionis, todėl jūs žinote, kad susiję įstatymų projektai taip pat pateikiami. (*Balsas salėje: „Dar A. Armonaitės nebuvo pateiktas.“*) Šiandien pateiks. O praėjusį kartą, atsakau, kol vyksta balsavimas, Seimas apsisprendė kažkodėl nepritarti.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 60 Seimo narių, vienbalsiai pritariame (*Gongas*), kad sesijos darbų programa būtų papildyta jūsų teikiamais Aviacijos ir lydimaisiais įstatymų projektais Nr. XIIP-4683, Nr. XIIP-4684 ir Nr. XIIP-4685. Prašom.

12.50 val.

Aviacijos įstatymo Nr. VIII-2066 31 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-4683, Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo Nr. VIII-729 14 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-4684, Civilinio kodekso įstatymo Nr. VIII-1864 1.98 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-4685 (pateikimas)

J. JARUTIS (LVŽSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, iš pradžių turiu apgailestauti, kad su kolega Andriumi nesusiderinome, bet manau, kad svarstant tuos abu įstatymus sujungsime. Mano pateikti įstatymų projektai skirti Lietuvos bendrosios aviacijos išsaugojimui. Pakeitimų esmė – nustatyti, kad valstybei priklausančių aerodromų turtas gali būti (pabrėžiu – gali, bet ne imperatyvas) perduotas patikėjimo teise valdyti ir naudoti aeroklubams ar jų susivienijimams tų aerodromų funkcionalumui užtikrinti ir aviacijai vystyti.

Ne paslaptis, kad pastaraisiais mėnesiais Lietuvoje esantiems 15-ai veikiančių bendrosios aviacijos aerodromų iškilo grėsmė. Grėsmė kilo, kai pasiūlyta šiuos aerodromus be jokių išlygų perduoti savivaldybėms. O Vyriausybės kancleris mano, kad Lietuvoje užtektų ir keturių tokių aerodromų. Noriu pasakyti, kad Latvijoje panašūs sprendimai buvo priimti prieš ketvirtį amžiaus. Netrukus po to faktiškai Latvijoje neliko mažosios aviacijos. Lietuvoje šiuo metu ta bendraja, mažąja aviacija užsiima apie 10 tūkst. žmonių, įskaitant ultralengvų lėktuvų, sklandytuvų pilotavimą, parašiutizmą.

Seimo Jaunimo ir sporto reikalų komisijoje panašus klausimas buvo svarstomas praeitą savaitę, vienas iš jos siūlymų – aerodromus perimti Krašto apsaugos ministerijai. Toks iš principo, čia jau prieš kolegos pristatymą aptartą, sprendimas būtų neblogas, bet iš esmės beveik viskas būtų geriau, nei apibrėš dabartinė padėtis – aerodromų atidavimas savivaldybėms, kur ne visada savivaldybės priima čia prieš tai pristatytus minėtus sprendimus ir yra siekis perimti ir privatizuoti visai kitoms funkcijoms vykdyti. Vis dėlto aerodromų perdavimas Krašto apsaugos ministerijai turi vieną trūkumą. Kariuomenė tokį turtą neretai naudoja ne aviacijos tikslais. Tai labai gerai ma-

tyti prieš keletą metų perimtame Šilutės aerodrome: ten aeroklubas buvo iškraustytas iš angarų ir dar Antrąjį pasaulinį karą menančiu pakilimo taku marširuoja pėstininkai.

Kaip buvęs meras turiu pripažinti, kažkada jau turbūt prieš keliolika metų teko užsiimti procesu, kai iš Savanoriškosios draugijos armijai, sportui ir laivynui remti, paprastai kalbant, DOSAAF'o, nelietuviškai, buvo bandoma perimti Kupiškio aerodromą. Padaryta Vyriausybės nutarimu, procesas truko maždaug dešimt metų, kol ten kažkam buvo interesas vystyti aviaciją. Bet, negana to, gavome įrenginį. O žemė po tuo įrenginiu buvo atiduota porai ūkininkų (čia vėl mūsų žemės ūkio reformos grimasos) ir nepavyko susitarti su ūkininkais, kad ta žemė būtų perimta savivaldybės žinion ar išpirkta. Taip tas aerodromas ir liko nevystomas.

Pakeitimais taip pat siūloma atsisakyti savotiško teisinio absurdo, kad lėktuvas yra nekilnojamas turtas. Teisingai jūs išgirdote. Visi orlaiviai – nuo mažiausio ultralengvojo iki keleto šimtų tonų sveriančio transportinio, tarp jų ir kariuomenės spartanų – teisiškai mūsų šalyje yra nekilnojamas turtas. Kažkada panaši formulė buvo taikoma ir laivams, bet vėliau sveikas protas nugalejo ir dabar nekilnojamuoju turtu nėra laikomi bent jau mažesni laivai.

Aerodromų perdavimas Krašto apsaugos ministerijai būtų žingsnis į priekį, tačiau tokiu atveju reiktų užtikrinti, kad kariuomenė šį turtą vystytų kartu su aeroklubais ir naudotų bendrai aviacijos plėtrai. Mano siūlomas variantas – aerodromų turto patikėjimą perduoti tiems, kas jį savo lėšomis, dažniausiai ir be jokios valstybės pagalbos, plėtoja jau tris dešimtmečius.

Yra tam tikrų Seimo Teisės departamento pastabų. Manau, kad svarstymo metu mes jas ištaisysime, ir kviečiu palaikyti. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Nemažai Seimo narių nori paklausti. Galime pratęsti posėdį tol, kol pabaigsime šį klausimą, taip? Bendru sutarimu, kolegos. Ačiū. M. Majauskas. Nėra. A. Skardžius nebeklausia. A. Anušauskas. Prašom.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiamas kolega, norėjau tiesiog pasiklausti dėl Teisės departamento pastabų. Jūs jas matėte – dėl turto perdavimo patikėjimo teise kitiems juridiniams asmenims tik tokiu atveju, kai jiems priskiriamos valstybinės funkcijos. Šiuo atveju kokias matote galimybes įstatymą pataisyti atsižvelgiant į tas pataisas? Ar dar kitus įstatymus tektų taisyti?

J. JARUTIS (LVŽSF). Šiuo momentu sunku būtų atsakyti, kokias matome, bet perduodant turtą patikėjimo teise gali būti numatytos tam tikros naudojimo sąlygos, kam jis bus taikomas. Jeigu būtų numatyta rengti rezervą, ruošti jaunimą aviacijai, mokyti skraidyti, gal tai galėtų pagelbėti ištaisyti šitas pastabas. Vis tiek valstybė, perduodama patikėjimo teise, turėtų nustatyti tam tikras sąlygas – kokias užduotis tas aeroklubas vykdys, kokią naudą turės valstybė, kiek iš to turės švietimo sistema, kiek jaunimo ir vaikų užimtumas. Kartais tenka pabūti viename ar kitame aerodrome ir pamatyti akis vaiko, kuris pakyla virve užtraukiamais zyle ar žiogu ir nusileidžia. Koks džiaugsmas! Matyt, iš tokių jaunuolių ateityje bus mūsų karinių pilotų pamaina.

PIRMININKĖ. K. Masiulis. Prašom klausiti. Ruošiasi A. Kupčinskas.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Iš esmės mano klausimas buvo beveik paklaustas. Man irgi rūpi tai, kad iš tikro būtų nustatyta labai aiški, skaidri tvarka, kaip valstybės bus gaunama nauda ir kad už tą naudą būtų atsiskaitoma.

J. JARUTIS (LVŽSF). Manau, viena iš sąlygų būtų, nesvarbu, čia derybų klausimas, kokiam laikotarpiui perduota patikėjimo teise, bet reikia numatyti saugiklius, kad būtų užtikrinta, kad būtent bendros aviacijos vystymui būtų naudojami šitie aerodromai, kad būtų palaikoma gera jų būklė. Kam teko matyti, yra įvairių tų būklių, ir vienuose lėktuvas šokinėja nusileisdamas, o kitų yra šiek tiek geresnė. Bet vėlgi tai yra padaryta, išlaikyta, kaip kolega Andrius minėjo, aviatorių bendruomenės pastangomis.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Klausia A. Kupčinskas.

A. KUPČINSKAS (TS-LKDF). Gerbiamas kolega, iš tikrųjų sveikintina tiek jūsų, tiek ministro A. Palionio iniciatyva. Paskutiniai įvykiai, kai Vyriausybė perdavė Alytaus aerodromo turtą tik kaip turtą, be jokios paskirties nurodymo, sukelia tokius dviprasmiškus jausmus aviatoriams. Visi turbūt puikiai suprantame, kad plaukimo neįmanoma vystyti be baseino, futbolo be stadiono. Tai lygiai taip pat ir aviacijos sportas, likęs be aerodromų, kai savivaldybių interesai išsiskiria, turbūt būtų tas pats atvejis. Man atrodo, kad vis dėlto reiktų svarstyti ir Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetui, ar neverta peržiūrėti tų aerodromų sąrašo, kad...

PIRMININKĖ. Apsisprendėme jau.

A. KUPČINSKAS (*TS-LKDF*). ...galėtume tikslingai panaudoti tą esamą infrastruktūrą. Ar ne-manote, kad vis dėlto reikia įvertinti iš naujo tų aerodromų statusą?

J. JARUTIS (*LVŽSF*). Na, aš nemanyčiau, kad čia labai... Na, aišku, tai susiję, bendrąja prasme žiūrint, tai susiję su nacionaliniu saugumu, jeigu mes kalbame apie tai, kad šituose aerodromuose, tose skraidymo mokyklose gali būti ruošiami būsimieji pilotai. Bet čia yra daugiau ūkinės veiklos sritis. Jeigu būtų paskirta (ankstesniu klausimu mes nubalsavome, kad nereikia Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto), manau, kad tai nei pablogintų, nei pagerintų. Kariniai aerodromai yra kariniai, civiliniai yra civiliniai, viskas yra atskirta. Aš manau, kad čia tikrai nebus nieko (...).

PIRMININKĖ. Dėkoju. Atsakėte į visus klausimus.

Motyvai po pateikimo. Kolegos, tik motyvai už. Galime bendru sutarimu pritarti po pateikimo? Galime. Dėl Aviacijos, Valstybės ir savivaldybių turto ir Civilinio kodekso įstatymų projektų, kuriuos kaip lydimuosius pateikė kolega J. Jarutis, kaip pagrindinis – Ekonomikos komitetas, papildomi – Audito komitetas, Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas ir Jaunimo ir sporto reikalų komisija. Dėl visų šių įstatymų projektų, išskyrus Civilinio kodekso, dėl kurio pagrindinis Teisės ir teisėtvarkos komitetas, o papildomas – Europos... Ekonomikos komitetas, atsiprašau, Ekonomikos komitetas. Siūloma svarstyti rudens sesijoje kartu abu įstatymų projektus, bet jeigu, kaip V. Kamblevičius siūlė, suspėtume anksčiau, tai galbūt pavyktų.

Gerbiami kolegos, nuoširdžiai dėkoju, jūs puikiai šiandien dirbote, padarėme daug – svarstėme, pateikėme įstatymų projektus, todėl prašau registruotis ir baigsime rytinį posėdį. (*Balsai salėje*) Taip, konstruktyviai dirbote.

Užsiregistravo 51 Seimo narys. Rytinį posėdį baigėme.

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

VIII (PAVASARIO) SESIJOS VAKARINIO POSĖDŽIO NR. 413 STENOGRAMA

2020 m. birželio 2 d.

*Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotojai
J. LIESYS ir A. NEKROŠIUS*

PIRMININKAS (A. NEKROŠIUS, LVŽSF). Sveiki, gerbiami kolegos, pradedame vakarinį posėdį. (*Gongas*) Kviečiu visus registruotis.
Užsiregistravo 56 Seimo nariai.

14.00 val.

Generalinio prokuroro Evaldo Pašilio atsakymai į Seimo narių iš anksto raštu pateiktus klausimus (pagal Seimo statuto 209 str.)

Gerbiami kolegos, darbotvarkės 1 klausimas – Generalinio prokuroro E. Pašilio atsakymai į Seimo narių iš anksto raštu pateiktus klausimus (pagal Seimo statuto 209 straipsnį). Kviečiame gerbiamą E. Pašilį į tribūną.

E. PAŠILIS. Ačiū.

PIRMININKAS. Prašom.

E. PAŠILIS. Gerbiamas posėdžio pirmininke, gerbiami Seimo nariai, vadovaudamasis Seimo statuto 209 straipsniu, atsakau į šių metų gegužės 22 dieną pateiktus grupės Seimo narių klausimus. Pateiktų klausimų skaitymas visa apimtimi išnaudotų visą skirtą laiką, todėl atsakinėdamas nurodysiu tik pačią to klausimo temą bei pagrindinius akcentus.

Pirmu klausimu Seimas teiraujasi apie viešai tam tikrų asmenų skelbiamus teiginius, neva dalis ikiteisminio tyrimo įstaigų pareigūnų, vykdydami savo tarnybines pareigas... (*Balsai salėje*) ...klastoja ikiteisminių tyrimų bei kitus duomenis. Kaip vienas iš pavyzdžių, minima baudžiamoji byla dėl buvusio Vilniaus miesto savivaldybės mero pavaduotojo ir UAB „Vilniaus vandenys“ stebėtojų tarybos nario R. Adomavičiaus kyšininkavimo, už kurį, priminsiu, jis buvo nuteistas galutine neskundžiama Lietuvos Aukščiausiojo Teismo nutartimi.

Atsakydamas į klausimus, pateiktus kartu su įžanginiu komentaru, visų pirma turiu pasakyti, kad viešai paskelbtų teiginių negalima automatiškai prilyginti nustatytam faktui ir neginčyti nei tiesai. Galiu pateikti ne vieną pavyzdį, kai viešai pateikiama ir aptarinėjama tik dalis kažkam naudingų duomenų ir taip visuomenei formuojamas ganėtinai nuo realybės nutolęs vaizdas. Tas pats pasakytina apie klausime paminėtą bylą. Noriu pabrėžti, kad visos aplinkybės, kurias šis nuteistasis nurodo ir viešai įvairiuose skunduose kaip neva įrodančias neteisėtą pareigūnų veikimą, yra labai atidžiai išnagrinėtos, įvertintos ir paneigtos įvairiose instancijose, o galutinį žodį dėl šio asmens kaltės yra pasakęs Lietuvos Aukščiausiasis Teismas. Nepamirškime, kad dalis tokių viešų pasakojimų, skelbiamų interesų dėl teisėsaugos veiksmų turinčiose žiniasklaidos priemonėse... ir labai dažnai tai daroma tokiose situacijose, kai, vykdydamos įstatymų nustatytas pareigas ir prievoles, teisėsaugos institucijos yra suvaržytos ir negali pateikti joms žinomų duomenų viešai aptarti.

Kita vertus, ne kartą esu apie tai kalbėjęs ir noriu dar kartą pabrėžti – teisingumas vykdomas tik teisme ir jokių būdu negali būti perkeltas nei į publikacijas, nei į parlamento erdvę, todėl ir toliau skelbdami informaciją apie ikiteisminius tyrimus vadovausimės visuomenės teise žinoti, pareiga nepakenkti ikiteisminio tyrimo sėkmei ir proceso dalyvių teise į teisingą teismą. Taip pat noriu priminti, kad kiekvienas Lietuvos pilietis turi teisę kreiptis į teisėsaugą, manydamas, kad jo

atžvilgiu buvo padaryta nusikalstama veika. Jei bus konstatuoti teisės aktuose nustatyti nusikaltamos veikos požymiai, ikiteisminis tyrimas bus pradėtas. Manau, kad pastarojo meto įvykiai geriau nei bet kokie žodiniai komentarai įrodo, kad esant pagrindui išimtyms tikrai nedaromos niekam – nei teisėjams, nei advokatams, nei tyrėjams, nei prokurorams. (*Balsai salėje*)

Dar vienas teisinėse valstybėse, taip pat ir Lietuvoje, egzistuojantis saugiklis nuo bet kokios formos galimo pareigūnų piktnaudžiavimo yra teismo sprendimas, kuris įpareigoja pradėti ikiteisminį tyrimą, jei ikiteisminio nutarimo metu teismui kyla pagrįstų įtarimų dėl galimai padarytos ir likusios neištirtos nusikalstamos veikos.

Antroji klausimų grupės tema yra apie mano sprendimą pernai gruodį kreiptis į teismą dėl žalos, kurią kartu su daugeliu kitų pareigūnų patyriau dirbdamas gyvsidabriu apnuodytame Ukmergės teisme, atlyginimo. Atsakydamas galiu tik pakartoti tai, ką jau esu sakęs viešai. Prieš penkerius metus nebuvo pernai birželį priimtos galutinės Lietuvos Aukščiausiojo Teismo nutarties. Teismas konstatavo, kad toks nuodijimas truko apie 10 metų, bet buvo lūkestis, kad kai toks sprendimas bus priimtas, atitinkamos valstybės institucijos savo iniciatyva išspręs dėl žalos atlyginimo ir tiems asmenims, kas ją patyrė, tačiau nesikreipė į teismą su individualiu ieškiniu. Visgi po Teismo sprendimo paaiškėjo, kad kito teisinio kelio dėl žalos atlyginimo dar keliolikai nukentėjusiųjų, tarp jų ir teisėjų, deja, nėra. Tokiu atveju, manau, turiu tik pilietinę teisę, bet ir tam tikrą pareigą būti pavyzdžiu kitiems – ginti savo teises teisme, ir tai nėra kova su valstybe. Tai normalus, civilizuotas ir adekvatus piliečių ir institucijų santykių reguliavimo būdas. Manau, kad tokie teismų sprendimai labai svarbūs ne tik konkrečiai grupei žmonių, bet labai didelei daliai mūsų žmonių, kurie, vykdydami pareigas, patiria tiesioginį realų pavojų savo sveikatai, gyvybei, nes tai skatina institucijas priimti sisteminius sprendimus visų piliečių labui. Tikiuosi, kad tam pasitarnaus ir tas teismo procesas, kuriame man šiandien tenka dalyvauti.

Trečioji klausimų tema yra apie elektroninių ryšių tinklais perduodamos informacijos kontrolės sankcionavimą teismuose ir teismų nepriklausomumą. Klausdami Seimo nariai pateikė atskirus Europos Sąjungos teismų sprendimų statistinius duomenis lygindami juos su Lietuvos rodikliais. Atsakydamas visų pirma norėčiau pabrėžti, kad, lyginant skirtingų valstybių, o tai reiškia ir skirtingų teisinių sistemų atskirus duomenis, neatsižvelgus į jų kontekstą, nėra galimybės padaryti pagrįstų ir teisingų išvadų. Kita vertus, klausimai apie teismų sprendimus ir savarankiškumą juos priimant turėtų būti adresuojami ne prokuratūrai, o teismams. Asmeniškai manau, kad teisėjų nepriklausomumas yra užtikrinamas pakankamai, ir, esant pagrindui, bet kuris teisėjas turi visus reikiamus įgaliojimus nedelsiant inicijuoti atitinkamus procesus.

Kalbant apie prokuratūros veiklą, norėčiau paminėti kelis esminius pastarųjų metų pokyčius. Nuo 2017 metų turime galimybę identifikuoti atvejus, kai tie patys telefono ryšių numeriai ar galiniai įrenginiai yra skirtingų kriminalinės žvalgybos institucijų tyrimų subjektu. Siekdami užtikrinti žmogaus teisių apsaugą, ir formuodami bendrą kriminalinės žvalgybos veiksmų sankcionavimo praktiką, prieš keletą metų patvirtinome pavyzdinius teikimo teismui reikalavimus. Prieš metus kriminalinės žvalgybos subjektams ėmėme taikyti ir griežtesnius reikalavimus pagrindžiant teikiamus prašymus prokurorui. Šių priemonių rezultatas – asmenų, dėl kurių sankcionuoti kriminalinės žvalgybos veiksmai, skaičius ėmė mažėti, tačiau ikiteisminių tyrimų pradėdama daugiau. Taigi manyčiau, kad nedidelis teismuose atmetamų teikimų procentas visai pagrįstai sietinas su labai atsakingai priimamu prokuroro sprendimu teikti tokį prašymą teismui. Suprasdami, kokia tai jautri, atsakinga sritis, ketiname įgyvendinti daugiau priemonių, tokių kaip elektroninis sankcionavimas, teikiame siūlymus darbo grupei dėl efektyvesnės kriminalinės žvalgybos kontrolės. Taip pat noriu atkreipti dėmesį į tai, kad be šio instrumento, kuris tikrai privalo būti taikomas itin atsakingai, griežtai kontroliuojamas, nebūtų jau mano minėtų svarbių ikiteisminių tyrimų, kuriais ne tik išaiškinamos atskiros nusikalstamos veikos, bet ir atskleidžiamos tam tikros spręstinos sisteminės problemos.

Ketvirta klausimų grupė yra apie atrankų, skiriant į vyriausiuosius prokurorus, sistemą ir atrankos komisijos paskirtį. Kartu atsakysiu į penktą klausimą dėl prokuroro J. Gelumausko paskyrimo. Taigi į klausimus apie tai, kaip prokuratūroje vyksta atrankos procedūros, manau, geriausiai atsako šių metų gegužės 20 dieną priimtas Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo

sprendimas. Jame, ištyrus konkretų atvejį, konstatuota, kad atrankos bei paskyrimo į nurodytas pareigas procedūros prokuratūroje vykdomos nepažeidžiant įstatymų bei kitų teisės aktų normų. Priimdamas šį sprendimą, Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas taip pat rėmėsi ir 2018 m. rugsėjo 5 d. nutartimi, kurioje buvo konstatuota, kad generalinis prokuroras, vadovaudamasis visuomeniniais ir valstybiniais interesais, turi diskrecinę teisę neskirti atrankos komisijos atrinktų pretendentų į pareigas ir skelbti kitą atranką, kadangi taip yra realizuojamas geriausio pretendento atrankos principas. Teismas taip pat nurodo, kad asmuo, kuriam atrankos komisija paskyrė daugiausia balų, neturi teisės automatiškai užimti atitinkamų pareigų. Nors tai ne kartą minėta viešai, noriu priminti kas sudaro septynių narių vyriausiųjų prokurorų atrankos komisiją, o ją sudaro trys nariai, kuriuos teikia Lietuvos Respublikos Prezidentas, Seimo Pirmininkas, Ministras Pirmininkas, du nariai, kurie skiriami Prokuratūros kolegijos teikimu, vienas narys, kurį pasiūlo Prokurorų profesinė sąjunga, ir vienas generalinio prokuroro paskirtas narys. Kiekvienas iš jų, nesutikdamas su daugumos komisijos nuomone, turi teisę pareikšti atskirąją nuomonę. Tokia galimybė iki šiol nėra pasinaudojęs nė vienas komisijos narys. Iš visų atrankos komisijos tinkamiausiais pripažintų kandidatų sudaromas abėcėlinis lygiaverčių asmenų sąrašas.

Generalinio prokuroro teisė yra iš šio lygiaverčių kandidatų sąrašo paskirti, jo nuomone, tinkamiausią asmenį. Kalbant apie J. Gelumausko paskyrimą, manau, kad, įvertinęs visų kandidatų kompetenciją bei patirtį, priėmė geriausią galimą sprendimą.

Užbaigti atsakymą į šios temos klausimus norėčiau primindamas, kad pernai vasarą paskelbtoje Europos Tarybos valstybių prieš korupciją grupės, o tai yra GRECO ataskaitoje, konstatuojama, kad prokuratūra tinkamai įgyvendino šios organizacijos rekomendacijos prokuroro atrankų srityje, jie dabar atitinka aukščiausius Europos valstybių standartus. Pabrėžiu dar kartą, kad tai pripažino nešališki užsienio ekspertai.

Šeštoje klausimų grupėje Seimo nariai, remdamiesi prokuratūros pranešimu spaudai apie ikiteisminį tyrimą, kuriame įtarimai korupcinėmis veikomis pareikšti advokatui, FNTT tyrėjui bei trimis prokurorams, domisi mano atsakomybe ir tuo, ar ši Baudžiamojo persekiojimo departamento prokurorų elgsenos praktika yra įprasta ir nuolatinė prokuratūroje. Manau, kad prokurorui, taip pat ir generaliniam, nederėtų kalbėti apie įstatymų nesilaikymą, preziumuojant įsivaizduojamus pažeidimus kieno nors adresu abstrakčiai ar apibendrintai. Tokia apibendrintų įtarimų praktika išvis neleistina brandžioje visuomenėje, kurioje kaip vertybė pripažįstama nekaltumo prezumpcija.

Juk nemanytumėte, kad kai prokuratūra pareiškė įtarimus dėl seksualinio priekabiavimo vienam Seimo nariui, galėčiau sau leisti viešai svarstyti, ar tai nėra įprasta ir nuolatinė visų Seimo narių elgsenos praktika. Atsakydamas apie savo, kaip institucijos vadovo, atsakomybę šioje situacijoje, noriu priminti, kad per savo vadovavimo metus iš pareigų atleidau devynis prokurorus, dar keturių prokurorų po atliktų tarnybinių patikrinimų buvo pažemintos pareigos. Prieš dešimtmetį tokie statistiniai rodikliai būtų buvę neįsivaizduojami.

Šiuo naujausiu atveju, gavęs duomenų apie prokurorų bei kitų asmenų galimai daromas nusikalstamas veikas, ne tik pradėjau jums žinomą ikiteisminį tyrimą, bet ir inicijavau kompleksines prevencines priemones, kurios, tikimės, neleis pasikartoti tokiai situacijai. Šiuo metu jau atliekamas dalies finansinių ūkinių ikiteisminių tyrimų patikrinimas bei rotacija tarp jų kontrolę vykdančių prokurorų, peržiūrimos ir koreguojamos nustatytos specializacijos.

Taip pat noriu pabrėžti, kad tam tikras korupcijos pasireiškimo riziką mažinančias priemones įdiegėme dar gerokai iki šio ikiteisminio tyrimo pradžios. Ir jei minėti asmenys būtų pasinaudoję suteiktomis galimybėmis, šiandien jų situacija tikriausiai būtų visiškai kitokia.

Septintoji klausimo tema yra apie prokuratūros sprendimą atsisakyti pradėti ikiteisminį tyrimą dėl galimai neteisėtų Specialiųjų tyrimų tarnybos pareigūno R. Martišiaus veiksmų. Šiuo atveju turiu atkreipti jūsų dėmesį į tai, kad minėtas prokuroro nutarimas dar gali būti skundžiamas teismui, ir tai, kad Seimo nariai kelia klausimus apie aplinkybes, tiesiogiai susijusias su šiuo metu prokuratūros atliekamu ikiteisminiu tyrimu dėl galimai padarytų korupcinių veikų, kuriomis, be kitų asmenų, įtariami ir trys advokatai.

Turiu gerbiamiems Seimo nariams priminti dar 2015 metais Konstitucinio Teismo sprendimą, kuriuo buvo visiškai aiškiai pasakyta tai, kad generalinio prokuroro atsiskaitymai iš Seimo

tribūnos apie konkrečius ikiteisminius tyrimus yra neleistina ir Konstitucijoje įtvirtintiems principams prieštaraujanti praktika. Tuo vadovaudamasis, nuo bet kokių vertinimų ir komentarų apie aplinkybes, susijusias su konkrečiu ikiteisminiu tyrimu, susilaikysiu.

Aštuntas klausimas. Ten viena iš Seimo laikinosios tyrimo komisijos atlikto parlamentinio tyrimo dėl galimos neteisėtos įtakos ir (ar) poveikio Lietuvos politikams, valstybės tarnautojams ir politiniams procesams Lietuvoje kryptį. Ši laikinoji komisija domėjosi sandoriu, pagal kurį, kaip teigiama paklausime, „Krajama“ su žemės sklypu Karalienės Mortos mokyklos bei darželio „Vaikystės sodas“ statybai Vilniaus Kalnėnų mikrorajone buvo įsigyta už vieną eurą ir teiraujamasi, ar prokuratūra pradės tyrimą. Kaip žinoma, šiuo metu Konstitucinis Teismas pradėjo nagrinėti bylą pagal prašymą ištirti Seimo nutarimo dėl laikinosios tyrimo komisijos sudarymo kai kurių nuostatų atitiktį Konstitucijai ir įstatymui, tad šiuo metu prokuratūra nėra gavusi atitinkamų komisijos išvadų, taip pat nėra gauta ir jokio kito paklausimo ar prašymo išnagrinėti minėto sandorio teisėtumą ar kitas aplinkybes.

Devintuoju klausimu prašoma pakomentuoti buvusio prokuroro K. Vagnerio liudijimą jau minėtai Seimo laikinajai tyrimo komisijai apie prokuroro bandymus inicijuoti tyrimus dėl galimai padarytų nusikalstamų veikų keliose strateginėse energetikos sektoriaus bendrovėse ir neva prokuratūros nepalaikytas jo iniciatyvas. Noriu priminti, kad visi duomenys apie tai, kada, į ką, su kokiais prašymais ir jų argumentais nuo 2013 metų kreipėsi buvęs prokuroras K. Vagneris ir kaip į šiuo visus raštus buvo sureaguota, kokie sprendimai buvo priimti, su visais jų motyvais Seimo laikinąją komisiją detalčiai informavome praėjusių metų lapkritį. Pateikėme ne tik detalizuotą tokių dokumentų sąrašą, bet ir nurodytų raštų kopijas. Visas šis nemažas kiekis dokumentų rodo, kad visi prokuroro teikti siūlymai buvo atidžiai vertinami ir nagrinėjami, kai kurie ne po vieną kartą, o priimti atitinkami proceso sprendimai taip pat ne kartą tikrinti skirtingų prokurorų ir skirtinguose lygiuose. Galiu tik apgailestauti, kad buvęs kolega jaučiasi neišgirstas, tačiau net ir labai didelio kiekio dokumentų, ypač jei jau yra žinomi ir vertinami kitų kolegų bylose, sukaupimas viename kabinete nėra pakankamas pagrindas pradėti naujus ir papildomus ikiteisminius tyrimus. Prokuroras turi teisę savarankiškai vertinti duomenis, tačiau jo vertinimų pagrindas turi būti teisė.

Paskutiniu dešimtuoju klausimu prašoma mano vertinimo dėl gegužės 14 dienos viešai išplatintos vaizdo medžiagos, susijusios su įvykiais teisiamosios N. Venckienės namuose 2012 m. gegužės 17 d. Iš esmės tai yra dar vienas pavyzdys, kai suinteresuoti asmenys kuria sau palankią visuomenės nuomonę manipuliudami daline informacija ir emocijomis. Klausime nurodomas vaizdo įrašas buvo ikiteisminio tyrimo medžiagos dalis nuo pat šio ikiteisminio tyrimo pradžios, tai yra visa ši vaizdo medžiaga puikiai žinoma, daugybę kartų analizuota, tikrinta bei vertinta įvairiausiais aspektais, todėl nieko naujo paskelbus jos ištraukas pasakyti negalima.

Taip pat noriu pabrėžti, kad ši medžiaga teisiamosios N. Venckienės žinioje atsirado neatsitiktinai, kaip buvo viešai pakomentuota, o visiškai oficialiai perduota kaltinamajai kaip ikiteisminio tyrimo medžiagos kopija, su kuria ji turi teisę susipažinti. Kadangi baudžiamoji byla su kaltinamuoju aktu jau yra perduoda nagrinėti teisme, kuris prireikus pasisakys ir dėl minėto įrašo turinio, išsamesni mano komentarai šiuo klausimu, manau, būtų nekorektiški. Dėkoju.

Atsakyčiau į pateiktus klausimus.

PIRMININKAS. Dėkojame pranešėjui. Pirmas klausia A. Skardžius. Ruošiasi Č. Olševskis.

A. SKARDŽIUS (MSNG). Ačiū, pirmininke. Gerbiamasis generalini prokurore, aš suprantu, kad Temidės akys yra užrištos, bet, tarkime, padėkime ant jos svarstyklių vienos lėkštutės „Lietuvos geležinkelių“ elektrifikavimo ką tik įvykusį konkursą, kai laimėtoju buvo pripažinta 40 mln. daugiau pasiūlusi Ispanijos teisėsaugos persekiojama įmonė, ir susisiektu ministro J. Narkevičiaus prieš dešimt metų jo tėvų renovuotą namą, nežinau, už kokią vertę.

Gerbiamas generalini prokurore, kaip jūs galvojate, į kurią pusę nusvers Temidės svarstyklių lėkštutė? Dėl J. Narkevičiaus pradėtas ikiteisminis, bet dėl galimai europinių pinigų, pavogtų 40 mln., negirdėjau, kad būtų pradėtas, nors buvo kreiptasi Vyriausybės ir ministerijos į jus. Ačiū.

E. PAŠILIS. Labai ačiū, gerbiamas Seimo nary. Aš čia esu pakviestas tikrai ne politikuoti, pasakyti savo nuomonę įvairiais klausimais. Galiu pasakyti tik tiek, kad teisingumą vykdo teismas.

O Seimo statutas numato, kad aš turėčiau atsakyti į papildomus klausimus, kurie susiję su man pateiktais klausimais. Dar kartą priminsiu, kad teisingumą vykdo teismas, ir kaip pakryps tos svarstyklės, matyt, yra teismo reikalas.

PIRMININKAS. Dėkojame. Klausia Č. Olševskis. Ruošiasi N. Puteikis.

Č. OLŠEVSKI (LLRA-KŠSF). Norėčiau pratęsti pono A. Skardžiaus mintį.

PIRMININKAS. Arčiau mikrofono.

Č. OLŠEVSKI (LLRA-KŠSF). Audito išvadų ataskaita dėl Vilniaus geležinkelio elektrifikavimo projekto, kurį jūs esate gavę, nurodo, jog buvo suplanuota 250 mln. eurų suma. Tačiau laimėtojo pasiūlyta kaina buvo 363. Kartu yra žinoma, jog sutarties sąlygos užkirto kelią užsienio ir Lietuvos įmonėms dalyvauti pirkime, nes iš 57 tiekėjų galiausiai liko tik 2. O derybų metu atlikta sutarties sąlygų 60 pakeitimų padidino pasiūlytą kainą, nors turėjo sumažinti.

Atsižvelgdamas į minėtą informaciją ir tai, jog pirkimo procedūra užsitęsė nuo pusės metų iki dvejų metų, neužtikrinant pakankamos konkurencijos, o rangos darbai išigyti brangiau, nei planuota, iš abejotinos reputacijos užsienio ūkio subjektų, norėčiau paklausti, ar Generalinė prokuratūra imsis nustatytų faktų įvertinimo ir inicijuos viešojo intereso gynimo procedūrą?

E. PAŠILIS. Labai ačiū. Aš vėlgi gerbiame Seimo nariui norėčiau priminti Statutą, kad turėčiau atsakyti į papildomus klausimus, bet į klausimą bendrą... Prokuratūra tikrai dėl visų pareiškimų ar skundų imasi priimti procesinius sprendimus. Kiek žinau, yra vertinama atitinkama situacija ir dėl geležinkelio, bet šiandien pasakyti savo vertinimą, kol nėra priimti procesiniai sprendimai, tikrai būtų nekorektiška.

PIRMININKAS. Aš norėčiau atsiprašyti, šiek tiek suklydau. Pirmas anksčiau užsirašė P. Gražulis. Ruošiasi N. Puteikis. Petrai, prašom klausti.

P. GRAŽULIS (MSNG). Gerbiamas prokurore, akivaizdu, kad politinės bylos klesti. Ankščiau aš galvojau, kad reikėtų siūlyti įstatymo pataisą, kad politinę kampaniją pradėtų STT, bet dabar ir prokuratūra galėtų įsitraukti. Jūs stambiausių bylų, kur išvogti milijardai, netiriate ir apie jas net nekalbate. Kai jūs stovėjote šitoje tribūnoje, kai mane norėjote patraukti baudžiamajon atsakomybėn, kiek kartų pakartojote, kad aš sulaužiau priesaiką ir apvogiau valstybę? Jūs, dengdamas visus šiuos nusikaltimus, kiek kartų sulaužėte Konstituciją ir priesaiką?

E. PAŠILIS. Ačiū gerbiame Seimo nariui už klausimus. Kiekvienas... aš minėjau, nėra daroma išimčių niekam: nei atskiroms grupėms, nei visuomenės nariams. Nebūtų daroma jokia išimtis, aš manau, ir mano atžvilgiu.

O atsakydamas apie korupcines bylas, aš tik galėčiau pasakyti skaičius, kad pernai buvo nu teis ta 89 % asmenų, 5 % buvo išteisinti... (*Balsas salėje*) ...ir tai nėra visuomenėje paplitęs žargonas, kad visos bylos subliūkšta.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausia N. Puteikis. Salėje nematau. Tuomet klausia D. Kepenis. Prašom.

D. KEPENIS (LVŽSF). Ačiū. Gerbiamas prokurore, prieš pusantro mėnesio jūsų vadovaujama prokuratūra nutraukė baudžiamąją bylą, vadinamąją „Alstomos“ bylą, kuri truko daug metų. Toje byloje, kaip žinome, vienas verslininkas buvo išprievartautas duoti kyšius ir daugybė kyšio ėmėjų. Anglijos teismas tuos žmones, kuriuos ištyrė, nuteisė ir jie kalio. Lietuvoje nė vienas kyšio ėmėjas nebuvo nubaustas, o Latvijoje taip pat visi nuteisti. Kokios priežastys lėmė šitą veiksmą? Beje, ne vienas buvo epizodas ir jūsų prokuratūra iki šiol nepateikė kitų ieškinių Londono teismui, kad prarasti nuostoliai taip pat būtų kompensuoti, o tų nuostolių Lietuva patyrė dar dešimtis milijonų. 13 mln. eurų gavo Lietuva, toje byloje laimėjusi...

PIRMININKAS. Laikas.

D. KEPENIS (LVŽSF). ...dėl verslininko liudijimo, kiti liko, taip sakant, šešėlyje ir laisvi. Ačiū.

E. PAŠILIS. Ačiū, gerbiamas Seimo nary, už klausimą. Ir vėl aš turėčiau, matyt, su nuoroda į Seimo statutą dėl papildomų klausimų mano išsakytais pasisakyme... Išties jūsų minėtoje byloje buvo bendradarbiavimas su Didžiosios Britanijos teisės saugos institucijomis tikrai aukščiausiu lygmeniu. Visa turima informacija buvo pateikta. Teisės sistemos skiriasi iš esmės, Didžiosios Britanijos ir mūsų, ir jeigu nebuvo tenkinamas ar tinkamas prokuratūros sprendimas, visuomet jis gali būti ir galės būti peržiūrėtas teismo. Visas mano komentaras.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausia N. Puteikis. Ruošiasi A. Jankuvienė.

N. PUTEIKIS (LVŽSF). Kai R. Janutienė kandidatavo Joniškio Žiemgalos apygardoje, Generalinė prokuratūra paskelbė žiniasklaidai pranešimą, kad jai pradėtas ikiteisminis tyrimas dėl šmeižto. Kai jūs nutraukėte ikiteisminį tyrimą dėl „Alstomos“, visuomenei motyvų nepaaiškinote. Kodėl toks skirtingas elgesys dėl R. Janutienės (vėliau paaiškėjo, kad ji melagingai apkaltinta), visai Lietuvai Generalinė prokuratūra transliuoja motyvus, o dėl pačios stambiausios kyšininkavimo bylos Generalinė prokuratūra nė vieno motyvo nenurodo. Maža to, pasirenka pranešimui spaudai momentą, kai labiausiai siautėja virusas Lietuvoje. Toks išpūdis, kad jūs dalyvaujate politikoje, prokuratūra šališka ir slepia „Alstomos“ bylos kyšininkus nuo visuomenės, nuo visuomenės slepiate motyvus. Ar susidaro toks išpūdis? Norėčiau jūsų komentaro.

E. PAŠILIS. Dar kartą galiu pasakyti, kad prokuratūra niekada nepolitikavo ir to nedarys, visi procesiniai sprendimai yra argumentuoti. Pati argumentacija, žinoma, gali skirtis, yra rekomendacijos, kaip turi būti, atrodyti pats procesinis sprendimas, aš jo net neįsivaizduoju be motyvų. O sulygtinti jūsų konkrečias nutartis būtų tikrai nekorektiška. Aš dar kartą sakau, jeigu motyvai neįtikina proceso dalyvių, tie motyvai vienaip ar kitaip turi įtikinti teisną. Taigi teisingumą Lietuvoje vykdo teismas.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausia A. Jankuvienė. Ruošiasi S. Gentvilas.

A. JANKUVIENĖ (LVŽSF). Gerbiamas prokurore, aš norėčiau paklausti šios dienos įvykių fone. Kaip būtų galima sustiprinti politinės sistemos imunitetą tokio plataus masto lobizmui, gali mai neteisėtam lobizmui, kai yra įtrauktos galingos interesų grupės, tokios kaip bankai?

E. PAŠILIS. Gerbiama Seimo nare, aš manyčiau, kad tai vėlgi nėra niekaip papildantis klausimas į mano atsakymus jums šiandien. Kadangi yra jūsų minėto ikiteisminio tyrimo pati pirminė tyrimo stadija, tikrai aš nelinkęs būčiau vertinti paties Lobizmo įstatymo, galbūt trūkumų, iniciatyvų tobulinti. Manyčiau, dar šiek tiek anksti apie tai kalbėti, bet aš net neabejoju, kad apie tai bus kalbama.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausia S. Gentvilas. Ruošiasi J. Sabatauskas.

S. GENTVILAS (LSF). Gerbiamas generalini prokurore, Jo Ekscelencija Prezidentė D. Grybauskaitė parašė knygą „Nustokim krūpčioti“. Po šio ryto įvykių krūpčiojo labai daug kas. Krūpčioja advokatai, krūpčioja asociacijų vadovai, krūpčioja lobistai, krūpčiojame ir mes, Seimo nariai. Ir jūs sakote *praeitame* atsakyme, kad per anksti iš tikrųjų klausti, per anksti atsakyti į jūsų klausimą. Bet jau šiandien į mus kreipiasi dešimtys interesantų dėl politinių programų sudarymo, dėl konkrečių įstatymų projektų ir mes nežinome, nežinome šio povandeninio pasaulio, apie kurį jūs šiandien pradėjote kalbėti viešai. Krūpčioja visa bendruomenė profesionalų, kurie dirba profesionalų mokomą darbą ir atstovauja savo narių interesams.

Kokia yra jūsų žinutė šiandien, jau rinkimų kampanijoje, tiek Seimo nariams, tiek politinėms partijoms apie lobizmą, kurio nereglementavo valdantieji, atmesdami Lobizmo pagrindų įstatymą? Ačiū už atsakymą.

E. PAŠILIS. Ačiū jums. Vėl pačiu klausimu mane norima priversti šiek tiek politikuoti, bet tikrai aš to nesiimsiu. Aš šiandien ir atsakymuose minėjau, kad jokių nuolaidų pažeidus įstatymą niekam nėra daroma, jokiai grupei, nei prokurorams advokatams, nei teisėjams ar atskirų verslo grupių atstovams. Aš galėčiau tik pasakyti, kad tarnybos profesionalėja, kad ir Specialiųjų tyrimų tarnyba. Tikrai mes matome, kad tie tyrimai nesubliūkšta. Vis dėlto būtų truputį neetiška ir neatsakinga kalbėti ir politikuoti šioje stadijoje, ypač turint mano statusą, kai vėliau galėtume sulaukti klausimų ir Europos Žmogaus Teisių Teisme. Vis dėlto turėtume šiek tiek palaukti. Tie įtarimai, o vėliau galbūt ir kaltinimai, ar jie pasitvirtins, ir tuo metu daryti kažkokias išvadas, galbūt siūlyti tobulinti įstatymus ir panašiai.

PIRMININKAS. Klausia J. Sabatauskas. Ruošiasi E. Gentvilas.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas generalini prokurore, atsakydamas į septintą klausimą, jūs prieš tai minėjote, kad nieko nerasta, jokios nusikalstamos veikos požymių dėl pono R. Martišiaus ir kad ikiteisminis tyrimas atsisakytas pradėti, bet dar nebaišta, dar galima apskųsti teismui, todėl ir neatsakinėjate į tą klausimą. Aš šiek tiek paklausiu kito momento. R. Martišiui davė pavidimą jo tiesioginis vadovas ponas R. Žilinskas domėtis privačios

įmonės reikalais ir tarpininkauti, todėl tas kontaktavo su viceministre. Tai, mano manymu, yra bent jau formaliai piktnaudžiavimo tarnyba požymių. Šito momento jūs netyrėte ir manote, kad tai yra viskas normalu?

E. PAŠILIS. Ačiū. Atsisakant ikiteisminio tyrimo, aš manau, buvo apžvelgiami visi galimi aspektai, tarp jų ir jūsų minimas. Kita vertus, neturime, kaip minėjau, ir teismo sprendimo. Galbūt teismas nuspręs, kad dar prokuratūra turi kažkokią atkarpą kažkokiu požiūriu tirti.

Kitas dalykas, mes turime Konstitucinio Teismo išplėtotą *ultima ratio* principą, kad nebūtinai visais atvejais baudžiamoji atsakomybė kaip krašutinė atsakomybė turi kilti. Yra tarnybinė atsakomybė. Mes išgirdome institucijos vadovo argumentą, kad yra praėję terminai, kad ji atsirastų.

Kitos institucijos, tarp jų ir prokuratūra, negali atlikti tarnybinio patikrinimo. Tai gali padaryti tik ta institucija. Aš galėsiu atsakyti nebent apie mūsų atliekamus tarnybinius patikrinimus Vidaus tyrimų skyriuje, o jūsų minėtas klausimas tikrai dar nėra baigtas ir procesinius galutinius sprendimus tikrai sunku prognozuoti.

PIRMININKAS. Dėkoju. Paskutinis klausia E. Gentvilas. Prašom.

E. GENTVILAS (LSF). Gerbiamas generalini prokurore, prašyčiau nekreipti dėmesio į P. Gražulio reikavimus, jam dažnai užaina čia, salėje.

O mano klausimas susijęs su tuo, kas buvo klausta – trečiasis blokas apie Elektroninių ryšių įstatymą, sankcijas, pasiklausymą ir taip toliau. Kad ir kaip kalbėsime, Lietuvoje tikrai yra paplitęs ir gana dažnas proporcingai per didelis skaičius, kai suteikiamos sankcijos pasiklausyti. Čia, matyt, ir jūs nesiginčysite. Tačiau ar jūsų praktikoje jums dirbant generaliniu prokuroru, ar ir iš anksčiau yra žinoma atvejų, kai už tokį galimą piktnaudžiavimą teise buvo pradėtas ikiteisminis tyrimas sankcijos paprašiusių asmenų atžvilgiu arba sankcijas suteikusių teisėjų atžvilgiu? Ar gal buvo ir teismo procesai dėl piktnaudžiavimo teise arba dėl pažeidimų prašant sankcijos arba suteikiant sankciją?

E. PAŠILIS. Ačiū jums. Mano kadencijos laikotarpiu tikrai aš nepamenu tokio atvejo, kad būtų ikiteisminis tyrimas pradėtas, bet, kaip aš minėjau, mes lygiai taip pat atsiskaitome ir Seimo parlamentinės kontrolės Kriminalinės žvalgybos tyrimo komisijai. Kokia buvo ta kontrolė, ar ji buvo pagrįsta, ar proporcinga? Aš galėčiau keletą skaičių pasakyti, kad, pavyzdžiui, kriminalinės žvalgybos tyrimų pernai buvo pradėtų 407, o 2018 metais – 471. Jeigu kalbėtume apie telefoninių abonentų kontrolę, labai iškalbingi skaičiai: 2019 metais turėjome 7 tūkst. 722, o 2016 metais – net 11 tūkst. 500. Skaičiai yra ženkliai mažėjantys, kaip minėjau, naujausia priemonė, kuri turėtų startuoti jau birželio, liepos mėnesį, – tai elektroninis sankcionavimas, kuris privers dar atsakingiau ieškoti, ar nėra kokių nors dubliavimų, ir palengvins darbą tiek teisėjams, tiek prokurorams. Bet, kaip minėjau, tai yra labai atsakinga sritis. Atskiros socialinės grupės tikrai pagrįstai kelia klausimą, o kaip vis dėlto turėtų būti Kriminalinės žvalgybos įstatymas taikomas, koks santykis su kitais įstatymais? Tai tikrai jautrus klausimas, ir mes jaučiame pareigą atsakingai žiūrėti į šitą klausimą.

PIRMININKAS. Dėkojame. Jūs atsakėte į visus klausimus. Galite grįžti į savo vietą. Replika.

P. GRAŽULIS (MSNG). Labai gaila, kad prokuroras neskaitė klausimų, nes stebi ne tik Seimo nariai ir ne visi turi klausimus. Kadangi posėdis transliuojamas, stebi visi, visi nori žinoti pavarde, giminystės ryšį tarp esamų pareigūnų.

Ir Gentvilui. Nekreipkite dėmesio, prokurore, posėdžio pirmininke ir Seimo nariai, nes ponas Gentvilas ypač prokurorams ir teisėjams pataikauja, jūs pripraskite prie to.

14.36 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Biudžeto ir finansų komiteto atlikto parlamentinio tyrimo dėl vietinių ir regioninių veiksmų ir aplinkybių, lėmusių 2009–2010 metų krizės Lietuvoje reiškinius ir viešųjų finansų būklę, įskaitant viešojo sektoriaus skolos dydį ir šios skolos valdymo sąnaudas, išvados“ projektas Nr. XIIIP-4091(2) (svarstymas)

PIRMININKAS. Dėkoju. Grįžtame prie darbotvarkės. Antrasis klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Biudžeto ir finansų komiteto atlikto parlamentinio tyrimo dėl vietinių ir regioninių veiksmų ir aplinkybių, lėmusių 2009–2010 metų krizės Lietuvoje reiškinius

ir viešųjų finansų būklę, įskaitant viešojo sektoriaus skolos dydį ir šios skolos valdymo sąnaudas, išvados“ projektas Nr. XIIIIP-4091(2).

J. Varžgalys per šoninį mikrofoną. Prašau.

J. VARŽGALYS (LVŽSF). Frakcijos vardu prašau šio klausimo svarstymo pusės valandos pertraukos.

PIRMININKAS. Frakcijos vardu – pusės valandos pertrauka. Ar galime bendru sutarimu pritarti? Ačiū, pritarta.

14.37 val.

Seimo nutarimo „Dėl Nacionalinės šeimos tarybos sudėties“ projektas Nr. XIIIIP-4874(2) (svarstymas)

Toliau darbotvarkėje kitas klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Nacionalinės šeimos tarybos sudėties“ projektas Nr. XIIIIP-4874(2).

Pranešėja R. Šalaševičiūtė perskaitys Socialinių reikalų ir darbo komiteto išvadą.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (LSDDF). Socialinių reikalų ir darbo komitetas dar kartą apsvaustė nutarimo „Dėl Nacionalinės šeimos tarybos sudėties“ projektą. Buvo gauta Žmogaus teisių komiteto, kuris pasiprašė būti papildomu komitetu, išvada. Bendru sutarimu buvo pritarta projektui. Kaip minėjau, mes projektą pataisėme pagal Teisės departamento pasiūlymą kalbiniu atžvilgiu, nurodant kitaip siūlomų kandidatų atstovavimo principus. Komitete bendru sutarimu buvo pritarta naujam projekto variantui.

PIRMININKAS. Kviečiu į tribūną S. Jovaišą, kuris pristatys Žmogaus teisių komiteto išvadą.

S. JOVAIŠA (TS-LKDF). Dėkoju. Kolegos, Žmogaus teisių komitetas taip pat pritarė šiam projektui, ir malonu, kad ir pirmininkė pažymėjo, jog atsižvelgta į Žmogaus teisių komiteto protokolinių siūlymą ateityje atsižvelgti į lygiateisiškumo, lyčių lygybės principą.

PIRMININKAS. Dėkojame. Ir diskutuoti kviečiu E. Gentvilą.

E. GENTVILAS (LSF). Sveiki, mieli kolegos, nors jau ir popietė, bet gal ne su visais sveikinausi. Kalbama apie tarybos sudėties projektą, tačiau, matyt, reikėtų grįžti šiek tiek į praeitį, kai buvo apskritai nuspręsta įkurti tokią Šeimos tarybą.

Visi mes žinome, kad Konstitucijos 108, atrodo, straipsnyje parašyta, kad šeimos apibrėžimas gali būti traktuojamas vienaip ar kitaip. Ginčykimės ir buvo ginčų ir ankstesnėje kadencijoje, ir dar, matyt, seniau, kaip tuos dalykus traktuoti.

Taigi nevienareikšmis Konstitucijos traktavimas tęsiasi ir turbūt nesibaigs niekada, kol Konstitucinio Teismo nepaklausime išaiškinimo. Kažkada įvyko toks paklausimas ir Konstitucinis Teismas davė atsakymą, kad šeima negali būti suprantama vien tik kaip vyro ir moters santuoka. Šeima gali būti suprantama gerokai plačiau. Tačiau šis Seimas nutarė eiti pagal savo supratimą, kad šeima yra tik vyro ir moters santuokoje atsiradęs institutas ir reikia saugoti tik tokią šeimą, nepaisant to, kad Konstitucinis Teismas yra pasakęs, kad šeimą galima suvokti plačiau.

Seimo dauguma, vadovaudamasi tik tokia susiaurinta šeimos samprata, priėmė įstatymą, pagal kurį kuriama Nacionalinė šeimos taryba. Sprendimas, jeigu gerai prisimenu, buvo priimtas kelių balsų persvara. Aš traktuojau, kad tokių nevienareikšmiškų morališkai sudėtingų sprendimų priėmimas džiūgaujant, kad pavyko kelių balsų persvara priimti, iš esmės skaldo ne tik Seimą. Seimo nariai sveikinsis tarpusavyje ir čia pakentėsime, toks mūsų darbas. Tačiau tai yra ir visuomenės skaldymas. Ką daryti moteriai su dviem vaikais, kuri yra ne santuokoje ir, tarkime, niekada nebuvo santuokoje? Ji nėra našlė, tačiau tai nebėra šeima. Todėl tokie skirtingi traktavimai neturėtų įgauti pagreičio.

Tačiau čia, natūralu, įgavo pagreitį ir šiandien yra sudaroma Šeimos taryba, kurios sudėtis pateikiama. Ir štai čia (tradiciškai Seimo daugumai) nebepaisoma tų standartų, kurie yra, nenoriu sakyti, Europos Sąjungoje, nenoriu sakyti – Lietuvoje, noriu sakyti – plačiai pasaulyje suprantami, kad reikia nediskriminuoti lyties pagrindu. Paprastai diskriminacija lyties pagrindu atsitinka moterų atžvilgiu, tokia negatyvi diskriminacija. Tarkime, socialdemokratai savo taisyklės turi ar bent jau turėjo moterų kvotas įvesti, dabar jau lyg lyčių kvotas. Tvarka, kiekviena organizacija gali tai

daryti. Bet kai tokie dalykai tampa Seimo nutarimu arba įstatymu, kai akivaizdžiai pažeidžiamas lyčių lygybės principas, negalima tylėti.

Mes šiandien turime nutarimo projektą, kuriuo teikiama 15 asmenų Šeimos tarybos sudėtis: 14 moterų ir 1 vyras. Kai sakoma, ką jau padarysi, šitaip buvo siūloma suinteresuotų organizacijų, aš tik primenu, kaip buvo sudaryta šios sudėties Europos Komisija, kuriai nuo mūsų, Lietuvos, atstovauja V. Sinkevičius. U. fon der Lejen, Europos Komisijos vadovė, labai aiškiai pasakė – bus užtikrintas lyčių lygybės principas. Sugebėjo tuos dalykus padaryti – tarp 28, dabar 27 valstybių narių iš esmės yra išsaugotas balansas Europos Komisijoje. Net dabar nežinau: viena vieta daugiau moterims ar viena vieta daugiau vyrams. Tai jau antraeilis dalykas, kai pavieniai skirtumai.

Ką mes darome? Mes darome unikalų, tačiau, deja, labai neigiamą dalyką. Siūlo mums tvirtinti Šeimos tarybą, kurioje santykiu 14 ir 1 pirmauja moterys. Tai yra iš esmės diskriminacija vyrų atžvilgiu. Dar kartą noriu pasakyti: jei bus patvirtinta tokios sudėties Šeimos taryba, aš neturėsiu kitos išeities, gerbiamieji, kaip kreiptis į lygių galimybių kontrolierių, prašydamas nustatyti, ar šis Seimo priimtas nutarimas nėra diskriminacinis vienos lyties atžvilgiu.

PIRMININKAS. Dėkojame. Kviečiu A. Armonaitę. Prašom.

A. ARMONAITĖ (MSNG). Sveiki, kolegos. Iš tikrųjų kaip bumerangas vis grįžta diskusijos, kaip stiprinti šeimą Lietuvoje. Argumentas yra paprastas: šeima yra tradicinė vertybė, valstybės pamatas. Sutinku. Kaip sakoma, negaliu labiau sutikti su tuo. Būtent dėl to, kad šeima yra ypač svarbi ir kiekvienas individualiai nusprendžia, ką mylėti, su kuo kurti savo gyvenimą ir kaip jį konstruoti, būtent dėl to mes negalime šeimos išsprasti į jokių rėmus. Į jokių įstatymo rėmus, bet taip pat ir į jokių biurokratinius rėmus, nes tai, ką mes čia turime, yra šeimos asmenų labai individualių ir autonomiškų santykių subiuokratinimas. Ir man atrodo, tai yra ne tik beprasmis darbas, tai yra taip pat žalingas darbas mūsų visuomenei, mūsų Lietuvai.

Yra nuolat bandoma pasakyti iš politinių tribūnų, kas yra šeima ir kas nėra šeima. Ir man atrodo, kad ši biurokratinė struktūra būtent apie tai ir kalbės. Ar jūs galvojate, kad gal jina kalbės apie vienišas mamas ir tėčius, kuriems yra sunku auginti vaikus? Labai abejoju. Apie tai nekalbama nei iš tribūno, nei iš kitų, na, viešojo gyvenimo scenų.

Galbūt mes kalbėsime toje taryboje apie senelius, kurie dėl įvairių gyvenimo aplinkybių yra priversti auginti savo anūkus ir prisiima atsakomybę už jį ateitį? Ne, ir apie tai niekas nekalbės. Gal kalbės apie lankstesnius darbo santykius, kad mamoms, tėčiams būtų patogiau suderinti savo darbą bei galimybę uždirbti duonos šeimai ir vaikų auginimą? Ne, ir apie tai nešnekės. Gal ši Nacionalinė šeimos taryba kalbės apie partnerystės institutą visoms poroms? Irgi ne. R. J. Dagys sėdi čia, pirmoje eilėje, ir komentuoja: „Tikrai ne, tikrai ne“, nes vienas politikas jau žino, ką darys ta institucija, ir tikriausiai dar čia iš tribūnos paaiškins.

Negalima šeimos biurokratinti, negalima jos sprasti į jokių rėmus, ir ką mes čia dabar darome, darome būtent tai. Ir dar, negana to, švaistome valstybės pinigus beprasmiams dalykams, užuot realiai padėję žmonėms auginti vaikus, užuot užtikrinę visų lygybę prieš įstatymą.

PIRMININKAS. Dėkoju. Diskutuoti kviečiu P. Urbšį.

P. URBŠYS (MSNG). Gerbiamieji Seimo nariai, tikrai aš nesitikėjau, kad liberalai taip mitizuos šeimos problemą mūsų valstybėje. Aš nežinau, ar jie klaidingai įsivaizduoja, kas yra šeima, ir savo klaidingą požiūrį bando primesti visiems, ar jie tą dalyką sąmoningai daro.

Pirmas teiginys buvo, ką darysime su vienišomis motinomis, kurios augina vaikus. Noriu pasakyti, kad pagal mūsų įstatymus vienišas tėvas ar motina, kuri augina vaikus, yra šeima. Ir mūsų įstatymai iš karto gina vaiką. Jokios diskriminacijos nėra.

Jeigu mes kalbame apie tai, ar reikia įstatymiškai reglamentuoti šį santykį, aš nesuprantu tada, kodėl Konstitucijoje įrašyta: šeima yra visuomenės ir valstybės pagrindas. Ir jeigu mes kalbame, kad tai yra visuomenės ir valstybės pagrindas, mes ir turime vienaip ar kitaip deramai apibrėžti, kaip tas pagrindas išreiškiamas būtent žemesniu įstatymo lygmeniu.

Jeigu mes prisiminsime, prieš daugiau negu dešimt metų būtų įsteigta Šeimos ir vaiko reikalingų taryba. Kai buvo suplakti du skirtingi dalykai, be abejo, vaikų problematika vis dėlto dominavo ir po truputį liberalių nuostatų žmonės atskyrė vaiką nuo šeimos, pažeisdami tą pagrindinį

saugios aplinkos pagrindą jam. Išeina toks savotiškai šizofreniškas veikimas, viena vertus, sakome: saugokime vaikus, bet, kita vertus, viskas daroma, kad ta aplinka vaikui būtų nesaugi. Jūs paimkite tyrimus, tarptautinius tyrimus, kurie yra padaryti, kur nesaugiausia vaikui – kur nėra normalios šeimos. Dar jis yra nesaugesnis, kur vienašaliai kažkokie dariniai yra.

Aš manau, jeigu mes kalbame apie tą šeimą, tai čia nėra vieno ar kito santykio primetimas. Kalbama, kad atsirastų tam tikras formatas diskusijai, ar reikia mums šeimą stiprinti, ar nereikia šeimos stiprinti, ką ji reiškia mūsų valstybėje, kiek ji užtikrina mūsų vaikų gerbūvį. Aš nesuprantu, kodėl tas nutarimas sukelia tokį priešišumą. Man tai įstrigo dėl tų dvejopų standartų: jeigu tu suabejoji liberalia nuostata dėl šeimos, tu iš karto priskiriamas vos ne teroristui, o tas liberalas, kuris, pavyzdžiui, niekina šeimą pagal mano supratimą, yra progreso pavyzdys. Jeigu mes kalbame apie tą dvejopą standartą dėl įstatymo, ką tik kalbėjo Seimo narė – ką, mes norime biurokratinti šeimą, o ką jūs norite daryti su socialine lytimi? Jūs norite ją biurokratinti? Jūs norite išprausti į įstatymo rėmus ir įteisinti socialinę lytį, tą naujadarą. Vieną rytą žmogus sako – aš vyras, o vakare pasako – aš esu moteris ir čia yra viskas gerai. Esmė yra tokia, kad jeigu mes kalbame apie tą kitą požiūrį, brandesnį požiūrį, kuris atitiktų Konstitucijos dvasią, tai ir yra kelias, kuriuo mes einame. Galų gale jis neatima galimybės diskutuoti turintiems ir kitokį požiūrį. Bet sutikite, tiek liberalams, tiek ne liberalams šeima turi rūpėti vienodai.

PIRMININKAS. Paskutinį kviečiu R. J. Dagį.

R. J. DAGYS (MSNG). Gerbiami kolegos, prieš tai du kalbėjė, ne P. Urbšys, o prieš tai kalbėjė mūsų liberalai pademonstravo visišką sutrikimą ir desperaciją, nes argumentacinės logikos čia iš viso jokios nėra. Pirma, neskaitė įstatymo, nes apie tai, ką jie kalba, ten nėra nė padujų – nei apie vienišų moterų diskriminavimą, nepilnų šeimų diskriminavimą. Ten kaip tik kalbama apie jų tarpusavio santykių stiprinimą. Nėra iš viso. Ir priemonės, apie kurias sako, kad niekada nebus kalbama, yra Šeimos stiprinimo įstatyme ir išvardintos, apie kurias jūs sakote, kad niekada nebus diskutuojama. Ką tik kolega P. Urbšys teisingai pasakė, iš vienos pusės, jūs sakote, čia susikuria biurokratinė institucija, kuri kažką gali primesti. Iš kitos pusės, jūs kalbate už Stambulo konvenciją, kuri... Prieštaraujate mūsų Mokslų akademijos išvadai ir mokslininkų išvadoms. Kalba apie socialines lytis, kurios kelis kartus per dieną gali kisti. Ir čia yra balsuojant įtvirtintos nuostatos, ne moksliniais tyrimais. Mokslininkams aišku, kas yra lytis. Niekam nekyla abejonių dėl to, biologijos nepakeisi. Bet jūs norite pakeisti biologiją, kaip kažkada I. Mičiurinas keitė Sovietų Sąjungoje. Atsilikimas per amžius, šimtmečius nuo požiūrio, kas vyksta.

Taigi mes einame šeimos stiprinimo keliu. Konstitucija numato, kad šeima yra valstybės pamatas. Tas, kas nori ją stiprinti, tas rūpinasi valstybės pamatais. Kas nori ją kvestionuoti, tai kvestionuoja Lietuvos valstybės pamatus. Čia yra kaip tik iš tikrųjų Konstitucinio Teismo paklausimas, ar galima, leidžiama mums, Seimo nariams, tai daryti. Manau, kad negalima. O organizacijos, kurias jūs ten matote, ten atstovauja įvairiausioms asociacijoms. O tai, kad galbūt didelė dalis jų laikosi, nepasiduoda Stambulo konvencijos kokiai nors propagandai... Galbūt, aš nežinau. Bet sprendžiant iš to, jos dirba kasdieninį kruopštų darbą, yra skėtinės organizacijos, apimančios visą Lietuvą, dirbančios su visa Lietuva, o ne pavienėms nuomonėms atstovaujančios organizacijos. Konstruktyviai dirbančios, teikiančios pasiūlymus. Ir joms šitas dalykas niekaip neįtinka. Tai ne čia turbūt, visi suprantame, yra ginčas. Ginčas yra visai kitur, kad mes turime primesti savo schematizuotą supratimą apie žmonių prigimtį ir taip mes turime priimti realybę, kuri nieko bendro nei su mokslu, nei su žiniomis, nei su niekuo neturi. Čia kiekvienam, elementariai susipažinusiam su gamtos mokslais, aišku. Tavo psichologinė būsena tai nereiskia tavo lytis. Bet vėlgi, šitame įstatyme apie tai nekalbama. Kalbama apie tvaresnius ir stipresnius ryšius.

Kitas dalykas, pasisakantieji dažnai kalba apie demokratiją. Tai dabar, kai siūlomas demokratinis mechanizmas patarti mums, jis yra atmetamas, nes bijoma tos demokratijos, o pasikliaujama tik tam tikra propaganda turbūt, taip aš galiu įsivaizduoti, jeigu mes bijome šitos demokratijos.

Aš siūlau tikrai nebijoti, išgirsti žmonių balsą ir su jais diskutuoti, bus įvairiausių nuomonių. Struktūra yra patariamoji mums, taip pat kaip ir struktūros prie savivaldybių tarybų, taip pat kaip prie Vyriausybės. Iš jų mes laukiame didelių detalių pasiūlymų, kaip reikėtų žmonėms padėti, kad tos šeimos būtų tvirtesnės, nes dėl jų silpninimo mes prarandame gyvybinį potencialą. Tą gyvy-

binį tautos potencialą privalome išsaugoti, nepriklausomai nuo ideologinių nuostatų arba noro pakeisti gamtos dėsnius savo sugalvotomis struktūromis.

Siūlau tikrai nuosekliai eiti, pažiūrėsime, kaip ta struktūra veiks. Ji turi turėti savo įrankius, tuos įrankius mes davėme. Šeimos stiprinimo įstatymas yra kompleksinis, nieko nediskriminuoją, jokių mažų šeimų arba nepilnų šeimų, ten nėra padujų nėra parašyta jokių tokių. Taip, visi tie žmonės nori, kad šeimos būtų tvirtesnės, šeimos ryšiai, giminės ryšiai turi būti stipresni, nes tai yra mūsų bendruomenės ir valstybės pamatas.

PIRMININKAS. Dėkoju. Daugiau diskutuoti niekas neužsirašė. Balsuojame dėl viso projekto. Ar dėl motyvų dar užsirašė? Tuoj pažiūrėsime. Motyvai už – P. Urbšys. Prašau.

P. URBŠYS (MSNG). Gerbiamieji Seimo nariai, atkreipkite dėmesį, apie ką mes dabar diskutuojame. Mums norima pristinti diskusiją, ar iš viso reikalinga Nacionalinė šeimos taryba. Mes jau esame apsisprendę, ji jau yra įsteigta, Nacionalinė šeimos taryba įstatymu jau yra įteisinta. Jau dauguma Seimo narių išreiškė savo politinę valią. Mes dabar turime kalbėti apie Šeimos tarybos sudėtį, bet mus kažkodėl nori gražinti atgal, tarsi atsukti laikrodį atgal. Aš siūlyčiau nepasiduoti tai provokacijai.

Reikia pripažinti, gerbiamas E. Gentvilas labai teisingai kalba. Jam kelia klausimų tarybos sudėtis, ar tai nėra diskriminuojama pagal lytį ir taip toliau. Čia yra diskusijos esmė. Bet kelti klausimą, ar iš viso reikia tarybos, tai jau yra klausimas tarsi be jokio aiškaus pagrindo.

Be to, sakau, mes kiekvienas turime savo politines vertybines pažiūras. Na, gal bus tas Seimas kitoks, kuris sumanys, kad reikia iš esmės peržiūrėti tuos sprendimus. Bet, man atrodo, tiek liberalams, tiek ne liberalams tikrai rūpi ta šeima ir niekas negalės diskredituoti šeimoje pagal lytį, nes Konstitucijoje įrašyta, kad santuoka sudaroma laisvu vyro ir moters sutarimu, sutuoktinių teisės šeimoje lygios. Šeimos tarybos ir reikia tam, kad užtikrintų tas konstitucines teises Lietuvos Respublikos piliečiams, nepriklausomai nuo jų lyties.

PIRMININKAS. Motyvai prieš – S. Gentvilas.

S. GENTVILAS (LSF). Gerbiami kolegos, pagal moralinę etiką diskutuojant įstatymų projektus labai svarbu suprasti savo kaip politiko rolę, čia nėra ekonominis klausimas. Mes turime galvoti, koks vienas ar kitas mūsų sprendimas darys įtaką žmonių laimei ir priklausymui Lietuvos bendruomenei. Na, elementariausiai vaikas, grįžęs iš mokyklos, kur iš jo visą laiką tyčiotasi, kad jis nenormalus, jaučiasi nelaimingas ir jau nebenori eiti į tą mokyklą.

Taip, iš Lietuvos jau emigravo trečdalis Lietuvos gyventojų ne dėl ekonominių dalykų, o dėl to, kad visuomenė vienaip ar kitaip juos vaidina nenormaliais. Aš čia noriu iškelti labai gražų pavyzdį. Asmeniškai esu sutikęs Airijos dabartinę vaikų ir jaunimo reikalų ministrę K. Zaponę, kuri, būdama bioseksuali moteris, susituokusi užsienyje, grįžo į Airiją ir pradėjo referendumą už vienos lyties santuokos įteisinimą. Ir, patikėkite, šitas referendumas sėkmę pasiekia būtent tuo momentu, kai Katalikų bažnyčia, kuri buvo moralinis autoritetas, masiškai neigia milžiniškus pedofilijos skandalus. Milžiniškai katalikiškoje šalyje, tokioje kaip Airija, tauta nubalsavo, kad vienos santuokos šeimos yra normalios santuokos... Kokia šiandien Šeimos tarybos sudėtis suformuota? Mes jau žinome išankstinę jų nuomonę. Bus skirstoma į normalius ir nenormalius, aiškus pasiskaidymas yra prieš pagalbinį apvaisinimą, prieš kitas modernios Europos ir liberalios visuomenės nuostatas, todėl mes nenorime, kad ši įstaiga, maitinama valstybiniais pinigais, susiaurintų Lietuvą vėl į tą normalių ir nenormalių žmonių visuomenę. Mes norime Lietuvos, kur visi jaustųsi jos šeimos nariais. Man atrodo, Airija, kuri Lietuvai gerai pažįstama, rodo, kad kolapso nėra, kai tokie žmonės kaip K. Zaponė ir kiti imasi valdyti net ir ministerijas, atsakingas už...

PIRMININKAS. Laikas.

S. GENTVILAS (LSF). ...atsakingas už šeimos ir jaunimo reikalus.

PIRMININKAS. Motyvai visi išsakyti, kviečiu balsuoti dėl šio projekto.

Balsavo 94 Seimo nariai: už – 75, prieš – 5, susilaikė 14. Po svarstymo pritarta.

Replika po balsavimo – R. J. Dagys. Prašom per šoninį mikrofoną.

R. J. DAGYS (MSNG). Tiesiog dar papildomos statistikos, kurią visi puikiai žinote. Jūsų tas teigiamas Europos Sąjungos pavyzdys šiuo atveju vargu ar tinkamas, nes tai yra vienintelis regionas, kur visos valstybės, deja, savo gyvybinės erdvės nereprodukuoja, tiesiog išmiršta ir senėja,

palyginti su absoliučiai visais kitais regionais. Tai yra faktas ir apie tai verčia visus labai smarkiai susimąstyti, kad toks ikišiolinis supratimas neduoda rezultatų, duoda visiškai priešingus.

15.02 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo specialiosios tyrimo komisijos pateiktų siūlymų pradėti apkaltos procesą Lietuvos Respublikos Seimo narei Irinai Rozovai pagrįstumui ištirti ir išvadai dėl pagrindo pradėti apkaltos procesą parengti sudarymo“ projektas Nr. XIIIIP-4450 (svarstymo tęsinys)

PIRMININKAS. Dėkojame. Toliau darbotvarkėje – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo specialiosios tyrimo komisijos pateiktų siūlymų pradėti apkaltos procesą Lietuvos Respublikos Seimo narei Irinai Rozovai pagrįstumui ištirti ir išvadai dėl pagrindo pradėti apkaltos procesą parengti sudarymo“ projektas Nr. XIIIIP-4450. Kviečiu Etikos ir procedūrų komisijos pirmininką A. Matulą.

A. MATULAS (TS-LKDF). Gerbiamas pirmininke, gerbiami kolegos, 2010 m. gegužės 21 d. vakariniame posėdyje buvo svarstomas nutarimo projektas Nr. XIIIIP-4450, posėdžio pirmininko jau paminėtas. Seimui nepritarus šiam nutarimo projektui, kolegė, posėdžio pirmininkė I. Degutienė pasiūlė iniciatoriams grąžinti šį nutarimo projektą tobulinti. Kilus diskusijai, ar Statuto 231 straipsnis reiškia imperatyvią normą grąžinti projektą tobulinti, ar vis dėlto reikėtų vadovautis kitu Statuto straipsniu, Etikos ir procedūrų komisija išnagrinėjo šį klausimą ir konstatuoja, kad nutarimo projektui buvo nepritarta. Taip pat atkreipia dėmesį, kad analogišku klausimu Konstitucinis Teismas jau yra pasisakęs du kartus – 1994 m. liepos 22 d. nutarimu ir 2006 m. balandžio 4 d. nutarimu, ir suformulavo doktriną, kad Seimo statuto 231 straipsnio 2 dalies nuostata nereikšmia imperatyvaus reikalavimo grąžinti nutarimo projektą iniciatoriams tobulinti. Todėl Seimo Etikos ir procedūrų komisija bendru sutarimu nutarė, Seimui nepritarus Seimo nutarimo projektui Nr. XIIIIP-4450, siūlyti Seimui priimti vieną iš Seimo statuto 153 straipsnyje nurodytų sprendimų. O ten yra šeši punktai, kuriuos gali priimti Seimo parlamentas, Seimo dauguma.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dabar išklausome motyvus. Motyvai už – J. Razma. Prašom.

J. RAZMA (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, jeigu jau nepritarėme po pateikimo, bent grąžinkime tobulinti šią apkaltos iniciatyvą, nes teikime tikrai įtikinamai yra atskleista, kad Seimo narė I. Rozova, siekdama gauti leidimą dirbti ir susipažinti su valstybės paslaptį sudarančia informacija, pildydama atitinkamą klausimyną ir teikdama paaiškinimus VSD, galimai nebuvo atvira ir sąžininga, nevykdė imperatyvių teisės aktų reikalavimų pateikti informaciją apie savo ryšius, turinčius įtakos sprendimo dėl leidimo dirbti ar susipažinti su įslaptinta informacija išdavimui, sąmoningai mėgino nuslėpti nuo VSD pareigūnų savo ryšius su Rusijos Federacijos diplomatinio korpuso atstovais ir jų pobūdį, siekė suklaidinti VSD pareigūnus ir taip toliau.

Aš visko nevardinsiu, ten daug įtarimų surašyta, tokiais atvejais tikrai Seime nekildavo abejonų, kad reikia sudaryti apkaltos komisiją ir aiškintis tas reikšmingas aplinkybes. Neatsitiktinai apkaltos iniciatyvą yra pasirašę tokie įtakingi Seimo nariai kaip R. Karbauskis ar Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto pirmininkas D. Gaižauskas. Bet, ko gero, šiuo atveju buvo ultimatyvus reikalavimas Lenkų rinkimų akcijos, besąlygiškai ginančios savo atstovę, ir gaila, kad ir šie įtakingi valdančiųjų atstovai pasidavė tam šantažui ir matome jau kitokią tų frakcijų laikyseną. Aš siūlau bent ištaisyti padėtį – grąžinti iniciatoriams tobulinti ir vis dėlto siekti, kad šitas klausimas būtų principingai iki galo išspręstas.

PIRMININKAS. Dėkoju. Motyvai prieš – A. Skardžius. Prašom.

A. SKARDŽIUS (MSNG). Ačiū, pirmininke. Jeigu Seimas priėmė sprendimą nepritariti toms iniciatyvoms, tai kam dar reikia toliau čia volioti po Seimą šį klausimą. Jeigu reikia aiškintis, tai gerbiamas kolega J. Razma, reikėtų aiškintis tikrus nacionalinio saugumo klausimus, tokius kaip Kremliaus kompanijos „Klaipėdos naftoje“ dominavimą trejus metus. Esant jūsų Vyriausybei R. Masiulis pasirašė tą sutartį ir trejus metus ši kompanija tenkino Kremliaus interesus nacionalinio saugumo objekte „Klaipėdos naftoje“. Tai rimtas dalykas. Dabar mes nagrinėsime klausimą –

specialiąją išvadą dėl skolinimosi politikos. Aiškiai, juodu ant balto parašyta, kad Lietuvos nacionalinis bankas tenkino užsienio valstybės – Švedijos bankų interesus, ir tai nustatė net Švedijos aukščiausiojo audito institucija. Ir tą žalą, tuos 2 mlrd. eurų, kuriuos turės sumokėti viešasis sektorius, „Sodra“, pensininkai, visi kiti, kur didžiausios Europoje palūkanos – 3,4 % už vertybinius popierius... šiuos klausimus, čia yra nacionalinio saugumo reikalas. Dabar nagrinėti Ortodoksų bendruomenės reikalus, kas su kuo bendravo prieš kažkiek laiko, ar tai yra nacionalinio saugumo reikalas? Aš manau, kolegos, nenusileiskime mes žemiau *plintuso*.

PIRMININKAS. Visi motyvai išsakyti. Dėl vedimo tvarkos, A. Matulas dar norėtų sureaguoti. Prašom.

A. MATULAS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, užsirašiusieji, manau, kalbėjo priešingai, negu užsirašė, kadangi dabar Seimas turi balsuoti dėl Etikos ir procedūrų komisijos išvados, o mes vienbalsiai siūlome, kad reiktų vadovautis 153 straipsniu, kuriame numatyta galimybė išvados projektą grąžinti tobulinti arba atmesti. Tuo tarpu kalbėjusieji siūlė, kad reikia vadovautis 231 straipsniu ir grąžinti tobulinti. Todėl dar kartą primenu, kad šiuo metu Seimas turėtų balsuoti, ar pritarti Etikos ir procedūrų komisijos išvadai.

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, aš manau, kad galime balsuoti dėl alternatyvaus pasiūlymo, tai yra dėl siūlymo atmesti ir dėl siūlymo tobulinti. Ar galime taip balsuoti? Ar norite dėl išvados balsuoti? Dėl išvados siūlote balsuoti? Gerai.

Gerbiami kolegos, gal galime bendru sutarimu pritarti išvadai? Galime? Galime, ačiū. Sutinka Seimas, prieštaraujančių negirdžiu.

Gerbiami kolegos, tada vadovaudamasis Etikos ir procedūrų komisijos siūlymu skelbiu alternatyvų balsavimą. Dėmesio, formuluoju klausimą: kas už tai, kad būtų leista iniciatoriams tobulinti šį projektą, balsuojate už, kas siūlote atmesti, balsuojate prieš. Balsuojame.

Gerbiami kolegos, balsavo 103 Seimo nariai: 41 – už, prieš – 62. Vadinasi, projektas yra atmestas.

Replika po balsavimo – P. Urbšys per centrinį mikrofoną.

P. URBŠYS (MSNG). Nors iš tikro tobulėjimui ribų nėra, bet keista, kad dauguma nusprendė išvis neiti tobulėjimo keliu, nes esu įsitikinęs, kad gerbiamos I. Rozovos klausimas buvo iškeltas dirbtiniu būdu, nes tikrai už to slėpėsi kiti interesai, kurie buvo susiję su sąskaitų suvedimu su Seimo Pirmininku ir tuometiu Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto pirmininku. Mano galva, būtų tobulinimo prasmė, jei atsirastų punktų, kurie būtų susiję su dabartinėmis būtent Rusijos įvairių jėgų įtakomis dabartiniam Seimui, ar mes kalbėtume apie tai, kaip buvo išskirta diplomatų kasta ir padaryta neliečiama, kad apie jų bendradarbiavimą su KGB niekas neturėtų žinoti, arba tai, kaip buvo ignoruota, kad Klaipėdos mieste aiškiai savo įtaką norėjo įtvirtinti su Baltarusijos ir Rusijos verslu susiję asmenys, ir kaip buvo sutrukdyta – būtent valdančiosios daugumos vienas iš lyderių padarė viską, kad šito žmogaus nebeliktų Vyriausybėje.

PIRMININKAS. E. Gentvilas. Prašom. Paskui I. Rozova.

E. GENTVILAS (LSF). Kolegos, reikia fiksuoti istorijai ir ateities kartoms atsiminti, kad įvyko tai, kas įvyko. Šis Seimas nuosekliai atsisako tirti Rusijos įtaką Lietuvos politiniams, verslo ir kitiems procesams. Šis Seimas atsisakė tirti trąšų klausimą. Šis Seimas atsisakė tirti mano penkis iškeltus klausimus, pavyzdžiui, dėl Rusijos įtakos Ignalinos atominės elektrinės uždarymo referendumui, žemės nepardavimo referendumui ir kitiems dalykams. Šis Seimas jau kelintą kartą balsuoja, kad atsisakytų tirti Rusijos įtaką, galimai vykusią Seimo narės atžvilgiu.

Aš tikrai nenoriu ką nors pasakyti apie I. Rozovą. Pažįstu ją gerai. Pažįstu maloniai, gerai, tačiau... (*Triukšmas salėje*) ...yra duomenų, kuriuos pateikia ne koks nors Seimo narys politikas, bet pateikia Valstybės saugumo departamentas, ir šis Seimas nuosekliai kartoja: Rusijos įtakos Lietuvos politiniams procesams mes netirsime. Noriu, kad tai liktų aišku kaip šio Seimo firminis ženklas.

PIRMININKAS. Gerbiama I. Rozova. Prašom.

I. ROZOVA (LLRA-KŠSF). Labai ačiū. Aš noriu padėkoti visiems kolegoms Seimo nariams už balsavimą, kuris ką tik įvyko čia, ir aš manau, kad mes galime su jumis kartu konstatuoti ir džiaugtis tuo, kad sveikas protas pagaliau Seimo salėje nugalėjo.

Man labai norisi tikėti, kad mano kolegos iš dešinės pagaliau sustabdys raganų medžioklę ar bent padarys kokią nors pauzę. Iš tikrųjų mes visi su jumis matome, kad Lietuvoje yra daug klausimų, daug problemų, ir šios dienos įvykiai yra ne išimtis. Mums yra dėl ko dirbti, yra klausimų, yra darbų vardan Lietuvos ir Lietuvos žmonių. Taigi, jeigu mes visi kartu eisime tuo keliu, visi mūsų rinkėjai bus dėkingi ir jums, ir mums.

PIRMININKAS. Kadangi klausimas aktualus, matau labai daug norinčių pasisakyti. Suteiksiu žodį, nors kaip posėdžio pirmininkas galėčiau ir nutraukti diskusiją, bet manau, kad klausimas tikrai aktualus. E. Zingeris, Petras, Dainius – ir baigiame diskusiją.

E. ZINGERIS (TS-LKDF). Aš irgi asmeniškai nieko nepasakydamas norėčiau balsavimą užfiksuoti už.

PIRMININKAS. Dėkoju. P. Gražulis.

P. GRAŽULIS (MSNG). Aš noriu pasakyti repliką, kad gerbiamas E. Gentvilas šiek tiek atsilieka. Klausant VSD išvadas jau dabar didžiausią nacionalinę grėsmę Lietuvai kelia ne Rusija, o Kinija, nes gali užpulti. Kitais metais, man atrodo, kažkokie ateiviai Lietuvai tikrai dar didesnę grėsmę kels negu Kinija.

PIRMININKAS. D. Gaižauskas. Prašau.

D. GAIŽAUSKAS (LVŽSF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Reaguodamas į E. Gentvilo pasakymą dėl istorijos, kad liktų įrašas istorijoje, gerbiami Seimo nariai, pakartosiu, šis Seimas būtent ir atliko visą tyrimą dėl Rusijos įtakos politiniams procesams, ir ne tik politiniams procesams, bet ir politikams. Buvo surinkti įrodymai ir pateikti faktai. Prie įrodymų ir faktų pridėta apie 40 išlaptintų pažymų, kurios apėmė dešimties metų laikotarpį. Tačiau šis Seimas nepatvirtino tos išvados, jūs pats, Eugenijau Gentvilai, taip pat balsavote, kiek pamenu, prieš. Todėl dėl istorijos galiu pasakyti tik tiek, kad šis Seimas ištyrė Rusijos įtaką, tačiau atsisakė ją priimti ir daugiausia prieš balsavo būtent opozicijos atstovai.

PIRMININKAS. Aš, kaip posėdžio pirmininkas, nutraukiu diskusiją. (*Balsai salėje*) Kaip ir žadėjau, suteikiau visiems pasisakyti ir toliau baigiame. Viskas. Dėkoju.

15.17 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Biudžeto ir finansų komiteto atlikto parlamentinio tyrimo dėl vietinių ir regioninių veiksmų ir aplinkybių, lėmusių 2009–2010 metų krizės Lietuvoje reiškinius ir viešųjų finansų būklę, įskaitant viešojo sektoriaus skolos dydį ir šios skolos valdymo sąnaudas, išvados“ projektas Nr. XIIIIP-4091(2) (svarstymo tęsinys)

Gerbiami kolegos, grįžtame prie darbotvarkės klausimų. Žiūriu į laikrodį, praėjo pusė valandos. Grįžtame prie klausimo – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Biudžeto ir finansų komiteto atlikto parlamentinio tyrimo dėl vietinių ir regioninių veiksmų ir aplinkybių, lėmusių 2009–2010 metų krizės Lietuvoje reiškinius ir viešųjų finansų būklę, įskaitant viešojo sektoriaus skolos dydį ir šios skolos valdymo sąnaudas, išvados“ projektas Nr. XIIIIP-4091(2). Kviečiu išvadą perskaityti V. Ažuolą. Kur V. Ažuolas? Gal galėtų tada pagelbėti J. Varžgalys.

J. VARŽGALYS (LVŽSF). Gerbiamas posėdžio pirmininke, gerbiami kolegos, balsavimo rezultatai: už – 6, prieš – 2, susilaikė 2.

PIRMININKAS. Dėkoju. O sprendimas? Taip, pritarti Seimo nutarimo projektui – sprendimas toksai. Gerbiami kolegos, einame diskutuoti. Esu gavęs žodinį prašymą iš S. Jakeliūno, jis taip pat norėtų dalyvauti diskusijoje. Gerbiami kolegos, gal galime leisti bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Galime. Gerbiamas Stasys galbūt galėtų diskutuoti pirmas, kadangi diskutuoti užsirašė tik du žmonės. Tai jums suteikčiau pirmam, o paskui A. Skardžiui ir V. Ažuolui. Kiekvienam po penkias minutes.

S. JAKELIŪNAS. Laba diena. Dėkui, gerbiamas pirmininke, dėkui Seimo nariams, kad neprieštarauja man sudarytai galimybei pasisakyti. Na, be abejo, tenka vienaip ar kitaip reaguoti į tas aktualijas, kurios vyksta su bankais, ir į šiandieninius įvykius. Be abejo, aš negaliu komentuoti konkrečiai, kas ir kaip ten vyko, aš tikrai pasitikiu teisėsauga ir esu tikras, kad bus nustatyti tie faktai. Tačiau norėčiau trumpai pakalbėti apie kitos institucijos, kuri atliko labai svarbų vaidmenį

šiam tyrimui, dalyvavo įvairiais aspektais, tai yra Lietuvos banko vaidmenį. Ir konkrečiai paminėsiu, praėjusios savaitės gegužės 26 dienos išvadų pateikimo dieną Lietuvos banko valdybos pirmininkas kreipėsi, kaip suprantu, į visą Seimą, į visus Seimo narius, taip pat viešai leido sau pakomentuoti raštiškai, kad pateikti vertinimai yra klaidinantys ir klaidingi, ir šis tyrimas, pasak argumentų, kuriuos išdėstė V. Vasiliauskas, negali būti laikomas objektyviu. Lietuvos bankui nesuteikta galimybė dalyvauti politikoje ir tai galima vertinti kaip politinį veiksmą, kaip lobizmą, todėl norėčiau pakomentuoti konkrečiais argumentais, kodėl tokie Lietuvos banko vertinimai jau atsiribojant nuo jo galimybių ar negalimybių teikti tokius vertinimus apskritai nėra priimtini.

Nemažai vietos yra skiriama VILIBOR'o temai, kuri tikrai nesibaigia ir jinais tęsis tiek Lietuvoje, tiek galbūt ir tarptautiniu mastu. Pacituosiu Lietuvos banko, to paties Lietuvos banko, kaip institucijos, raštą, adresuotą Užsienio reikalų ministerijai, prieš premjerui, tuometiniam premjerui A. Kubiliui, ruošiantis vizito į Švediją, susitikti su Švedijos valstybės vadovais ir, tikėtina, su Švedijos komercinių bankų atstovais arba vadovais. Cituoju: „Gerokai išaugusios tarpbankinės palūkanų normos neigiamai veikia skolininkų finansinę būklę, dar išaugusias paskolų tvarkymo išlaidas“, toliau citata tęsiama: „Kyla abejonių, ar bankų nustatyti VILIBOR'o rizikos priedai yra pagrįsti.“ Taigi daugiau kaip prieš 11 metų tuometinis Lietuvos bankas abejojo VILIBOR'o pagrįstumu ir kėlė klausimus. Tie klausimai išnyko ir tai, ką buvo pateikęs Lietuvos bankas komisijai, Biudžeto ir finansų komitetui, ir tai, ką dabar teikia savo gegužės 26 dienos rašte, iš esmės prieštarauja jo paties pozicijai dar 2009 metų ir kitiems atliktiems vidiniams tyrimams pačiame Lietuvos banke.

Maža to, jau tyrimo metu, iš esmės praėjusiais metais, tų diskusijų ir emocijų įkarštyje kitas Lietuvos banko vadovybės narys R. Kuodis, tai yra Lietuvos banko valdybos pirmininko pavaduotojas, viešai pareiškė, kad EURIBOR'as apskritai neturėjo būti naudojamas paskolų kainodaroje, kad reikėjo taikyti EURIBOR'ą su tam tikra marža. Iš tų dviejų pacituotų mano teiginių, rašto ir valdybos pirmininko pavaduotojo viešo teiginio, matyti, kad ta pozicija, kurią dėstė Lietuvos bankas tiek tyrimo metu, tiek dabar, pateikdamas raštišką nuomonę, nors jo nebuvo prašoma visam Seimui, yra klaidinantys ir, sakyčiau, melaginti teiginiai. Nepriklausoma institucija turi veikti atsakingai, kompetentingai ir nesikišti į procesus, kurie vyksta šiuo atveju Seime.

Paminėsiu dar vieną faktą. Gegužės mėnesio 12 dieną aš kreipiausi į Vyriausiąją tarnybinės etikos komisiją su prašymu įvertinti Lietuvos banko valdybos pirmininko pasisakymus, o pasisakymai daugiau negu įspūdingi – apie beprasmiškiausią darbą, apie krapštyimąsi po praeitį, finansinę archeologiją ir turbūt išraiškingiausias – apie santykiavimą su lavonais. Vyriausioji tarnybinės etikos komisija, įvertinusi tai, kad Lietuvos bankas 2016 metais savo nutarimu patvirtino Etikos kodekso įgyvendinimo aprašą, ir jame buvo nustatyta, kad Etikos kodekso nuostatų vykdymo priežiūra bei šių nuostatų galimų pažeidimų tyrimas yra išskirtinai Lietuvos banko vidaus, tai yra savireguliacijos, dalykas... Tai reiškia, kad Lietuvos bankas ne tik kitais aspektais yra valstybės valstybėje, bet netgi ir etikos pažeidimų, galimų pažeidimų vertinimo prasme tai yra save reguliuojanti institucija. Aš nežinau, ar šitas Lietuvos banko sprendimas atitinka įstatymus ir Konstituciją, tai, matyt, reikėtų dar papildomai įvertinti.

Dabar dėl lobizmo, verslo, atstovavimo interesų, bankų ir finansinių institucijų. Šiame kontekste, kadangi išvadose minimas ir antrosios pakopos vaidmuo, ypač „Sodros“ finansinės situacijos, aš priminsiu 2018 metų liepos mėnesio kreipimąsi į Konstitucinį Teismą 30 Seimo narių, kur buvo beveik šimtu procentu nukopijuoti teiginiai iš verslo atstovų advokato ir dominavo išskirtinai verslo pozicija. Kas tai buvo ir ar to nereikėjo vertinti? Tiesą sakant, tai komisija jau ištyrė ir įvertino, bet aš manau, šitame šiandieninių įvykių kontekste galbūt taip pat verta grįžti ir pasigilinti. Tiesą sakant, man gaila, kad Konstitucinis Teismas atmetė keturis iš penkių kreipimosi punktų, nes kitu atveju I. Šimonytė ir, tikiuosi, aš būtume padiskutavę Konstituciniame Teisme apie antrąją pensijų pakopą ir apie verslo interesų atstovavimą. Šitie klausimai yra paties tyrimo ir išvadų sudėtinė dalis.

Manau, apibendrinant galima sakyti, kad bankų įtaka yra didžiulė ekonomikai, kaip matome, taip pat žiniasklaidai ir tiesiogiai ar netiesiogiai politikai, kad viešieji finansai turi būti valdomi labai atsakingai ir anticiklinė politika, kuri tada nebuvo vykdoma, dabar yra vykdoma, yra labai svarbu.

Aš taip pat raginu visas Lietuvos institucijas dalyvauti diskutuojant ir priimant sprendimus dėl tarptautinės pagalbos mechanizmo, nes nežinia, kas čia darysis rudenį, žiemą arba kitais metais. Ir jeigu Švedijoje kiltų vienokia ar kitokia krizė, poveikis per bankų sistemą Lietuvai, kitoms Baltijos valstybėms būtų vienareikšmiškai akivaizdus.

Ir paskutinis akcentas. „Sodros“ padėtis, „Sodros“ situacija, kuri taip pat buvo tyrimo dalis, dabar yra stabilizuota, tačiau jau rudenį ten kils finansinių problemų. Raginu visą Seimą ir Vyriausybę taip pat atsakingai žiūrėti į „Sodros“ finansus ir ne skolinti jai, o teikti negražinamus asignavimus, kas ir buvo privalu tuomet pagal galiojančius įstatymus.

Apibendrinti dalykai yra pateikti santraukos forma, išvados taip pat pateiktos. Ir, aš manau, įgyvendinimas tų rekomendacijų, jeigu išvadoms ir rekomendacijoms bus pritarta, bus visų darbas ateinančius kelerius metus. Ir aš savo veikla Europos Parlamente, tikiuosi, taip pat prie to prisidėsiu. Labai dėkui.

PIRMININKAS. Dėkojame Stasiui. Kviečiu į tribūną A. Skardžių.

A. SKARDŽIUS (MSNG). Ačiū, pirmininke. Gerbiami kolegos, iš tiesų reikėtų padėkoti šiai valdančiajai daugumai ir S. Jakeliūnui už šį parlamentinį tyrimą, kurio neišdriso iki tol pajudinti galbūt dėl tam tikrų priežasčių, galbūt dėl Daukanto aikštės šeiminkės spaudimo. Bet, kaip sakoma, skola ne žaizda, savaime neužgis, pinigų reikės grąžinti.

Štai prieš mano akis yra skolos valstybės vardu grąžinimo ir palūkanų mokėjimo grafikas nuo 2020 metų. Na, ir ką jūs manote? Po 3 mlrd. kiekvienais metais, tai yra 2020, 2021 ir 2022 metais, turėsime grąžinti. Tai yra daugiau negu 8,5 mlrd. eurų, iš kurių 1 mlrd. dar nesumokėtų palūkanų.

Tai štai mes nagrinėjame tokią situaciją, į kokią patekome dėl tam tikrų politikų, kurie buvo užsispyrę, ir, kaip išvadose teigiama, vienas iš svarbiausių veiksnių, dėl ko Vyriausybė nesikreipė tarptautinės finansinės paramos, buvo asmeninė Respublikos Prezidentės D. Grybauskaitės nuomonė dėl tokios paramos ir ja pasinaudojusių valstybių. Kiek pamenu, buvo kalbama, kad mes nekeliaklupsčiavome ir nekeliaklupsčiausime prieš visus užsienio tarptautinius valiutos fondus.

Tačiau pasekmė – 1,1 mlrd. iš „Sodros“ – yra nonsensas, kada Finansų ministerija skolino „Sodrai“ už didžiules palūkanas, po to tuos pinigus, tą 1,1 mlrd., atidavė finansinėms institucijoms, iš kurių buvo skolinamasi apeinant visus teisės aktus. Tai nustatė Valstybės kontrolė, atlikusi auditą 2010 metais, įvertindama Finansų ministerijos ir A. Kubiliaus Vyriausybės skolinimosi sistemą, kad Vyriausybės skolinimosi strategijos ir metodai, skolinimosi programos neatitiko tarptautinių skaidrumo principų ir gerosios praktikos, nesant jokio reglamentavimo ir nenustatčius tokio skolinimosi procedūrų ir taisyklių. O dar buvo pažymėta, kad buvo skolinamasi be jokio poreikio.

2009 metais Finansų ministerija, kaip žinote, vadovaujama mūsų kolegės I. Šimonytės, kas ketvirtį kreipdavosi į rinkos dalyvius siūlydama teikti pasiūlymus. Tie pasiūlymai nebūdavo analizuojami, vertinami, o sąlygas diktavo būtent komerciniai bankai. Tai štai tokia situacija. Kas šiandien gali paneigti, kad Lietuvos banko... tapęs D. Grybauskaitės rinkimų štabo vadovas ponas V. Vasiliauskas, kuris, kaip teigiama išvadose, nevykdė jokios komercinių bankų kontrolės, tiksliau sakant, dirbo Švedijos bankams ir juos dangstė, nesprendė kokių nors galbūt rinkimų reikalų arba likusių skolų po rinkimų? Kas gali paneigti?

Manau, kad prokuratūra galėtų šias abejones išsklaidyti, tačiau ar ji imsis tyrimo? Ar Nacionalinio saugumo ir gynybos komitete buvo nors kartą svarbus nacionalinio saugumo klausimas – būtent finansinė priklausomybė nuo Švedijos bankų? Turbūt nebuvo nagrinėta net ir Nacionalinio saugumo ir gynybos komitete Seime.

Kada Vyriausybė ir Seimas apsispręs dėl valstybinio komercinio banko, kada Lietuvos bankas imsis įgyvendinti nacionalinius tikslus ir nustos būti Skandinavijos banko aptarnaujančia struktūra, sunku pasakyti, bet aš manau, kad tai yra Prezidento ir premjero rankose. Prokuratūra, kaip matote iš šiandien paskelbtos informacijos...

PIRMININKAS. Laikas.

A. SKARDŽIUS (MSNG). ...apie banko asociacijos vadovą, jau daro žingsnius, bet ar tie žingsniai bus pakankami? Todėl, kolegos, siūlau daryti labai labai rimtas išvadas. Ačiū.

PIRMININKAS. V. Ažuolas buvo užsirašęs, tačiau jo nėra. Pereiname prie motyvų. Pažiūrėsimė, ar yra užsirašiusių. Taip. M. Puidokas – motyvai už. Toliau posėdžiui pirmininkaus J. Liesys. Prašom.

M. PUIDOKAS (MSNG). Gerbiami kolegos, šiandien iš tiesų yra iškili diena mūsų demokratijai dėl to, kad tie klausimai, dėl kurių buvo taip ilgai tylėta, pasiekė mūsų parlamento posėdžių salę. Tikrai norisi padėkoti gerbiamam S. Jakeliūnui už atliktą analizę ir rimtą darbą dėl tų dalykų, kurie ilgą laiką temdė Lietuvos padangę ir apie kuriuos pusę lūpų kalbėjo daugiau negu pusė mūsų valstybės žmonių.

Akivaizdu, kad per milijardas eurų iš „Sodros“, pažeisti tarptautiniai skaidrumo principai, skolinimasis iš privačių bankų, o ne iš tarptautinių finansų institucijų, yra tie dalykai, kurie tikrai padarė didelę žalą mūsų valstybei ir jos žmonėms.

Kalbant apie arogantiškus ir ciniškus Lietuvos banko vadovų pasisakymus, kuriais žmonės nuolat piktinasi, mes tikrai esame įpareigoti, kaip mūsų valstybės žmonių išrinkti atstovai parlamente, pagaliau atlikti rimtą, išsamų tokios veiklos įvertinimą ir padaryti viską, kad mūsų valstybės teisinės instancijos taip pat priimtų atitinkamus sprendimus už tą žalą valstybei, kuri buvo padaryta. Ir visi duomenys, visos, sakysim, praktikos krizės metu, kaip elgėsi kitos valstybės, rodo, kad Lietuva elgėsi nelogiškai: buvo net nemėginta kreiptis, pabrėžiu, net nemėginta kreiptis į tarptautines finansines struktūras ir Tarptautinį valiutos fondą, Pasaulio banką. Buvo priimtas sprendimas skolintis pinigus už didžiules palūkanas, kelis kartus didesnes, negu skolinosi Latvija, Vengrija ir kitos šalys iš privačių bankų. Akivaizdu, kad tai yra žalingas sprendimas, už kurį mūsų visų mokesčių mokėtojai ir piliečiai iki pat šios dienos moka daug didesnes palūkanas.

Kviečiu visus tikrai labai rimtai apsvarstyti, kokie tai yra sprendimai, kokia mūsų visų atsakomybė kaip Seimo narių, kad pagaliau mūsų žmonių lūkesčiai gyventi teisinėje valstybėje būtų pateisinti.

PIRMININKAS (J. LIESYS, LSF). Laba diena. Dėkoju už pareikštą nuomonę. Gerbiamas M. Majauskas.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Iš tiesų labai apmaudu, kad valdantieji neadekvačiai vertina esamą situaciją. Nemato, kad ant jų slenksčio yra viena didžiausių ekonominių ir visuomenės sveikatos krizių, kurią reikia dabar valdyti, kuo greičiau reikia priimti atsakingus sprendimus ir visą dėmesį sutelkti produktyviam darbui. Šiandien matome, kad iš ekonomikos skatinimo plano yra panaudojama vos 10 % lėšų, tai galbūt, užuot skyrę dėmesį archeologiniams kasinėjimams, užsiimtumėte tuo, kad verslas šiandien gautų likvidumo paramą, kad gautų paramą tas verslas, kuris bando išgelbėti darbo vietas, kad nereikėtų iš visų mokesčių mokėtojų atleisti žmonių išlaikyti. Galbūt galėtumėte daugiau dėmesio skirti visuomenės sveikatai ir pažiūrėti, kokie testai reikalingi, kokios apsaugos priemonės reikalingos, galbūt reikia sušvelninti karantiną, galbūt reikia daugiau pagalbos tiems žmonėms, kurie serga, galbūt reikia atnaujinti visas planines operacijas ir paslaugas, kad žmonės gautų laiku sveikatos pagalbą. Iš tiesų, užuot užsiėmę rimtais, tikrai šiandien labai svarbiais dalykais, bandote aiškintis, kas įvyko prieš dešimt metų, kas yra absoliučiai neproduktyvus užsiėmimas. Kviečiu susilaikyti nuo šio sprendimo ir imtis veiksmų, kurie duotų realią naudą gyventojams. Ačiū.

PIRMININKAS. Nuomonės išsiskyrė. Balsuojame.

Užsiregistravo 101, balsavo 101: už – 62, prieš – 36, susilaikė 3. Po svarstymo yra pritarta.

15.36 val.

Standartizacijos įstatymo Nr. VIII-1618 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-4247(2)ES (svarstymas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Standartizacijos įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-4247. Prašom gerbiamą pranešėją R. Miliūtę. Svarstymo stadija.

R. MILIŪTĖ (LVŽSF). Laba diena, gerbiami kolegos, Ekonomikos komitetas svarstė minėtą įstatymo projektą ir jam buvo pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Dėkojame. Ekonomikos komiteto nuomonę išgirdote. Galime po svarstymo pritarti bendru sutarimu? Nėra užsirašiusių. Dėkoju, pritarta.

15.37 val.

Įstatymo „Dėl Estijos Respublikos Vyriausybės, Latvijos Respublikos Vyriausybės ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės susitarimo dėl Baltijos oro erdvės stebėjimo ir kontrolės sistemos organizavimo ratifikavimo“ projektas Nr. XIIIIP-4691(2) (svarstymas)

Kitas darbotvarkės klausimas – įstatymo „Dėl Estijos Respublikos Vyriausybės, Latvijos Respublikos Vyriausybės ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės susitarimo dėl Baltijos oro erdvės stebėjimo ir kontrolės sistemos organizavimo ratifikavimo“ projektas Nr. XIIIIP-4691(2). Prašom, gerbiamas pranešėjas – E. Vareikis. Ar D. Gaižauskas, kas pranešite? E. Vareikis. Prašom. Čia Užsienio reikalų komitetas. *(Balsai salėje)* Jūs pirmas užrašytas esate.

E. VAREIKIS (MSNG). Užsienio reikalų komitetas svarstė šį projektą ir buvo pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Dėkojame. Dėl motyvų užsirašiusių nėra. D. Gaižauskas kviečiamas kaip papildomo Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto... Prašau.

D. GAIŽAUSKAS (LVŽSF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas nagrinėjo šį įstatymo projektą ir pritarrė bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Dėkojame. Dėl motyvų. A. Gumuliauskas kalbės? Atsisako. Dėkoju. Galime pritarti bendru sutarimu? Dėkojame, pritarta.

15.39 val.

Įstatymo „Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Danijos Karalystės Vyriausybės susitarimo dėl išlaptintos informacijos, kuri parengiama ar kuria keičiamasi vykstant kariniam bendradarbiavimui, abipusės apsaugos ratifikavimo“ projektas Nr. XIIIIP-4572(2) (svarstymas)

Kitas darbotvarkės klausimas – įstatymo „Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Danijos Karalystės Vyriausybės susitarimo dėl išlaptintos informacijos, kuri parengiama ar kuria keičiamasi vykstant kariniam bendradarbiavimui, abipusės apsaugos ratifikavimo“ projektas Nr. XIIIIP-4572(2). Prašom. Užsienio reikalų komitetas – gerbiamas E. Vareikis ir papildomas Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas – D. Gaižauskas. Prašau.

E. VAREIKIS (MSNG). Šiuo klausimu Užsienio reikalų komitete vyko svarstymas, buvo pritarta bendru sutarimu. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkojame. Papildomas komitetas, prašome, gerbiamas Gaižauskai.

D. GAIŽAUSKAS (LVŽSF). Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas svarstė šį įstatymo projektą ir pritarrė bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Dėkojame. Dėl motyvų nėra užsirašiusių. *(Balsai salėje)* A. Gumuliauskas atsisako. Dėkojame. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

15.40 val.

Prokuratūros įstatymo Nr. I-599 16¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4412 (pateikimas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Prokuratūros įstatymo 16¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4412. Pranešėja – A. Širinskienė. Gerbiama Širinskiene, prašom. *(Balsai salėje)* Kas negerai? *(Balsai salėje)*

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Labai simboliška po šiandienos kratų ir poėmių svarstyti Seime Prokuratūros įstatymo projektą, nes, kaip pamenate, kolegos, 2017 metais priėmėme sprendimą daliai prokurorų, kurie dirba su korupcinėmis bylomis, suteikti vadinamąjį specialiojo prokuroro statusą. Kiek teko bendrauti su Lietuvos Respublikos generaline prokuratūra, ji pripažįsta, kad tai tik-

rai yra instrumentas, kuris prokurorams suteikia tiek papildomų galių, tiek kartu ir apsaugos tais atvejais, kai yra tiriamos tikrai rezonansinės korupcijos bylos. Tačiau prokurorai mato ir tai, kad ateina laikas tiesiog tęsti ir plėsti specialiojo prokuroro statuso taikymo galimybes. Iš esmės šis aktas, kurį teikiu, buvo parengtas Generalinės prokuratūros ir joje dirbusios darbo grupės siūlyimų pagrindu.

Šiuo atveju norima išplėsti specialiojo prokuroro statuso taikymą iki tų bylų, kuriose tiriami nusikalstamų susivienijimų padaryti nusikaltimai ar nusikalstamos veikos ekonomikai, verslo tvarkai ar finansų sistemai. Taip pat specialusis statusas būtų suteikiamas ir prokurorui, kuriam pavedama atlikti tyrimą dėl viešojo intereso galimo pažeidimo ar vykdyti viešojo intereso gynimą civilinės ar administracinės teisės priemonėmis tada, kai pažeidimo padarymu įtariamas valstybės ar savivaldybės institucijos, įstaigos ar įmonės vadovas, vadovo pavaduotojas ar asmuo, turintis patraukimo baudžiamajon atsakomybėn imunitetą. Tai iš esmės tose ikiteisminių tyrimų kategorijose, kur tikrai galimas pats didžiausias įtariamųjų ar nusikalstamas veikas kitų padariusių asmenų (kito statuso) poveikis prokuroro veiklai.

Mielai atsakysiu į jūsų klausimus. Šiuo atveju toks būtų trumpas pristatymas.

PIRMININKAS. Jūsų nori klausiti A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (*MSNG*). Ačiū, pirmininke. Gerbiamoji kolege, man išties džiugu, kad atsiranda tokių iniciatyvų, tačiau keista, kodėl prireikė 30 nepriklausomybės metų, kad jos subręstų pačios prokuratūros darbo grupėje. Mano klausimas būtų toks: o kaip tai paveiks tokias sritis, nes niekam ne paslaptis ir jūsų vadovaujamos komisijos metu matėme, kad valstybės įmonės, kurios virsta *uabais*, monopolininkai energetikos srityje, susisiekiama srityje piktnaudžiauja viešaisiais finansais, juos taško į dešinę, į kairę, užuot nešę medų į valstybės biudžetą, jie tiesiog šeria tam tikras interesų grupes. Kaip pasikeis padėtis šiose srityse, atsiradus šiai labai reikalingai pareigybei?

A. ŠIRINSKIENĖ (*LVŽSF*). Mes tyrimo metu girdėdami ne vieno prokuroro liudijimą klausėmės ir pasakojimų, ir liudijimų apie tai, kaip prokurorams dažnai pradėjus domėtis rezonansiniais galimais nusikaltimais, kur buvo įtraukti politikai ar buvo įtraukti vieni ar kiti aukšti valstybės tarnautojai, tiesiog buvo pradėti taikyti tarnybiniai nusižengimai ir pradėti atitinkami tarnybinių nusižengimų tyrimai.

Šiuo atveju specialiojo prokuroro statusas apsaugo prokurorą būtent nuo tokio piktnaudžiavimo tarnybiniais nusižengimais, sumažina jo tiesioginių vadovų skaičių. Šiuo atveju atsiranda atitinkamai daugiau prokurorų savarankiškumo ir mažiau procesinių, procedūrinių, gal būtų tiksliau sakyti, galimybių paveikti jų atliekamą tyrimą.

PIRMININKAS. Dėkojame už projekto pateikimą ir atsakytus klausimus. Dėl motyvų. Prašom. A. Navickas.

A. NAVICKAS (*TS-LKDF*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Šiek tiek keista, kai daug metų Seime būnantis Seimo narys klausia, kodėl iki šiol to nėra pasiekta. Tai ir nėra turbūt pasiekta, kad kažkas iki šiol daugiau apie tai kalbėjo, nei darė. Ir šiuo atveju tikrai esu dėkingas ir pateikėjai, ir tiems, kas rengė šią įstatymą. Manau, kad jis tikrai yra reikalingas, nes tai galų gale pridėtų, mano supratimu, mūsų teisinei sistemai skaidrumo. Siūlau pritarti šiam įstatymui.

PIRMININKAS. Dėkoju už pareikštas nuomones. Balsuojame.

Užsiregistravo 89 Seimo nariai. Balsavo 89 Seimo nariai: už – 87, prieš – 1, susilaikė 1. Po pateikimo yra pritarta. Kaip pagrindinis siūlomas Teisės ir teisėtvarkos komitetas. Galime pritarti bendru sutarimu? Dėkojame, pritarta. Svarstysime birželio 18 dieną.

15.46 val.

Seimo nutarimo „Dėl Janinos Januškienės atleidimo iš Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėjo pareigų“ projektas Nr. XIII-4780 (pateikimas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Janinos Januškienės atleidimo iš Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėjo pareigų“ projektas Nr. XIII-4780. Prašom, gerbiama pranešėja Jūrate Šoviene, Respublikos Prezidento vyriausioji patarėja.

J. ŠOVIENĖ. Laba diena, gerbiamas posėdžio pirmininke, gerbiami Seimo nariai. Esu įgaliota pristatyti Respublikos Prezidento dekretą, kuriuo, vadovaudamasis Konstitucija, Teismų įstatymu, atsižvelgdamas į Teisėjų tarybos patarimą, Respublikos Prezidentas teikia Lietuvos Respublikos Seimui atleisti J. Januškienei iš Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėjo pareigų pasibaigus įgaliojimų laikui. Savo ruožtu nuoširdžiai dėkoju gerbiamai J. Januškienei už pasišventimą teisėjo profesijai, jai ji atidavė 33 savo gyvenimo metus, iš jų 15 – Lietuvos Aukščiausiojo Teisme. Dėkui.

PIRMININKAS. Dėkojame už pateikimą. Bet jūsų nori klausti K. Masiulis.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Ar bus teikiama kandidatūra dar kitai kadencijai? Nebebus?

J. ŠOVIENĖ. Atsiprašau, vietoj J. Januškienei?

K. MASIULIS (TS-LKDF). Ta pati kandidatūra vėl bus teikiama?

J. ŠOVIENĖ. J. Januškienei siūloma atleisti pasibaigus įgaliojimų laikui.

PIRMININKAS. Dėkoju.

J. ŠOVIENĖ. Teisėjo įgaliojimo laikui. Dėkui.

PIRMININKAS. Dėkojame už pateikimą ir už atsakytus klausimus. Dabar, gerbiami kolegos, galime pritarti bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Balsuojame.

Užsiregistravo 80 Seimo narių. Balsavo 80 Seimo narių: už – 79, prieš nėra, susilaikė 1. Po pateikimo yra pritarta. Kaip pagrindinis siūlomas Teisės ir teisėtvarkos komitetas. Galime pritarti bendru sutarimu? Dėkojame, pritarta. Svarstysime birželio 4 dieną.

15.49 val.

Viešųjų pirkimų įstatymo Nr. I-1491 19, 22, 25, 26, 27, 31, 46, 55, 58, 82, 86, 92, 93, 94, 95, 101 ir 102 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 82¹, 82², 82³ ir 103¹ straipsniais įstatymo projektas Nr. XIII-4877, Viešųjų pirkimų įstatymo Nr. I-1491 pakeitimo įstatymo Nr. XIII-327 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-4878 (*pateikimas*)

Kitas darbotvarkės klausimas – Viešųjų pirkimų įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-4877. Pranešėja – gerbiama J. Šovienė, Respublikos Prezidento vyriausioji patarėja. Prašom.

J. ŠOVIENĖ. Dėkoju, gerbiamas pirmininke. Gerbiamieji Seimo nariai, Respublikos Prezidento esu įgaliota jums pristatyti Viešųjų pirkimų įstatymo pakeitimo projektą. Projektas, jeigu sulauktų Seimo palaikymo, taptų pagrindu esminei reformai viešųjų pirkimų. Konservatyviais skaičiavimais, jis leistų sutaupyti bent 10 % viešuosiuose pirkimuose išleidžiamų lėšų ir bent 10 % visų viešųjų pirkimų valdymo sąnaudų. Jūsų dėmesiui: praeitais metais viešųjų pirkimų vertė peržengė 6 mlrd. eurų ribą, o viešųjų pirkimų valdymo išlaidos kasmet siekia 100 mln. eurų.

Reformos esmė – profesionalūs centralizuoti valstybės viešieji pirkimai, didesnis dėmesys stambiems ir rizikingiems pirkimams. Privачios įmonės nepatiki pirkimų organizavimo gydytojams ar programuotojams, nors ir kaip tobulai kiekvienas jų išmano savo sritį, privачios įmonės pirkimams atlikti samdo profesionalius pirkimų vadybininkus. Deja, valstybės viešuosius pirkimus net 70 % perkančiųjų organizacijų vykdo nieko bendro su pirkimų organizavimu neturintys kitų sričių profesionalai: gydytojai, mokytojai, muziejininkai, bibliotekininkai, gamtininkai, vaikų darželio auklėtojai, ūkvedžiai. Net 80 % viešųjų pirkimų procedūrų yra su klaidomis.

Rinkoje mes nerastume tokių kainų skirtumų, kokius randame valstybės vykdomuose viešuosiuose pirkimuose, pavyzdžiui, biuro popieriaus pakuotės mažiausia ir didžiausia kaina, mokėta valstybės institucijų, skiriasi 35 kartus, kaina įprasto stacionaraus kompiuterio, pirktos skirtingų perkančiųjų organizacijų, skiriasi 64 kartus, geriamojo vandens 19 litrų pakuotės kaina – 6 kartus.

Respublikos Prezidento teikiamu įstatymo projektu siekiame esminių pokyčių viešųjų pirkimų srityje. Projektas numato keturis pagrindinius dalykus. Pirma – pagrindas nuosekliams sprendimams viešųjų pirkimų srityje, strategija, į kurią orientuotųsi perkančiosios organizacijos ir verslas. Tikrai taip, viešieji pirkimai turi užtikrinti racionalų lėšų panaudojimą, be to, prisidėti prie kitų valstybės politikos tikslų. Iš viešųjų lėšų valstybė gali mokėti daugiau už socialines iniciatyvas, pavyzdžiui, darbo rinkoje remiamų asmenų įdarbinimą ar aplinkosauginės iniciatyvas, pavyzdžiui, aplinkos taršos mažinimą. Bet valstybė negali mokėti daugiau vien dėl to, kad perkama viešojo pirkimo būdu.

Antra, projekto esmė – centralizavimas. Projektas numato viešųjų pirkimų organizavimo perdavimą keliasdešimčiai perkančiųjų organizacijų. Centrinę perkančiųjų organizacijų misiją – profesionali pagalba perkančiosioms aiškinantis poreikį, planuojant, perkant.

Viešuosius pirkimus turi vykdyti tie, kurie išmano rinką, geba naudotis konkurencijos teikiama nauda, nedaryti dirbtinių kliūčių tiekėjams ir pagaliau geba atpažinti tiekėjų konkurenciją ribojančius susitarimus. Ne tik kitų valstybių, bet ir Lietuvoje sukaupia patirtis rodo, kad profesionalūs pirkimai reikšmingai mažina veiklos sąnaudas. Be to, atsiranda gebėjimai standartizuoti tipinius pirkimus ir procedūras. Formuojasi stabili praktika, nutrūksta galimais korupcijos ryšiais susijusių perkančiųjų organizacijų ir tiekėjų santykiai. Perkančiosios organizacijos ir kontroliuojančios institucijos daugiau dėmesio gali skirti rizikingiems, sudėtingiems ir didelės vertės pirkimams. Mes jau turime gerų pavyzdžių, kurie veikia. Pavyzdžiui, Kauno, Kazlų Rūdos, Joniškio savivaldybės, Krašto apsaugos ministerijos, Kalėjų departamento kelios valstybės įmonių grupės yra centralizavusios viešuosius pirkimus.

Trečia – mažos vertės pirkimai. Jie sudaro net 99 % visų pirkimų, tačiau praeitais metais nesiekė 15 % visų pirkimų vertės. Įvertinę Lietuvos bei užsienio valstybių patirtį, Valstybės kontrolės rekomendacijas, projekte numatome ribą, iki kurios netaikomas Viešųjų pirkimų įstatymas, tai yra jeigu perkančioji organizacija vykdo tik mažos vertės pirkimus ir jiems iš viso išleidžia ne daugiau kaip 30 tūkst. eurų per metus. Viešųjų pirkimų tarnybos duomenimis, net tūkstantis perkančiųjų organizacijų, tai yra ketvirtadalis, pirkimams išleidžia iki 30 tūkst. eurų per metus. Jų bendra pirkimų suma – apie 10 mln. eurų. Primenu, kad Lietuvoje iš viso praeitais metais nupirkta už 6 mlrd. eurų. Taigi tokių viešųjų pirkimų sąnaudos, mažos vertės pirkimų, mano minėtų, yra net tris kartus didesnės negu įprastų. Projektu pakeliamos ribos, kai užtenka žodinės sutarties ir kai galima neskelbti apie pirkimą. Apsauga nuo piktnaudžiavimo tokių pirkimų srityje – pirmenybė pirkimams iš centrinės perkančiųjų organizacijos ir per ją, o perkant savarankiškai – pareiga pagrįsti, kad tai yra efektyviau. Be to, pirkimai turi būti planuojami ir nurodomi ataskaitose.

Ir ketvirta. Numatome, kad ikisutartinius ginčus privaloma ikiteismine tvarka nagrinės Viešųjų pirkimų tarnyba. Tikėtina, kad dėl to bent 50 % bylų nebus perduotos teismui, o perduotos išnagrinėjamos greičiau dėl jau Viešųjų pirkimų tarnybos surinktos ir įvertintos visos aktualios medžiagos.

Taigi Respublikos Prezidento teikiamu Viešųjų pirkimų įstatymo projektu siekiama šių esminių pokyčių: reglamentuoti viešųjų pirkimų valstybės strateginį planavimą, pirkimus centralizuoti ir vykdyti profesionaliai, optimizuoti mažos vertės pirkimus nukreipiant visą dėmesį į rizikingus, sudėtingus ir didelės vertės pirkimus ir reglamentuoti ikiteisminį ginčų nagrinėjimą.

Įstatymo projektas buvo rengtas atsižvelgiant į valstybių narių ir Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų tarnybos patirtį, Valstybės kontrolės audito rekomendacijas. Projektas pateiktas viešai konsultacijai, pasiūlymai ir pataisos aptartos susitikimuose su kontroliuojančiomis institucijomis bei suinteresuotomis šalimis: verslu, profsąjungomis, perkančiosiomis organizacijomis, Savivaldybių asociacija ir atskiromis savivaldybėmis. Dėkoju už dėmesį.

PIRMININKAS. Dėkojame. Gerbiama patarėja, jūs, matyt, pristatėte ir lydimąjį projektą Nr. XIII P-4778 kartu?

J. ŠOVIENĖ. Taip.

PIRMININKAS. Dėkojame, viskas gerai. Jūsų nori paklausti keli Seimo nariai. S. Gentvilas. Prašom.

S. GENTVILAS (LSF). Gerbiama patarėja, du klausimai. Pirmasis susijęs su įstatymo įgyvendinimu. Pusę metų Lietuva neturi ekonomikos ir inovacijų ministro, pusę metų Lietuva neturi Viešųjų pirkimų tarnybos vadovo. Kritiniu momentu, kai ekonomikai reikia skubių pinigų, jie stringa tiek subsidijų, paskolų forma, tiek viešuosiuose pirkimuose, matome, kiek nėra paleistų konkursų. Tai klausimas dėl įgyvendinimo.

Ir antras klausimas dėl vakarietiškos kultūros. Jeigu galima žiūrėti į tendenciją, Lietuva išgyvena tokį sustiprintos kontrolės amžių. 30 metų mes vis didiname kontrolę, kuri be galo brangiai kainuoja. Sutinkame, kad yra iš tikrųjų neefektyviai naudojamos lėšos, tačiau pasitikėjimas, pavyzdžiui, kas Skandinavijai yra būdinga, labai stipriai sutaupo ir vykdančiųjų asmenų nervų ir žilų plaukų, antras dalykas, tai sumažina ir kontroliuojančių institucijų apimtis.

Ar nemanote, kad tas leitmotyvas, kad viską centralizuosime, kad viskas yra tik išvagiama, nepalieka normos ir galimybės veikti veikliams, sąžiningiems valstybės tarnautojams ir perkančiosioms organizacijoms?

J. ŠOVIENĖ. Dėkui už klausimus. Taip, gal aš nuo antro klausimo pradėsiu. Pirmiausia projekto tikslas yra centrinių perkančiųjų organizacijų profesionalumas ir centrinių perkančiųjų organizacijų steigimas. Vienas iš tikslų. Projekte numatomos keturių lygių centrinės perkančiosios organizacijos: universalios, kuri ar kurios būtų steigiamos Lietuvos Respublikos Vyriausybės sprendimu, sektorinės – ministerijų sprendimu ir regioninės – savivaldybių sprendimais. Kiekviena savivaldybė galės pasirinkti, ar ji steigs savo atskirą perkančiąją organizaciją, ar taps, pavyzdžiui, savivaldybės skyriaus ar departamento dalimi, tai yra savivaldybei suteikiama laisvė apsispręsti, kaip yra efektyviau.

Dabar dėl mažos vertės pirkimų, kurių, kaip minėjau, iš viso yra 99 % visų pirkimų, tačiau jų suma nesiekia 15 % iš tų 6 mlrd. eurų. Šio įstatymo tikslas ir yra nuimti tą biurokratinę našą ir palengvinti galimybę sudaryti, suteikti savarankiškumą perkančiosioms organizacijoms pirkti rinkos sąlygomis ir ieškoti rinkoje prekės ar paslaugos, kokios jiems reikia. Kaip jūs paminėjote, mes šiuo metu kontroliuojame viešuosius pirkimus iš principo nuo 1 euro, bet, nepaisant tos sustiprintos didelės kontrolės, mes turime ir labai brangių miltų pirkimus, ir auksinių šaukštų įvairius skandalus, taip pat mano jau paminėtų prekių, įprastinių, kasdieninių prekių, didžiulius skirtumus. Siekti sustiprinti kontroliuojančias institucijas, nukreipiant nuo tų mažos vertės pirkimų dėmesį į stambius pirkimus, yra vienas iš projekto tikslų.

Dabar dėl pareigūnų skyrimo. Žinote, dalyvauja keli skiriantys asmenys ir jiems sutarus bus priimti tam tikri sprendimai, o viešųjų pirkimų vadovė yra, tai yra J. Petkuvienė, paskirta premjero teikimu Prezidento sprendimu. Taip, ji vadovauja laikinai, bet vadovas yra. Dėkui.

PIRMININKAS. Dėkojame. Jūsų klausia M. Majauskas.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Ačiū, pirmininke. Gerbiama pranešėja, sakykite, ar nestatome mes čia vežimo prieš arklį, imdamiesi viešųjų pirkimų reformos, neturėdami viešųjų pirkimų lyderio, tarnybos vadovo, kuris iš tikrųjų vestų visą reformą ir užtikrintų, kad ne tik ji būtų priimta, bet būtų efektyviai įgyvendinta. Ar nebūtų geriau surasti vadovą, kuris tikėtų šia pertvarka, ir tada kartu su juo pabandyti įgyvendinti?

J. ŠOVIENĖ. Dėkoju už klausimą. Žinote, priežasčių nedaryti ar ko nors palaukti visada rasime. Bet šiaip ne nuo viešųjų pirkimų vadovo ši reforma priklauso, o nuo perkančiųjų organizacijų. Kaip minėjau, perkančiosios organizacijos steigiamos Vyriausybės, ministerijų, savivaldybės sprendimu. Joms suteikiama atsakomybė ir laisvė apsispręsti. Viešųjų pirkimų tarnyba kontroliuoja.

Šis projektas, be abejo, buvo derintas su Viešųjų pirkimų tarnyba, su joje dirbančiais specialistais, su Valstybės kontrole, išiklausyta į jų pastabas, ir laiko įgyvendinti yra pakankamai, bet, kaip bebūtų, didžioji dalis darbo ir pasirengimo tenka perkančiosioms organizacijoms, o tiksliau – jų steigėjams, tad ne Viešųjų pirkimų tarnybai. Jeigu dar leisite, net 85 % perkančiųjų organizacijų yra savivaldos lygmenyje, kažin ar Viešųjų pirkimų tarnyba, kokia jos sudėtis bebūtų, padėtų joms optimizuoti veiklą viešųjų pirkimų srityje.

PIRMININKAS. Dėkojame. Klausia A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (MSNG). Ačiū, pirmininke. Gerbiamoji pranešėja, ar jūs nemanote, kad ne įstatymai, o įstatymų laikymasis yra pagrindinė problema. Štai visai nesenas pavyzdys. Viešųjų pirmininkų tarnyba „Lietuvos geležinkeliams“ aiškiai išdėstė – jūs esate perkančioji organizacija, atitinkate visus kriterijus. Ne, apskundė „Lietuvos geležinkeliai“ teismui Viešųjų pirkimų tarnybos sprendimą. Ar gali taip elgtis subjektas, kuriam yra nurodyta elgtis pagal įstatymą?

Ir paskutinis „Lietuvos geležinkelių“ pirkimas, didžiausias istorijoje – 360 mln., realiai 40 mln. permokėta. Labai įdomios reputacijos užsienio įmonei, Ispanijos įmonei, – jokio ikiteisminio tyrimo. Prezidento institucijos reakcijos aš negirdėjau, gal vis dėlto reikėtų pradėti ne nuo įstatymų keitimo, o nuo įstatymų laikymosi. Ką jūs manote?

J. ŠOVIENĖ. Dėkoju už klausimą. Be abejo, su jumis sutinku, kad įstatymų laikymasis, mūsų netolerancija įstatymų pažeidimams yra labai svarbūs dalykai. Bet ir šiuo metu pagal įstatymą mes turime galimybę vykdyti centralizuotus pirkimus, tačiau ta galimybe nesinaudojama arba

naudojamasi vangiai. Ir, sakyčiau, čia vienas kitam neprieštarauja. Yra galimybė paspartinti, efektyvesnius padaryti, profesionalesnius, kodėl ja nepasinaudoti ir kodėl nepasinaudoti dabar?

Tai netrukdo įstatymų laikymuisi. Dėkui.

PIRMININKAS. Dėkojame. Klausia E. Pupinis.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Ačiū. Gerbiama pranešėja, pirkimų idėja paprasta – pirk kuo pigiau, bet klausimas – pirkti kuo geriau. Ar nemanote, kad vis dėlto problema yra ir dėl to, kad apskritai trūksta kompetencijos asmenims, kurie užsiima viešaisiais pirkimais, ir kai kurie pirkimai verčia juos pasirinkti pigiausią prekę. Čia prasideda problemos ir valstybės lygiu, nes vėlgi ta baimė skatina... kitaip sakant, tas vargšas moka du kartus.

Ar nemanote, kad čia tos baimės pernelyg didelės ir reikėtų ir pasitikėjimo, ne tik įstatyminio reglamentavimo, bet ir daugiau drąsos, nes iš esmės mes negalime vertinti, kad kiekvienas perkantysis yra iš esmės potencialus apgavikas. Kaip rasti tą balansą? Ačiū.

J. ŠOVIENĖ. Dėkoju. Labai geras klausimas. Teisingai jūs pastebėjote – baimė, netikrumas dėl sprendimo, baimė, kad būsi apskūstas, ir tokius nuogąstavimus mums yra išsakiusi ne viena savivaldybė. Ir dėl to vienas iš projekto tikslų yra pakelti į profesionalų lygį perkančiąsias organizacijas. O dėl kainos kriterijaus pirkimuose, tai irgi projektas numato nuo 70 % iki 50 % sumažinti pirkimų dalį, kai taikomas tik kainos kriterijus. Turėtų būti atsižvelgiama ir į kitus kriterijus, įskaitant ir aplinkosauginį bei socialinį kriterijų, kas yra numatyta įstatymo projekte. Dėkui.

PIRMININKAS. Klausia A. Mazuronis.

A. MAZURONIS (*MSNG*). Labai dėkui. Gerbiama pranešėja, iš tiesų džiugu girdėti jūsų įstatymo projekto pristatymus, tačiau ne paslaptis, kad yra Vyriausybės pateiktas panašus įstatymo projektas, Viešųjų pirkimų sistemą keičiantis įstatymo projektas. Mano klausimas, ar jūs esate susipažinusi su Vyriausybės pateiktu įstatymo projektu, kuris jau yra Seime, ir kokie būtų esminiai ar galbūt kažkokie fundamentalūs požiūriai į viešųjų pirkimų sistemos skirtumus jūsų ir Vyriausybės, o jeigu ne, ar tai nėra tik tam tikros lenktynės ar kova dėl autorystės?

J. ŠOVIENĖ. Dėkui už klausimą. Taip, esame susipažinę su Vyriausybės teiktu projektu. Pagrindiniai skirtumai būtų tokie. Vyriausybės projektas apima centralizaciją tik pavaldžių įstaigų, kas pagal Prezidento teikiamą projektą būtų universalios perkančiosios organizacijos prototipas. Iš esmės Vyriausybės siūlomu projektu stiprinama CPO LT. Tai vienas kitam neprieštarauja. Tačiau projektas neapima kitų lygmenų perkančiųjų organizacijų mano jau minėtų savivaldybių, kurių net 85 % yra perkančiųjų organizacijų. Ir tam tikra prasme mes matome daugiau rizikos, nes didėja rizika, kad daug kas priklausys, viešųjų pirkimų sistemos sėkmė priklausys nuo vieno subjekto CPO LT. Vyriausybės projektas nėra orientuotas į centrinės perkančiosios organizacijos veiklo kokybės ir kompetencijos stiprinimą, čia matytume skirtumą, ir neapima, nėra kalbama apie mažos vertės pirkimus, kaip čia būtų galima išspręsti tą neefektyvumo klausimą. Bet aš manyčiau, kad būtų galima juos sujungti ir turėti vieną gerą projektą. Dėkui.

PIRMININKAS. Dėkojame už projekto pristatymą ir atsakytus klausimus. Dėl motyvų – S. Gentvilas. Prašom, S. Gentvilas.

S. GENTVILAS (*LSF*). Gerbiami kolegos, kai Vyriausybė desperatiškai ieškojo, iš kur susižvežoti 20–30 mln. šį rudenį, pažeisdama ilgalaikius įsipareigojimus, duotus įvairiems sektoriams, mes, Liberalų sąjūdis, sakėme, kad valstybė ir Vyriausybė turi visų pirma pažiūrėti į veidrodėlį ir pažiūrėti, ir paklausti, kiek yra neefektyviai išleidžiama pinigų, ir visų pirma resursų ieškoti savo kišenėse. Nes kai yra keliami mokesčiai, tai visada reikia paklausti, kaip efektyviai jie yra išleidžiami.

Štai labai sveikintina, kad prezidentūra atneša turbūt kokybiškiausią per šią kadenciją savo įstatymo projektą, kuris, iš tikrųjų matyti, orientuotas į kaštų naudos analizę, į profesionalumą, į ekologiją, į socialines įmones ir iš tikrųjų yra vertas diskusijos. Tai labai norėtusi palinkėti ir paskatinti pradėti svarstymą. Labai gaila, kad to nedaro ekonomikos ir inovacijų ministras, kurio nėra. Tai turėtų būti normalios teisėkūros monitoringo dalykas – ateiti su pagrindinėm problemom, kurias reikia taisyti šiandien valstybėje, ir kai atsiranda papildomas pinigų poreikis, visų pirma pažiūrėti, kaip efektyviau naudoti vidinius resursus. Labai sveikintinas siūlymas, kviečiu jį paremti.

PIRMININKAS. Dėkojame. Galime pritarti bendru sutarimu? Balsuojame.

Užsiregistravo 92 Seimo nariai. Balsavo 92 Seimo nariai: už – 91, prieš nėra, 1 susilaikė. Po pateikimo yra pritarta.

Siūlomas kaip pagrindinis dėl abiejų Ekonomikos komitetas ir papildomi – Audito komitetas ir Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas. Galime pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Svarstysime birželio 23 dieną.

Prašom, gerbiama I. Šimonytė.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Gerbiamasis posėdžio pirmininke, taip jau yra, kad Vyriausybė prieš dvi savaites pateikė Viešųjų pirkimų įstatymo pakeitimą, kuris yra daug siauresnis, bet, nepaisant to, susijęs. Kaip nors reikėtų galbūt per Vyriausybės požiūrį taip pat tuos pasiūlymus suderinti. Gal galima būtų kreiptis dėl išvados?

PIRMININKAS. Išvada reikalinga?

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Vyriausybė vis tiek turi nuspręsti, koks variantas jai bent jau yra labiau priimtinas.

PIRMININKAS. Jeigu Vyriausybė paskirs, tada galima bus sujungti komitete.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Grįš į komitetą tada.

PIRMININKAS. Komitete sujungsime, spręs komitetas.

16.11 val.

Mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 76 ir 82 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-4884, Profesinio mokymo įstatymo Nr. VIII-450 36 ir 38 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-4885 (pateikimas)

Gerbiami kolegos, dirbame toliau. Mokslo ir studijų įstatymo straipsnių pakeitimo projektas Nr. XIII-4884 ir lydimasis Nr. XIII-4885. Prašom. Gerbiama pranešėja S. Šulcė, Respublikos Prezidento vyriausioji patarėja.

S. ŠULCĖ. Gerbiami Seimo nariai, posėdžio pirmininke, Prezidento dekretu teikiami Mokslo ir studijų įstatymo ir Profesinio mokymo įstatymo pakeitimo įstatymų projektai. Jums leidus, abu įstatymų pakeitimus pristatysiu kartu.

Siūloma keisti minėtų įstatymų straipsnius nustatant tikslinės stipendijos mechanizmą. Vis gilėjanti problema, su kuria valstybė susiduria, ir pagal prognozes dar gilės artimiausių metų perspektyvoje, tai yra tam tikros kvalifikacijos, aukštos ir žemos, specialistų profesijų trūkumas darbo rinkoje ir valstybės sprendimai, priimami šioje srityje.

Vyriausybės strateginės analizės centro (STRATA) atliktame tyrime prognozuojamas kritiškai aukštas tam tikrų profesijų ir specialybių trūkumas reaguojant į jų poreikį darbo rinkoje. Pavyzdžiui, pagal Stratos parengtą pedagogų prognozavimo modelį 2021 metais atitinkamų specialistų trūkumas bus 650 asmenų. Pagal Lietuvos aukštųjų mokyklų asociacijos bendrajam priėmimui organizuoti (LAMA BPO) duomenis, stojimo tendencijos pastaraisiais metais neatitinka prognozuojamo poreikio.

Vyriausybė, Švietimo, mokslo ir sporto ministerija, universitetai ir profesinės mokyklos nuolat ieško būdų skatinti stoti į trūkstamas specialybes, pavyzdžiui, didindami priimamų vietų skaičių. Tačiau LAMA BPO duomenys rodo, kad tai neturi reikšmingos įtakos stojančiųjų pasirinkimams. Valstybės kontrolės šiame dar pavišintame audite, ar profesinis mokymas organizuojamas efektyviai, taip pat pažymima lygiai ta pati tendencija, kad kai kuriose darbo rinkai reikalingose specialybose nesurinkta daugiau negu 40 % mokinių.

Valstybės kontrolė taip pat pažymi, kad bemaž visos profesinio mokymo įstaigos imasi iniciatyvos pačios materialiai skatinti mokinius, bet teisės aktai dėl stipendijų ir materialinių išmokų nesikeitė daugiau negu 14 metų. Didžiausia stipendija, jus visus informuoju, profesinėse mokyklose yra 28 eurai 80 centų. Mokiniai, siekdami save išlaikyti, dažniausiai įsidarbina, neretai iškrenta iš ugdymo proceso, taip ir neįgiję kvalifikacijos.

Stebima nerimą kelianti tendencija, nes, pirma, valstybė neparengs tam tikrų kritiškai darbo rinkai reikalingų specialistų ir profesijų; antra, „Investuok Lietuvoje“ tyrimai rodo, kad tai dras-

tiškai mažins investicijų galimybes Lietuvoje; trečia, nėra vienos konkrečios valstybės lygiu planingos skatinimo sistemos, o tai svarbu tvariai Lietuvos švietimo sistemos politikai.

Taigi įstatymų projekto tikslas – įtvirtinti įstatyminių pagrindą, tikslinių stipendijų mechanizmą, leidžiantį valstybei, įvertinus visus turimus duomenis ir tyrimus, sistemingai planuoti ir skatinti asmenis rinktis darbo rinkoje trūkstamas specialybes. Šiuo metu taikoma vienintelė priemonė, kai studentai skatinami stoti tik į pedagogų rengimo programas, tačiau nėra įstatymo lygiu nustatyto mechanizmo, kuris veiktų profesinio mokymo ir aukštojo mokslo srityse ir galėtų apimti visų sričių studijas ir mokymosi programas. Siūlome į skatinimą rinktis trūkstamas studijas žiūrėti sistemingai, atsakingai ir planingai. Tai svarbu ir abiturientams, o aiškumas turi įtakos karjeros orientavimo stiprinimui Lietuvoje.

Tikslinis stipendijų mechanizmas šiuo metu kaip niekada svarbus. Vis daugiau šakinių ministerijų, matome, ieško būdų, kaip skatinti studentus rinktis vienas ar kitas specialybes. Jau praėjusiais metais Ekonomikos ir inovacijų ministerija ketino apmokėti valstybės nefinansuojamų studentų studijas atitinkamos srities programose. O Žemės ūkio ministerija yra kėlusį idėją dėl tikslinių stipendijų stojantiems į žemės ūkio specialybes. Štai Finansų ministerijos paskelbtame „Ateities ekonomikos DNR“ taip pat numatoma 10 mln. eurų STEM ir pedagogikos studijų pasirinkimui skatinti. Tikslinių stipendijų mechanizmas būtent užtikrins, kad stipendijų paskirstymas būtų planuojamas atsižvelgiant į tyrimus pagal nustatytus aiškius kriterijus. Tai svarbu kuriant ilgalaikėje perspektyvoje veikiančius skatinimo mechanizmus.

Esminiai reguliavimo principai. Studijų prioritetines grupes ar studijų programų grupes nustatytų Vyriausybė, atsižvelgdama į ministerijų siūlymus, valstybės ūkinės, socialinės, kultūrinės ir regioninės plėtros poreikius, nacionalinės žmogiškųjų išteklių stebėsenos informaciją, Vyriausybės nustatytas prioritetines mokslo tiriamosios ir eksperimentinės, žinoma, plėtros ir inovacijų raidos kryptis bei valstybės finansines galimybes. Tikslines stipendijas administruotų Valstybinis studijų fondas. Vyriausybės nustatyta tvarka tikslinės stipendijos iš biudžeto galėtų būti mokamos studentams, profesinių mokyklų moksleiviams, įstojusiems į Vyriausybės nustatytas prioritetines kryptis, neatsižvelgiant į kitas gaunamas stipendijas ir paramą.

Tokie siūlomi įstatymų projektų pakeitimai sukurtų prielaidas strateginio, ilgalaikio požiūrio į specialybes, kurios reikalingos tolesniam sėkmingam Lietuvos ekonominiam ir ne tik tvariam augimui. Tai leistų sistemingai planuoti ir sudaryti galimybes visoms šakinėms ministerijoms įsitraukti į atitinkamą specialistų rengimą, skatinimą, taip pat stiprintų karjeros orientavimo sistemą.

Pabaigoje taip pat noriu atkreipti jūsų dėmesį, kad rengiant įstatymų projektus gauti šių institucijų pasiūlymai ir pritarimas: Lietuvos švietimo tarybos, Lietuvos universitetų rektorių konferencijos, Lietuvos kolegijų direktorių konferencijos, Lietuvos studentų sąjungos, Lietuvos moksleivių sąjungos, Lietuvos profesinio mokymo įstaigų asociacijos, „Investuok Lietuvoje“ ir Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos. Ačiū už jūsų dėmesį.

PIRMININKAS. Dėkojame už pristatymą. Jūsų nori klausti M. Majauskas. Atsisako. E. Pupinis.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiama pranešėja, norėčiau paklausti jūsų. Iš tikrųjų stipendija visko neišsprendžia, tai yra viena iš dalių, kai galime palengvinti studento dalią išmokėdami jam tam tikrus pinigus. Bet pati problema yra dėl paties priėmimo. Iš tikrųjų jaunimas negauna finansavimo tai studijų vietai. Ar turėtų būti didžiulė stipendija, kad studentas galėtų užsimokėti už tai, ar reikia galvoti ir apie mechanizmą, kad būtų koku nors būdu sukurtos prielaidos mokėti toms pačioms ministerijoms už studijas? Kaip suprantu, priėmimo tvarka nesikeičia ir tie vaikai vis tiek turės stoti bendra tvarka. Tai kaip šiuo atveju bus su studijų finansavimu?

J. ŠOVIENĖ. Dėkoju už klausimą. Priėmimo tvarka tikrai nesikeičia ir studentai stoja pagal savo preferencijas ir norus. Tikslinių stipendijų suma būtų nustatyta Vyriausybės įvertinus finansinius išteklius ir turimus duomenis, bet, mūsų manymu, tyrimai rodo, kad 100 eurų stipendija neskatina rinktis atitinkamų specialybių, turėtų būti didesnė stipendija. Jeigu tai būtų 300 eurų stipendija, tai 300 vaikų kainuotų valstybei per metus 1 mln. eurų. Toks pavyzdys ir tokia stipendijų suma jau skatintų studentus rinktis šitą specialybę. Kaip tik prieš atėjimą čionai kalbėjomės su LAMA BPO vadovu, nes ką tik prieš dieną prasidėjo stojimas į aukštąsias mokyklas, ir yra

pastebima tendencija, kad dabar į pedagogikos studijas per vieną parą įstojo bemaž tiek pat moksleivių, kiek įstojo praeitais metais. Manytina, kad jie rinkosi stoti veikiausiai tikėdamiesi, kad stipendija, kaip yra dabar jau išaiškinta, augs nuo 100 eurų iki 300 eurų. Tam tikros stipendijos pakėlimas, ne minimali stipendija, bet pakėlimas leistų iš tiesų surinkti vaikus, moksleivius į atitinkamas trūkstamas specialybes.

PIRMININKAS. Jūsų klausia gerbiamas J. Varkalys.

J. VARKALYS (LSF). Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Norėjau klustelėti tokį dalyką. Tikslinės stipendijos labai puiku. Jūs minėjote apie tai, kad kai kuriose šakose apie 40 % nesurenkama moksleivių, ar nemanote, kad tos tikslinės stipendijos labiau atliktų savo funkcinę paskirtį, jeigu būtų sudaromos trišalės sutartys tarp viešosios institucijos arba privačios institucijos, mokyimo įstaigos ir studento, kuris žinotų, kad baigęs aukštąją mokyklą ar profesinę mokyklą gaus darbą tam tikroje vietoje. Darbdavys irgi žinotų, kiek jam reikės specialistų, kad jis jų turės. Trečia, valstybėje būtų išspręstas klausimas, kiek ir kokios srities specialistų reikia parengti. Be to, privačios bent jau įstaigos, institucijos galėtų prisidėti ir finansiškai prie tų stipendijų, prie tikslinių stipendijų palaikymo papildomai. Ačiū.

S. ŠULCĖ. Dėkoju už klausimą. Jūsų siūlymas, be abejonės, yra racionalus ir teisingas, tik jį sprendžia daugiau ne stojimo, o įsidarbinimo klausimus, kurie turėtų būti irgi platesnė karjeros orientavimo dalis. Šitas klausimas turėtų būti sprendžiamas arba jūsų minėtomis trišalėmis sutartimis arba kitais valstybės numatytais, bet būtinai reikalingais mechanizmais.

PIRMININKAS. Dėkojame. Klausia V. Juozapaitis.

V. JUOZAPAITIS (TS-LKDF). Dėkoju. Gerbiama pranešėja, pratęsdamas prieš tai išsakytą mintį noriu paklausti, koks tada yra tikslas pritraukti jaunuosius būsimus studentus prie tų studijų programų, kad jie mokytųsi, jeigu mums nerūpi, kur jie paskui įsidarbins? Aš manau, kad tai turi būti absoliučiai susieta, turint lūkesčius, kad jie, baigę vieną ar kitą profesiją arba vieną ar kitą programą, įsidarbins būtent ten, kur valstybė ir norėtų, kad jie įsidarbintų. Todėl turėtų būti taip pat sukurtas mechanizmas, kad tos tikslinės stipendijos nenuieitų vėjais ir kad tie žmonės turėtų kažkokį išsipareigojimą. Jeigu jie sugalvos baigę pedagogines studijas staiga pereiti į kokią kitą, privatų verslą ir sakys, ačiū, kad išmokėte, bet aš noriu ten, nes Konstitucija tą leidžia pasirinkti, tu negali priversti žmogaus, bet įpareigoti susimokėti arba gražinti valstybės investuotą kažkokią tikslinę stipendiją, aš manau, kad tai būtų visai racionalus pasiūlymas.

Ir kartu prie profesinio mokymo taip pat norėčiau paklausti.

PIRMININKAS. Laikas.

V. JUOZAPAITIS (TS-LKDF). Ar jūs taip... (Čia yra du, tai aš antrą kartą neklausiu, tai jums leidus, aš vis dėlto pabaigsiu savo mintį, pirmininke.) Jūs rašote, kad tai bus skirta formaliojo profesinio mokymo programoms. Dabar mes turime kilusį vieną tokį klausimą, gal net problemą su neformaliojo, kai darbdaviai nori tam tikrą grupę profesijų priskirti prie neformaliojo mokymo, pavyzdžiui, vairavimą, kuris taip pat labai aktuali profesija, bet tuomet tos tikslinės stipendijos neveiktų, ar ne, jeigu tai būtų neformaliojo. Gal tai būtų argumentas nepaleisti tų profesijų iš formaliojo švietimo lauko? Ačiū.

S. ŠULCĖ. Dėkoju už jūsų klausimą. Konstitucinis Teismas, jums gerai žinoma, yra išaiškinęs, kad negali valstybė riboti studentų ir baigusių absolventų pasirinkimo įsidarbinti vienoje ar kitoje vietoje. Kaip jau minėjau, įsidarbinimo klausimas yra labai svarbus, kompleksinis, susietas. Šitie įstatymų pakeitimai sprendžia, viena vertus, karjeros orientavimo klausimą, kita vertus, tai yra planinga priėmimo į aukštąsias mokyklas, į valstybei trūkstamas specialybes sistema.

PIRMININKAS. Dėkojame. Klausia R. Šarknickas.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Dėkoju, pirmininke. Jūsų pristatyme šiek tiek pasigedau tokio dalyko – kiek valstybė gali netekti gražos. Vadinas, taip, pastudijuojau ir gaunu stipendiją, tikslinę, pakeltą, neblogą, o po to išvažiuoju dirbti geresnį darbą. Ar yra kokie nors preliminarūs skaičiavimai, kiek negausime gražos? Vis dėlto iš esmės rizikinga tai daryti. Ir ar yra pavyzdžių iš kitų užsienio valstybių? Ačiū.

S. ŠULCĖ. Ačiū jums už klausimus. Taip, pavyzdžių iš kitų užsienio valstybių yra, tokius modelius renkasi Kanada, Australija, Europos šalys, irgi reaguodamos į darbo rinkos poreikių tyrimus. Iškritimas iš studijų programų visada yra svyruojantis, retkarčiais siekia apie 5 %. Lygiai tas

pats principas yra ir su stipendijomis, kurios gaunamos už gerus mokymosi rezultatus. Per ketverius metus studentai gali gauti tokias stipendijas, gali nesirinkti studijuoti savo studijuojamo dalyko ir galiausiai gali ketvirtais, trečiais metais nutraukti savo studijas, tačiau jiems mokėtos stipendijos už gerus pasiekimus nėra nubraukiamos ar paaimamos. Lygiai tas pats principas turėtų galioti ir tikslinėms stipendijoms.

PIRMININKAS. Dėkojame. Klausimą turi gimtadienį švenčiantis G. Vasiliauskas.

G. VASILIAUSKAS (*LVŽSF*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiama pranešėja, gal kartais galėtumėte pasakyti, iki kada Vyriausybė kiekvienais metais turės nustatyti prioritėtines studijų kryptis, studijų programas ar jų grupės turinį? Manau, kad šios datos įtvirtinimas yra labai svarbus, nes tai gali padaryti įtakos studentų studijų planavimui. Dėkoju.

S. ŠULCĖ. Dėkoju už klausimą. Jūsų klausimas labai svarbus. Siūlytume, kad įstatymas įsigaliotų nuo 2021 metų, o studijų prioritėtinės kryptys būtų nustatomos nuo sausio iki pavasario, iki kada prasidės stojimo registracija. Kaip žinote, registracija į aukštąsias mokyklas šiais metais prasidėjo birželio 1 dieną.

PIRMININKAS. Klausia G. Steponavičius.

G. STEPONAVIČIUS (*MSNG*). Gerbiamoji pranešėja, dėkui už pristatymą. Iš principo pritar-damas jūsų teikiamiems dviem įstatymų projektams, noriu paklausti dėl dviejų Mokslo ir studijų įstatymo pakeitimo aspektų. Pirma, ar jūs nemanote, kad atsidarys Pandoros dėžė tam tikra prasme – paradas iš ministerijų pusės kuo daugiau pramušti vadinamųjų prioritėtinių krypčių ar trūk-stamų profesijų tam, kad tose srityse atsirastų tikslinės stipendijos? Tai čia vienas klausimas.

Antras klausimas, ar nemanytumėte, kad būtų tikslinga, jeigu ir profesines mokyklas įtrau-kėte, ten besimokančiųjų motyvacija dažnai nėra aukšta, kad studijuojantys nefinansuojamose stu-dijų vietose, taip pat ir privačiose aukštosiose mokyklose studentai irgi galėtų pretenduoti į tiksli-nes stipendijas, nes yra tokių studijų programų ir specialybių, ir atsitinka taip, kad aukštais balais savo lėšomis studijuojantys studentai yra reikalingi valstybei.

S. ŠULCĖ. Ačiū už jūsų klausimus. Dėl pirmo klausimo. Matydami pastarųjų metų STRATA, „Investuok Lietuvoje“, kitų užsakytus tyrimus ir matydami pavienės chaotiškas iniciatyvas ska-tinti tam tikrų specialybių studentus, ar tai būtų žemės ūkio, ar jūreivinė kystė, ar restauratoriai ir visa kita, mes ir siūlome į skatinimą žiūrėti planingai ir nechaotiškai, tiek Mokslo studijų įstaty-me, tiek Profesinio mokymo įstatyme įvesti tikslines stipendijas ir nustatyti aiškius mechanizmus, o Vyriausybės nutarimu po to patvirtinti trūkstamas prioritėtines studijų kryptis.

Dėl jūsų siūlymo dėl profesinių mokyklų moksleivių skatinimo. Šis siūlymas yra diskutuoti-nas, vertas dėmesio. Tai būtų galima padaryti, jei moksleiviai atitiktų gerai besimokančio moks-leivio ir kitus numatytus prioritetus.

PIRMININKAS. Dėkojame gerbiama jai už projekto pristatymą ir atsakytus klausimus. Dabar dėl motyvų – A. Vinkus. Prašom, gerbiamasis.

A. VINKUS (*LSDDF*). Gerbiameji Seimo nariai, sveikintina, kad rengiant šią Mokslo ir studijų įstatymo pataisą buvo atlikta gana išsami padėties analizė, ką matome iš informacijos, pateiktos aiškinamajame rašte. Ši analizė rodo esminį dalyką, kad stojančiųjų studijuoti srautai ir tendenci-jos pastaruoju metu neatitinka arba tampa atvirkščiai proporcingos prognozuojamam poreikiui. Rezultatas aiškus – vienus specialybių rinkoje pritrūksta, kitų susidaro tam tikras perteklius. Žino-ma, nenoriu sakyti, kad tokia situacija susiformavo tik šiuo metu. Panašių neatitikimų būta ir pra-eityje ir visai jų išvengti sudėtinga.

Aiškinamajame rašte pateikiama pagrįsta baimė ir teigiama, kad stebima tendencija itin grė-sminga, nes valstybė su gamyba, procesų skaitmeninimu susietiems ekonominiams sektoriams neparengia darbuotojų pamainos ir tai mažina investicijų Lietuvoje galimybes. Pritariu, kad vals-tybė turi ieškoti svertų, kaip paskatinti buvusius moksleivius rinktis tas specialybes, kurių valsty-bei trūksta. Todėl siekis koreguoti Mokslo ir studijų įstatymą, įtvirtinantį įstatyminių pagrindą, leidžiantį valstybei, įvertinus visus turimus duomenis ir tyrimus, sistemingai planuoti ir skatinti asmenis rinktis reikiamas specialybes, pozityvus ir reikalingas galvojant apie ilgalaikę tokio skati-nimo perspektyvą. Įstatymo autoriai siūlo mechanizmą, kad rinkdamiesi studijas moksleiviai ži-notų, kokiose specialybėse jie galės pretenduoti į tikslines stipendijas. Palaikau šią idėją.

PIRMININKAS. Dėkojame. Galime pritarti bendru sutarimu? Dėkojame. Pritarta. Balsuojame.

Užsiregistravo 88, balsavo 88: už – 87, prieš nėra, susilaikė 1. Pritarta po pateikimo. Siūloma kaip pagrindiniam komitetui svarstyti Švietimo ir mokslo komitetui. Galime pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Svarstysime rudens sesijoje.

16.33 val.

Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo Nr. XIII-2166 2 priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-4417 (pateikimas)

Kitas darbotvarkės klausimas. Kadangi krašto apsaugos ministro nematau, bus Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 2 priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-4417. Gerbiamas Petrai Nevuli, prašom.

P. NEVULIS (LVŽSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, pagal 2019 m. birželio 6 d. priimtą ir nuo 2020 m. sausio 1 d. įsigaliojusį Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 2 priedo lentelės 4 punktą žuvų perdirbimo ir konservavimo veiklai numatomi sanitarinės apsaugos zonų dydžiai: objektų, kurių gamybos pajėgumas 5 ir daugiau tonų žuvies per parą, – 100 metrų, objektų, kurių gamybos pajėgumas iki 5 tonų žuvies per parą, – 50 metrų.

Atsižvelgiant į tai, kad Lietuvos žuvų perdirbimo pramonėje vyrauja mikroįmonės, mažosios ir vidutinės įmonės, taip pat į tai, kad tai šimtametės tradicijas turintis smulkusis verslas, Kuršių nerijos kulinarinis paveldas, įstatymo projektu siūloma pakeisti įstatymo 2 priedo lentelės 4 punktą, jį papildant nuostata, kad objektai, kurių gamybos pajėgumas yra iki 150 kilogramų žuvies per parą, sanitarinės apsaugos zonos dydis būtų 6 metrai. Prašau pritarti (...).

PIRMININKAS. Dėkojame už pristatymą. Jūsų nori klausti A. Gedvilienė. Prašau.

A. GEDVILIENĖ (TS-LKDF). Aš iš principo nepasisakau prieš šitą įstatymo projektą, manau, kad jis reikalingas, tai yra sprendimų paieška, bet noriu paklausti. Kiek šiame įstatymo projekte atliepta gyventojų nuomonė? Kiek aš žinau, kiek aš domėjausi, klausimas dėl šitų problemų atsirado tada, kada į tarnybas kreipėsi būtent gyventojai, nurodydami, kad į jų namus veržiasi rūkomos žuvies kvapas, dūmai. Aš suprantu, kad mes palengviname verslui galimybes įsisteiginti savo veiklą, bet kiek mes atsižvelgiame į gyventojų, kurie ten gyvena ir dirba, ir kenčia tą kvapą, smarvę, ar tai geras kvapas, nuomonė? Tai tiek. Ačiū.

P. NEVULIS (LVŽSF). Ačiū už klausimą. Aš manau, kad tos rūkyklėlės yra labai nedidelės ir tikrai nesudarys kažkokių nepatogumų šalia kaimynystėje gyvenantiems gyventojams.

PIRMININKAS. Dėkojame. Ir S. Jovaiša. Prašom.

S. JOVAIŠA (TS-LKDF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiamas kolega, kaip jums atrodo, kiek yra 6 metrai taip iš akies, iki manęs turbūt beveik daugiau, ar ne? Tai ar Neringoje yra kitokie vėjai, kad už 6 metrų dūmų jau nesijaus? Aš iš viso norėčiau paklausti, ar yra nagrinėjamas koks nors variantas, kad tie namų ūkiai kur nors centralizuotai rastų atokesnę vietą, kažkaip susidarytų grafikus ar panašiai ir netrukdytų žmonėms su savo tais dūmais? Aišku, skaniai kvepia, bet kai kam gal graužia akis.

P. NEVULIS (LVŽSF). Ačiū, kolega, už klausimą. Na, ką jūs dabar pasakėte – centralizuotai tai jau būtų turbūt stambesnės verslo įmonės, tai būtų stambus kapitalas, o mes šnekame apie mikroįmones, kurios rūkytų žuvį, kaip ir iki šiol rūkė, kadangi tai yra šimtametės tradicijos.

PIRMININKAS. Dėkojame už projekto pristatymą ir atsakytus klausimus. Motyvai. Gerbiamas A. Vinkus. Prašom.

A. VINKUS (LSDDF). Aš, kaip ir Seimo narys, ir buvęs Neringos savivaldybės darbuotojas, džiaugiuosi, kad siūloma pagerinti mikroįmonių, mažų ir vidutinių žuvų perdirbimo pramonės įmonių veiklos aplinką, sumažinti jų administracinę naštą, taip pat siekiama sudaryti sąlygas išsaugoti ilgametės tradicijas turintį kultūrinį paveldą, tai yra sudaryti palankias sąlygas gaminti, realizuoti ir populiarinti tradicinį žuvies ruošimo ir rūkymo procesą.

Kuršių nerija – tai turizmo kraštas, kaip magnetas traukia žmones, turistus į Neriją vasaros metu ir kitais laikotarpiais, kai palankus oras. Nė vienas atvykęs turistai be rūkytos žuvies neišvažduoja Neringos, nes rūkyta žuvis – tai turizmo dalis. Daugeliui vietinių gyventojų tai yra vieniintelis pragyvenimo šaltinis, kurio tradicijos perimtos iš kartos į kartą. Sakykime, ir užsienio te-

levizijos atvykusios, neseniai buvo „Travel Channel“ atvykusi į Kuršių neriją, filmavo visą žuvies rūkymo procesą, kuris buvo parodytas visam pasauliui. Tai, ką norime įtvirtinti įstatymu šandien, jau šimtmečiais yra daroma Kuršių nerijoje. Etnografinės žvejo sodybos, kurios saugomos valstybės, be rūkyklų sunkiai išivaizduojamos. Kaip kolegė klausė dėl rūkymo kvapo, tai aš šandien drįsau paskambinti jausdamas... Neringos merui, kuris man atsakė, kad per du dešimtmečius Neringos savivaldybė yra gavusi keletą nusiskundimų dėl rūkimos žuvies kvapo. Manau, kad sveikatai tai tikrai nepakenks. Kviečiu balsuoti už.

PIRMININKAS. Gerbiamas L. Balsys.

L. BALSYS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Gerbiamieji kolegos, kai Seimo nariai, išėję į tribūną, ima siūlyti kokius nors konkrečius atstumus, išmatuojamus metrais nuo rūkyklos iki kaimynų langų, tai jau kelia tam tikrą įtarimą, ar nėra čia kokio intereso. Nežinau, kolega P. Nevulis gal galės pasisakyti svarstymo stadijoje, kur ten tas kieno čia interesas. Nežinau, ar daktaras A. Vinkus sutiktų, kad 6 metrai nuo jo langų kiekvieną dieną kas nors rūkytų 150 kilogramų žuvies. 150 kilogramų žuvies yra turbūt keli šimtai vidutinio stambumo žuvų. Tai nėra jau toks mažas biznesas, kai kalbame apie dūmų kiekį, kuris kažkam į langus visą dieną ten eis.

Aš neišgirdau čia nuomonės žmonių, kurie, pavyzdžiui, nuomoja pajūryje kambarius ar butus arba turi savo mažiuką nuomos, nakvynės versliuką, ką jie galvoja, ar jie sutiktų, kad jų klientams į kambario langą už 6 metrų dūmytų tas jau tradicinis.

Gerbiami kolegos, siūlau labiau rūpintis, kad tos žuvies Kuršių nerijoje būtų, kad ten nebūtų importuoti unguriai iš Kinijos, o kad būtų lietuviška žuvis visų pirma, o atstumai turi būti tokie, kad niekam neužkliūtų. Sanitarinės normos, kurios yra dabar, yra visiškai geros ir pakankamos. Manau, kad tai yra blogai paslėptas lobistinis interesas, kurį čia bandoma šandien prastumti, todėl siūlau balsuoti prieš.

PIRMININKAS. Dėl balsavimo motyvų gerbiamas A. Vinkus. Prašau.

A. VINKUS (LSDDF). Gerbiamas kolega, kuris dabar kalbėjote, žinoma, galbūt yra tam tikro pagrindo jūsų mąstymo, tačiau aš penkerius metus tiesiogiai gyvenau Neringoje. Šandien man 78 metai – drūtas, gyvas ir dar galiu su jumis bėgti maratoną.

PIRMININKAS. Nuomonės išsiskyrė, balsuojame.

Užsiregistravo 79, balsavo 74: už – 61, prieš – 1, susilaikė 12. Po pateikimo pritarta.

Gerbiami kolegos, siūlomas pagrindiniu komitetu Aplinkos apsaugos komitetas. Galime priarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Svarstysime rudens sesijoje.

Dar P. Nevulis. Prašau, gerbiamas Petrai.

P. NEVULIS (LVŽSF). Aš norėčiau paprašyti, kad būtų svarstoma dabar, birželio mėnesį, kadangi sezonas prasidėjo. Paprasčiausiai žmonės nori gyventi normaliai. (*Šurmulyš salėje*)

PIRMININKAS. Nutarta rudens sesijoje. Paliekame rudens sesijoje.

16.43 val.

Karo policijos įstatymo Nr. VIII-911 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-4605, Krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo Nr. VIII-723 3 ir 12 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-4606, Vadovybės apsaugos įstatymo Nr. IX-1183 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-4607, Nacionalinio saugumo pagrindų įstatymo Nr. VIII-49 priedėlio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-4608, Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 2 ir 10 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-4609, Administracinių nusižengimų kodekso 426 ir 589 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-4610 (pateikimas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Karo policijos įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-4605. Prašom, gerbiamas ministre. Ir penki lydimieji. Kol ministras eina, juos perskaitysiu: projektas Nr. XIII-4606, projektas Nr. XIII-4607, projektas Nr. XIII-4608, projektas Nr. XIII-4609, projektas Nr. XIII-4610. Prašom, gerbiamas ministre.

R. KAROBLIS. Labai ačiū, pone pirmininke. Gerbiami Seimo nariai, leiskite pristatyti Karo policijos įstatymą ir kitus lydimuosius teisės aktus, jų projektus. Šio paketo tikslas susijęs su Karo policijos veikla. Iš esmės yra trys dalys.

Pirma dalis – pavesti Karo policijai vykdyti oficialių svečių, atvykstančių krašto apsaugos ministro ar kariuomenės vado kvietimu, apsaugą. Anksčiau tas buvo, šiuo metu pagal dabartinius teisės aktus tai vykdo Valstybės apsaugos departamentas, o Karo policija padeda. Tačiau krūviai yra tokie, kaip žinote, bendradarbiavimas yra labai intensyvus, kad iš tikrųjų Valstybės apsaugos departamento tarpininkavimas faktiškai realiai netenka prasmės. Tiesiog siūloma taip, kaip yra daugelyje NATO šalių.

Antra nuostata – suteikti Karo policijos pareigūnams įgaliojimus atlikti administracinių nusižengimų tyrimą dėl pažeidimų, kuriuos padarė kariai, vykdydami tarnybines pareigas, ir dėl pažeidimų, kurie padaryti kėsiantis į krašto apsaugos sistemos ar sąjungininkų interesus. Tai tokios veikos kaip narkotinių medžiagų vartojimas, smulki vagystė, transporto priemonių dalyvavimo viešajame eisme reikalavimų pažeidimas, greičio viršijimas, kelio ženklų nesilaikymas, pavojaingas ir chuliganiškas vairavimas, neblaivių vairuotojų atsakomybė, nežymų sveikatos sutrikimą ir turto sugadinimą lėmęs Kelių eismo taisyklių pažeidimas, transporto priemonės vairavimas neturint tam teisės, nepaklusimas reikalavimui sustabdyti transporto priemonę. Taip būtų palengvinama situacija, krūvis būtų civilinei policijai. Kita vertus, šiuo metu turime paradoksalią situaciją, kad pagal dabar galiojantį įstatymą tirti, atlikti administracinių nusižengimų tyrimą yra negalima, o Karo policija vykdo parengtinį tyrimą dėl veikų, kurios turi nusikaltimo pobūdį. Šiuo atveju būtų ir suvienodinta praktika.

Trečias punktas, tai yra nustatyti asmenų duomenų tvarkymo reikalavimus, kaip numatyta Bendrajame asmens duomenų apsaugos reglamente. Tai jau yra standartiniai pakeitimai, kur yra tikrai labai nemažai įstatymų ir jums buvo pateikti, ir jūs šias nuostatas jau priėmėte. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkojame gerbiama ministrai už pristatymą. Klausiančių nėra. (*Balsai salėje*) Nėra. Bus dėl motyvų. (*Balsai salėje*) Kodėl nėra užsirašę? Prašom, Arvydai, gal nepataikėte. Klausia A. Anušauskas.

A. ANUŠAUSKAS (*TS-LKDF*). Aš tik norėjau pasitikslinti. Gerbiamas ministre, vis dėlto nauja redakcija, kuo skirtusi tie įgaliojimai nuo senesnės, nes policija, universaliai žiūrint, ne Karo policija, o policija turi teisę atlikti tyrimus dėl visų piliečių daromų nusikaltimų. Šiuo atveju Karo policija kokius specialius įgaliojimus įgyja ar galbūt praranda, lyginant su ankstesne savo versija?

R. KAROBLIS. Čia klausiate daugiau apie administracinę teisnę, apie administracinius nusižengimus, taip? Būtent šiuo metu negali vykdyti šių tyrimų, o gali vykdyti tik civilinė policija, nesvarbu, kad tai atlikta karinėje teritorijoje ar atlikta tų pačių karių. Dabar galės būtent daryti atitinkamus tyrimus. O praktikoje natūraliai gali kilti klausimų, jeigu yra eismo įvykis už karinės teritorijos ribų tarp civilio ir kario, tai natūralu, paprastai tai tiria ir tirs civilinė policija, bet pagal aplinkybes turės teisę perduoti tirti tiesiog karo policijai. Tiesiog suteikiama lankstumo ir, kaip sakant, nuimamas krūvis nuo civilinės policijos.

PIRMININKAS. Dėkojame gerbiama ministrai už pristatymą ir atsakytą klausimą. Gerbiama kolegos, galime pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Siūlomi komitetai. Dėl Karo policijos įstatymo – Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas kaip pagrindinis. Tada dėl Krašto apsaugos sistemos įstatymo – irgi. Toliau dėl Vadovybės apsaugos įstatymo kaip pagrindinis – Teisės ir teisėtvarkos komitetas, papildomas – Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas. Dėl Nacionalinio saugumo pagrindų įstatymo kaip pagrindinis – Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas. Dėl Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo kaip pagrindinis – Teisės ir teisėtvarkos komitetas, papildomas – Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas. Ir dėl Administracinių nusižengimų kodekso kaip pagrindinis – Teisės ir teisėtvarkos komitetas, papildomas – Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas. Galime pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Šį projektą mes svarstysime rudens sesijoje. Dėkojame.

16.49 val.

Pareigūnų ir karių valstybinių pensijų įstatymo Nr. I-693 12 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-4225 (pateikimas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Pareigūnų ir karių valstybinių pensijų įstatymo 12 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas. Pranešėjas – gerbiamas ministras R. Karoblis.

R. KAROBLIS. Labai ačiū. Tai įstatymas, susijęs su procedūriniais pokyčiais, su procedūrų pakeitimais. Jo tikslas yra konsoliduoti pareigūnų ir karių valstybinių pensijų skyrimo ir mokėjimo funkcijas, nustatant, kad asmenims, paskiausiai tarnavusiems krašto apsaugos sistemoje, Specialiųjų tyrimų tarnyboje ir Valstybės saugumo departamente, pensijas skiria ir moka Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos įgaliotos Valstybinio socialinio draudimo fondo administracinės įstaigos, tai yra „Sodra“. O konkrečiai KASP tarnaujantiems asmenims būtų mokama iš Krašto apsaugos ministerijai šiam tikslui skirtų valstybės biudžeto asignavimų.

Dabartinė situacija yra tokia, kad Pareigūnų ir karių valstybinių pensijų įstatyme numatyta, kad asmenims, tarnaujantiems tam tikrose įstaigose, pareigūnų ir karių valstybines pensijas ir priedą skiria atitinkamai šios žinybos, o moka „Sodra“. Taigi vykdomas paslaugų konsolidavimas, tai yra konkrečiai skyrimas ir paskaičiavimas pereina į „Sodrą“, tai yra konsoliduojamos tokiu pobūdžio paslaugos. Tai yra procedūrinis dalykas.

PIRMININKAS. Dėkojame už pristatymą. Klausia A. Anušauskas.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiamas ministre, norėčiau tiesiog pasitikslinti. Tai dabar „Sodra“ ir skirs, ir mokės? Anksčiau buvo Krašto apsaugos ministerija. Bet su krašto apsauga ar Valstybės saugumo departamentu, ar su bet kuria institucija yra tokių dalykų, kad kartais žmonės, pareigūnai tarnauja, bet padaro kokius nors nusižengimus, nusikaltimus. Visko būna. Kaip tokiu atveju? Anksčiau Krašto apsaugos ministerija galbūt turėjo diskreciją ir neskirti tos pareigūno pensijos. Kaip atsitiks dabar? Ar tai automatiškai bus skiriama tiesiog iš „Sodros“ ir viskas?

R. KAROBLIS. Ne, tai irgi paprastai ta pensija būdavo nebemokama, jeigu pažeidimai buvo atliekami iki to, sakykime, amžiaus, arba numatyta, kad minimali pratarnavusiems penkerius metus. Už nusižengimus gali ir toliau pensijos būti nebeskiriamos. „Sodra“ vykdys pagal krašto apsaugos ministro ir kariuomenės vado sprendimus, jeigu yra pažeidimas po atitinkamo tyrimo. „Sodros“ vaidmuo yra techninis. Šiurkščiai tariant, Krašto apsaugos ministerija ir atitinkamai šios tarnybos pateikia „Sodrai“, „Sodra“ apskaičiuoja ir išmoka. Tiesiog klausimas tik apie tai. Pensijų turinys nesikeičia ir, deja, dydžiai.

PIRMININKAS. Dėkojame. Dabar klausia gerbiamas A. Matulas. Antanai Matulai, klausti užsirašėte. (A. Matulas: „Ne, neužsirašiau, ačiū.“) Atsiprašome, nereikia. Tai dėkojame už pristatymą.

Gerbiami kolegos, dėl motyvų nėra užsirašiusių. Galime pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Pagrindinis komitetas svarstyti siūlomas Socialinių reikalų ir darbo komitetas. Svarstysime birželio 23 dieną. Galime pritarti? Pritarta. Dėkoju.

16.53 val.

Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo Nr. XIII-2166 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-4506 (pateikimas)

Kitas darbotvarkės klausimas... Ministro neturime, taip? Tada toliau. Kitas darbotvarkės klausimas – Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-4506. Kviečiama pranešėja gerbiama G. Burokienė.

G. BUROKIENĖ (LVŽSF). Gerbiamas posėdžio pirmininke, kolegos, įstatymo projektu siūloma išplėsti, aiškiai apibrėžti, reglamentuoti keičiamo įstatymo 19 straipsnio 1 dalyje nustatytą draudimą kelių apsaugos zonose statyti pastatus, kurie nesusiję su transporto priemonių ir eismo dalyvių aptarnavimu. Įstatymo projektu siūloma nustatyti, kad kelių apsaugos zonose draudžiama statyti pastatus, kurie nesusiję su transporto priemonių ir eismo dalyvių aptarnavimu, išskyrus pastatus miestuose, miesteliuose ir kompaktiškai užstatytose kaimiškose teritorijose. Šiuos pastatus būtų galima statyti, jeigu tam pritartų kelio savininkas, tai yra kelių apsaugos zonose pastatų statybai miestuose, miesteliuose, kompaktiškai užstatytose kaimų teritorijose būtų taikomi keičiamo įstatymo 19 straipsnio 2 dalies reikalavimai.

Noriu pabrėžti, kad šį įstatymo projektą inicijavo Lietuvos savivaldybių asociacija, kartu buvo aptarta su Aplinkos ministerija ir Susisiekimo ministerija.

PIRMININKAS. Dėkojame už pristatymą. Jūsų klausia E. Pupinis.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiamoji pranešėja, turbūt tokį klausimą kelia ir Kelių direkcija dėl paties saugumo. Kyla natūralus klausimas, kas vis dėlto ir kaip darys tas išimtis? Vėl čia ir

korupciniu požiūriu – Kelių direkcija ar kas nors atsakingas gali vieniems duoti, gali ne. Be to, ar nemanote, kaip Teisės departamentas reikalauja, ar nereikėtų keisti kito įstatymo, kuris susijęs su saugiu eismu? Ačiū.

G. BUROKIENĖ (LVŽSF). Jeigu yra toks pasiūlymas, aš neabejoju, kad tikrai mes to paprašysime, ir manau, gausime vertinimą. Čia galioja truputėlį dvejopi standartai – miesteliuose ir kaimuose yra vienokia apsaugos zona, miestuose yra kitokia apsaugos zona. Mes norime jas suvienodinti paprasčiausiai.

PIRMININKAS. Dėkojame. Klausia gerbiamas S. Gentvilas.

S. GENTVILAS (LSF). Gerbiama Guoda, norėjau paklausti. Per pastarąjį mėnesį tai yra jau trečias ar ketvirtas šito įstatymo pakeitimas, įstatymas įsigaliojo vos sausį. Ar nereikėtų imtis kompleksiskai įvertinti, nes yra labai daug stringančių pakeitimų ir į darbotvarkę ateina padriki. Pavyzdžiui, P. Nevulis, K. Bacvinka, jūs ateinate, valdantieji, ir vis atnešate po atskirą įstatymo projektą, bet ir opozicija turi pasiūlymų dėl kitų straipsnių. Ar nereikėtų užsiimti ir kompleksiskai peržiūrėti šviežią įstatymą?

O antras klausimas yra visiškai praktinis: kokiems pastatams tai galiotų? Ačiū.

G. BUROKIENĖ (LVŽSF). Gal pradėsiu nuo antros pusės. Daugelio sodybų savininkų žemės plotas įeina į tą apsaugos zoną ir jie nieko negali statyti, nors žemė priklauso jiems. Pirmiausia tai galiotų tiems pastatams. O antra, aš manau, kad tai bus Aplinkos apsaugos komiteto prioritetas ir galėsite viską apsvarstyti, nes mes tikrai dėl šito įstatymo pakeitimo projekto šnekame nuo praėjusių metų, diskutuojame ir tik dabar jis atsirado darbotvarkėje.

PIRMININKAS. Dėkojame už pristatymą ir atsakymus į klausimus. Dėl motyvų – K. Mažeika. Prašom.

K. MAŽEIKA (LVŽSF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Kolegos, pastatai pastatais, ir tikrai tos problemos, su kuriomis susiduria savivaldybės, tiek ir Kelių direkcija, ir stringantys projektai verčia priimti tuos sprendimus. Bet turbūt lygiagrečiai turėsime diskutuoti ir dėl kelių apsaugos zonoje esančių medžių ir želdynų, nes tie pasiūlymai ir tie akis badantys vaizdai magistralių pakelėse, kur genėjimo negalima pavadinti genėjimu, arba išpjauamos ypatingai didelės medžių juostos, kurios tikrai galėtų būti, būtų galima daryti išimtis, manau, kad iš tiesų šio įstatymo projekto svarstymo stadijoje tikrai galėsime padiskutuoti.

O kolegoms, kurie rodo, kad tai galbūt blogas įstatymas, Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo atsiradimo faktai pasako, kad iš tiesų tai yra plačios apimties įstatymas, apimantis daug sričių, ir tikrai viena ar kita korekcija, kurios yra būtinos, kaip ir šiuo atveju, turi būti išdiskutuotos. Kviečiu palaikyti ir tas diskusijas tęsti toliau.

PIRMININKAS. Dėkojame. Gerbiama kolegą, ar galime pritarti bendru sutarimu po pateikimo? Dėkojame, pritarta. (*Balsai salėje*) Ne? Balsuojame. Vyksta balsavimas dėl projekto pateikimo.

Užsiregistravo 78, balsavo 78 Seimo nariai: už – 74, prieš nėra, susilaikė 4. Po pateikimo yra pritarta.

Gerbiama kolegą, pagrindiniu komitetu siūlomas Aplinkos apsaugos komitetas. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Ir svarstyti siūloma rudens sesijoje.

17.00 val.

Civilinio kodekso 2.137, 2.138, 2.138¹, 2.144, 2.146, 2.148, 2.178, 2.181 ir 2.184 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII P-4833 (pateikimas)

Gerbiama kolegą, Civilinio kodekso kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII P-4833 ir lydimasis Civilinio proceso kodekso pakeitimo ir papildymo įstatymo projektas Nr. XIII P-4905. Juos pristatys gerbiamas ministras E. Jankevičius. Prašom.

E. JANKEVIČIUS. Laba diena, gerbiama pirmininke, gerbiama Seimo nariai. Teikdami įstatymo pataisą, norime paprašyti jūsų leidimo sudaryti galimybę visus įgaliojimus atlikti IT priemonėmis ir matyti tuos įgaliojimus Įgaliojimų registre, kad būtų galimybė patikrinti, ar išties egzistuoja tokie įgaliojimai, ar nepasibaigęs jų galiojimo laikas. Jeigu jūs pritartumėte tokiam projektui, būtų akivaizdi nauda visuomenei, būtų galima bet kokią įgaliojimą, kuriam nereikalingas notari-

nis patvirtinimas, sudaryti IT priemonėmis neišeinant iš namų. Tokiu patogiu ir saugiu būdu įgalioti galės ne tik fiziniai, bet ir juridiniai asmenys, pavyzdžiui, įmonės galės įgalioti darbuotoją ar kitą fizinį ar juridinį asmenį atstovauti kokiose nors derybose, atstovauti viešuosiuose pirkimuose ir panašiai. Verslui mažės laiko ir finansinės sąnaudos. Įgalioti bus galima greitai ir saugiai ten, kur yra interneto ryšys, bet kuriuo paros metu.

Taip pat nereikės to įgaliojimo fiziškai perduoti, jei įgaliotinis kitame mieste ar net kitoje šalyje. Bus garantuota apsauga nuo klastojimo, bus itin paprasta įgaliojimą pateikti, registre įsitikinti, ar jo galiojimas nėra pasibaigęs. Taip bus užtikrintas civilinių sandorių, sudaromų įgaliojimų pagrindu, patikimumas ir saugumas. Taip pat bus suteikta galimybė bet kokią įgaliojimą išregistruoti IT priemonėmis ir nutraukti jo galiojimą. Prašau pritarti mano pateiktam projektui.

PIRMININKAS. Gerbiamas ministre, jūs nori klausti S. Jovaiša.

S. JOVAIŠA (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiamas ministre, aš trumpai. Kokia tikimybė, kad klastojimo atvejų gali padaugėti, ypač senyvo amžiaus žmonėms galbūt sunkiau būtų orientuotis, ir jų vardų būtų tais įgaliojimais naudojama.

E. JANKEVIČIUS. Absoliučiai jokios klastojimo galimybių. Reikia tą projektą labai gerai suprasti, nes tie įgaliojimai, kurie buvo tvirtinami pas notarą, ir liks tvirtinami pas notarą. Tiesiog dabar, jeigu, pavyzdžiui, juridinis asmuo nori sudaryti su fiziniu asmeniu, kur nereikia notaro, turi jį fiziškai sudaryti, tuos popierius nešiotis ir vienas kitam rodyti. Kaip tik kartais nėra galimybių patikrinti, ar tas popieriaus lapas yra tikras. Dabar tokią galimą bus įregistruoti Įgaliojimų registre, ir kitas šalis, atsidariusi tą registrą, matys, ar tikrai toks įgaliojimas yra ir ar nėra pasibaigęs jo galiojimas. Be kito asmens sutikimo bus neįmanoma jo įregistruoti, be elektroninio parašo Įgaliojimų registre.

PIRMININKAS. Dėkojame. Gerbiami kolegos, galime pritarti bendru sutarimu po pateikimo? Dėkojame, pritarta. Kaip pagrindinis siūlomas Teisės ir teisėtvarkos komitetas. Svarstysime birželio 25 dieną. Galime pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

17.03 val.

Civilinio proceso kodekso 3.801 straipsnių pakeitimo, LX skyriaus ketvirtąjo, penktojo ir šeštojo skirsnių pavadinimų pakeitimo ir Kodekso papildymo 799¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4905 (pateikimas)

Dabar Civilinio proceso (jūs jau pakartojote, gerbiamas ministre) kodekso straipsnių pakeitimo projektas. Ar mes turime klausimų dėl projekto? Nėra. Galime pritarti bendru sutarimu? Dėkojame, pritarta. Siūloma svarstyti Teisės ir teisėtvarkos komitetui kaip pagrindiniam. Svarstysime birželio 16 dieną. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

17.03 val.

Baudžiamojo kodekso 71 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4602, Smurtiniais nusikaltimais padarytos žalos kompensavimo įstatymo Nr. X-296 20 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4603, Žalos, atsiradusios dėl valdžios institucijų neteisėtų veiksmų, atlyginimo ir atstovavimo valstybei ir Lietuvos Respublikos Vyriausybei įstatymo Nr. IX-895 1, 3 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 2¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4604 (pateikimas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Baudžiamojo kodekso 71 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4602. Prašom, gerbiamas ministre.

E. JANKEVIČIUS. Ačiū. Gerbiami Seimo nariai, šiuo įstatymo projektu...

PIRMININKAS. Ir du lydimuosius pristatykite, gerai?

E. JANKEVIČIUS. Gerai.

PIRMININKAS. Ačiū.

E. JANKEVIČIUS. Šiuo įstatymo projektu mes turime tris pasiūlymus. Norime parodyti valstybės naują požiūrį į žmogų ir jo teises. Kalbėsime apie laisvės suvaržymus ikiteisminio tyrimo metu.

Kartais pas mus, kaip ir kitose valstybėse, atsitinka taip, kad žmogus būna įtariamas tam tikromis veikomis ir vykstant tyrimui teisėtai, pabrėšiu, teisėtai suimamas. Tačiau įtarimai kartais

nepasitvirtina, žmogus yra išteisinamas. Tuomet jis kreipiasi į teismą dėl institucijų neteisėtų veiksmų ir vėl prasideda bylinėjimosi procesas, nors, leiskite pasakyti, žmogus jau yra ir buvo išteisintas.

Taigi mūsų pasiūlymas yra, kad valstybė be jokio bylinėjimosi išpareigotų sumokėti kompensaciją už patirtą žalą, jeigu žmogui iki teismo buvo pritaikytas suėmimas, tačiau byloje jam buvo panaikinti visi įtarimai. Išteisintiems asmenims nebereikės dar kartą kreiptis į teismą ir prašyti prisiteisti kompensaciją. Neleiskime, neverskime mūsų žmonių papildomai eiti į teismus. Tarp kitko, teismų duomenimis, 2017 metais buvo išteisinti 63 asmenys, 2018 metais – 25, o pernai – 10 asmenų. Ir apskritai pastaraisiais metais suėmimų skaičius Lietuvoje ženkliai sumažėjo: prieš trejus metus jų buvo 1 tūkst. 200, dabar – 580.

Dabar prie kito pasiūlymo. Žalos kompensavimo įstatymo projektu siūloma... Šiuo metu valstybė moka kompensaciją nukentėjusiems nuo sunkių ir labai sunkių smurtinių nusikaltimų, kurie padaryti tik po 2005 m. liepos 1 d. Tačiau kartais būna tokia situacija, kad šis nusikaltimas yra padarytas prieš 2005 m. liepos 1 d., kada Seimas priėmė įstatymą, įvykdytas nusikaltimas, bet nuosprendis yra po šio termino, po liepos 1 dienos, todėl žmonės tikrai turi teisėtus lūkesčius gauti tą kompensaciją, bet ši kompensacija jiems nėra mokama, nes įstatymas taip nenumato. Tai mes norime atitaisyti teisingumą ir numatyti, kad nukentėjusiems nuo sunkių ir labai sunkių smurtinių nusikaltimų po 2000 m. rugsėjo 26 d., kuomet buvo priimtas jau naujas Baudžiamasis kodeksas, valstybė galėtų išmokėti kompensaciją, jeigu galutinis nuosprendis priimtas po 2005 m. liepos 1 d.

Ir trečias mūsų pasiūlymas. Siekiant išplėsti galimybę teismui paskirti teisingą įmokos į nukentėjusiųjų fondą dydį, projektu siūloma dvigubai padidinti įmokos į Nukentėjusiųjų nuo nusikaltimų asmenų fondo dydį nuo 10 iki 250 MGL. Buvo 5 MGL ir 125 MGL. Manoma, kad tik nustatius pakankamai plačias skirtinas baudžiamojo poveikio priemonių ribas yra įmanoma užtikrinti teisingo sprendimo priėmimą kiekvieno asmens atžvilgiu. Praeitais metais šio fondo dydis buvo 760 tūkst. eurų. Jeigu įmokos bus didesnės, jeigu jūs priimsite šį įstatymo projektą, tikėtina, suma padidės ir mes galėsime tada kalbėti vėliau apie didesnes išmokas. Prašau pritarti.

PIRMININKAS. Dėkojame gerbiama ministrai už projekto pristatymą ir lydimuosius. Jūsų nori klausiti M. Majauskas.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas ministre, sakykite, kaip veiks tas kompensavimas, tiksliau, kaip bus nustatyta kompensacijos suma? Galime įsivaizduoti, kad tai susiję ne tik su finansiniais nepatogumais, bet ir didele reputacine žala. Kaip yra apskaičiuojama žmogaus reputacinė žala ir, matyt, vieno ar kito žmogaus reputaciją galime vertinti skirtingai?

E. JANKEVIČIUS. Matote, čia tik dėl suėmimo ikiteisminio tyrimo metu. Suma būtų įtvirtinama įstatymu – 50 bazinio socialinės išmokos dydžio, kas yra eurai skaičiuojant kol kas tikrai ne labai daug. Bet panašios sumos yra kituose panašiuose įstatymuose. Tai atsiveria galimybė, mes galime komitetuose diskutuoti ir atitinkamai tą sumą koreguoti.

PIRMININKAS. Dėkojame, gerbiama ministrai už pristatymą ir atsakytus klausimus. Gerbiami kolegos, galime pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

Dabar dėl komitetų. Pagrindinis dėl Baudžiamojo kodekso – Teisės ir teisėtvarkos komitetas. Siūloma svarstyti rudens sesijoje. Lydimuosius irgi siūloma svarstyti rudens sesijoje. Pagrindinis komitetas – Teisės ir teisėtvarkos komitetas dėl Smurtiniais nusikaltimais padarytos žalos kompensavimo įstatymo. O dėl žalos, atsiradusios dėl valdžios institucijų neteisėtų veiksmų, atlyginimo irgi pagrindinis – Teisės ir teisėtvarkos komitetas. Siūloma svarstyti rudens sesijoje. Dėkojame ministrai. Galime pritarti bendru sutarimu? Dėkojame. Pritarta.

17.10 val.

Atliekų tvarkymo įstatymo Nr. VIII-787 5 priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-4853 (pateikimas)

Rezervinis pirmas – Atliekų tvarkymo įstatymo 5 priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-4853. Prašom, gerbiama pranešėja Virginija Vingriene. Pateikimas.

V. VINGRIENĖ (LVŽSF). Dėkoju, gerbiamas pirmininke. Gerbiami kolegos, šis įstatymo projektas susijęs su kitu įstatymo projektu, kuriam pritarta po pateikimo, taip pat gauta Vyriausybės išvada. Čia dėl aerobiškai skaidžių plastikų uždraudimo. Pagal Vyriausybės išvadą įpareigojama pakeisti ir Atliekų tvarkymo įstatymą, pateikiant nuorodą į direktyvą dėl tam tikrų plastikų poveikio aplinkai mažinimo ir perkeliant tos direktyvos tam tikras nuostatas. Taigi atsižvelgta į Teisės departamento pastabas.

Prašyčiau pritarti šitam įstatymo projektui, o toliau komitete mes galėtume svarstyti kartu su ankstesniu įstatymo projektu, kuriam pritarta.

PIRMININKAS. Ačiū. T. Tomilino nematau. Klausiančių nėra. Dėl motyvų, gerbiami kolegos. T. Tomilinas. Nėra. Galime pritarti bendru sutarimu? Komitetas išsiaiškins paskui. Kaip pagrindinis bus Aplinkos apsaugos komitetas. Svarstysime vis tiek rudens sesijoje. Taip pat pritariame bendru sutarimu. Dėkojame.

Atliekų tvarkymo įstatymo 2 ir 34 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas. Prašom, gerbiama Virginija Vingriene.

17.11 val.

Atliekų tvarkymo įstatymo Nr. XIII-787 2 ir 34 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-4561 (pateikimas)

V. VINGRIENĖ (LVŽSF). Gerbiami kolegos, šis įstatymas dabar kaip tik pateikiamas labai simboliškai. Vakar Aplinkos apsaugos komitetas dalyvavo išvažiuojamajame posėdyje Alytuje, padangų tvarkymo įmonės „Ekologistika“ gaisravietėje. Tikrai buvo iškelta daug klausimų. Beje, pamatėme visą problemą, likusią po gaisro. Iš tiesų pokalbyje su įmonės savininku neišgirdome nei jokio apgailestavimo, nei kokių nors sprendimų paieškų. Tiesiog išgirdome pasiteisinimą ir netgi įvardijimą, kad padangos, kurios sukaupotos tiesiog suplėšytos, tas iš tikrųjų reikalauja minimalių investicijų, buvo pristatomos kaip produktas.

Tai čia yra viena iš priežasčių, kodėl šiandien mes turime tokį didelį kiekį nesutvarkytų padangų, juo labiau kad už tokį sutvarkymą tvarkymo įmonėms, tokioms kaip „Ekologistika“ ir kitos, sumokamas mokestis už sutvarkymą, o jos realiai tampa toliau atlieka ir gaisrų prakura.

Problema yra ta, kad iš tiesų nėra įvardyta, kas yra sutvarkyta atlieka, kas yra produktas, kad nebūtų tokių atvejų, kaip minėtas, kurį vakar išgirdome. Tikrai mus papiktino, kad produktu laikoma atlieka, kuri iš tiesų toliau kaupiama.

Todėl šio įstatymo tikslas ir buvo įvardyti, kas yra perdirbtos atliekos, kad tai būtų iš antrinių žaliavų pagaminti produktai, taip pat sutvarkytos atliekos, kad tai būtų perdirbtos atliekos iš antrinių žaliavų, paruošiant nuolat perdirbamus produktus, ir taip pat energijai sunaudotos atliekos. Tik tokiu atveju galima gauti, turėtų būti apmokama gamintojo importuotojo, tik tokiu atveju galima įrodyti, kad atlieka sutvarkyta.

Dar vienas iš siūlymų būtų, kad atliekų tvarkymo programa sudaroma ne tik atliekų tvarkymo finansavimo galimybėms padidinti, bet ir principo „teršėjas moka“ įgyvendinimui užtikrinti. Labai svarbu – papildoma nuostata, kad mokestis už aplinkos teršimą, už netvarkomas atliekas, už tas pačias padangas, jeigu pasirenka gamintojas, importuotojas mokėti mokestį į biudžetą, būtų skirtas atliekoms sutvarkyti konkrečiai pagal tikslinę paskirtį – tiek padangų, tiek pakuočių ar kitų atliekų; taip pat finansavimui pirminio rūšiavimo, atliekų perdirbimo, kitoms aukštesnėms žiedinės ekonomikos pakopoms, tai yra perdirbamų produktų kūrimui, siekiant, kad sumažintume atliekų šalinimą sąvartynuose ir deginimą – tai yra iš tikrųjų neperspektyvus atliekų tvarkymo būdas einant žiedinės ekonomikos keliu.

Taigi, mielieji kolegos, prašau įstatymo projektui pritarti.

PIRMININKAS. Dėkojame. Nori klausti jūsų gerbiamas S. Gentvilas.

S. GENTVILAS (LSF). Gerbiama Virginija, mes kartu, kaip iniciatoriai, teikiame projektą, kurį turėtų teikti jūsų kolega K. Mažeika, ir paraleliai R. Tamašunienė irgi turėtų teikti įstatymų projektus. Ką mes pamatėme vakar Alytuje, tai buvo nenusakoma gėda šitai Vyriausybei, kad po septynių mėnesių tokio skandalingo gaisro nepakeistas nė vienas teisės aktas, kuris sustabdytų tokį

fiktyvų perdirbimą. Įsivaizduokite, paimama padanga, perpjaunama per pusę ir ji jau nebevadinama atlieka, o vadinama kaip galutinis produktas ir sandėliuojama, iškašiojama po sandėlius. Ir tokių sandėlių Lietuvoje yra aibė. Kas būtų, Virginija, jeigu mudu čia neateitume į salę ir nepa-keistume šio įstatymo? Ką veikia jūsų deleguota Aplinkos ministerija? Ačiū.

V. VINGRIENĖ (LVŽSF). Dėkoju, kolega, už palaikymą ir už bendrą šio klausimo autorystę. Čia ir yra pirmas žingsnis žengiant iš tikrųjų sutvarkymo link. Aš manyčiau, nesvarbu, kas teikia, bet svarbu, kad apskritai yra sutvarkoma. Na ir, be abejo, tai bus ta pataisa, kuri užkirs kelią tokiam piktnaudžiavimui, kurį mes vakar matėme. Vakara dar nebuvo tokia bloga situacija, kokią mes ma-tėme ankstesniame išvažiuojamajame posėdyje į kitą įmonę Zarasų rajone. Ten apskritai padan-gos net nesupjaustytos, o tiesiog supresuotos ir įmonės savininkas sako: čia yra produktas. Ir tas produktas, sukrautas krūvose, laukia turbūt kito kylančio gaisro, ekologinės bombos.

Be abejo, mes turime žengti tuos pirmuosius žingsnius. Kitą antradienį, beje, bus svarstomas Mokesčių už aplinkos teršimą įstatymas, jame numatyta sankciją už netvarkomas padangas pa-di-dinti iki 300 eurų. Šiandien 86 eurų mokestis neskatina tvarkyti, kadangi tas perdirbimas kainuo-ja apie 200. Aš manyčiau, kad čia būtų tie pirmieji žingsniai, kurie paskatintų tikrai tvarkyti pa-dangas. Na ir, be abejo, turi būti atverti keliai, aš manau, kad šios pataisos taip pat atvers, produ-ktų gamybai iš padangų, nes kitaip mes turbūt nesutvarkysime, jeigu padangos arba kitos atliekos netaps žaliava.

PIRMININKAS. Dėkojame už projekto pristatymą ir atsakytus klausimus. Dabar dėl motyvų. K. Mažeika. Prašom.

K. MAŽEIKĄ (LVŽSF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Aš tikrai nepasisakau prieš, aš manau, kad tai yra kiekvieno Seimo nario iniciatyva, tačiau tai, ką kalbėjo kolega S. Gentvilas, turbūt turi-me visi pripažinti, kad tas liberalizmas, kuris buvo 30 metų, turbūt ir duoda tuos vaisius. Turbūt Simonas kaip Klaipėdos miesto savivaldybės tarybos narys ir būdamas Atliekų tvarkymo centro būtent priežiūros ar valdybos narys puikiai žino situaciją, kaip tvarkomos atliekos ir kaip au-ga tie kalnai Klaipėdos sąvartyne. Manau, tai yra puikūs pavyzdžiai, kaip iš tiesų buvo iki šiol. Ir tie darbai, kuriuos daro Aplinkos ministerija paskutinius septynis mėnesius, ką jūs turbūt gerai žinote, yra baigiamosios stadijos ir artimiausiu metu bus pristatyti. Tiesiog linkiu šiek tiek paken-tėti ir tą savo politinę kalbą, kurią jūs ir socialiniuose tinkluose pasakėte, pasilaikyti ir galėsime padiskutuoti artimiausiu metu.

PIRMININKAS. Dėkojame. S. Gentvilas.

S. GENTVILAS (LSF). Gerbiami kolegos, gerbiami Lietuvos žmonės, aš nesijaučiu jaukiai, kai Alytuje, nuvažiavęs į tokią salę kaip čia Seimo posėdžių salė, aš matau ją pilnut pilnutėlę prigrūs-tą padangų. Ir tai vadinama jau gatava produkcija.

Gerbiamoji vidaus reikalų ministre, ten toje patalpoje ir šiandien nėra nė vieno priešgaisrinio čiaupo. Tas pastatas nesaugomas ir ten bet kas gali ateiti ir sukelti naują „Ekologistikos“ gaisrą, jis bus lygiai toks pat. Ir kai aplinkos ministras sako, turėkite kantrybės palaukti, po septynių mė-nesių, na, aš nebeturiu kantrybės. Aš atvirai ir klausiu gerbiamos Virginijos, kodėl ministerijos ne-pateikia šitų projektų.

Žiūrėkite, įmonėms, kurios tvarko nepavojingas atliekas, o padangos yra nepavojinga atlieka, reikia draudimo garantijos, kurią gali įsigyti vos už 200 eurų, ir ji apdraudžia vos 10 tūkst. eurų. Ką mes vakar su gerbiamu J. Imbrasu išgirdome, kad aplinkinėms įmonėms valstybė ir mokesčių mokėtojai jau sumokėjo 1 mln. 900 tūkst. kompensacijų. Čia tik įmonėms. Dar Žemės ūkio minis-terija išmokės žemdirbiams. Draudimų projekto, kad įmonės adekvačiai apsidraustų, nėra, atlie-kos, kai padangos tiesiog perpjaunamos per pusę ir vadinamos atliekomis, dar nėra... ir taip to-liau, ir taip toliau.

Mes turime tokią situaciją, kuri yra kaip užtaisyta bomba, ir turime atvirai kalbėti, gerbia-mas Kęstutis Mažeika, kad po septynių mėnesių mes jau turime parlamente turėti projektus – kompleksinius, ne atskirų Seimo narių, kurie pateikia čia, mudu su V. Vingriene, nes mes tikrai galime nepataikyti teisingai. Čia turi ateiti specialistų. Ir šių projektų nematyti. Todėl aš sakau – labai nejaukiai, nes žinau, kad aplink Lietuvą yra prilaidota sandėliuose tokių ekologistikų ne viena. Kviečiu paremti šitą projektą ir Liberalų sąjūdžio frakcijos vardu prašau skubos svarstymo dėl šito projekto.

PIRMININKAS. Dėkojame už pateiktas nuomones. Balsuojame, nes jos išsiskyrė.

Užsiregistravo 76, balsavo 75: už – 74, prieš nėra, susilaikė 1. Po pateikimo yra pritarta. Siūlomas pagrindiniu komitetu Aplinkos apsaugos komitetas. Galime pritarti bendru sutarimu? Svarstysime šioje sesijoje. Tikslios datos negaliu pasakyti, bet ruošiamės šioje sesijoje. (*Balsai salėje*) Sakau, skubai pritariame, nes šioje sesijoje, ne rudens sesijoje. Prašau, gerbiamas J. Jarutis.

J. JARUTIS (LVŽSF). Aš manau, kad dėl abiejų šitų pateiktų projektų reikia Vyriausybės išvados. Galime... (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Prašau, V. Vingrienė. Prašau.

V. VINGRIENĖ (LVŽSF). Aš atsiprašau, buvo pateikta dėl pirmo, pagal Vyriausybės išvadą jau ir buvo parengtas. Vyriausybės išvada pateikta dėl pirmo, jįsai svarstomas...

PIRMININKAS. Tuoj, gerbiamas Jurgi, prašom. J. Razma, prašau.

J. RAZMA (TS-LKDF). Aš tik dar kartą apgailestauju, kad valdantieji Virginijos nepasirinko aplinkos ministre. K. Mažeiką galbūt koku nors medžioklės ministru galėjo paskirti, toje srityje jis tikrai aktyviai reiškiasi. Šiuo atveju mane tikrai nustebino, kad ministras kažko nepatenkintas, net užsirašė kalbėti prieš, kai Seimo narė iš tikrųjų sprendžia ir pildo ministerijos neveiklumo spragas.

PIRMININKAS. Dėkojame. Balsuojame dėl Vyriausybės išvados. Balsuojame, gerbiami kolegos.

Užsiregistravo 75, balsavo 73: už – 36, prieš – 26, susilaikė 11. Išvados prašyti nepritarta. Nereikia.

17.23 val.

Medicinos praktikos įstatymo Nr. I-1555 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-4900 (pateikimas)

Kitas rezervinis klausimas – Medicinos praktikos įstatymo 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-4900. Pranešėja – gerbiama Seimo narė L. Matkevičienė. Prašom.

L. MATKEVIČIENĖ (LVŽSF). Gerbiamas pirmininke, mieli kolegos, leiskite man pateikti Medicinos praktikos įstatymo Nr. I-1555 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą, kadangi šiuo metu Lietuvos Respublikos medicinos praktikos įstatyme nėra reglamentuota galimybė medicinos studijų kryptį studentams dalyvauti ir teikti sveikatos priežiūros paslaugas prižiūrint licencijuotam specialistui, kai vyksta jų praktinis šių paslaugų teikimo mokymas pagal studijų programas. Aš prieš mėnesį buvau pateikusi Odontologijos praktikos įstatymą. Kaip žinote, medicinos praktikos rengimo studijų programa irgi apima tiek teorinį, tiek praktinį studentų rengimo laiką. Daugiau nei pusė studijų laiko reikia praktinių įgūdžių, todėl mokymas vykdomas, kaip sakiau, dviem etapais. Pirmame etape – praktiniai įgūdžiai klinikinę aplinką imituojančiose simulatorių klasėse, vadovaujant licencijuotiems gydytojams dėstytojams, vėliau nuo antro kurso pagal medicinos praktikos studijų programą studentai vykdo slaugos praktikos įgūdžių formavimo dalykus, kaip antai galima vartoti pacientą ar tiesiog sekretą atsiurbti ir taip toliau, o jau vėliau nuo trečio ir ketvirtą kurso prasideda aukštesnės pakopos mokymo ciklai. Kaip žinome, šiame visame mokymo procese dalyvauja licencijuotas dėstytojas.

Įstatymas skambėtų štai kaip: „Studentai medicinos studijų metu turi teisę dėstytojo priežiūroje dalyvauti sveikatos priežiūros paslaugų teikime, kai vyksta jų praktinis mokymas. Už studentų atliekamus pacientui tiriamuosius bei gydomuosius veiksmus yra atsakingas dėstytojas, turintis atitinkamos srities medicinos licenciją.“ Aš labai prašyčiau pritarti šitam po pateikimo.

PIRMININKAS. Dėkojame. Nepabėkite, gerbiama pranešėja, nori paklausti A. Sysas.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Gerbiama kolege, jūs jau treji metai Seime, kaip praktikuojanti gydytoja atėjote į Seimą, buvusi gydytoja. Kiek aš suprantu, tuos trejus metus buvote čia, mačiau kasdieną Seimo posėdžiuose. Kodėl taip vėlai teikiate tokią pataisą, nes, matyt, tą vartymą ir skysčių paėmimą matėte prieš ketverius metus?

L. MATKEVIČIENĖ (LVŽSF). Tiesiog atėjo laikas pateikti.

PIRMININKAS. Dėkojame už projekto pristatymą. Gerbiami kolegos, nėra kalbančių dėl motyvų. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Siūloma svarstyti birželio 16 dieną. Pagrindinis komitetas – Sveikatos reikalų komitetas. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

17.26 val.

Išmokų vaikams įstatymo Nr. I-621 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-4504 (pateikimas)

Kitas rezervinis klausimas – Išmokų vaikams įstatymo 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-4504. Pranešėja – A. Kubilienė. Prašom, gerbiamaoji.

A. KUBILIENĖ (LVŽSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, noriu pristatyti įstatymo projektą Nr. XIII-4504, kurio esmė, kad panaikinama diskriminacija amžiaus pagrindu ir siekiama užtikrinti, kad visos nėščios moterys, studijuojančios dieninėse studijose ir dėl to neįgijusios 12 metų darbo stažo, galėtų gauti minimalią valstybės garantuojamą išmoką vaikui. Šiuo metu ši išmoka mokama tik studentėms, kurių amžius neviršija 26 metų, tai yra bakalauras ir magistras, ir 30 metų, jeigu ji yra doktorantūroje arba rezidentūroje. Noriu priminti, kad valstybės institucijoms yra keliama pareiga užtikrinti, kad priimami teisės aktai įtvirtintų lygias galimybes visiems asmenims ir kad Lygių galimybių įstatymas įtvirtina draudimą dėl diskriminacijos amžiaus pagrindu.

Taigi, projektu siekiama užtikrinti, kad visi asmenys, nepriklausomai nuo amžiaus ir nuolatinę studijų formą studijuojantys, įskaitant ir doktorantūrą, ir rezidentūrą, ir dėl šios priežasties neįgiję reikiamo stažo, bet atitinkantys kitas įstatyme nustatytas sąlygas, turėtų gauti šešių baziinių socialinių išmokų dydžio išmoką, kuri yra mokama nuo vaiko gimimo dienos, iki vaikui sukaks dveji metai.

Manau, kad projektas yra reikalingas pagerinti studijuojančių ir vaikų besilaukiančių asmenų padėtį, sustiprinti šių asmenų socialines garantijas, panaikinti diskriminaciją ir skatinti gimtamumą. Kviečiu pritarti.

PIRMININKAS. Jūsų nori paklausti pora Seimo narių. Gerbiamas E. Pupinis. Prašau.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Gerbiama kolege, visuomet atsiremama į finansinius resursus. Šiuo metu tai vėlgi vienas iš tų, kuris skatins tam tikras išlaidas. Šios išlaidos bus kaip ir pastovios. Kiek reikėtų per metus tokių lėšų, kad būtų galima jas mokėti nežiūrint į amžiaus ceną, į amžių? Ačiū.

A. KUBILIENĖ (LVŽSF). Šitas klausimas buvo diskutuojamas, tačiau tai nebūtų daug šituo atveju. Ir pasakyti tikslios sumos šiuo metu negaliu. Tikriausiai reikėtų daryti platesnes analizes, kurių šių metų nėra, bet tai būtų pavieniai atvejai. Paprastai tai dažnai būna, kada vienas universitetas užsidaro, truputį vėliau pradeda studijas dėl ligos ar dėl kitų priežasčių. Tai nebūtų tokie masiniai dalykai.

PIRMININKAS. R. Šarknickas nori paklausti.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Panašiai jau paklausė. Kokia biudžete preliminarai atrodytų ta suma?

A. KUBILIENĖ (LVŽSF). Aš dar kartą sakau, negaliu į tai atsakyti, bet tai nebūtų labai daug.

PIRMININKAS. Dėkojame už projekto pateikimą ir atsakymus į klausimus. Dėl motyvų nėra užsirašiusių.

Galime pritarti bendru sutarimu? (*Balsas salėje*) Balsuojame. V. Kamblevičius labai reikalauja.

Užsiregistravo 75, balsavo 73: už – 72, prieš nėra, susilaikė 1. Po pateikimo yra pritarta. Siūlomas pagrindinis komitetas – Socialinių reikalų ir darbo komitetas. Siūloma svarstyti birželio 23 dieną. Galime pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

17.30 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. balandžio 21 d. nutarimo Nr. XIII-2849 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo VIII (pavasario) sesijos darbų programos patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIII-4922 (pateikimas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. balandžio 21 d. nutarimo Nr. XIII-2849 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo VIII (pavasario) sesijos

darbų programos patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIIIIP-4922. Prašom, gerbiamas pranešėju Mazuronis!

A. MAZURONIS (MSNG). Labai dėkui. Gerbiami kolegos, siūlome papildyti Seimo pavasario sesijos darbų programą Išmokų vaikams įstatymo 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projektu Nr. XIIIIP-4834.

PIRMININKAS. Dėkojame. Pateikimas. Nėra užsirašiusių klausti. Galime pritarti bendru sutarimu? Dėkojame. Pritarta. Svarstymas. Nėra užsirašiusių dėl motyvų. Priėmimas. Balsuojame.

Šio nutarimo priėmimas

Užsiregistravo 75, balsavo 74: už – 68, prieš nėra, susilaikė 6. Seimo nutarimas dėl darbų programos papildymo yra priimtas. (*Gongas*)

Dabar juos bus galima sujungti su visais šiandien priimtais nutarimais.

17.32 val.

Išmokų vaikams įstatymo Nr. I-621 2, 6, 10, 15, 17, 18, 20 ir 21 straipsnių pakeitimo įstatymo 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4834 (*pateikimas*)

Siūlomas Išmokų vaikams įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4834. Prašom. Gerbiamas pranešėjas A. Mazuronis.

A. MAZURONIS (MSNG). Labai dėkui. Gerbiami kolegos, iš tiesų labai trumpas įstatymo projektas. Priimant 2020 metų biudžeto įstatymo projektą 2019 metų pabaigoje buvo kilę labai daug diskusijų dėl išmokų vaikams mokėjimo tvarkos. Tuo metu buvo priimtas ir dabar galioja teisinis reguliavimas, kai yra numatyta, kad vieną arba du vaikus auginančios šeimos 2020 metais gautų 60 eurų už vieną vaiką, o nuo 2021 m. sausio 1 d. jau pagal dabar galiojančią teisinę reglamentavimą yra numatyta, kad ta suma kyla iki 70 eurų.

Atsižvelgdami į tai, kad dabar dėl šalyje vyrančios sudėtingos ekonominės situacijos dėl koronaviruso, mes, kaip šio projekto teikėjai, manome, kad labiausiai nukentėjęs žmonių segmentas yra būtent jaunos šeimos, auginančios vaikus... Jos tam tikrais atvejais patyrė pajamų sumažėjimą, tam tikrai atvejais – visišką pajamų netekimą, darbo praradimą, patyrė papildomas išlaidas, susijusias tiek su vaikų nuotoliniu mokymu, tiek su galimybės nebuvimu išleisti vaiką į darželius ar į mokyklas, auklių samdymu ir panašiai. Iš tiesų tas lėšų poreikis dėl 2019 metų pabaigoje nenumatytų aplinkybių (dėl objektyvių priežasčių jų nebuvo galima numatyti), kurios dabar atsirado... Mūsų nuomone, būtų pakankamai logiška tą 2021 m. sausio 1 d. terminą paankstinti puse metų, ir tas 10 eurų už vieną vaiką padidėjęs vaiko pinigų išmokas mokėti nuo 2020 m. liepos 1 d.

PIRMININKAS. Dėkojame už pristatymą projekto, bet klausti nori jūsų trys Seimo nariai. Gerbiamas E. Pupinis.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Norėjau paklausti, kaip tai koreliuoja su Prezidento įstatymo projektu? Jis taip pat siūlo tam tikras išmokas. Ar tai būtų kaip dar vienas priedas ir išeitų nemaži pinigai? Ar tai būtų atskirai ir nieko bendra neturėtų?

Dar vienas klausimas dėl to paties. Mes visada sakome, kad su tokiais projektais turėtų ateiti ir biudžeto patikslinimas. Tai jūs šios nuostatos laikytumėtės, ar ne? Ačiū.

A. MAZURONIS (MSNG). Biudžeto patikslinimas neatėjo su daug didesniais projektais, šiam projektui papildomas lėšų poreikis šiemet yra 25 mln. eurų. Jūs labai gerai minėjote dėl koreliavimo su Prezidento teiktais siūlymais. Iš tiesų Prezidento teiktuose siūlymuose... Šis projektas, beje, buvo įregistruotas dar iki Prezidentui pateikiant, bet Prezidentas siūlo vienkartinę išmoką vaikams, tuo tarpu mes siūlome sistemingesnę požiūrį, kad nuolatinės išmokos būtų šiek tiek paankstintos paprasčiausiai, nekeisti jų dydžio, nieko, tik pusę metų paankstinti dėl labai objektyvių, mūsų nuomone, aplinkybių, kurios yra susijusios su tuo virusu, kuris taip netikėtai ne tik mus, bet visą pasaulį užgriuvo, ir su tuo susijusiomis pasekmėmis.

PIRMININKAS. Klausia gerbiamas A. Sysas.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas kolega, teisingai, gerbiamas Andriau, nenusileiskite nei Prezidentui, nei Ministrui Pirmininkui – yra pinigų ir reikia juos dalinti. Taip sakė

man kažkada kolega iš dešinės. Bet, perskaitęs jūsų aiškinamąjį raštą, šiek tiek nusivyliau. Visada, kai didindavome vaiko pinigus, įrašydavome, kad demografija gerės, jūs šį kartą parašėte, kad vartojimas gerės. Ar tikrai įsitikinęs?

A. MAZURONIS (MSNG). Taip, mes esame įsitikinę, pone Algirdai, didžiulė jums pagarba už puikų humoro jausmą. Mano nuomone, politikui geras humoro jausmas yra viena vertingiausių savybių ir labai džiugu, kad jūs ją turite ir pakankamai dažnai plenarinių posėdžių salėje tą parodote. Taip, mes tikime, kad tas pasiūlymas pirma atsilieps vartojimui, nes, kaip aš jau minėjau, tos jaunos šeimos, auginančios vaikus, yra būtent tas segmentas, kuris šiandien iš tiesų susidūrė su rimčiausiomis ekonominėmis pasekmėmis ir sunkumais. Mes čia visiškai neseniai priėmėme nemažai tokių įstatymų projektų ar tokių Vyriausybės pasiūlymų, kurie gelbėja žmones su mažomis pajamomis arba bando išlyginti tą socialinę nelygybę, tačiau mes sprendžiame ne žmonių, nukentėjusių nuo situacijos, susijusios su koronavirusu, bet stengiamės išspręsti tam tikras jau ilgą laiką šalyje tvyrančias sisteminės problemas. Šis projektas orientuotas būtent į tai, kad spręstų problemas tų žmonių, kurie šiandien dėl situacijos su virusu susiduria su pakankamai rimtais tam tikrais atvejais sunkumais.

PIRMININKAS. Ir klausia R. Šarknickas.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Ne, nebenoriu jau klausti, ačiū.

PIRMININKAS. Dėkojame pranešėjui, dėkojame už atsakytus klausimus. Galime pritarti bendru sutarimu? Dėkojame, pritarta. (*Balsai salėje*) Na balsuojame.

Užsiregistravo 78, balsavo 78: už – 35, prieš – 5, susilaikė 36. Projektui nepritarta.

Aš labai atsiprašau gerbiamo E. Pupinio, kadangi jis galėjo kalbėti dėl motyvų. Dabar siūlomas alternatyvus balsavimas, siūloma iniciatoriams tobulinti arba atmesti. Kas tobulinti, balsuoja už, kas turite kitą nuomonę, balsuojate kitaip.

Užsiregistravo 77, balsavo 76: už – 51, prieš – 35. Projektą yra siūloma iniciatoriams tobulinti.

17.39 val.

Alkoholio kontrolės įstatymo Nr. I-857 16, 18 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-4755 (*pateikimas*)

Kitas darbotvarkės klausimas – Alkoholio kontrolės įstatymo 16, 18 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-4755. Pranešėja – A. Armonaitė. Prašom.

A. ARMONAITĖ (MSNG). Gerbiami kolegos, noriu pasiūlyti panaikinti tris draudimus, kurie šiandien kenkia Lietuvos miestų ir kurortų gyvenimui, kurie kenkia darbo vietoms ir smulkiajam verslui, o COVID-19 akivaizdoje ir siekdami išspręsti smulkiojo verslo problemas mes turėtume, matyt, peržiūrėti valdančiųjų balsais priimtus sprendimus.

Pirmas draudimas, kurį siūlau panaikinti, tai siūlau panaikinti draudimą prekiauti silpnais alkoholiniais gėrimais sezoninėse lauko kavinėse. Kaip žinote, anksčiau buvo galima savivaldybėms skelbti konkursus laikinai tą daryti kai kuriose turizmui ypatingose vietose, kad žmonės galbūt galėtų išgerti alaus bokalą ar vyno taurę. Dabar tai yra uždrausta ir faktiškai susidomėjimas konkursais tokių kavinų labai sumažėjo.

Šitie galiojantys draudimai šiuo metu neigiamai veikia Vilniaus, Kauno, Klaipėdos ir kituose miestuose veikiančias sezonines lauko kaves, kurios neturi stacionarios prekybos vietos. Šiemet tikriausiai turėsime vidaus turizmą, tikimės, kad iš Baltijos šalių dėl Baltijos burbulo atvažiuos daugiau turistų. O tai mažina mūsų patrauklumą, taip pat darbo vietų mažiau. Ne su viena tokia kavine teko kalbėti dar aną sezoną, kalbėjo apie mažinamas darbo vietas, o tai dažniausiai paveikia jaunus žmones, kurie dirba sezoninį darbą.

Antras draudimas, kurį siūlau panaikinti, tai yra panaikinti perteklinį 40 metrų atstumo ribojimą stacionarioms kavinėms. Vilnius tapo viena didele lauko kavine po atviru dangumi ir tai buvo ne tik pozityvios komunikacijos akcija, bet ir reali parama verslui. Su ne vienos maitinimo įstaigos savininku ir darbuotoju teko kalbėti, jie sakė – ačiū Vyriausybei už prastovų kompensacijas, jos buvo keli šimtai eurų, bet vis tiek geriau negu nieko, tačiau reali parama buvo būtent miesto, kuris atvėrė erdves veiklai, tai yra galbūt tas erdves, kurios anksčiau niekada nebuvo panau-

dotos tokioms veikloms. Šitoms kavinėms ne tik Vilniuje, bet ir visoje Lietuvoje, kitose savivaldybėse šiuo metu galiojantis 40 metrų atstumas iš tikrųjų labai kenkia.

Pasitikrinau, kiek Vilniuje šiuo metu po atviru dangumi veikia lauko kavinių, kurios galbūt anksčiau neveikdavo tokiu būdu, tai yra net 400.

Trečias draudimas, kurį siūlau panaikinti, tai yra panaikinti draudimą prekiauti alkoholiniais gėrimais paplūdimiuose. Tai, žinoma, yra aktualu Palangai, Nidai, Juodkrantei, Klaipėdai, kai kuriems viešbučiams, kurie veikia paplūdimiuose.

Mes iš tikrųjų kalbame apie tūkstančius kavinių ir tūkstančius darbo vietų, kurioms šitie įstatymų pakeitimai yra aktualūs. Mielai atsakysiu į jūsų klausimus.

PIRMININKAS. Klausia M. Majauskas.

M. MAJAUSKAS (*TS-LKDF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiama pranešėja, iš tiesų reikalingi pakeitimai, tačiau atkreipsiu dėmesį, kad laisvė turi turėti ribas. Vilniaus senamiesčio gyventojai nėra ypač patenkinti laisve po atviru dangumi vartoti alkoholį, kiek nori, kaip nori, kada nori, ir neatsižvelgti į jokių reikalavimų laikytis triukšmo ribojimo, alkoholio vartojimo bei kitus dalykus. Čia galbūt prašymas perduoti jūsų kolegai Vilniaus merui, kad jisai atkreiptų į tai dėmesį. O dabar dėl jūsų konkretaus projekto turiu klausimą.

Ponia A. Papirtienė yra įregistravusi labai panašų pasiūlymą, kuris jau yra perėjęs pateikimą ir jūsų komitete yra ar užstrigęs, ar gal planuojama jį svarstyti. Gal domėjotės, galbūt verta būtų jį užbaigti ir tada pradėti nuo kitų projektų?

A. ARMONAITĖ (*MSNG*). Pradėkime nuo to, kad ponios A. Papirtienės projektas kalba tik apie atstumus. Tai yra pirmas dalykas.

Antras dalykas. Iš tiesų šitas įstatymo projektas pagal Seimo statutą, kuris galioja Seime, kai paskutinį kartą tikrinau, turėjo keliauti kartu su kolegų projektu. Seimo svetainėje jūs galite rasti Etikos ir procedūrų komisijos išaiškinimą, jog neįtraukus šito projekto buvo pažeista Statuto 137 straipsnio 4 dalis ir jos nuostata. Apie tai, matyt, reikėtų kalbėti. Ir čia noriu pažymėti, kad po šio įstatymo projekto pateikimo komitete reikėtų pakoreguoti ir įstatymo projekto įsigaliojimo datą, nes šis projektas turėjo patekti į darbotvarkę anksčiau ir dabar jau reikia ją koreguoti. Iš esmės mūsų Statutas byloja, kad visi panašaus pobūdžio projektai, reguliuojantys tą patį klausimą, turi būti svarstomi vienu ypu – tiek Seimo salėje, tiek komitete. Tai nebuvo padaryta, todėl aš tikiuosi, kad šis projektas taip pat atsidurs Sveikatos reikalų komitete ir mes galėsime kartu juos nagrinėti.

PIRMININKAS. Klausia A. Matulas.

A. MATULAS (*TS-LKDF*). Gerbiama kolege, gal jūs galite pasakyti, iš kur kilo tas skaičius – 40 metrų, gal žinote kokius nors argumentus, dėl ko buvo priimtas toks sprendimas, kad ne 20, ne 30, ne 50, bet 40 metrų. Gal galite pakomentuoti statistiką paplūdimiuose, kiek vis dėlto žmonių skęsta ar nuskendo būdami neblaivūs.

A. ARMONAITĖ (*MSNG*). Dėkui. Iš tikrųjų, Antanai, dėl 40 metrų gal jūs man galėtumėte pakomentuoti, nes ši nuostata yra galiojusi iš anksčiau, o jūs buvote aktyvus Alkoholio kontrolės įstatymo pakeitimo teikėjas.

A. MATULAS (*TS-LKDF*). Priimta šioje kadencijoje.

A. ARMONAITĖ (*MSNG*). Tai va, daug kas balsavo, nežinau, gal ir jūs balsavote už. Siūlau panaikinti šią nuostatą, nes man atrodo, kad pačios savivaldybės gali apsispręsti.

Dabar dėl statistikos. Iš tiesų mes turime praėjusių metų statistiką. Deja, dauguma, net, rodos, visos nelaimės – institucijos yra informavusios ir žiniasklaidai ta informacija buvo pateikta – visos skendimų, nuskendimų būnant neblaiviems nelaimės įvyko ežeruose. Pajūrio kurortuose nelaimės vyko dėl kitų priežasčių, dėl įvairių sveikatos sutrikimų. Taigi čia yra mitas ir manipuliacija, kuria dažnai projekto priešininkai naudojasi.

PIRMININKAS. Klausia gerbiamas J. Jarutis.

J. JARUTIS (*LVŽSF*). Ačiū, pirmininke. Miela kolege, sakote, kad mitas. Tebūnie tai mitas. Jums kaip liberaliui natūralu, kad labiausiai rūpi verslas, darbo vietos. Nemanau, kad ir mums tai nerūpi. Bet gal galėtumėte atsakyti, ką pasakyti tiems žmonėms, kurie patiria smurtą artimoje aplinkoje dėl besaikio vartojimo. Ką jūs galėtumėte atsakyti tiems tėvams, kurių vaikai dėl laisvo al-

koholio prieinamumo 11–12 metų būna ištikti komos, atpumpuojami, paprastai šnekant. Ką jūs pasakytumėte tiems žmonėms, artimiesiems tų žmonių, kurie nuskęsta neva ežeruose, bet iš principo, koks skirtumas, kur nuskendo, bet vartoja alkoholį būtent tose vietose, dėl kurių mes dabar ginčijamės. Jeigu galima...

A. ARMONAITĖ (MSNG). Skirtumas toks, kad prie ežerų paplūdimio kavinių nėra ir prisigėriama, skęstama buitiniu būdu. Dabar tiems žmonėms, mielas kolega, aš pacituočiau jūsų premjero žodžius ir leiskite paskaitysiu. 2019 m. rugpjūčio 20 d. premjeras S. Skvernelis kalba konkrečiai apie šiuos draudimus: „Turime praktiškai trejus metus tų ribojimų, kurie buvo įvesti, kalbant apie alkoholio prekybą, pardavimus, kontrolę. Man atrodo, kad mes pasiekėme tuos rezultatus, kurių siekėme. Turime ir alkoholio suvartojimo mažėjimą, ir jo sukeliamų neigiamų pasekmių mažėjimą.“ Beveik po metų, vėl cituoju, S. Skvernelis kalba apie tuos pačius draudimus šių metų gegužės 28 dieną: „Manau, kad tikrai nieko blogo neturi sudarytos sąlygos kultūringai, patogiai išgerti alaus, silpnojo alkoholio, ar tai būtų vyno taurė, ar alaus bokalas, tiek kažkokioje kavinėje Neries krantinėje, tiek kažkokiame pajūrio paviljone. Atvirkščiai, ten žmonės negirtuokliauja.“ Cituoju jūsų premjerą S. Skvernelį.

PIRMININKAS. Klausia A. Sysas.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Gerbiama kolege, noras padėti verslui visiškai suprantamas, bet kaip visada lazda turi du galus. Aš manau, kad praėjo dar per trumpas laikas daryti išvadas, ar tie draudimai davė kokią naudą, ypač sveikatos srityje. Neskaičiuokime paskendusius ar nutarusių pamuiliti virvę muilu, kad greičiau paliktų šį pasaulį. Tam reiktų ilgesnio laiko. Mano klausimas būtų, ar rengdama šį įstatymą darėte kokią nors kaštų ir naudos analizę, ar tik paprasčiausiai verslas užsidirbs daugiau, o pasekmių, kurios būna dėl alkoholio vartojimo, niekas neims domėtis? Ačiū.

A. ARMONAITĖ (MSNG). Pradėkime nuo to, kad šis įstatymo projektas nekalba apie didįjį draudimų paketą, kuris buvo 2017 metais priimtas. Jis kalba apie mažą mažą, nedidelę dalelę tų draudimų, kurie, net ir šios Vyriausybės premjero nuomone, jau yra pertekliniai.

Dabar, jei yra įmanoma įvertinti, jūs puikiai žinote, kad socialiniuose moksluose įdėk vieną ar kitą kintamąjį ar kitokį skaičių ir rezultatas jau bus visiškai pakitęs. Taip, kaštų ir naudos analizę yra įmanoma atlikti, bet tai tuo metu būtų aktualu ne tik smulkiąjam ir vidutiniam verslui, ne tik darbo vietoms, bet ir miestų, ir kurortų turizmui. Pardavimams, ko gero, ne tiek jau ir daug, nes, kaip mes žinome, ne lauko konkursinėse kavinėse, ne paplūdimio kavinėse ir nenutolusiose per 40 metrų kavinėse yra suvartojama didžioji dalis alkoholio Lietuvoje. Didžioji dalis alkoholio yra suvartojama namuose ir per COVID-19 krizę taip pat.

PIRMININKAS. Klausia E. Gentvilas.

E. GENTVILAS (LSF). Gerbiama kolege Aušrine, čia A. Sysui reiktų atsakyti, kad kaštų ir naudos analizė nebuvo daroma įvedant šiuos draudimus, tai gal nesipiktinkite, kad dabar nedaroma. Bet ar jūs suprantate, kaip bus stumiamas jūsų projektas? Lygiai taip pat, kaip mūsų devynių projektas, kuris gavo pritarimą po pateikimo, buvo valdančiųjų 36 parašais pareikalauta ekspertinės išvados. Ekspertinė išvada ateis gal birželio pabaigoje. Seimas nutrauks darbą birželio 30 dieną. Rugsėjo mėnesį gal priims. Viskas. Ar jūs suprantate, kad mes vėluojame? Ir jūs vėluojate, ir mes prieš mėnesį pateikę jau pavėlavome, nes valdančiųjų manipuliacijų dėka šią vasarą nebus atgaivinta prekyba taip, kaip jūs norite, ar taip, kaip mes norėjome.

A. ARMONAITĖ (MSNG). Na, Eugenijau, man atrodo, aš ir jūs – mes tai niekur nepavėlavome, nes mes nuo pat pradžių priešinomės šitiems draudimams. Pirmas dalykas.

Antras dalykas. Praėjusioje sesijoje, kada jau buvo aišku, kad artinasi nelogiškas draudimas, šioje tribūnoje buvo pristatyti trys įstatymų projektai, siekiantys panašiai panaikinti šiuos draudimus. Dabar mes turime ne tik ideologinę diskusiją tarp valstiečių draudikų ir laisvės mylėtojų. Mes turime dabar kitą situaciją. Mes turime koronavirusą ir mes turime stringantį Vyriausybės pagalbos paketą verslui, mes turime turizmo milžiniškus iššūkius ir kitas ekonomines problemas. Tai aš siūlau neišėiti kažkur atostogauti, neišvažiuoti ten kur nors ant *pečiaus* pagulėti, o dirbti ir priimti sprendimus čia ir dabar, ir priimti juos kuo greičiau. Dėkoju.

PIRMININKAS. Ačiū už pristatymą, atsakytus klausimus. Jums už pateiktus klausimus. Dėl motyvų M. Majauskas.

M. MAJAUSKAS (*TS-LKDF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Mielieji kolegos, čia toks klausimas, kur tikrai, mano nuostabai, yra rastas bendras sutarimas su Vyriausybės vadovu, kuris sako, kad esantys apribojimai yra pertekliniai ir juos reikia švelninti, ir ieškoti būdo, kaip mes galėtume užtikrinti, kad ir verslas nebūtų nepagrįstai apribojamas ir kad žmonės turėtų galimybę pasirinkti ir civilizuotai praleisti laiką, ar tai būtų paplūdimys, ar tai būtų lauko kavinė, ar tai būtų kita vieta. Taigi šis siūlymas iš dalies spęstų šį klausimą ir, man atrodo, jį reikėtų palaikyti. Tuo labiau kad mes žinome, kad ir kitas labai panašus projektas yra perėjęs pateikimą. Būtų gerai, kad, ponio Papiertiene, jūs pakovotumėte už tą projektą, kad jis nenugultų į stalčių, o iš tikrųjų Sveikatos reikalų komitete būtų apsvaistytas kiek įmanoma greičiau.

PIRMININKAS. A. Kubilienė.

A. KUBILIENĖ (*LVŽSF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, turime dar vieną Sveikatos reikalų komiteto narės siūlymą, kuris akivaizdžiai neša naudą verslui. Ir tai iš tikrųjų nebūtų blogai, jeigu jis neštų naudą ir sveikatai. Deja, prieinamumo didinimas yra vienas iš tų trijų elementų, kuris skatina dažniau ir gausiau vartoti alkoholį. Siekis spręsti COVID viruso problemas, na, iš tikrųjų čia yra eilinė manipuliacija ir tikrai aš jai nepasiduosiu. Noriu atkreipti dėmesį, kad šios Seimo daugumos, valdančiųjų dėka, už ją balsavo didžioji dauguma Lietuvos žmonių, ir buvo tikslas, kad mūsų sveikata gerėtų ir kad būtų nauja strategija, tai yra sveikos gyvensenos strategija.

Kolegos, aš kviečiu prisiminti visą tą žalą, kurią neša šita industrija tiek visuomenei, tiek ekonomikai. Tai yra ir PSDF lėšų didinimas. Mes šiuo metu kaip tik turime neblogus rezultatus – ir sumažėjęs psichozijų skaičius, ir kepenų cirozių skaičius, ir kitų ligų. Taip pat nepamirškime, kad tai sukelia ir smurtą šeimoje, ir kitus dalykus. Aš tikrai prašau balsuoti prieš.

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, nuomonės išsiskyrė. Balsuojame.

Užsiregistravo 79, balsavo 72 Seimo nariai: už – 29, prieš – 17, susilaikė 31. Projektui neprita.

Dabar alternatyvus balsavimas, ar siūlome įstatymo projektą teikėjams tobulinti, ar atmesti.

Užsiregistravo 78, balsavo 77 Seimo nariai: už – 39, prieš – 38. Projektą teikėjams siūloma tobulinti.

17.58 val.

Seimo narių pareiškimai

Gerbiami kolegos, grįžtame prie pagrindinės darbotvarkės. Seimo narių pareiškimai. Prašome, gerbiamas Adomėnai.

M. ADOMĖNAS (*TS-LKDF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, leiskite jus penkias minutes sutrukdyti dėl klausimo, kuris galbūt iškrenta iš mūsų įprastinės savo darbo darbotvarkės, apie tai, kad gana toli nuo mūsų šiuo metu žūsta 7,5 mln. dydžio laisva visuomenė.

Praeitą savaitę Kinija priėmė nacionalinio saugumo įstatymą, dėl kurio Honkongui, laisvai visuomenei, besivadovaujančiai iki šiol teisės principais, turinčiai tam tikras demokratijos struktūras, visi sutaria, kad ateina paskutinioji.

Analizuodami tą nacionalinio saugumo įstatymą matome, kad jis įveda tas nuostatas, kad eiliniai piliečiai gali būti kaltinami už elementarų nepritarimą Komunistų partijos nuomonei, už bet kokios autonomijos idėjos skelbimą, už bendravimą su užsienio piliečiais. Kitaip tariant, įvedamas režimas, kuris prilygina iki šiol laisvą buvusį Honkongą Kinijos žemyninei daliai, kur, kaip žinote, nesiliauja represijos prieš disidentus, kur milijonai, ir aš tikrai neperdedu, milijonai persekiojamų tautinių mažumų yra uždaryta į koncentracijos stovyklas, į šiuolaikinius gulagus. Tam istorijoje palikusiam ryškia žymę 7,5 mln. miestui, valstybei, ateina paskutinieji laisvo gyvenimo mėnesiai, nes tas įstatymas įsigalios kitą mėnesį.

Kodėl svarbu apie tai kalbėti? Tai nėra dar vienas totalitarinės tironijos žingsnis, tai nėra dar viena Kinijos komunistinės valdžios provokacija. Priimdama šį įstatymą, Kinija pažeidė tarptauti-

nę sutartį – Kinijos–Britanijos jungtinę deklaraciją, kuria buvo reguliuojama Honkongo autonomija. Ta sutartis buvo pripažinta abiejų pusių ir deponuota Jungtinėse Tautose. Ką tai reiškia? Kad tarptautinių sutarčių nesilaikymas mus veda į visai naują tarptautinę tvarką. Tas režimas, kai tarptautinių sutarčių buvo laikomasi, kai tarptautinės organizacijos, tokios kaip Jungtinės Tautos ir Tarptautinis arbitražas, sprendė tarp valstybių išskylančius ginčus taikiu būdu, eina į pabaigą. Kitaip tariant, situacija labiausiai primena Molotovo–Ribentropo paktų pasaulį, kur agresyvios totalitarinės valstybės gali dalintis tas mažesnes valstybes, kurios patenka į jų įtakos zonas ir kurios neša milijonams žmonių vergovę, nors jie norėtų gyventi kitaip. Tai parodė Honkongo demokratai – jie iki 2 mln. siekiančiuose mitinguose išėjo į gatves protestuoti už savo laisvę, už savo teisę gyventi teisinėje visuomenėje.

Čia iš tiesų mes įžengiame į tokį naują etapą, Lietuva negali likti nuošalyje, mes jau išgyvenome vieną Molotovo–Ribentropo paktų pasaulį. Ir, neduok Dieve, patekti į dar vieną. Nors esame maža valstybė, yra dalykų, kurie priklauso nuo mūsų. Klausimas, pasirinkimas, kuris mums iškilo – su kuo mes būsim: ar būsim su mūsų seniausiais sąjungininkais, su Jungtinėmis Amerikos Valstijomis, Jungtine Karalyste, Australija, Kanada, kurios labai ryškiai pasisakė prieš šią teisinę agresiją prieš laisvą Honkongo visuomenę, ar būsim su Švedija, kuri vienintelė Europos Sąjungos valstybių užsienio ministrų konferencijoje pasisakė už sankcijas Kinijai dėl žmonių teisių gnaužimo, ar būsim vis dėlto su vis agresyvėjančia Kinija?

Iš tiesų mes galime tai padaryti ir mes turime veikti. Aš kreipiuosi, kad prasidėtų rimta diskusija – iki šiol nutylėjimo principu galiojęs santykių su Kinija grindimas nebegali tęstis, nes po Honkongo bus kitos valstybės, ir mes matome vis didesnę agresyvios galios didėjimą. Vos prieš keletą metų, priminsiu, Kinijos karinis laivynas kartu su Rusijos kariniu laivynu atliko karinius manevrus Baltijos jūroje. Pirmiausia, ką mes turime padaryti, tai, pirma, labai aiškiai aukščiausiu lygiu pasakyti apie tai, kad nepriimtini tokie bandymai užgniaužti Honkongo laisvą visuomenę ir laužyti tarptautines sutartis.

Antras dalykas. Suprasdami, kad tos pastangos gali neduoti norimo vaisiaus, mes turėtume pasiūlyti Honkongo žmonėms, tiems Honkongo demokratams, kuriems iškils reali grėsmė, kurie yra nepaprastai darbštūs, kūrybingi, paklūstantys įstatymui, siekiantys laisvos demokratinės visuomenės, prieglobstį, kaip Lietuva yra pasiūliusi prieglobstį prieš tai nuo kitų tironijų bėgusiems žmonėms.

Kolegos, aš labai rimtai kreipiuosi ir ketvirtadienį kreipsiuosi su prašymu pasirašyti dokumentą, kuriuo pradėtume rimtą diskusiją, ką mes galime padaryti, kad šį šliaužiantį tironijų įsigalėjimą galėtume bent kiek pristabdyti. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkojame. Tai buvo šios dienos paskutinis pasisakymas. Registruojamės.

Užsiregistravo 67 Seimo nariai. Gerbiami kolegos, šios dienos popietinį posėdį baigėme. (*Gongas*)

PAVARDŽIŲ RODYKLĖ

- Ačienė Vida 17, 19
Adomavičius Romas 41
Adomėnas Mantas 83
Aleknaitė-Abramikienė Vilija 33
Andrikis Rimas 20
Anušauskas Arvydas 32, 39, 70, 71
Armonaitė Aušrinė 38, 49, 80, 81, 82
Ažuolas Valius 14, 16, 17, 54, 57
- Bacvinka Kęstutis 72
Bakas Vytautas 22
Balsys Linas 69
Baškienė Rima 9, 22
Budbergytė Rasa 24, 25
Burokienė Guoda 27, 28, 32, 33, 71, 72
- Dagys Rimantas Jonas 13, 14, 49, 50, 51
Degutienė Irena 52
Dumbrava Algimantas 11
- Gaižauskas Dainius 22, 52, 54, 58
Gedvilienė Aistė 68
Gelumauskas Julius 42, 43
Gentvilas Eugenijus 46, 47, 48, 51, 53, 54, 82
Gentvilas Simonas 46, 51, 61, 63, 72, 75, 76
Glaveckas Kęstutis 9, 10, 11, 15
Gražulis Petras 45, 47, 54
Grybauskaitė Dalia 31, 46, 56
Gumuliauskas Arūnas 31, 58
- Imbrasas Juozas 76
- Jakeliūnas Stasys 54, 56, 57
Jankevičius Elvinas 72, 73, 74
Jankuvienė Audronė 46
Januškienė Janina 59, 60
Janutienė Rūta 46
Jarutis Jonas 37, 38, 39, 40, 77, 81
Jauniškis Darius 31
Jedinskij Zbigneŭ 31, 32
Jovaiša Eugenijus 9
Jovaiša Sergejus 37, 48, 68, 73
Juozapaitis Vytautas 66
Juška Ričardas 29
- Kamblevičius Vytautas 35, 36, 37, 40, 78
Karbauskis Ramūnas 52
Karoblis Raimundas 69, 70, 71
Kepenis Dainius 45
- Kravčionok Vanda 22, 23, 26, 27, 28, 29
Kubilienė Asta 78, 83
Kubilius Andrius 55, 56
Kuodis Raimondas 55
Kupčinskas Andrius 39, 40
- Landsbergis Vytautas 31
Lejen Ursula fon der (Leyen Ursula von der) 49
Liesys Jonas 41, 57
- Majauskas Mykolas 14, 15, 16, 35, 37, 39, 57, 62, 65, 74, 81, 83
Martišius Renatas 43, 46
Masiulis Kęstutis 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 35, 36, 37, 39, 60
Masiulis Rokas 52
Matkevičienė Laimutė 77
Matulas Antanas 52, 53, 71, 81
Mazuronis Andrius 63, 79, 80
Mažeika Kęstutis 72, 75, 76, 77
Mičiurinas Ivanas (Mičiurin Ivan) 50
Miliūtė Rūta 57
- Narkevič Jaroslav 44
Navickas Andrius 17, 59
Nekrošius Arvydas 19, 20, 21, 22, 41
Nevulis Petras 68, 69, 72
Norkienė Aušrinė 17, 19
- Olševski Česlav 44, 45
- Palionis Andrius 34, 35, 36, 38, 39
Papirtienė Aušra 81, 83
Pašilis Evaldas 41, 44, 45, 46, 47
Paulauskas Artūras 31
Petkuvienė Judita 62
Pranckietis Viktoras 9
Puidokas Mindaugas 13, 57
Pupinis Edmundas 18, 19, 24, 25, 33, 63, 65, 71, 78, 79, 80
Puteikis Naglis 45, 46
- Razma Jurgis 9, 11, 20, 21, 52, 77
Rinkevičius Viktoras 17, 18, 19
Rozova Irina 52, 53
- Sabatauskas Julius 46
Sinkevičius Virginijus 49

- Sysas Algirdas 10, 11, 12, 14, 77, 79, 82
Skardžius Artūras 16, 17, 32, 35, 37, 39, 44, 45, 52, 54,
56, 59, 62
Skvernelis Saulius 82
Steponavičius Gintaras 67

Šalaševičiūtė Rimantė 9, 12, 13, 14, 17, 48
Šarknickas Robertas 33, 36, 66, 78, 80
Šedbaras Stasys 21
Šimonytė Ingrida 15, 16, 17, 23, 27, 28, 29, 30, 55, 56, 64
Širinskienė Agnė 19, 20, 58, 59
Šovienė Jūratė 59, 60, 61, 62, 63, 65
Šulcė Sonata 64, 66, 67

Tamašunienė Rita 24, 25, 28, 75
Tomilinas Tomas 10, 11, 12, 15, 75
Tumėnas Stasys 35

Urbšys Povilas 13, 23, 26, 27, 29, 30, 34, 49, 50, 51, 53

Vagneris Kęstutis 44
Vareikis Egidijus 58
Varkalys Jonas 66
Varžgalys Juozas 48, 54
Vasiliauskas Gediminas 67
Vasiliauskas Vitas 55, 56
Venckienė Neringa 44
Veryga Aurelijus 10
Vingrienė Virginija 74, 75, 76, 77
Vinkus Antanas 67, 68, 69

Zaponė Katerina (Zappone Katherine) 51
Zingeris Emanuelis 54

Žilinskas Robertas 46

Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarija

Gedimino pr. 53, 01109 Vilnius

Tel. (8 5) 239 6060, faks. (8 5) 239 6289, el. p. *priim@lrs.lt*

Interneto puslapis *www.lrs.lt*